

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ח'

הכְּתַבְתָּ לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרַ"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

1129 .42nd st

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א - הַצְּדִיק מִיְבִנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבִנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655

דָּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il

אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָה סֵפֶר זֶה וְהַכְרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סוֹטֶר' - הַמְרָכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קֹדֶשׁה וְיוֹדְאִיקָה הַגְּדוֹל בְּצִפּוֹן
04-6650050

תְּכֹן הָעֲנִיִּים

- הקדמה** יג
- תתנב** רודפים אותי בגלל שאני מעורר את הבחורים
- טו**
- תתנג** שקרבותי לגרס משניות. אני מתבייש מבני-אדם, עד כדי כך שקשה לי לצאת
- יט**
- תתנד** מהבית. בעלי כל הזמן בכעס ובעצבים, ואני לא יכולה
- כב**
- תתנה** להמשיך כך. רצוני לבקש דרך בעבודת השם יתברך, מה לעשות
- כה**
- תתנו** ואיך להתנהג? אני אוהבת נשים, ומאד חוששת שלא אתחנן עם
- כז**
- תתנז** גבר. האם מתר לי לצפות בסרטים, כדי לקבל מהם רמזים
- כט**
- תתנח** איך להתקרב להשם יתברך? האם טוב לומר את התפלה שאחרי היתקון הכללי?
- לא**
- תתנט** ומדוע היא אינה מדפסת בקונטרסים? איך יתכן שתלמידי רבי עקיבא שהיו כל-כך גדולים,
- לג**
- תתס** לא נהגו כבוד זה בזה? לבני הגדול יש שדוך שמאד רוצים אותו, אבל הוא
- לה**
- תתסא** לא החילטי. אני רוצה ללכת להפצה במקום מסוים, אבל יש שם
- לח**
- תתסב** כבר מפיצה. כשמזכירים אדם בברכה או בתפלה, האם להזכירו
- מ**
- עם שם אמו או עם שם אביו?

תִּכְן הָעֲנִיִּים

- תתסג** האם סדר־דָּרְדָּר־הַלְמוּד מֵעֵד לְכֵלֶם, או רק לַאֲבֵרְכִים
וּבְחוּרֵי יְשִׁיבָה? **מב**
- תתסד** קִשָּׁה לִי שְׁבַעֲלִי יְטוּס לְאוֹמֵן הַשָּׁנָה. האם זֶה נִקְרָא
שְׁאֵנִי מְכַשִּׁילָה אוֹתוֹ? **מד**
- תתסה** אֲנִי סוֹבֵלֶת מֵאוֹבֶסְסִיָּה לְמִשְׁקָל וְזֶה גוֹרֵם לִי
לְמִתְחִים **מז**
- תתסו** אֲנִי רוֹצָה לְהִתְנַעֵץ עִם הַצַּדִּיק עַל כָּל דְּבָר. אֵיךְ אֶפְשֶׁר
לְעֲשׂוֹת אֶת זֶה? **מט**
- תתסז** האם זֶה בְּסֵדֶר שְׁאֵנִי מְדַבֵּר בְּרַבִּים מִתּוֹרוֹתָיו שֶׁל רַבֵּנוּ
ז"ל, מִבְּלִי לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ? **נא**
- תתסח** בְּנֵנוּ הַקָּטָן מְרַבֵּץ לְבַעֲלֵי וְלִי. בִּיצַד צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג
בְּמִקְרָה בְּזֶה? **נג**
- תתסט** בִּיצַד צְרִיכִים לְהִתְיַחַס לְאֲנָשִׁים שְׁחוּטָאִים בְּמִשְׁפַּב
זְכוּר? **נח**
- תתע** בְּרוּחֲנִיּוֹת אֲנִי עוֹשֶׂה חֵיל, אָבֵל בְּגִשְׁמִיּוֹת אֲנִי לֹא
מְצַלִּח בְּשׁוּם דְּבָר **סב**
- תתעא** בְּשָׂנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת הִתְחִילוּ לִי סְבוּכִים בְּעֵינַיִם. מָה עָלִי
לְעֲשׂוֹת וּבְמָה לְהִתְחַזֵּק? **סז**
- תתעב** בַּעֲלֵי הוּא רָשָׁע מְרָשָׁע וְקִמְצוֹן, הוּא מְשַׁפִּיל אוֹתִי
וּמְמַרֵר אֶת חַיֵּי **סט**
- תתעג** האם זֶה נָכוֹן שֶׁתְּלַמִּיד יִחְקֶה אֶת הַתְּנוּעוֹת שֶׁל
הַרְבֵּי? **עב**
- תתעד** כָּבֵר כַּמָּה שָׁנִים אֲנִי מְנַסֶּה לְהַגְמֵל מֵהַסַּמִּים, אָבֵל נוֹפֵל
שׁוּב **עה**
- תתעה** עֲזַרְתִּי לְלַקוּחָה שְׁלִי וְהַצְלַחְתִּי לְזָכוֹת אוֹתָהּ בְּמִשְׁפָּט,
וְעַכְשָׁו הִיא לֹא מִתְבַּיֶּשֶׁת לְתַבַּע אוֹתִי עַל לֹא דְבָר . . . **עז**

תִּכְן הָעֲנִינִים

ה

<p>מדוע בעלי צריף לנסע לאומן בזמן שגדולי הדור לא נוסעים לאומן?</p>	תתעו
<p>מה הסבה שבדור הזה יש כל־כך הרבה גרושין בין זוגות צעירים?</p>	תתעז
<p>אני הולך אל רב כדי לשמע מוסר והתחזקות, ולמרות זאת מרגיש ריק לגמרי</p>	תתעח
<p>אני עובד בתיכון דתי שחלק מתלמידיו מפתים חלוניים. כיצד לעורר אותם בצורה נכונה?</p>	תתעט
<p>אני רוצה לעבר ליבנאל, אך אשתי מתנגדת. כיצד עלי לנהג?</p>	תתפ
<p>האם זה נכון שרבינו התנגד ללמוד מקצועות חל, כגון: אנגלית וחסבון?</p>	תתפא
<p>כבר הרבה שנים אני לא מוצאת את עצמי. כיצד אוכל למצא את היעוד שלי בחיים?</p>	תתפב
<p>האם יש בעיה לקרא לילד 'נחמן' בלי שם נוסף? ..</p>	תתפג
<p>האם לשלח את בננו לישיבה טובה שרחוקה מהבית, למרות הגעגועים והקשי?</p>	תתפד
<p>האם יש מקור לכך שנשים טובלות במקוה בחדש התשיעי להריון?</p>	תתפה
<p>האם זו נקראת 'השתדלות יתרה' אם אתחיל לעבד גם ביום החפשי שלי?</p>	תתפו
<p>האם יש בדורנו מישהו שיכול לתת תקון לפי שרש הנשמה?</p>	תתפז
<p>השבוע אני מתחנן בעזרת השם, ואני זקוק לחזוק ועודד מהרב</p>	תתפח
<p>אני מרגישה שאין בביתנו ברכה, וזה מיאש אותי מאד</p>	תתפט

קיג

האם תפילה בקברי צדיקים זה לא נקרא "דורש אל המתים"?	תתצ
קטז	
האם יש בעיה ללכת לשעור תורה לנשים, שנמסר על-ידי רבי?	תתצא
קכ	
אם הכל מלמעלה, מדוע כשאדם פוגע בחברו הוא נענש על זה?	תתצב
קכג	
לאחרונה בני המשפחה נופלים בבית פעם אחר פעם. מה זה מרמז לנו?	תתצג
קכו	
אני בת 32, ומרגישה חסימה במציאת הזוג. אולי זה בגלל השם שלי?	תתצד
קכח	
בעלי רוצה להפוך להיות עצמאי, אך אני חוששת מאוד	תתצה
קל	
האם יתכן שבעלי איננו הזוג שלי, ומשמים נתנו לי אותו בגלל שהתפללתי יותר מדי?	תתצו
קלב	
בכל מריבה, בעלי משתמש בדברים שספרתי לו כדי לפגוע בי	תתצז
קלה	
איך אני יכול לתקן את כל מה שחטאתי בימי חיי ובגלגולים קודמים?	תתצח
קלח	
קוראים לי 'עדן', האם כדאי לי להוסיף את השם 'ישראל'?	תתצט
קמ	
אשתי סובלת מאד מהשכנות, כי בכל יום הן יושבות ומפטרפות מול דלת ביתנו	תתק
קמב	
מה אני אשם שהורי לא קימו זוג בקדשה, והמשיכו לנשמת ליבוש שאינו מזכך?	תתקא
קמד	
בני הוא ילד שובב בצורה יוצאת דופן. האם כדאי לפנות לטפול רפואי להרגעה?	תתקב
קמז	
פיצד רבנו פותב שתלמידי חכמים ראויים לדעת	תתקג

תִּכְן הָעֲנִינִים

ז

- עֲתִידוֹת, הֲרֵי כְּתוּב "תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹקֶיךָ"? .. **קמט**
- תתקד** אֲנִי נְשׂוּאָה, וְהִיָּה לִי קֶשֶׁר עִם גְּבֵר אַחֵר, שְׁמֹטְרִיד
אוֹתִי וְאִינוּ עוֹזֵב אוֹתִי .. **קנב**
- תתקה** הוֹצֵאתִי אֶת הָעֲצָבִים שְׁלִי עַל אִשְׁתִּי וְהִיא בְּרַחֵה. אֵיךְ
אֶפְשֶׁר לִגְרֹם לָהּ לַחֲזוֹר אֵלַי? .. **קנו**
- תתקו** לֹא שְׁלַמְתִּי שְׂכָר דִּיכָה, וְזָרְקוּ אוֹתְנוּ לְרַחוּב. לָמָּה הִ'
עֲשֵׂה לִי אֶת זֶה? .. **קנט**
- תתקז** בְּעֲלֵי שְׂרוּי בְּכַעַס תְּמִידִי, וּמוֹצִיא אֶת כָּל הָעֲצָבִים עָלַי,
וְאֲנִי לֹא מְבִינָה לָמָּה? .. **קסב**
- תתקה** יֵשׁ לִי הֲרֵבָה בְּלִבּוֹלִים לְגַבִּי הַנְּסִיעָה לְאוֹמֶן, לָמָּה זֶה
כִּכָּה? .. **קסה**
- תתקט** הַרוֹפְאִים שִׁכְנְעוּ אוֹתִי לַעֲשׂוֹת נִתּוּחַ עַל הָעֵינַיִם, וּיִמָּאֵז
הַנִּתּוּחַ הַמְּצַב רַק הַחֲמִיר .. **קסז**
- תתקי** בְּעֲלֵי עוֹבֵד קֶשֶׁה וְאֶנְחֶנּוּ בְּקֶשֶׁי מִתְרָאִים, זֶה גּוֹרֵם לִי
לְתַסְפוֹל גְּדוֹל .. **קע**
- תתקיא** מִדּוּעַ יֵשׁ צְדִיקִים שֶׁנֶּעְנְשׁוּ עֲבוּר תִּפְלָתָם שֶׁהִתְפַּלְלוּ
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ? .. **קעג**
- תתקיב** הֵאֵם זֶה נֶכּוֹן שְׂרַבְנוּ מֵעֲבִיר בְּדִין כָּבֵר בִּ"בְּרַכּוּ"
הַרְאִשׁוֹן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶת מִי שֶׁנִּמְצָא
בְּאוֹמֶן? .. **קעז**
- תתקיג** עֲבַרְתִּי יְלָדוֹת קֶשֶׁה מְאֹד, וְאִינִי יוֹדַעַת כִּיצַד לְהִתְמוֹדֵד
עִם הַחַיִּים .. **קעט**
- תתקיז** בְּעֲלֵי עוֹשֶׂה כָּל מָה שֶׁהַהוֹרִים שְׁלוּ אוֹמְרִים, וְלִדְבָרִים
שֶׁאֲנִי מְבַקֶּשֶׁת הוּא אִינוּ מִתְיַחַס .. **קפג**
- תתקטו** לְאַחַר שֶׁבְּעֲלֵי פֶטֶר מֵעֲבוֹדָתוֹ, הוּא הוֹרִיד אֶת הַזָּקֶן
וְהַפְּאוֹת .. **קפה**

תִּכְן הָעֲנִינִים

- תתקטז** האם זה נכון, שיש רבנים בבִּרְסֵלַב, שֶׁרַבְנוּ בְּעֲצֻמוֹ בָּא אֲלֵיהֶם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְלָכֵן אֵינָם נוֹסְעִים לְאוּמָן? **קפח**
- תתקיז** הַשָּׁנָה נֶעְרַף בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מִנֵּן שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּמַעֲרַת הַמְּכַפְלָה. עַל אֵילוֹ דְּבָרִים צָרִיכִים לְהַקְפִּיד? **קצג**
- תתקיח** לְאִיזוֹ קַהֲלָה בְּבִרְסֵלַב כָּדַאי לִי לְהַצְטָרֵף? **קצח**
- תתקיט** אֲנִי צָרִיף לְעַבֵּר הַשְּׁתַּלְת כָּבֵד וְכֻלְיָה, וְאֲנִי וּמִשְׁפַּחְתִּי מֵאֵד מִפְּחָדִים **קצט**
- תתקכ** הֵיכֵן נִמְצָא הַמְּדַרְשׁ עַל דּוֹד הַמֶּלֶךְ וְהַסֵּהֲדָרִין הַמוֹבָא פְּעָמִים רַבּוֹת בְּסִפְרֵיכֶם? **רב**
- תתקכא** הָאִם כָּדַאי לְבַקֵּר בְּיַמֵּינוּ בְּגַן סוּפְיָה כְּפִי שֶׁרַבְנוּ אָמַר, הֲרֵי יֵשׁ שָׁם פְּרִיצוֹת וְאֲנִטִישְׁמִים? **רג**
- תתקכב** הָאִם כָּדַאי לִי לְלַמֵּד בְּכוּלֵל בְּרִסְלָב, אִף שֶׁשָּׁם אֲנִי מְקַבֵּל פְּחוֹת כֶּסֶף מְכוּלֵל אַחֵר? **רו**
- תתקכג** הָאִם הַשִּׁיחָה עַל רַבִּי זֹשָׁא שְׂאוּמְרִים בְּשֵׁם מוֹהֲרַנְיָתָּהּ הִיא נְכוּנָה? **רז**
- תתקכד** בְּעֲלֵי אֵינוֹ מְקַפִּיד עַל טְבִילַת מְקוּהָ וּתְפִלָּה בְּמִנְיָן. מָה אֲנִי אֲמוּרָה לַעֲשׂוֹת? **רט**
- תתקכה** אֲמַא שְׁלֵי מְבַקֶּשֶׁת מִמֶּנִּי עֲזָרָה כְּסָפִית לְמְרוֹת שְׂמֻצְבֵי הַכֶּלְפְּלֵי קֶשֶׁה מֵאֵד **ריא**
- תתקכו** אֵיךְ זֶה שֶׁהֲרַבָּה צְדִיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת נִקְרָאוּ בְּשֵׁמוֹת שְׂאֵינָם מֵהַתּוֹרָה **ריד**
- תתקכז** בְּעֲלֵי עֲצָבֵי מֵאֵד, וְכִשְׁהוּא מְתַעֲצָבֵן הוּא מְסַגֵּל לְרַצַּח מִיִּשְׁהוּ **רטז**

תַּכְּן הָעֲנִינִים

ט

- תתקכח** האם גם היום יש ענן להתקבץ אצל רבנו בזמני הקבוץ שהיו בחייו, כגון: שבת חנכה ושביעות? **ריט**
- תתקכט** הרופאים אומרים, שעלי לעבר כריתת פלגה. האם לשמע בקולם או לחכות לישועה? **רכב**
- תתקל** אני ואשתי רבים כל הזמן, ומרימים ידים אחד על השני **רכד**
- תתקלא** מה הפרוש: "כשאתם עושה תשובה ומתודה, לא יזוז משם עד שנמחל לו"? **רכז**
- תתקלב** מצבנו הפלפלי קשה מאד. האם הפרשת חמש במקום מעשר לפעל עבורנו ישועה? **רל**
- תתקלג** האם כדאי לי לחזר להיות בקשר עם חברה שיכולה להשפיע עלי לרעה? **רלז**
- תתקלד** יש לי יצר-הרע לגלש באינטרנט כשאני בעבודה, ואני צריך חזק **רלו**
- תתקלה** אני בקשי יוצא מהבית בגלל חרדות ומחשבות שמציקות לי **רמ**
- תתקלו** האם זה נכון שישנם שלשה דברים שמכרחים לקיים, כדי להיות חסיד בקסלבי? **רמה**
- תתקלז** האם מתר לשלם מכספי מעשר את פרטיס הטיסה לאומן? ומה הדין למי שקבר נסע בעבר? **רמח**
- תתקלח** לאחר חצי שנה שהייתי עם בן זוגי, לפתע הוא החליט להפרד. האם יש לאוגיות שלנו עתיד? **רנ**
- תתקלט** עברנו להתגורר במקום חדש. איך גדע מה ה' רוצה מאתנו במקום החדש? **רנג**

- תתקמא** מה המקור לכך, שְׁאָדָם שְׁמִזְבִּיר אֶת שְׁמוֹת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּעוֹלָם הַבָּא יִזְכֶּה לְלַמֵּד אוֹתָם? **רנו**
- תתקמב** אֲנִי עוֹסֵק בְּיַעוֹץ חֲנוּכִי, וְשׁוֹמֵעַ הַרְבֵּה צְרוֹת וּמְצוּקוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים. בִּיצַד אַחֲזִיק מֵעַמֵּד? **רנס**
- תתקמג** מִדּוּעַ מִזְכִּירִים אֶת שֵׁם הַחֹלֶה בְּשִׁמְת־פְּלִלִים בְּעִבּוּרוֹ, הֲרֵי רַבְּנוֹ אָמַר, שֶׁזֶה גּוֹרֵם לְהַתְגַּבְּרוּת הַדִּינִים? **רסב**
- תתקמד** הָאֵם כָּל מִי שֶׁכּוֹעֵס זֶה סִימָן שֶׁיֵּשׁ אֲצִלוֹ תַּאֲוֹת נְאוּף? **רסה**
- תתקמה** הֵייתִי מְעֻרָב הַשָּׁנָה בְּמַחְלֶקֶת גְּדוֹלָה, הָאֵם יֵשׁ טַעַם שֶׁאֶסַע לְאוּמוֹ, כִּי וּדְאִי רַבְּנוֹ כּוֹעֵס עָלַי? **רסז**
- תתקמו** בְּלִילוֹת הָאֲחֵרוֹנִים חֲלַמְתִּי חֲלוֹמוֹת אִיוּמִים עַל הַתִּינוֹק שְׁלִי, מַה לַעֲשׂוֹת? **רעא**
- תתקמו** הָאֵם אֲנִי צְרִיף לְדַחֵק אֶת עֲצָמֵי וְלַקְחַת אֶת בְּנֵי כָּל שָׁנָה לְאוּמוֹ? **רעג**
- תתקמז** אֲנִי מַרְגִּישָׁה שֶׁיֵּשׁ לִי קִשְׁיִים בְּחַיִּים, בְּפֶרֶט בְּמִצִּיאת הַזְּוִיג. מַה לַעֲשׂוֹת כִּדֵּי שֶׁיִּפְתַּח לִי הַמַּזָּל? **רעה**
- תתקמח** מַה דַּעְתְּכֶם לְגַבִּי מִי שְׂרוּדֶף אֶתְכֶם וְאֶת הַקְּהֵלָה בְּמִשְׁפָּחָה כָּל הַשָּׁנִים בְּיַבְנָאֵל? **רעח**
- תתקמט** אִיךָ אֲנִי יָכוֹל לְהִיּוֹת מְאֹשֵׁר, כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה שְׁלֹאֲחֵרִים יֵשׁ יוֹתֵר מִמֶּנִּי? **רפב**
- תתקנ** הָאֵם בְּגַלְל פְּגָם הַבְּרִית אָדָם יָכוֹל לְהִגִּיעַ לְמִצַּב שְׂאִין לוֹ תִּקְנָה לְעוֹלָם? **רפו**
- תתקנא** בְּכָל פַּעַם אֲנִי נוֹפֵל לְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כִּי אֲנִי לֹא מְצַלִּחַ לְהַתְמִיד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם **רפח**

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

יא

- תתקנב** קָשָׁה לִי לְהַבִּין כִּיצַד כָּל מַה שֶּׁקֹּרָה לִי עִם
הַסּוֹבְבִים אוֹתִי — זֶה גַם בְּהַשְׁגָּחָה
פְּרֻטִית **רצ**
- תתקנג** הָאֵם כְּשֵׁשׁ לְאָדָם צָעַר וְעִנְיָת נֶפֶשׁ, זֶה בְּגִלְל
הַמַּעֲשִׂים שְׁלוֹ, אוֹ בְּגִלְל שְׂכָדָה גְּזָרוּ
בְּשָׂמִים? **רצג**
- תתקנד** אֲנִי נִמְצָאת בְּמַחְלָד שְׂדוּדָה וְקִצְת מְבַלְבֶּלֶת, הָאֵם
זֶה נִכוֹן שֶׁהַקֶּשֶׁר בֵּין אֲחֵרֵי הַחֲתֻנָּה? **רצה**
- תתקנה** מִקְּבֵל גְּדוֹל יַעֲץ לִי עֲצָה שְׁנוֹגְדָת אֶת הַהֲלָכָה. הָאֵם
אֲנִי צָרִידָה לְקַיֵּם אֶת דְּבָרָיו? **רצז**
- תקון הפלגלי** **שיג**
-

תפלה לגדלות המחיון **סה**

תפלה לשמחה **צז**

תפלה למקום מגורים טוב **קצח**

**גַּם לָכֶם יֵשׁ שְׂאֵלָה?
עֲכָשׁוּ הַהֲדָמֹנוֹת הַנְּדִירָה
לְשֵׁאל שְׂאֵלָה וּלְקַבֵּל תְּשׁוּבָה -
אֶפְשָׁרִית!**

**בְּמִסְפַּר הַטֵּלְפוֹן שֶׁל
מְשִׁרְד הַקְּהֵלָה בִּיבְנֵאל -
04-6656666**

**אוּ בְדָאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי -
info@breslevcity.co.il**

**אוּ בְאִתְר הָאִינְטֵרְנֵט -
www.breslevcity.co.il**

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֵלֶק הַשְּׁמִינִי בְּסֵדֶרֶת "שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב". וְבוֹ מוֹפִיעוֹת שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּנוֹשָׁאִים שׁוֹנִים וּמְגוּנִים, הַנוֹתְנוֹת מְעַנָּה לְתַהֲיוֹת וּסְפָקוֹת שֶׁל מַתְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְדַרְכָּהּ שֶׁל חִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב, וְכֵן לְתַלְמִידִים וְתִיקִים, אֲשֶׁר מְעַנְיָנִים לְדַעַת אֶת דַּעְתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב זי"ע, וְאֶת הַדְּרָךְ שֶׁלֵּמַד אוֹתָנוּ.

הַשְׁאֵלוֹת שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַת כְּבוֹד קִדְשַׁת מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א — הַצַּדִּיק מִיַּבְנָאֵל, אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאִפְּן אִישִׁי, הַתְּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחְזִיק מְעַמָּד בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מֵאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מְנַת לְהַגִּישׁ לְקוֹרְאִים אֶת הַסֵּפֶר בְּאִפְּן מְהֻדָּר וְאִיכוּתִי, וּבִלְבָנוּ תַקְוָה, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּסֵפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וְיַחֲיֶה אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, וְיִמְצָא תְשׁוּבָה גַם לְשְׁאֵלוֹתָיו הַפְּרָטִיּוֹת, כִּי לְמִרּוֹת שֶׁהַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאִפְּן אִישִׁי לְשׂוֹאֵל, מֵעֵדִים הֵם לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

על-ידי שאתה נוטל עצה מהרב, על-ידי-זה
תזכה לישועה

(ספר-המדות, אות עצה, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה, אלא על-ידי אמת...
ואי אפשר לבוא לאמת, אלא על-ידי
התקרבות לצדיקים, וילך בדרך עצתם.

(לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ו')

שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב

תתנב.

**רוֹדְפִים אוֹתִי בְּגִלְל שְׂאֵנִי מְעוֹרֵר אֶת הַבְּחוּרִים
שֶׁקִּרְבָּתִי לְגִרְסַ מְשֻׁנּוֹת**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רְאוּבֵן חַיִּים: לְכַבּוֹד מוֹרְנֵנוּ, הַצַּדִּיק מִיְבִנְאֵל מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ. יֵשׁ קְבוּצָה גְּדוֹלָה שֶׁל בְּחוּרִים שֶׁחֲזָקְתִּי אוֹתָם בְּלִמּוּד מְשֻׁנּוֹת בְּגִירְסָא כְּפִי שֶׁלְמִדְתִּי אֲצַלְכֶם, וְאֲנִי רוֹאֶה בְּזֶה הַצְּלַחָה מְרֻבָּה. בְּחוּרִים נוֹשְׂרִים, שְׂאֵף פְּעַם לֹא פְתַחוּ סֵפֶר, וְאֶפְלוּ לֹא הִתְפַּלְלוּ, עֲכָשׁוּ הֵם מִתְמַיְדִים בְּלִמּוּד מְשֻׁנּוֹת בְּגִירְסָא, עַד שֶׁיֵּשׁ כְּבֵר בְּחוּרִים, שֶׁסִּיְמוּ שֶׁשָּׁה סְדָרֵי מְשֻׁנָּה עֶשֶׂר פְּעָמִים, וְלֹאט לֹאט הֵם חוֹזְרִים אֶל הַיְהוּדוֹת וּמִתְפַּלְלִים שְׁחֵרִית, מְנַחֵה וְעֵרְבִית. אֲבָל לְצַעֲרֵי הַגְּדוֹל יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁמִּתְלוֹצְצִים מֵהַלְמוּד בְּגִירְסָא, עוֹשִׂים מְמַנֵּי צָחוּק, וְקוֹרְאִים אוֹתִי בְּשֵׁמוֹת גְּנָאֵי. אֵיךְ מִתְחַזְּקִים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, י' אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רְאוּבֵן חַיִּים, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

קֹדֶם כֹּל, אֶתָּה צְרִיךְ לְדַעַת, שֶׁכָּל לֵץ שֶׁמִּתְלוֹצֵץ מִדְּבַר

שֶׁבְקִדְשָׁהּ הוּא נוֹאֵף, וְאֵתָּהּ לֹא צָרִיף לְהִתְפַּעֵל מִלֵּץ שֶׁהוּא נוֹאֵף, וְאֵין לָךְ צְדִיק בְּעוֹלָם, שֶׁלֹּא קָם נִגְדוֹ אִיזָה לִיֶּצֶן, וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ לִיֶּצְנוּת, עוֹד מִימֵי אַבְרָהָם אַבְיָנוּ, שֶׁמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְקָרֵב אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּכֹר קָמוּ עָלָיו לִיֶּצְנִים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מִדְרָשׁ אֲגֵדָה הוֹבֵא בְּפִרוּשׁ רַש"י בְּרֵאשִׁית כה, ט): 'לְפִי שֶׁהָיוּ לִיֶּצְנֵי הַדּוֹר אוֹמְרִים מֵאַבְימֶלֶךְ נִתְעַבְּרָה שָׂרָה, שֶׁהָרִי כְּמָה שְׁנַיִם שֶׁהָתָה עִם אַבְרָהָם, וְלֹא נִתְעַבְּרָה הִימָנוּ וְכוּ'. וְכֵן עַל מִשָּׁה רַבְּנוּ קָמוּ לִיֶּצְנִים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה נב, סִימָן ב'): 'בְּשַׁעַה שֶׁאָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת לוֹ מִשְׁכָּן, מִיָּד אָמַר מִשָּׁה לְיִשְׂרָאֵל "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה", הִזְיָה מִשָּׁה עוֹשֶׂה בְּמִשְׁכָּן, וְהָיוּ לִיֶּצְנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים, אֶפְשָׁר שֶׁהִשְׁכִּינָה שׁוֹרָה עַל-יְדֵי בֶן עַמָּרָם' וְכוּ'.

וְכֵן עַל דּוֹד הַמְּלֶךְ קָמוּ לִיֶּצְנִים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ירוּשְׁלָמִי בְּרֵכּוֹת, פָּרָק ב', הִלְכָה א'): 'אֵין דּוֹר שֶׁאֵין בוֹ לִיֶּצְנִים, מָה הָיוּ פְּרִיִצֵי הַדּוֹר עוֹשִׂין? הָיוּ הוֹלְכִין אֶצְלַ חֲלוֹנוֹתָיו שֶׁל דּוֹד, וְאוֹמְרִים לוֹ: דּוֹד! אֵימָתִי יִבְנֶה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ? אֵימָתִי בֵּית הַשֶּׁם גִּלְדָּ? וְהוּא אוֹמֵר: אֶף-עַל-פִּי שְׁמֵתִכּוֹנִים לְהַכְעִיסֵנִי, יָבוֹא עָלַי שְׁאֲנִי שְׂמַח בְּלִבִּי, "שְׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית ה' גִּלְדָּ" [שֶׁהַכְעִיסוֹ אוֹתוֹ וְרָצוּ לְרֵאוֹת בְּמִיתָתוֹ], וְכֵן בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר עַל כָּל נִבְיָא וְעַל כָּל צְדִיק, קָם נִגְדוֹ אִיזָה לִיֶּצֶן, וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ לִיֶּצְנוּת, וְהִלִּיצֵן הִזָּה הוּא נוֹאֵף, פֶּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (דִּרָד אֲרָז זוטָא, פָּרָק ו'): 'תְּחַלֵּת עֲבָרָה הִרְהוֹר הַלֵּב, שְׁנִיָּה לָהּ לִיֶּצְנוּת'; זֹאת אוֹמְרָת, קִדְּם שְׁאָדָם עוֹשֶׂה לִיֶּצְנוּת, עֲשֶׂה עֲבָרָה חֲמוּרָה וְכוּ'.

וְלִכֵּן אֵין לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם לֵץ נוֹאֵף, וְכִבֵּר אָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (עֲלִים לְתוּפָה, מִכְּתָב קַעֲב): 'אֵין מִי שֶׁיִּקְרַע דֶּף אֶחָד מִסְּפָרֵי רַבְּנוּ, כִּי אִם כְּשִׁיעֵבֵר עֲבָרָה גְדוֹלָה תְּחַלָּה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְאֵין

מי שיקרא ויאמר איזו תפלה או יעין בספר, שלא יהיה לו איזה הרהור תשובה נפלא מאד.

ולכן אין להתפעל מה שליצינים מתלווצים, ואסור שתהיה לנו שום שיכות עם הליצינים האלו, וכמאמרם ז"ל (עבודה זרה יח): דרש רבי שמעון בן פזי, מאי דכתיב (תהלים א, א): "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב" — וכי מאחר שלא הלך היכן עמד, ומאחר שלא עמד היכן ישב, ומאחר שלא הלך סוף לעמד, ואם עמד סוף לישב, ואם ישב סוף ללויץ, ואם לץ, עליו הכתוב אומ' (משלי ט, יב): "אם חכמת לך, וחכמת לך, ולצת — לבדך תשא".

נמצינו למדים, שלקרב נשמות שנפלו למקום שנפלו — זה בעצמו כבר דבר גדול מאד, כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא יא): 'כל המקים נפש אחת מישראל, כאלו קים עולם מלא'; ומכל שכן כל-כף הרבה בחורים שנשרו וכו'. ואתה סך הכל מאיר בהם שיתמידו בלמוד משניות אפלו בגרסא וכו', הרי רבנו ז"ל נתן תקון לכמה מאנשי שלומנו (שיחות הר"ן, סימן קפה): 'לומר בכל יום ח"י פרקים משניות', וחכמינו הקדושים אמרו (עבודה זרה יט): 'לעולם ליגריס איניש, ואף על גב דמשפח, ואף על גב דלא ידע מאי קאמר', וכן מובא בספר הקדוש 'לקוטי תורה' מהרב הקדוש רבי מרדכי מטשענאבאל (הדריכה ו'): 'תאמר ח"י פרקים משניות בלי פרוש בכל יום, כדי שתגמר בכל החדש כל הששה סדרים, בן תנהג כל ימי חייך. ולא תקנא לשום אדם, עין שם.

לכן מה לך להתבלבל מאחרים, אתה תעשה את שלך לעורר מה שיותר בחורים שיאמרו משניות, וחקמינו הקדושים אמרו (סנהדרין מב.): 'במי אתה מוצא מלחמתה של תורה? במי שיש בידו חבילות של משנה'. ומוכא (מדרש תלפיות): 'אשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנום, ומי שהרבה ללמד משניות, אינו מניחו להכנס שם'.

ולכן אשרי מי שיגרס בכל יום כמה וכמה פרקים משניות, שהוא הצלחה נצחית, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, וכן אמרו (ויקרא רבה, פרשה ד', סימן ג'): 'אין כל הגליות הללו מתכנסות, אלא בזכות משניות'.

ולכן אשרי אדם שיכול להרגיל את הבחורים, שיאמרו הרבה פרקים משניות אפלו באמירה בעלמא. פי כף מוכא בשם המהר"ל מפראג זי"ע (חידושי אגדות), וכן בדברי החיד"א זי"ע (פתיח עינים), הינו שאמירת אותיות התורה תזכר את נשמתו, ובאמת אי אפשר להסביר את מעלת הענין הזה. פי אפלו אם הבחור נפל למקום שנפל, אבל אם הוא מרגיל את עצמו לגרס הרבה פרקים משניות, בלי שום חכמות והשכלות כלל, כח התורה יוציא אותו מהבץ שנפל לשם, ולאט לאט יחזר אל הקדשה. ומוכא בזהר (בראשית מב.): 'מאן דקארי ותני שית סדרי משנה, דא הוא מאן דיבע לסדרא ולקשרא קשורא יחודא דמאריה כדקא יאות. אלין אנון דמקדשין שמא קדישא דמאריהון בכל יומא תדיר'.

[מי שקורא ושונה ששה סדרי משנה, הוא זה שיוצע לסדר ולקשר קשר יחוד הקדוש-ברוך-הוא, והם שמתמידים במשניות, מקדשים שמו של הקדוש-ברוך-הוא בכל יום תמיד].

וְלָכֵן אֵין לָךְ מַה לְהַתְּפַעֵל מִכָּל אֱלוֹ הַנוֹאֲפִים שְׁעוֹשִׂים לִיצְנוּת מְזֵה, כִּי סוֹפוֹ שֶׁל נוֹאֵף יִדוּעַ וְכוּ', שְׂיִתְגַּלֶּה קְלוֹנוֹ בְּרַבִּים וְכוּ', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא כִּי תִצְא) עַל פְּסוּק (דְּבָרִים כג, י'): "כִּי תִצְא מִחֲנֵה עַל אוֹיְבֶיךָ, וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל דְּבַר רַע" — 'שְׁלֹא יִהְיֶה בְּכֶם שׁוֹם לִיצְנוּת, שְׁלֹא תָבֵא לְיַדֵי חַיִּיב'; הָרִי שֶׁלְךָ לְפָנֶיךָ, שְׁלֹא צָרִיכִים לְהַתְּפַעֵל מִכָּל אֱלוֹ הַלִּיצְנִים הַנוֹאֲפִים, וְאַתָּה תִּמְשִׁיךְ בְּעַבּוּדַת הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת, לְקָרֵב בְּנֵי הַנְּעוּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִדְרִיךְ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיִּשְׁרָה לְגַרְסַת בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְזֶה יַעֲזֹר לָךְ בְּכָל הַמּוֹכְנִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַּהֲיֶה לָךְ הַצְּלָחַת מְרֵבָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחַת מִן הַשָּׁמַיִם...

תתנג.

אָנִי מִתְבַּיֵּשׁ מִבְּנֵי-אָדָם, עַד כְּדֵי כֹךְ שֶׁקִּשָּׁה לִי לְצֵאת מֵהַבַּיִת

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נְחוּם: שְׁלוֹם רַב לְמוֹהֲרָא"שׁ שְׁלִיט"א. יֵשׁ לִי בְּעֵינַי גְּדוּלָה, אָנִי מִתְבַּיֵּשׁ מִבְּנֵי-אָדָם, עַד כְּדֵי כֹךְ שֶׁקִּשָּׁה לִי מֵאֵד לְצֵאת מִבֵּיתִי, וְאָנִי מִתְבַּיֵּשׁ וּמִפְחַד לְצֵאת לְרַחוּב. אָנִי יוֹדֵעַ שֶׁזוֹ בְּעֵינַי נִפְשִׁית, וְאָנִי מֵאֵד

מאד מבקש שתתנו לי עצה מה לעשות, תכתבו לי ותחיו אותי, כי אני לא יכול כבר לסבל את הסבל הזה.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שלישי לסדר פי תצא, י' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נחום, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שלך היא, מפני שאין לך בטחון עצמי, פנראה ששברו אותך והשפילו אותך כשהיית קטן וכו'.

ולכן אתה צריך לקחת את עצמך בנדיה, ולא להתפעל משום ברעה שבעולם.

הדבר הראשון, שאתה צריך לעשות — להרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, שזה נקרא אצל רבנו ז"ל התבודדות — לשיח ולספר לפניו יתברך את כל אשר עובר עליך בפרטי פרטיות, וזה יבנה אותך נפשית, כי כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, לאט לאט הוא יוצא מעצמו, וזה בונה אותו אישית.

הדבר השני, אתה צריך להרגיל את עצמך לא להסתכל על אף אחד, ולא להתפעל מאף אחד, אף שבהתחלה זה יגיע לך מאד מאד קשה, כי מרב קטנות הדעת שנקנסת בך — אתה מפחד מבני אדם, אבל כבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נאוף, חלק ב', סימן יד): 'מי שעוצם עיניו מראות ברע, על-ידי-זה נצול מבזיונות', כשתרגיל את עצמך לא להסתכל על אף אחד, ובפרט אלו שרוצים לעשות לך רע וכו',

על־ידי־זה תהיה נצול מבזיונות, כי מאחר שאתה לא מסתכל עליהם, ולא מתיחס אליהם, אזי כבר לא יהיו לך בזיונות, אבל אתה צריך להיות חזק בזה, לא להתפעל משום בריה שבעולם, כי מה יכול אדם לעשות לך? ואפלו אם אחד מבנה אותך, כבר אמר רבנו ז"ל (ספר־המדות, אות מריבה, סימן פו): 'מי ששומע חרפתו ושותק, על־ידי־זה נתבטלות ממנו רבות רעות שהיו ראויין לבוא עליו'.

ולכן תהיה חזק בשיחה בינך לבין קונך — לדבר הרבה להקדוש־ברוך־הוא, שנה ירחיב לך את הדעת, ויבנה את האישיות שלך, ולא תתפעל מבני אדם.

אתה צריך לדעת, שדבר זה הוא מחלה, אבל יכולים להתרפאות ממנה אם רק רוצים, כי הכל תלוי בפני הבחירה של האדם.

הקדוש־ברוך־הוא ירחם עליך שתצית אותי, ותתבודד לפניו יתברך, וזה יבנה אותך, שלא תצטרך להתפעל מאף בריה שבעולם, וכבר אמר דוד המלך (תהלים קיח, ו): "הנני"ה לי לא אירא מה יעשה לי אדם" — אם תחזיר בעצמך את אמת מציאותו יתברך, אין לך מה לפחד משום בריה שבעולם, כי אף אחד אינו יכול לעשות לך שום דבר, ותכניס את זה היטב בלבך.

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתנד.

**בְּעָלֵי כָּל הַזְּמַן בְּכַעַס וּבַעֲצָבִים, וְאֲנִי לֹא יְכוּלָה
לְהַמְשִׁיךְ כָּךְ**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת תְּהִלָּה: רְצִיתִי לְבַקֵּשׁ מֵהַצַּדִּיק עֲצָה: כָּל הַזְּמַן
בְּעָלֵי כוֹעַס וּמִתְעַצְבֵּן, וְכָל הַבַּיִת בּוֹעֵר בְּאֵשׁ הַמְּרִיבוֹת.
אֲנִי כְּבָר לֹא יְכוּלָה יוֹתֵר, וְאֲנִי חוֹשֶׁבֶת לְהִתְגַּרֵּשׁ. הָאֵם
נוֹכַל לְצִאֵת מִזֶּה אִי פֶּעַם, וְיִהְיֶה לָנוּ כְּבָר שְׂקִט בַּבַּיִת
וּבִינֵינוּ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, י' אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל תְּהִלָּה תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׂאֵלָשָׁה יֵשׁ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּלָתִי
מִגְּבָלִים, וְלָכֵן עָלֶיךָ לְקַחַת אֶת הָעֲנִינִים בְּיַדְךָ, תְּמִיד תַּתְּנֵי
תְּשׁוּמֹת-לֵב לְבַעֲלֶךָ, וְתֵרְאִי לוֹ הַרְבֵּה אֲהָבָה, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל
בְּעַל כֶּשֶׁהוּא בַּעֲצָבִים וּבְכַעַס — מִתְפָּרְצִים מִמֶּנּוּ כָּל
הַחֲסִירוֹנוֹת שֶׁהִחְסִירוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַשָּׁנִים, וְלָכֵן עֲכָשׁוּ הוּא רוֹצֵה
לְהַשְׁתַּלֵּט וְכוּ', וּמִחֲמַת שְׂמֵצָד אֶחָד הוּא חָלַשׁ אִפִּי וּמִפְּחָד
מִזֶּה, אֲזִי הוּא מוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים וְהַפֶּעַס, וְהַכֹּל כְּדֵי
לְהַשְׁתַּלֵּט ...

וְלָכֵן הָאֵשָׁה צְרִיכָה לְהִיּוֹת פְּקֻחִית, תְּמִיד לְהִסְבִּיר לוֹ

בנעם ובאהבה: "בעלי היקר! אעשה מה שאתה רוצה, אבל אתה לא צריך לצעק ולצרח, ולא להפגס בעצבים ובכעס, כי הרי בזה אתה מתבזה, וכן הילדים גדלים בפחדים, וזה עושה להם צלקות בנפש" וכו', וכך תדברי אתו בעת שהוא בישוב הדעת, ותראי שתפעלי אצלו, כי אשה יש לה כח אדיר, אבל היא לא מוציאה את כחות הנפש שלה שטמונים בה וכו', וכבר אמר החכם מפל אדם (קהלת ט, יז): "דברי חכמים בנחת נשמעים מזעקת מושל בכסילים", אם האשה תרגיל את עצמה לדבר בנחת עם בעלה, ולהשתדל מאד להרגיע אותו במלים יפות, אזי הוא ישבר לגמרי וכו', אף הבעיה היא, כשהבעל מתחיל לצעק ולצרח — האשה נשברת לגמרי, והיא נכנסת בלחץ וביאוש ובדפאון וכו', וכו', עד מחשבות של להתגרש.

ולכן אני מאד מאד מבקש אותך, תקחי את עצמך בידיך, ותדעי את כחות הנפש שיש לך, רק תחזקי ותעודדי ותשמחי את בעלך, כי סוף כל סוף הוא האבא של הילדים שלך.

ולכן תתאזרי במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שנה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא'.

ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס, אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות — היא עולה עד עולם האצילות, וזוכה להיות בטלה לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות והמנעות מפעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות, אשה צריכה לבטל את עצמה וכל כלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה

היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי, לזאת יקרא אשה, כי מאיש לקחה זאת". ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית, ותראי, שאם תתנהגי בצורה כזו — הוא ישתנה לגמרי לטובה.

בנדיאי טוב מאד לבדק את המזווזות בבית, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות קלפה, חלק ב', סימן א'): 'יש שדים שמצויים בבתים, שהם מקלקלים השלום-בית, ועל-ידי-זה בא פעם וקטטות בבית'. ועקר הבית הוא האשה, כי (יומא ב.): 'ביתו זו אשתו', ועל-כן על-פירב עקר הקטטות ממנה. ולפעמים נאחזים בשאר בני הבית, ועל-ידי-זה נעשות הקטטות והמריבות, ועל-ידי-זה באים יסורים על בני הבית. וזה מפרש בפסוק (איוב כא, ט): "בתיהם שלום מפחד", ודרשו חכמינו הקדושים (עין רש"י שם): "מפחד" — 'אלו שדים'. וזהו "שלום מפחד", כי השלום הפך הפחד, שהם השדים שמקלקלים השלום. וזה "ולא שבט אלוה" וכו', הינו היסורים; העקר היי חכמה, ועשי את כל מה שביכולתך שמצדך לא תהינה שום מריבות, ותראי, איך שתשבר הגאונה והגדלות שלו, והוא יתהפך ויהיה לאיש אחר לגמרי.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתנה.

רצוני לבקש דרך בעבודת השם יתברך, מה לעשות ואיך להתנהג?

שאלה:

מאת אלימלך: אשרי הדור שגיש לנו צדיק כזה כמו מוה"רא"ש הקדוש שליט"א, רצוני לבקש דרך בעבודת השם יתברך, אני לא יודע מה ואיך להתנהג.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פי תצא, י' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אלימלך, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם, תרגיל את עצמך ללמד הרבה שלחן ערוך פסדון, על-כל-פנים מחבר רמ"א, כדי שתדע איך יהודי צריך להתנהג. ועד שתסיים את זה, יקח הרבה זמן. ולכן תעשה לעצמך גם-כן סדר בספר "קצור שלחן ערוך", ושם תמצא תמצית ארבעת חלקי שלחן ערוך, מה שהודי צריך לדעת איך להתנהג, ואחר-כך תתמיד מאוד בספרי "שיחות-הר"ן", "חיי-מוהר"ן", ותשתדל לקיים כל שיחה ושיחה מה שרובנו ו"ל שח ודבר עמנו.

וכבר אמר רבנו ו"ל (חיי-מוהר"ן, סימן שנח): 'שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו, יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו, כמו שאני רוצה (אזוי

וויא איך מיינ איין גוטער יהוד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה.

ומי שזכה לשמע שיחתו הקדושה מפיו הקדוש, הוא יודע זאת באמת ובבטחה. וגם אפלו עכשו, כשלומודים דבריו הקדושים, יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך — לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושות הנאמרות בכל ספריו הקדושים.

כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד, ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך, לכל אחד לפי מדרגתו, יהיה באיזו מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד — יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו.

וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה, חס ושלו, באיזה מקום שהוא, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו — למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם באמת, אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקיים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות. אשרי מי שיאחז בהם'.

ועל כלם — תרגיל את עצמך לדבר הרבה עם הקדוש-ברוך-הוא — לבקש ממנו יתברך כל מה שאתה צריך בשפת האם שלך, וזה יזכך את הדמים שלך, כדי שתדע איך להתנהג בכל דבר, רק אל תפגם בלחץ, ותקיים את כל זה, ואז תדע איך להתנהג.

שו"ת תתנו ברסלב כז

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתנו.

אני אוהבת נשים, ומאד חוששת שלא אתחתן עם גבר

שאלה:

מאת חיה: אני אוהבת נשים, ומאד חוששת שלא אתחתן עם גבר. אני מבקשת את ברכת הרבי, ושיגיד לי מהו עתידך.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר פי תצא, י' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל חיה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מוכרח להגיד לך שזו מחלה גדולה וכו', ושגזון גדול וכו', וגעל נפש מאד.

ולכן את צריכה תכף-וימך להתרפאות מזה, כי זו מחלה מגנה מאד מאד, וחכמינו הקדושים הקפידו על דבר זה מאד

מאד, כמאמרם ז"ל (יבמות עו.): 'נשים המסוללות זו בזו — פסולות לכהונה'. וזה טרוף הדעת וכו', ואוי להאשה שנפלה בזה, שאז חיייה יהיו מרורים כל הימים.

ולכן את צריכה לקחת את עצמך בידיך, ולדעת שזה דבר נורא ואים, ונגד הטבע, ומחלה ככל המחלות, ואם אין בכחך לצאת מזה — פדאי לך לפנות לעזרה, ואל תקחי את זה בקלות, כי חבל לך לאבד את החיים שלך בגעל נפש כזה וכו'. ודעי לך, שהבחירה בידיך, אם את רוצה — תצאי מזה! צריכים רק תקן הרצון לעזב את הגעל נפש הזה. כי למה לך לאבד את שני העולמות ביחד, הרי זה עון חמור מאד מאד, וזה היה מעשה המצריים, אשר על זה התורה הקדושה הזהירנו (ויקרא יח, ג): "כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו", ואף שהדור היום מאד פרוץ בגעל נפש זה, אבל יהודי צריך לשמר מאד מאד על עצמו, ולעשות את רצונו יתברך.

ולכן תבקשי הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שתצאי מהזבל והזהמא הזו, והכל יתהפך לטובה, ותזכי להקים בית נאמן בישראל, ושהכל יהיה ככר מאחוריך וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתנו.

האם מתר לי לצפות בסרטים, פְּדִי לְקַבֵּל מֵהֶם
רְמִזִּים אִיךָ לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ?

שאלה:

מאת אהרן: אֲנִי מִתְחַזֵּק וּמְחַפֵּשׁ רְמִזִּים בְּעִבוּדַת
הַשֵּׁם מִכָּל דָּבָר. הָאֵם מִתָּר לִי לְצִפּוֹת בְּסִרְטִים
בְּאִינטֶרְנֵט, וּלְחַפֵּשׁ שֵׁם רְמִזִּים אִיךָ לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם
יִתְבָּרַךְ?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, י' אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶהְרֹן, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַחֲכָם מִכָּל אָדָם אוֹמֵר (מְשָׁלִי ו, כז-כט): "הִיחַתָּה אִישׁ אִישׁ
בְּחִיקוֹ וּבִגְדִיו לֹא תִשְׂרַפְּנָה; אִם יִהְיֶה אִישׁ עַל הַגְּחָלִים
וּרְגָלָיו לֹא תִפְוִינָה; כֵּן הֵבֵא אֶל אִשֶׁת רַעְהוּ, לֹא יִנָּקֶה כָּל
הַנִּגְעָע בָּהּ".

אִיךָ נִפְלְתָ וּבָאתָ אֶל שְׂגֵעוֹן וְטְרוּף הַדַּעַת כְּזֶה? הֲרִי אֶפְלוּ
לְנִזִּיר אֶמְרוּ (שְׁבֵת יג): 'לֵךְ לֵךְ אֶמְרִי נִזִּירָא סְחוּר סְחוּר לְכַרְמָא
לֹא תִקְרַב'; כִּי לֹא יִמְלֹט אִם הוּא יִסְתּוּבֵב בְּכַרְס, שְׂיִטְעֵם
מֵהֵינן... כֵּן אָדָם שֶׁנִּכְנַס אֶל מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים, בּוֹדֵאֵי יִכְשַׁל
בְּעוֹנוֹת חֲמוּרִים עַד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ'.

ולכן לדעתתי, אתה צריך הרבה לצעק להקדוש-ברוך-הוא, שיטהר לך את המוח והמחשבה, ותצא מכל הדמיונות שלך, כי הדמיון הורס את האדם לגמרי, עד שרואים שאדם שהוא מלא דמיונות, שבא מהחטאת נעוירים שלו וכו' — מהפך את הרע לטוב, ואת החשך לאור וכו', ורואים איך שהדמיון של האדם יכול להוליך אותו שולל לגמרי, ונחכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי שבת, פ"ק יד, הלכה ג) על הפסוק (דברים ז, טו): "והסיר הוי"ה ממך כל חלי" — זה רעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כח, מח): "ונתן על ברזל על צנאריך" — זה רעיון, הינו מה זה העל הכי קשה של האדם? זה הרעיונות והדמיונות שמסבכים אותו.

כי מרב עוונותיו, ובפרט של פגם הברית, הוא נמצא בלחץ תדירי, ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות הבל של פחדים — מה יעשה לו זה? ומה יעשה לו ההוא? ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו, כי מי שתמיד רק חושב ממנו יתברך, ומשתדל להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך מוח מחשבתו, אזי מתפטר מכל אלו הרעיונות והדמיונות, ונעשה בן חורין אמת, ואין עליו שום על, הרי כל הרעיון שהבאת והעלית על הפתח — בא מהדמיונות שונכנסו בך מחמת פגם הברית.

ולכן אתה צריך הרבה לצעק להקדוש-ברוך-הוא ע' קלין, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקיטת מוה"ר"ן, חלק א', סימן לו), כדי לטהר את מוח מחשבתך מכל אלו הדמיונות שנדבקו בך מחמת פגם הברית וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שו"ת תתנח ברסלב לא

בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתנח.

**האם טוב לומר את התפלה שאחרי ה'תקון
הקללי'? ומדוע היא אינה מדפסת בקונטרסים?**

שאלה:

מאת יאיר יהודה: שלום לרב הצדיק והאהוב, ברוך
רופא חולים. תודה להשם שהשאיר אותך אתנו —
להמשיך להחיות אותנו, ולהרים אותנו מעפר,
ולהשקות אותנו מטל תחית תורת רבנו. יהי רצון
שיקים בך: "יארץ ימים על ממלכתו". האם טוב
לומר את התפלה שמופיעה אחרי 'תקון הקללי'?
אם-כן, מדוע אינה מופיעה בסדור ובקונטרסים של
הרב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פי תצא, י' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יאיר יהודה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי
ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך
לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

עקר התקון הוא לומר את העשרה מזמורי תהלים, שהם נקראים 'תקון הכללי'. ואמר רבנו ז"ל: תכף-ומיד כשאדם אומר את זה — כבר לא ידאג כלום, וצריכים על זה אמונה חזקה, אמונת חכמים ברבנו ז"ל.

את התפלה שאחר ה'תקון הכללי' תקן מוהרנ"ת ז"ל, ואמרו אנשי שלומנו, שהעשרה מזמורי תהלים הם כמו הנתוח שרבנו ז"ל עושה לאדם, ומוציא ממנו את המחלה והזהמה וכו', וכמו שבנתוח רגיל בבית-חולים, אחר שרופא עושה את הנתוח, צריכים עוד לרחץ ולשטף את הדמים והלכלוך שיצאו ממנו וכו', כך אחר אמירת עשרה מזמורי תהלים, שהם ה'תקון הכללי', תקן מוהרנ"ת ז"ל לומר את התפלה הגדולה. ולכן אשרי מי שיש לו זמן וסבלנות לומר גם את התפלה הזאת.

התקון העקרי והיסודי זה רק אמירת עשרה מזמורי תהלים, ומחמת שאני יודע שרוב העולם, ובפרט אלו שעדין רחוקים — לא יאמרו את התפלה, ואם אדפיס גם את התפלה, יחשבו שזה גם-כן מעקר התקון, ואז לא יאמרו את העשרה מזמורי תהלים, אשר רבנו ז"ל אמר בפרוש, שזה תקון גמור לפגם-הברית, ולכל הרעות שבעולם וכו', ומביא פרנסה וכו'.

ולכן הדפסתי רק את העשרה מזמורי תהלים, כדי לא להכביד על אנשים, כי עקר התקון זה רק לומר עשרה מזמורי תהלים, וידוע, שאם מכבידים על האדם, הוא כבר אינו עושה את העקר וכו', אקנה שתבין.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תתנט.

איך יתכן שתלמידי רבי עקיבא שהיו כל-כף גדולים, לא נהגו כבוד זה בזה?

שאלה:

מיאת עידו: שלום וברכה. קשה לי להבין, איך תלמידי רבי עקיבא, שהיו גדולים מאד, עם כל זאת לא הסתדרו אחד עם השני, ולא נהגו כבוד זה בזה? וכיצד רבי עקיבא לא הצליח כביכול להשפיע עליהם שיתקנו את דרכם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פי תצא, י' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עידו, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בכל מקום שיש יותר קדושה, שם הסמ"ך-מ"ם אורב יותר ויותר לעשות מחלקת ומריבות. וכך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו): 'האי דוחקא דהוי בכלה מנייהו'; ופרש רש"י: 'פעמים שבני-אדם יושבים רוחים ביום השבת שבאין לשמע דרשה, ודומה להם פיושבים דחוקים'; הינו השדים והרוחות שברא האדם מחמת עוונותיו, הם אשר גורמים שיהיו חכוכים בין אחד לשני.

ועל-כן אף שרבי עקיבא למד עם תלמידיו את הלמוד של 'ואהבת לרעך כמוך' — זה כלל גדול בתורה, עם כל

זאת הקלפות והמשחיתים — גורמים מחלקת. וידוע מדברי האריז"ל, שאלו העשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא, היו גלגולים של אלו העשרים וארבעה אלף שנפלו ומתו בעון פעור, כמו שכתוב (במדבר כה, ט): 'ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף', וכנראה, שבמקום לתקן זאת, על ידי שיכבדו אחד את השני, הרוחות והקלפות והשדים התלבשו בהם, ולא נהגו כבוד זה בזה.

ודבר זה נמצא בכל דור ודור, פשצדיק אמת מגלה את אמתת מציאותו יתברך, תמיד יש אלו שמעוררים מריבות בין התלמידים, אלו שעדין לא נטהרו מחטאת נעוריהם, הם גורמים מחלקת בין התלמידים, כמו שאנחנו רואים במציאות, שגם אצל רבנו ז"ל נמצא דבר זה, שאלו שבאים לקבל תקון, במקום לשבת בשקט ולהפיר את מקומם הפחות והירוד וכו', הם נעשים הדיוטים הקופצים בראש, והם הם המעוררים מדנים ומחלקת בין אחד לשני, אוי להם ואוי לנפשם.

ולכן צריכים מאד לבקש ממנו יתברך, שיזכה אותו, שלעולם לא יהיה מערב באיזו מחלקת, ושלא תהיה לו שום שיכות אל בעלי מחלקת, שהם אנשים פחותים מאד מאד, כי לא יחלק אדם על הזולת, אלא אם תאות נאוף בוערת בו, ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן נח): מחלקת באה על ידי חבורת רשעים; וכן אמר (שם סימן פד): 'בכל בעלי מחלקת מתגלגלים נצוצות מנשמת דתן ואבירם'.

ולכן צריכים הרבה לבקש ממנו יתברך, שלו לא יהיה שום חלק בשום מחלקת, כי (שם חלק ב', סימן ג'): 'על ידי מחלקת נופל לתאות נאוף'; אשרי מי שבורח מכל מיני

שו"ת תתס ברסלב לה

מחלקת, ואין לו שום שיכות עם בעלי מחלקת, שהם בדרך כלל אנשים פגומים מאוד מאוד, ואת גריעות מעשיהם הם מגלים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתס.

לבני הגדול יש שדוף שמאד רוצה אותו, אבל הוא לא החלטי

שאלה:

מיאת סיגלית: הנני מתפללת על שלום הצדיק שקנו, שנותן לנו חיות רוחנית וגשמית, שהשם ישמר לנו את הצדיק, וישלח לו רפואה שלמה תמיד. הנני מבקשת ברכה בעבור הילדים שלי, ובפרט לגבי הזוגים שלהם, שלא יהיו מבלבלים, ויצליחו בהחלטות החשובות בחייהם.

לבני הגדול יש הצעה, שמאד רוצה אותו, אבל הוא לא החלטי, פעם אומר כן ופעם לא. היא לא עוזבת אותו ומחכה לו כבר שנתים. הנני מבקשת ברכה ועצה, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פי תצא, י' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל סיגלית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על כל התפלות שאת מתפללת על רפואתי ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שבזכות רבנו ז"ל הילדים יצליחו, ויזכו לשדוכים טובים, מה טוב ומה נעים, אם תשתדלי ללמד את הפאמר בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פט, ולומר עליה התפלה בלקוטי-תפלות, חלק ב', תפלה מה, ששם מדבר, שהצדיק הוא השדכן המשדך כל השדוכים. והאמיני לי, אם תקימי את זה בכל יום — תראי נסים נגלים שייעשה הקדוש-ברוך-הוא עם הילדים שלך, שימצאו את זיוגם האמתי לפי שרש נשמתם.

חבל מאד, שהבן הגדול שלך אינו מחליט תכף-ומיד לקחת אותה ולהתחתן, מאחר שהיא רוצה אותו כל-כף וכו', סימן שהיא משרש נשמתו, וחבל שיפסיד אותה וכו'.

חכמינו הקדושים אומרים (במות ג.): 'נחות דרגא ונסיב איתתא'; צריכים לרדת מדרגה, ואז מוצאים את הזיוג, פי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו', וחושבים לעצמם: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפילה וכו', אקח את זה?", והם מסתובבים

ומחפשים את הזיווג שלהם כפי הדמיון שנכנס בהם, כאלו מי יודע מה הם, והם מחיבים שיביאו להם זיווג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל-ידי-זה מחפשים וכו', ומסתובבים ויוצאים לפגישות — אולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו'...

ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד זיווג כזה, ובין כך הם לא קולטים, שהזמן אינו מתכה, כמאמר החכם: "הזהר מן הזמן, כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסים את עצמם, רואים שהם כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה — נחות דרגא ונסיב איתתא' — תרדו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל-כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זיווג שיתאים לכם.

תראי את המכתב הזה לבן הגדול שלך, ותאמרי לו, שיגמר תכף-ומיד את השדוף בכי טוב ובמזל טוב, ולעשות תאריך לחתונה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתסא.

**אָנִי רוֹצֶה לְלַכֵּת לְהַפְצֶה בְּמִקּוּם מְסִיִּם, אָבֵל יֵשׁ
שָׁם כְּבָר מְפִיָּצָה**

שאלה:

מאת דינה: שלום כבוד הרב. אני רוצה ללכת להפצה
במקום מסיים, אבל יש שם כבר מפיצה, ואני לא
יודעת האם ללכת לשם או לא, כי אולי אקח ממנה
את הפרנסה שלה. מה לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא, י' אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל דינה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, שתהלה לאל, ארץ ישראל מלאה עם
יהודים, ולכן בכל מקום שרק תלכי להפיץ — תצליחי,
ואינך צריכה לצמצם את עצמך במקום מסיים.

בכלל, כל העניין של הפצה צריך להיות לשם שמים, כדי
להחדיר אמונה פשוטה בנשמות ישראל, וכשזרעים רוחניות
— צומחת גם גשמיות, את צריכה להפיץ לשם שמים, כדי
לקרב את נשות ופנות ישראל אליו יתברך, והוא יתברך
יעשה מה שיעשה, כדי שתהיה לך גם גשמיות.

את צריכה לדעת, שקבלנו מרבנו ז"ל מתנה שנקראת

הַפָּצָה — לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵיו הַקְדוּשִׁים בְּתוֹךְ שְׂכֻבוֹת הָעַם, כִּי בַפְרוּשׁ גָּלָה לָנוּ (לְקוּוֹטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יד), 'שְׁעַל יְדֵי שְׂמֻקָּרְבִים בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מְעַלִּים אֶת כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְשָׂרְשׁוֹ'. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא פּח.) עַל פְּסוּק (יְרֵמְיָה טו, יט): "אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל" — 'אֵלוֹ שְׂמֻקָּרְבִים בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ', כִּי זֶה יִקְרָא 'מוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל', הֵינּוּ מְזִילוֹתָא דְגְלוֹתָא.

וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁתְּלַף לְהַפִּיץ — תָּמִיד יִהְיֶה לֵה כֶּסֶף בְּכִיס, וְזֶה בְּדוּק וּמְנֶסֶה, הַלְוִאי הֵייתָ מְצִיֶּתֶת אֶת מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שֶׁהֵנִיחַ לָנוּ צְוָאָה אַרְבָּעָה יָמִים לִפְנֵי הַסְתַּלְקוֹתוֹ, וְאָמַר אֲזַלְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ: "הַעֲבֹדָה שְׁלָכֶם יִהְיֶה יְפוּצוֹ מְעַיְנוֹתֶיךָ חוּצָה", וְאֲזַ אִף פַּעַם לֹא הָיָה חֶסֶר לָךְ כֶּסֶף, וְהֵייתָ צוֹחֶקֶת מִכָּל הַמִּתְנַגְּדִים וְהַלִּיצָנִים עַל זֶה.

בּוֹדָאי אֲשֶׁה צְרִיכָה לְהִיּוֹת צְנוּעָה מְאֹד, וְלִגְשַׁת לְהַפִּיץ רַק אֵל אֲשֶׁה, וְלֹא אֶל גָּבֵר! שְׁזוֹ פְּרִיצוֹת גְּדוּלָה, כִּי אֵין לְאֲשֶׁה לְדַבֵּר אֶל גָּבֵר זֶר כָּלֵל, וְזוֹ עֲזוּת וְחֲצִיפוֹת גְּדוּלָה, וְלָכֵן הַקְּפִידִי מְאֹד לְהַפִּיץ רַק לְנָשִׁים וְלֹא לְהַתְּבַשֵּׁשׁ, אֲדַרְבֵּה! דְּעֵי לָךְ, שְׁלֵהַחְזִיר אֲשֶׁה בְּתִשׁוּבָה — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְתִהְיֶה לְאֵל, בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק תִּלְכִּי תִמְצָאִי אֶת נְשׁוֹת וּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתִצְלַיְחִי לְקַרְבֵּן אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, שְׁזֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלַיְחִי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתסב.

**כְּשֶׁמְזַכְּרִים אָדָם בְּבִרְכָה אוּ בְתַפְלָה, הָאֵם
לְהַזְכִּירוֹ עִם שֵׁם אָמוֹ אוּ עִם שֵׁם אָבִיו?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת דָּן: כְּבוֹד הַצַּדִּיק שְׁלוֹם. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אָנוּ
מִתְחַזְּקִים מֵהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבֵּי נַחְמָן, וְכֵן
מִסְפָּרֵי 'אַשֶׁר בְּנַחֲלִי', בְּהֵם יֵשׁ עֲצוֹת עֲצוּמוֹת לְכָל
תְּחוּמֵי הַחַיִּים.

שְׁאֵלְתִי, לְגַבֵּי הַמְּנַהֵג שֶׁל בִּרְכַת 'מִי שֶׁבִּרְדָּ' בְּעֵת עֲלִיָּה
לְתוֹרָה, וְכַדוּמָה. יֵשׁ נוֹהֲגִים לְבָרֵךְ אֶת הָאָדָם,
וּלְהַזְכִּיר אֶת שֵׁם אָבִיו, וַיֵּשׁ שְׁמֵבָרְכִים וּמְזַכְּרִים אֶת
שֵׁם אָמוֹ. גַּם רְאִיתִי, שְׁיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁרַבֵּי נַחְמָן מְזַכְּרִים
עַל שֵׁם אָבִיו, וַיֵּשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁהוּא מְזַכְּרֵם עַל שֵׁם אָמוֹ.
מַה דַּעַת הַצַּדִּיק, אֵיךְ הַכִּי טוֹב לְנַהֵג?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, י' אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל דָּן, גֵּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

כְּשֶׁעוֹשִׂים 'מִי שֶׁבִּרְדָּ' לְחוּלָה וְכוּ', אוּ אֶחָד שֶׁצָּרִיךְ
רְפוּאָה וְכוּ', מְזַכְּרִים אֶת שְׁמוֹ וְאֶת שֵׁם אָמוֹ, כְּמוֹבָא
(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַכַת הַשֶּׁמֶר, הַלְכָה ג', אוֹת יח), וְכִשְׁעוֹשִׂים 'מִי שֶׁבִּרְדָּ'
סֵתֵם לְאָדָם בְּעֵבוֹר שְׁעָלָה לְתוֹרָה וְכוּ', מְזַכְּרִים אֶת שְׁמוֹ וְשֵׁם

אביו, וכן כשעושים 'מי שברך' לילדות — מזכירים את שם האמא, כך הוא המנהג המקביל אצלנו.

בחיים חיותו של אדם תמיד מזכירים אותו על שם אמו, כיון שנסתלק תמיד מזכירים את האדם על שם אביו.

רבנו ז"ל בקש שתמיד נזכיר אותו על שם אמו פייגא, אפלו אחר הסתלקותו, וזה על הכרת הטוב מה שעשתה אמו אתו, שבעת ההריון היתה מבלה הרבה בציון סבה הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, והרבתה בתפלה, שהולד הזה יהיה צדיק מיחד במינו, והיתה שופכת דמעות כמים שם עבורו, וכן אחר-כך שנולד רבנו ז"ל, היתה נוהגת לקחת אותו עם העריסה אצל ציון הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, ובלתה שם שעות על גבי שעות בתפלות ובקשות עם בכיות עצומות — שהילד הזה יגדל מצלח מאד.

ובשכיל הכרת הטוב הזו, רצה רבנו ז"ל, שתמיד נזכיר אותו על שם אמו פייגא, אף שאת שאר הצדיקים תמיד מזכירים רק על שם אביהם, וזה פשוט.

ומכל זה רואים מעלת התפלה — כשאבא ואמא מתפללים על הצלחת ילדיהם, איזה רשם זה עושה בשמים, כי תפלות אבות על בנים מאד מסגלת להצלחת הילדים, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תפלה, סימן סא): 'צריך האדם להתפלל על זרעו ועל כל הבאים אחריו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפלותי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתסג.

**האם סדר-דרוך-הלמוד מיעד לכלם, או רק
לאברכים ובחורי ישיבה?**

שאלה:

מיאת יאיר יהודה: הרב הצדיק והיקר, שלום וברכה!
תודה על התשובות הנפלאות שהרב מטריח את עצמו
לענות לנו, יהי רצון שנשמע תמיד לעצת הצדיקים.
הרב! חשקה נפשי מאד ללמד תורה כפי סדר הלמוד
של רבנו, אך טרדות החיים בקשי מאפשרות לי
ללמד. האם היכלת ללמד את כל התורה נתונה רק
לבחורי ישיבה או אברכים, או שגם יהודי הטרויד
לפרנסתו יכול לעמד בקד?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שלישי לסדר פי תצא, י' אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יאיר יהודה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, כי סדר-דרוך-הלמוד של רבנו ז"ל שיך
לכלם — הן לבחורי ישיבה, הן לאברכים, והן ליהודי
שטרוד בפרנסה, כי גם הוא צריך 'לגנב' מהזמן שלו וללמד,
כמו שמוכא (לקויט-מוהר"ן, חלק א', סימן רפד), שאמר רבנו ז"ל
לאדם אחד, שהתנצל לפניו, שאין לו פנאי ללמד מחמת
שעוסק במשא ומתן. אמר לו רבנו ז"ל: אף-על-פי-כן ראוי
לו לחטף איזה זמן לעסק בתורה בכל יום.

ואמר, שזהו מה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת לא.):
 'ששואלין את האדם, קבעת עתים לתורה? קבע הוא לשון
 גזלה, כמו שכתוב (משלי כב, כג): 'וקבע את קובעייהם נפש';
 הינו ששואלין את האדם, אם גזל מן הזמן שהוא טרוד
 בעסקיו, אם גזלת מהן עתים לתורה, כי צריך האדם לחטף
 ולגזל עתים לתורה מתוך הטרדה והעסק דיקא.

ולכן אחר שאמה חוזר מהעבודה וכו', תלמד אפלו קצת
 דקצת מכל שעור, כגון: מקרא מפרשת השבוע, משניות
 פסדון, וגמרא פסדון, והלכה פסדון, ואפלו מעט דמעט,
 גם-כן טוב, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא פנחס יא):
 'למה נמשלה תורה לתאנה? שרב האילנות — הזית והגפן
 והתמרה נלקטין באחד, והתאנה נלקטה מעט מעט. וכך
 התורה — היום לומד מעט, ולמחר הרבה, לפי שאינה
 מתלמדת לא בשנה ולא בשתיים'.

וכן אמרו (דברים רבה, פרשה ח', סימן ד'): 'הטפש הזה תמה,
 איך יכולים ללמד כל-כף הרבה? אמר רבי ינאי, למה הדבר
 דומה? לכפר שהיה תלוי באויר, טפש אומר: מי יוכל
 להביאו? ופקח אומר: לא אחד תלה אותו? מביא סלם, או
 קנה ומוריד אותו, כף כל מי שהוא טפש אומר: אימתי אקרא
 כל התורה? ומי שהוא פקח, מהו עושה? שונה פרק אחד
 בכל יום ויום, עד שמסיים כל התורה כלה'.

ולכן עליך לדעת, שסדר הדרך הלאמוד של רבנו ז"ל,
 שגלה לעם סגולה (שיחות-הר"ן, סימן עו), שייך לכלם.

אל תהיה בטלן! 'תגנב' בכל לילה קצת תורה פסדון,
 כי רק זה מה שישאר ממך, כמאמר התנא הקדוש (אבות ו, י):
 'לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מליץ לו לאדם — לא

כָּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֲלֵא תוֹרָה
וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבְדֹּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלֵתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתסד.

קִשָּׁה לִי שֶׁבְּעֲלֵי יְטוּס לְאוֹמֵן הַשָּׁנָה. הָאֵם זֵה
נִקְרָא שְׂאֲנִי מִכְּשִׁילָה אוֹתוֹ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גְּלִית: שְׁלוֹם רַב לְכָבוֹד הַצְּדִיק. תוֹנָה רַבָּה עַל
כָּל תְּשׁוּבוֹתֶיךָ וְעֲצוֹתֶיךָ.
בְּעֲלֵי נוֹסֵעַ כָּבֵר מִסְפָּר שָׁנִים לְאוֹמֵן. יֵשׁ לָנוּ אַרְבָּעָה
יְלָדִים, וּבִשְׁנֵה שְׁעֵבְרָה, אֵף שֶׁהֵייתִי בְּהַרְיוֹן וְעַם עוֹד
שְׁלֹשָׁה יְלָדִים בְּבֵית — הוּא נָסַע. הַשָּׁנָה הוּא בְּעֲצָמוֹ
אָמַר, שְׂאִינוֹ מִתְכַּוֵּן לְנִסְעַ, כְּדִי שְׂיֻכַּל לְעֹזֵר לִי, וְגַם
אֲנִי לֹא מִמֶּשׁ רוֹצָה שְׂיִסַּע. הָאֵם זֵה נִקְרָא שְׂאֲנִי
מִכְּשִׁילָה אוֹתוֹ?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פי תצא, י"א אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל גלית, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! אם היית יודעת מה זה 'להיות בראש השנה באומן', היית לוקחת מקל ומגרשת את בעלך, שיהיה באומן על ראש השנה, והיית עושה אתו תנאי, שברגע שהוא מגיע לשם — שיקבל על עצמו תענית דבור, ורק יעסק בתפלה אליו יתברך, ובפרט בראש השנה, שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן כא): 'בראש השנה צריכים לשמור על הדבור, כי את צריכה לדעת, שחכמינו הקדושים אמרו (ביצה טז): 'כל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה', הינו שאז כותבים את התקציב לאדם על כל השנה, וכן אמרו (בבא בתרא י:): 'כשם שמזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, כך חסרונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה, וכן בראש השנה דנים את האדם מה יהיה אתו ועם אשתו ועם הילדים שלו כל השנה. ובעינינו ראינו ובאזנינו שמענו, כמה אסונות קרו במשך השנה וכו'.

ולכן אדם צריך לפחד מאד מאד — שלא יקרה לו או לאשתו או לילדיו משהו, כי בראש השנה, אז דנים את האדם על כל מה שיקרה לו, והנה רק רבנו ז"ל, שהוא הצדיק היחיד, שבקש שנבוא אליו בראש השנה, ובפרוש אמר (תרי"מוהר"ן, סימן תו), 'שיכולין אז אנשים לקבל תקונים, אשר בכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף-על-פי-כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף-על-פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה

יכול לתקנם, אבל בראש השנה, גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות'.

ולכן אשרי מי שמשתוקק כל השנה לבוא אל רבנו ז"ל לראש השנה, שהוא עורך-דין הכי גדול בעולם, ועל ידו יכולים להמתיק את כל הדינים, כי שום צדיק בעולם לא לקח על עצמו להיות עורך-דין לאדם במשפט העליון, ששופטים אותו בראש השנה, רק רבנו ז"ל, ולכן תהיי אשה פקחית, בשביל כמה ימי סבל — שהוא לא יהיה בבית וכו', אבל על-ידי-זה תצליחי בהצלחה מפלגת, ותהיי בטוחה על שנה טובה ומתוקה — בני, חיי, מזוני רויחי וכו' וכו', האם זה לא כדאי?

תתארי לעצמך, שבפעלך נוסע עכשו למרחקים לעשות עסקים, וירוים רוחים גדולים, האם לא היית מגרשת אותו, שישע מה שיותר מהר, ויביא חזרה שפע? ואז לא היית אומרת שאין לך מי שיעזר לך כמה ימים, היית מרצה שישע אפלו לחדשים, העקר יביא לך חזרה שפע, והנה פאן המדבר רק לכמה ימים... ובראש השנה הקדוש והנורא יכולים לקבל אצל רבנו ז"ל גשמיות ורוחניות, כי הוא העורך-דין הכי גדול וכו'.

ולכן לדעתי, את צריכה לגרש אותו, פשוטו כמשמעו, מהבית, שישע בראש השנה אל רבנו ז"ל באומן, ועל-ידי-זה נכון לך יהיה בטוח, שתהיה לך שנה טובה ומתוקה, שנה של שמירה, לך ולילדים ולבעלך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שזנזכה להגיע אל ציון רבנו ז"ל
באומן על ראש השנה תשע"ג.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתסה.

**אני סובלת מאובססיה למשקל וזה גורם לי
למתחים**

שאלה:

מאת אורית: לכבוד הרב. אני בחורה בת 24, ובשנים
האחרונות אני סובלת מאובססיה למשקל. זה מגיע
לרמה כזאת, שאני מתוחה במשך הרבה שעות ביום,
ולא מצליחה לצאת מהמעגל שאני נמצאת בו. כמובן
שזה משפיע על כל תחומי חיי. איך אני יכולה לצאת
מזה?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום רביעי לסדר פי תצא, י"א אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אורית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון שאת צריכה לקבל על עצמך — רק
להיות בשמחה, כי רבנו ז"ל אמר (לקויט"י מוהר"ן, חלק ב, סימן כד),
אשר גם חכמי הרופאים אמרו, שכל המחלות והחלאים רעים
באים לאדם רק מחמת חסרון השמחה, ולכן תעשי כל מה
שביכולתך רק להיות בשמחה, וזה יעזר לך להתמקד על

הבעיה שלך וכו', כי עצם הדאגה שאת דואגת כל-כף — זה מה שעושה אותך חולה יותר ויותר. ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות עצבות, סימן ד'): 'על-ידי דאגה בלב, נופלת על האדם אימת מות'.

ולכן רק תמסרי את נפשך להיות בשמחה, ולהרחיק ממך את הדאגה, שנה הורס את האדם, וכמאמר ז"ל (סנהדרין ק:): 'לא תעיל דוּיָא בלבך דגברי גיברין קטיל דוּיָא' [לא תכניס דאגה בלבך, כי הרבה גבורים הרגה הדאגה].

ועכשו אל תאמרי דבר כזה: "שאת לא מצליחה לצאת מהמעגל שאת נמצאת בו" וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קי) לאחד ששאל אותו — כיצד היא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה — אינו עושה!

וכתב מוהרנ"ת ז"ל: ודבר זה הוא נצרך מאד לדעת, כי כמה בני-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-כּן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה.

זאת אומרת אם יש רצון טוב, יכולים לבוא אל הכל — יכולים לשבור את כל ההרגלים הרעים וכו', ויכולים להגיע לכל טוב אמתי ונצחי, כי הבחירה חפשית ביד האדם, אם רוצים — עושים, ואם לא רוצים — לא עושים.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך הצלחה בחייו, רק תהיי שמחה ועליזה, ואל תפנסי בלחץ, שזה הורס את האדם לגמרי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתסו.

אני רוצה להתיעץ עם הצדיק על כל דבר. איך אפשר לעשות את זה?

שאלה:

מאת ישי: אני מתפלל כל יום לרפואת הצדיק. ברצוני לשאל: ידוע, שהיה לרבנו ז"ל תלמיד, שרבנו הפליג במעלתו, שבכל דבר הוא שואל את רבנו, והיה הולך רגלי עד לביתו של רבנו ז"ל כדי לשאל את ספקותיו. איך יכולים לעשות את זה היום, הלא אין זה נכון להפריע את הצדיק בכל דבר קטן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פי תצא, י"א אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ישי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על תפלות שאתה מתפלל על רפואתי ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אם אדם מסתכל באמת על עצמו וכו', ומרחם על עצמו

וכו', אז אין מניעה בעולם שלא ישבר, כדי להציל את עצמו. ותמיד יבוא אל הצדיק ולא יעזב אותו, וישאל ממנו את כל ספקותיו וכו', ואפלו שהצדיק אינו עונה לו בכל פעם — עצם העבדה שהוא בא אל הצדיק, והוא מאמין בצדיק, לבסוף הכל יסתדר לו.

וכמו שספר לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קפו):
 'מה שמספרים מופתים מהצדיקים שבמדינות קיר"ה (וין) [זו וינה עיר הבירה של אוסטריה, ששם ישב המלך בימים ההם], הוא מחמת שאנשיהם הם אנשים פשרים ומאמינים בצדיקים, כי על-ידי אמונה שהם מאמינים בדברי הצדיק, על-ידי-זה מתגלים מופתים, כי באמת הצדיק בודאי מלא מופתים, וכשהוא מאמין בצדיק, ונותן עיניו ולבו על דברי הצדיק, על כל דבור ודבור, כי מאמין שכל דבריו אמת וצדק, ובכונה מכוונת, אזי אחר-כך כשבא לביתו, כל מה שיאירע אתו, הוא מסתכל היטב על כל דבר שיאירע לו, ומבין למפרע בדברי הצדיק שדבר עמו בהיותו אצלו, שזו היתה פונת הצדיק, שרמז לו בתוך דברים שדבר עמו, וכן כל דבר ודבר שיזדמן לו, הוא מוצא הכל בדברי הצדיק למפרע, שרמז לו שיהיה כן, נמצא, שנעשה ונתגלה המופתים על-ידי-זה.

וכן מצינו אצל הנביאים, שבעת שאמר הנביא הנבואה, היתה ברמו, ולא היו מבינים נבואתו בפרוש על מה מרמו, ואחר-כך פאשר התקיימו דברי הנביא, היו יודעין למפרע שנתקיימו דברי הנביא שהתנבא ורמו על זה מקדם, והבינו דברי הנביא למפרע, שהתפון על זה, וכמו שמצינו בנביאל, שמרמו על סוף קץ הגאולה, ועתה הדברים סתומים, כמו שכתוב שם (דניאל יב, ד): "סתם הדברים וחתם", כי אין אדם

יודע עתה איך מרמז שם זמן הגאולה, אבל לעתיד, אם ירצה השם, כשיקימו הדברים ויגיע קץ האמת ויבוא משיחנו, אזי ידעו למפרע, איך שמרמז בדבריו זמן הקץ, וכן מצינו בכמה נביאים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתסז.

האם זה בסדר שאני מדבר ברבים מתורותיו של רבנו ז"ל, מבלי להזכיר את שמו?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק. מעל 30 שנה אני לומד במסגרות חרדיות, בישיבות ובכוללים, אף מאז שהתקרבותי לעצות של רבי נחמן מברסלב דרך תלמידיו של הצדיק בבני ברק, אני מרגיש שנוכחתי מחדש ממש, ויש לי דרך סלולה ומצקה בעבודת השם, והכל בזכות הצדיק ותלמידיו. שאלתי בענין הפצת התורה של רבי נחמן ותלמידיו הקדושים, שזה דבר גדול ונשגב. מאחר ואני מוסר הרצאות למורים או שעורי תורה לרבים, ואני מזכיר

את עצותיו או אמרותיו שמובאות בספרי ברסלב, לפעמים בשמו של רבי נחמן ולפעמים לא — תלוי בצבור השומעים. האם גם זה נקרא להפיץ את תורתו של הצדיק בעולם, אפלו שאני לא אומר זאת בשמו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פי תצא, י"א אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שאין עוד זכות יותר גדולה מזכויה הרבים. ולכן בזה שאתה מדבר ברבים מהעצות של רבנו ז"ל, הן בשמו והן בעלום שם — זה בעצמו ההפצה הכי גדולה, כי העקר הוא לזכות את הרבים, אשר מעלתו גדולה בשמים, כמוכא בזהר (תרומה קכח): 'תא חזי, כל מאן דאחיד בידיא דחיבא, ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפיא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קדשא בריהו הוא בקריה. וגרים לקימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש כתיב: "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא, וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין, לא יכלין למידן ליה, בהאי עלמא ובעלמא דאתי. עאל בתריסר תרעי, ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קיב): "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך, הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד. זרח בחשף אור לישרים" וגו'.

וְיָדוּעַ, שְׂרַבְנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד, שְׁנִדְבֹר עִם בְּנֵי-אָדָם דְּבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, וּלְקַרְבָּם אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרוּשׁ אָמַר, שְׂאֲתָם יְכוּלִים לְדַבֵּר בְּלִי לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמִי וְכוּ', כִּי מָה אֲכַפֵּת לִי שְׂיִהְיֵי יְבָרַךְ בְּרִכְת־הַמְּזוּן בְּכֹנְנָה וּבְרִצִּינֹות, וְלֹא יִדַע שְׂזָה מִמֶּנִּי?

וְלִכֵּן יָדַע לָךְ, אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׂזוּכָה לְחִזְק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׁמְח אֶת הַזּוּלָת, אֲשֶׁר זֶה הַמְּצִנָּה הַכִּי גְדוּלָה שֶׁרַק יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת, וְזֶה הַהֶפְצָה הַכִּי גְדוּלָה, וְרַק זֶה מָה שְׂיִשְׁאַר מֵאֲתָנוּ, כִּי "יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה צו, סִימָן ב'): "כְּצֵל יִמִּינוּ עַל הָאָרֶץ וְאִין מְקַנָּה" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א' כט, טו). וְהַלּוֹאִי כְּצֵלוֹ שֶׁל כְּתָל אוֹ כְּצֵלוֹ שֶׁל אֵילָן, אֲלֹא כְּצֵלוֹ שֶׁל עוֹף בְּשַׁעַה שֶׁהוּא עָף, דְּכְתִיב (תְּהִלִּים קמ"ד, ד): "יִמְיוֹ כְּצֵל עוֹבֵר". וְאִין מְקַנָּה — וְאִין מִי שְׂיִקְנָה שְׂלֹא יָמוּת, הַכֹּל יוֹדְעִים וְאוֹמְרִין בְּפִיָּהֶם שֶׁהֵן מֵתִים; וְלִכֵּן כָּל זְמַן שְׂאֲנַחְנוּ בַּחַיִּים, עֲלִינוּ רַק לְחִזְק לְעוֹדֵד וּלְשִׁמְח יְהוּדִים וּלְקַרְבָּם אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, וּלְעֲשׂוֹת עִמָּהֶם חֶסֶד, שֶׁרַק זֶה מָה שְׂיִלְוָה אוֹתָנוּ לְדַרְכֵּנוּ הָאָרְכָה שְׂמַחְכָּה עֲלֵינוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנָה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתסח.

בננו הקטן מרביץ לבעלי ולי. כיצד צריכים להתנהג במקרה כזה?

שאלה:

מאת אילה: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני מברכת אתכם ומתפללת לרפואתכם השלמה ולהצלחתכם שהיא הצלחתנו... הקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם חיים טובים וארכים וישפע עד בלי די. יש לי שאלה בחנוף ולדים: הבן שלי בגיל 3, ולפעמים הוא צועק או מרביץ לבעלי ולי. אני יודעת שזה בגלל הגיל, אבל כיצד צריכים להתנהג אתו? יש גישה שאומרת, שצריך לחבק ולנשק, ולהגיד שאוהבים ולהסיח את דעתו למשהו אחר, ולהביא לו משהו אחר, או להביא לו את מה שרוצה. ויש גישה: ש"אצלנו בבית לא מרביצים ולא צועקים", ושמים את הבן בחדר, ורק אחרי 2-3 דקות של בכיות מחזירים אותו. יש כל מיני דעות סותרות בתאוריות חנוף הילדים היום... איך אפשר ללכת בדרך האמצעי? אנחנו רוצים לחנך למדות ודרך ארץ, שמאד חשוב אצל רבנו ז"ל. אנחנו רוצים לעשות את מה שהכי נכון לילדים שלנו. יורנו הצדיק את העצה בדרך התורה והיראה בבקשה, ותודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום רביעי לסדר פי תצא, י"א אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אילה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ותשואות חן לך על התפלות שאף מתפללת על רפואתי ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

את צריכה לדעת, שהפול הראשון שצריכים לדעת בחנוך מה שאמר רבנו ז"ל: "עם טוב פועלים הרבה יותר בקלות מאשר עם תקיפות, ואם אתה רואה שפעם פעלת בתקיפות, דע לך שאם היית הולך ביותר טוב, היית פועל יותר ויותר", זאת אומרת, עם יד חזקה אי אפשר לחנוך ילדים, זו טעות חמורה וכו', ואף שמתפארים שכך חנכו מדור דור וכו', אבל זה לא חנוך, אלא רק הוצאת העצבים של ההורים על הילדים, ומרביצים להם בגלל שאין סבלנות אליהם או התקף זעם וכעס. וזאת עליך לדעת — מפות אינן 'חנוך'.

הן אמת, שכל ילד וילדה הם ספור אחר וטבע אחר וכו', ואי אפשר ליעץ על כל פרט בנפרד, כי כשקונים איזו מכונה, יש על זה הוראות שמוש וכו', איך משתמשים עם המכונה, אבל אצל הילדים אין דבר כזה, כל ילד או ילדה הם עולמות אחרים.

ולכן צריכים ללכת בדרך הממצעת, להסביר ולהסביר בסבלנות, ואם הילד שהוא בגיל שלש מתפרע וצורח ונותן מכות לאבא או לאמא, לא מרביצים ולא צועקים, אלא

מכניסים אותו לחדר שייצעק ויצרח וכו', וילמד שלא מפים אבא ואמא, ואומרים לו בפרוש: אסור להכות אבא ואמא וכו', ואם הוא עושה דוקא — מכניסים אותו בחדר, וסוגרים את הדלת, שייצעק ויצרח, וזה ילמד אותו שלא עושים כזאת פעם אחרת, וההורים לא צריכים להתפעל מהצעקות והצרחות שלו וכו', פי הרי עושים את זה לטובתו, שייגדל וידע שיש גבולות!

ובכר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן נט): 'מסגל יותר לבנים להיות רחוק מהם, לבלי להיות דבוק בהם לשעשע בהם בכל פעם. רק לבלי להסתכל עליהם כלל'; וזו עצה נפלאה למי שמבינה.

וכן יש דבור מרבנו ז"ל: "לא מנשקים את הילדים, ולא מרביצים לילדים", והבינו אנשי שלומנו מדבריו ז"ל, שאם אדם מנשק ומשתעשע כמה שיותר עם הילדים, אזי הם מתפרעים, ואחר-כך צריכים להרביץ להם, וכך כפלא מנשקים ומשתעשעים אתם יותר מדי, אזי לא צריכים אחר-כך להתנהג עמם באלימות, אף שאני מכרח להגיד לך, שזה מאד מאד קשה, כי סוף כל סוף ההורים אוהבים את הילדים אהבת נפש, וחכו להם שנים וכו', עם כל זאת, החכם עיניו בראשו, ויודע איך להתנהג עם הילדים.

ועוד פעם אני מכרח להגיד לך, שזה לא כלל, כי כל ילד וילדה הם עולם אחר לגמרי, וצריכים לדעת בדיוק איך להתנהג אתם, אבל דבר אחד צריך להיות מספם בין האבא לאמא, שאחד לא יסתור את דברי השני, אם האבא אמר משהו לילדים, זה צריך להיות ככה, ואם האמא אמרה משהו לילדים, זה צריך להיות ככה, הילדים אסור להם להרגיש,

שָׂאֵם לֹא פּוֹעֲלִים אֲצֵל הָאָבָא רְצִים אֶל הָאָמָא, אוֹ לְהַפְּךָ אִם לֹא פּוֹעֲלִים אֲצֵל הָאָמָא רְצִים אֶל הָאָבָא, וּבִזְזָה צְרִיכִים הַהוֹרִים לְהִיּוֹת חֲזָקִים בִּיגִינָהֶם, שְׂאָחַד לֹא יִסְתֵּר אֶת הַשְּׂנִי, וְזֶה יִסוּד גְּדוֹל בְּחִנוּף, שְׂהָאָבָא וְהָאָמָא יִהְיוּ שְׂנִיָּהֶם חֲזָקִים בִּיגִינָהֶם, וְאִם הֵם מְחֻלִּיטִים מִשְׂהוּ, צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַחֲלֻטָּה כְּדִי לְבַצֵּעַ וְכוּ', כַּמּוּבָן לֹא כְּדֹאֵי לְדַבֵּר לְפָנֵי הַיְלָדִים וְכוּ'.

הַעוֹלָה עַל הַפֶּל, חִנוּף מִתְחִיל אֲצֵל הַהוֹרִים בְּעֶצְמָם, הַיְלָדִים תָּמִיד מְחַקִּים אֶת הַהוֹרִים, וְאִם הַבֵּית רְגוּעַ, שְׂאִין צְעָקוֹת וְצָרְחוֹת, נְבוּל פֶּה וְקָלְלוֹת וְכוּ', אֲלֵא מִתְנַהֲגִים בְּכָל דָּבָר בְּסִבְלָנוּת וּבַעֲדִינּוּת וְכוּ', כִּף הַיְלָדִים יִגְדְּלוּ, וְאִם זֶה לְהַפְּךָ — יִהְיֶה לְהַפְּךָ!

וְעַל כָּלֵם — צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלָּה כָּל יוֹם וְיוֹם לְשַׁפֵּךְ אֶת הַלֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, לְהַצְלִיחַ עִם הַיְלָדִים, כִּי מֵה שְׂתִפְלָה פּוֹעֶלֶת — שׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל, וּבַפֶּרֶט תְּפִלַּת אָבוֹת עַל בָּנִים — מְאֹד מִתְקַבֵּלַת בַּשָּׁמַיִם.

וּכְבָר סִפְרוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנָא דְבִי אֵלֵיהּ רַבָּה. פֶּרֶק יח): 'מַעֲשֵׂה בְּכֹהֵן אֶחָד שֶׁהָיָה יָרָא שְׁמַיִם בַּסֵּתֵר, וְכָל מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה, הָיָה עוֹשֶׂה בַּסֵּתֵר, וְהָיָה לוֹ עֲשָׂרָה בָּנִים מֵאִשָּׁה אַחַת, שֶׁשָּׂה זְכָרִים וְאַרְבַּע נְקֻבוֹת, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם הָיָה מִתְפַּלֵּל וּמִשְׁתַּטֵּחַ וּמִבְקֵשׁ רַחֲמִים, וּמִלַּחֵף בְּלִשׁוֹנוֹ עֶפֶר, כְּדִי שְׂלֵא יָבוֹא אֶחָד מֵהֶן לְיַדֵּי עֲבָרָה, וְלִיַּדֵּי דָבָר מְכַעֵר. וְאָמְרוּ, לֹא יִצְתָה אוֹתָהּ שְׁנָה וְלֹא שְׁנִית וְלֹא שְׁלִישִׁית, עַד שְׂבָא עֲזָרָא, וְהַעֲלָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל גְּדוֹ אֶת יִשְׂרָאֵל מִבְּבֶל, וְאוֹתוֹ הִכְהִין עִמָּהֶם, וְלֹא נִכְנַס הַכֹּהֵן הַהוּא לְעוֹלָמוֹ, עַד שֶׁרָאָה כְּהֻנִּים גְּדוֹלִים וּפְרָחִי כְּהוֹנָה מִבְּנָיו וּמִבְּנֵי בְּנָיו עַד חֲמָשִׁים

שְׁנָה, וְאַחֲרֵיכֵן נִכְנָס אוֹתוֹ הַכֹּהֵן לְבֵית עוֹלָמוֹ, עָלָיו הַפְּתוּב
 אוֹמֵר (תְּהִלִּים לז, א): "בְּטַח בַּהֲוִי"ה וַעֲשֵׂה טוֹב" וְגו'. "וְהִתְעַנֵּג
 עַל הַוִּי"ה וַיִּתֵּן לָהּ מִשְׁאֲלוֹת לְבָרָךְ" וְגו', רוֹאִים מִזֶּה מָה תִּפְלָה
 פּוֹעֵלֶת. אֲשֶׁרֵי הַהוֹרִים שְׂמֵת־פְּלִלִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל הַצְּלַחַת
 יְלִדֵיהֶם, כִּי אֵין לָנוּ אֶלָּא פִּינוּ לְהִתְפַּלֵּל וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא עַל הַצְּלַחַת יְלַדֵּינוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
 בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַּהֲיֶה לָּךְ הַצְּלַחָה
 מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתסט.

**כִּיצַד צְרִיכִים לְהִתְיַחֵס לְאֲנָשִׁים שְׁחוּטָאִים
 בְּמִשְׁכַּב זְכוּר?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת תַּמָּר: לְכַבּוּד קִדְשֵׁי הַצְּדִיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א
 הַצְּדִיק מִבְּנֵי־אֵל.

רְצִיטִי לְשְׂאוֹל בְּנוֹגֵעַ לְמָה שְׂנֵאָמֵר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, נְאוּף,
 חֶלֶק שְׁנִי, סִימָן ח'): "אֲסוּר לְלַמֵּד זְכוּת עַל זֶה שֶׁעָבַר
 עַל מִשְׁכַּב זְכוּר". הָאֵם מְדַבֵּר שְׂאֲסוּר לְלַמֵּד זְכוּת עַל
 הַמַּעֲשֵׂה הַמִּתְעַב עֲצֻמוֹ בְּלִבָּד, אוֹ שְׂצְרִיכִים לְהַחֲרִים
 אֶת הָאֲנָשִׁים שְׁעוֹשִׂים אֶת הָעֲבֵרָה הַזֶּה וְאֶת מַעֲשֵׂיהֶם
 גַּם יַחַד, וְלֹא לְהֵאִיר לָהֶם פְּנִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּו?

אני שואל זאת, מפני שלצערי נודע לי לפני כמה חודשים, שכן דוד שלי חוטא במשכב זכור ויש לו חבר, והם מתכוננים לטוס לקנדה להתחתן שם. לאחרונה שניהם היו נוכחים בארועים שונים במשפחה, בנחום אבלים, בחתונה, ובסדר פסח וכיו. אני אישית לא מסגל לפגוע ולבייש ולהלבין פני אנשים, או לתת להם הרגשה לא נוחה, לכן לא הראיתי להם יחס שונה, אלא קבלתי אותם בסדר פנים יפות, ולא דוקא בגללם, אלא יותר בגלל ההורים שלו, שגם ככה קשה להם עם כל זה, ולא רציתי לביישם ולהכלימם ולהכניס בהם הרגשה לא נוחה.

איך אמורים להתיחס לתופעה זו של משכב זכור המאימת עלינו בדורנו זה, ומתפשטת מאד מאד לאחרונה? מאין זה נובע? האם זו תאונה כמו כל שאר התאונות? ובאיזו צורה אפשר לפנות אליהם ולהחזירם למוטב? האם זה חלק מתקונם שהם צריכים להתמודד אתו ולתקנו? ואם כן מהו תקונם? ומה גם שתופעה מכערת זו מזכרת לא פעם בתורה עצמה ובמדרשי חז"ל. הרי זה נוגד את כל תכלית קיום ההמשכיות של האדם, שזה כבר מראה על דרך מעוותת משבשת וסגויה.

מה יהיה הסוף אתנו ועם הדור הזה, זה כבר בלתי נסבל, ממש געל נפש מה שקורה היום בחוץ, השם ישמר ירחם ויציל, ההפקרות חונגת והאפיקורסות חודרת לכל בית, מתי בוא הגואל ויעשה כאן סדר, די! כבר אי אפשר ככה! אין לנו כחות להתמודד עם זה, גדינו כבולות, זה כבר מעל ומעבר, זה לא אנושי! אבדנו כל צלם אלקי, ממש מעשי סדום ועמורה מתחילת פה בארץ הקדש, מה יהיה הסוף?!

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום רביעי לסדר פי תצא, י"א אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל תמר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה שרובנו ז"ל אָמר (ספר־המדות, אות נאוף, חלק ב', סימן ח'): "אסור ללמד זכות על זה שעבר על משכב זכור"; זה פשוטו כמשמעו, ולא צריכים שום פרושים על זה, ועל־פי התורה הוא חיב מיתה, כמו שכתוב (ויקרא כ, יג): "ואיש אשר ישכב את זכר משכבי אשה תועבה עשו שניהם, מות יומתו דמיהם בם", ובזמן שבית־המקדש היה קיים, היו מקבלים על זה מיתה.

עם כל זאת מי שעובר על זה, לא ימלט שלא יקבל את ענשו, אם לא שחזור בתשובה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (כתבות ל'): 'תני רבי חי'א, מיום שחרב בית־המקדש, אף־על־פי שבטלו סנהדרין, ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו, מי שנתחייב סקילה — או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה — או נופל בדלקה או נחש מפישו, ומי שנתחייב הריגה — או נמסר למלכות או ליסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק — או טובע בנהר או מת בסרונוכי'.

העולם זה לא הפקר, שומעים כל־כף הרבה אסונות ותאונות דרכים וכו' וכו', הכל הוא בחשבון צדק, ואמר רבנו ז"ל (ספר־המדות, אות נאוף, סימן לג): 'מי שעובר על משכב זכור, על־ידי־זה נתפס בתפיסה'.

וכל זה מדבר על מנוול או שני מנוולים, שהם חייבים

מיתה, לא יועיל שום דבר, אין על זה שום למוד זכות, מכל שפן וכל שפן אם יש רשע מרשע שהתעלל בקטינים, שלצערנו הרב, לא חסר מתעבים כאלו וכו', עליהם לשבת בבית-סהר כל ימי חייהם, כי קטין שעבר התעללות וכו', זה נשאר אצלו כחם על כל החיים, ואין על זה שום מחילה בעולם וכו'.

ולכן לא בחנם שרבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות נאוף, חלק ב', סימן ח'): 'אסור ללמד זכות על זה שעבר על משכב זכור'; על התעללות בקטינים — אין שום למוד זכות, עד שישב כל ימי חייו בבית-סהר, כי הוא אמלל את הקטינים על כל החיים שלהם.

ומה שאתה כל-כך דואג על הדור וכו', שההפקרות חוגגת, והאפיקורסות חודרת לכל בית וכו', על זה צריכים כל לילה לבכות בעת אמירת 'תקון חצות', ולבקש ממנו יתברך שיגאלנו גאלת עולם, על-ידי משיח צדקנו בכנין-בית-המקדש, כי אין מה לעשות, רק לשפך את נפשנו אליו יתברך בעת אמירת 'תקון חצות', שאז השמים פתוחים, ונשמעות ומתקבלות כל התפלות שמתפללים אז על חרבן-בית-המקדש, ועל גלות וצרות ישראל, ועל הערב-רב שמשתלטים על עם ישראל, ועל השקר והגנבות והשחיתות שחוגגות וכו' וכו', ומי שזהיר מאד בכל לילה לומר סדר 'תקון חצות', ומוריד דמעות על גלות השכינה ועל צרות ישראל, יזכה לראות בנחמתם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תתע.

**בְּרוּחַנִיּוֹת אֲנִי עוֹשֶׂה חֵיל, אָבֵל בְּגִשְׁמִיּוֹת אֲנִי לֹא
מִצְלִיחַ בְּשׁוּם דָּבָר**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מֹשֶׁה: שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סָלָה לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי
מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. שְׁמַעְתִּי בְּשִׁמְכֶם, שְׁמִי שֶׁהוּא
בְּטָלָן בְּגִשְׁמִיּוֹת, הוּא גַם בְּטָלָן בְּרוּחַנִיּוֹת, וְכֹן לְהַפְדּוּ.
וְהִנֵּה בְּרוּחַנִיּוֹת זְכִיתִי עַל-יְדֵי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א —
לְגַמֵּר ש"ס, בְּבִלִי, יְרוּשָׁלַיִם וְתוֹסַפְתָּא, שְׁלַחַן עֲרוּף,
חֲמִשִּׁים פְּעַם שְׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, וְעוֹד וְעוֹד בְּרוּף הַשֵּׁם.
לְעִמַּת זֹאת בְּגִשְׁמִיּוֹת אֲנִי מְשַׁקֵּעַ בְּחֹבוֹת בְּאִפְסוֹ נוֹרָא,
וְהַפְרָנְסָה קָשָׁה מְאֹד מְאֹד. מַהִי הַסִּבָּה לְכַד?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא, י"א אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל מֹשֶׁה, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרֵי חֲלֻקָךְ, שְׁזָכִיתָ לְסִים ש"ס — בְּבִלִי,
יְרוּשָׁלַיִם וְתוֹסַפְתָּא, וְחֲמִשִּׁים פְּעָמִים שְׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה וְכו',
וְכו', וְתַמְשִׁיף בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְתִהְיֶה עֲקֻשָׁן גְּדוֹל מְאֹד
מְאֹד, וְאֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן. וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן
נא): 'אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שְׁלֹא יִטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי
הָעוֹלָם מְטַעֵה מְאֹד', וְאֵין עוֹד הִטְעִיָה שְׁמִטְעִים אֶת הָאָדָם,
כְּמוֹ לְדַבֵּר נֶגֶד 'סֵדֶר הַרְף הַלְמוּד' שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, שְׁאָמַר וְגַלָּה

לְנוּ דֶרֶךְ טוֹבָה וּנְעִימָה לְזָכוֹת לְהִיּוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה (שיחות-הַר"ן, סימן עו), אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְקַיֵּם זֹאת בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁטוּת, וְאֵז טוֹב לוֹ תָּמִיד.

בְּעֵנֵן הַחֻבוֹת שֶׁלָּךְ, זָכַר גַּם זָכַר מָה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(שיחות-הַר"ן, סימן קכב): 'שָׂאֵם לֹא הָיָה מִמֶּתִין בְּכַטְחוֹן לִישׁוּעַת
הַשֵּׁם, כְּבָר הָיָה אִישׁ נוֹסֵעַ וּמְטַלְטֵל כְּמוֹ כָּל הַנוֹסְעִים
וּמְטַלְטְלִים עֲצָמָם בְּשֶׁבִיל הַפְּרָנְסָה כְּנֶהוּג עֹכָשׁוּ. וְהַכּוֹנֵה פִּי
אָמַר זֹאת לְעֵנֵן הַנְּהַגַּת הַבַּיִת בְּפְרָנְסָה וּמְלַבּוֹשִׁים וּשְׂאָר צָרִיכֵי
הַבַּיִת, שֶׁעַל-פִּי־רַב חֶסֶר לְאָדָם הַרְבֵּה. כְּגוֹן: לְזֶה חֶסֶר מְלַבּוֹשׁ
פְּשׁוּט, וְיֵשׁ שֶׁחֶסֶר לָהֶם מְלַבּוֹשִׁים חֲשׂוּבִים אוֹ דִּירָה וְכוּ',
שֶׁצָּרִיכִים לְהִמָּתִין לִישׁוּעַת הַשֵּׁם, וְלִבְלִי לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעָה
(ערויבין יג): לְמִלְאֵת הַחֶסְרוֹן תִּכְף-וּמִיד, רַק צָרִיכִים לְהִמָּתִין עַד
יִרְחַם הַשֵּׁם. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל עַל עֲצָמוֹ, שָׂאֵם לֹא הָיָה מִמֶּתִין,
כְּגוֹן כְּשֶׁהָיָה חֶסֶר לוֹ אֵיזָה דָּבָר, אִם הָיָה דוֹחֵק אֶת הַשְּׂעָה,
שִׁיחָה דוֹקָא תִּכְף, הָיָה צָרִיף לְלוֹוֹת לְעֲצָמוֹ, וְלִהְיוֹת בְּעַל
חֹב, עַד שֶׁהָיָה מְכָרַח לְהִיּוֹת נוֹסֵעַ וּמְטַלְטֵל.

כְּמוֹ שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים עֵנֵן הַנוֹסְעִים, שֶׁהֵם מְכָרְחִים תָּמִיד
לִסַּע עַל הַמְּדִינָה, מִחֲמַת שֶׁהֵם תָּמִיד בְּעַלֵּי חֻבוֹת, וְעֵנֵן זֶה
צָרִיכִים לִידַע מְאֹד. וְצָרִיכִים לְלַמֵּד עֲצָמוֹ לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ
בְּזֶה מְאֹד. פִּי לְכָל אָדָם חֶסֶר הַרְבֵּה אֶפְלוּ בְּעַלֵּי בָתִּים
וְעֹשֵׂי־רִים גְּדוֹלִים, מְכַל שֶׁכֵּן מְקַבְּלִים אֶפְלוּ הַחֲשׂוּבִים
וְהַגְּדוֹלִים. וְצָרִיף לְזֶה לְהִסְתַּפֵּק בְּמַעוֹט, וְלִהְנַהֵיג בֵּיתוֹ כְּפִי
הַשְּׂעָה וְהַזְּמַן. וְאִם נִדְמָה לוֹ שֶׁצָּרִיף מְלַבּוֹשׁ אוֹ לְאַשְׁתּוֹ וּבְגָנוֹ,
אֶף-עַל-פִּי שֶׁמְכָרַח לוֹ, אַל יִדַּחֵק הַשְּׂעָה לְלוֹוֹת וְלִהְקִיף
וְלִהְיוֹת בְּעַל חֹב, אֶף יִמָּתִין עַד שֶׁיָּבֹא עִתּוֹ.

וְטוֹב לְסַבֵּל דַּחֵק אֶפְלוּ בְּמִזְנוֹת וְכָל שֶׁכֵּן בְּמְלַבּוֹשִׁים

וְדִירוֹת וְכוּ' וְלֹא לְהִיּוֹת בְּעַל חוּב. וּמוּטָב שְׂיִהְיֶה בְּעַל חוּב לְעַצְמוֹ אוֹ לְבִנְיָ בֵּיתוֹ בְּמַלְבוּשִׁים, מִלְּהִיּוֹת בְּעַל חוּב לְהַחֲנוּנֵי אוֹ לְאַחֲרִים. כִּי בְּכָל עֲנִינֵי פְרִנְסָה צְרִיכִים לְהִמָּתִין עַד שְׂיָבֹא עֵתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, טו): "עֲנִי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ".

וְצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אִם כָּבֵד נָפַל בְּחֻבוֹת גְּדוּלִים, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְנּוֹ ז"ל (שיחות הַר"ן, סימָן קיב): "יֵשׁ עֲבָרָה שְׁעֵנְשָׁה שֶׁל עֲבָרָה הֵיא שְׂיִהֵא בְּעַל חוּב תָּמִיד, וְאַפְלוּ יַעֲשֶׂה כָּל טְצַדְקֵי וּפְעֻלוֹת דְּאַפְשָׁר לֹא יוֹעִיל כָּלֵל, וְיִהְיֶה בְּעַל חוּב תָּמִיד. וְלִפְעָמִים גּוֹרָמַת הָעֲבָרָה שְׁמַפִּיל גַּם אַחֲרִים לְהִיּוֹתָם בְּעַלֵּי חוּבוֹת. וְלָזֶה יֵשׁ עֵת שְׁנַעֲשׂוּ כְּמָה בְּעַלֵּי חוּבוֹת בְּעוֹלָם, זֶהוּ מִחֲמַת הָעֲבָרָה הַזֹּאת שְׁנִתְגַּבְּרָה בְּעוֹלָם, חֵס וְשְׁלוֹם".

[וְהָעֲבָרָה הַזֹּאת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, הִיא הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, שְׂמִי שְׁנִכְשָׁל בְּחֻטָּא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, וּמוֹצִיא זָרַעוֹ לְבִטְלָה, הוּא נוֹפֵל לְקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין וְכוּ', וְחֵי בְּצַמְצוּם הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל, עַד שֶׁלֹּא רוֹאֶה עֲצָה אַחֲרֵת רַק לְלוֹת כְּסָפִים, וְהוּא מְכַנֵּס בְּפֶחַ עוֹד אֲנָשִׁים שְׁנַעֲשִׂים בְּעַלֵּי חוּבוֹת בְּשִׁבְלֵוֹ, כִּי הַחֻטָּא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, מְטַמֵּם אֶת הַדַּעַת וּמַעְקֵם אֶת הַלֵּב, וּמְכַנֵּס בּוֹ סִפְקוֹת וּבְלִבּוּלִים וְכוּ', וְהוּא נַעֲשֶׂה מִתְסַפֵּל לְגַמְרֵי וְכוּ', וְכָל שְׁלוֹה יוֹתֵר כְּסָפִים, יוֹתֵר הוּא נִכְנָס בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין וּבִתְסַפּוּל וּבִיְאוּשׁ גְּדוּל מְאֹד].

יַעֲצֶה עַל זֶה — לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה בְּכִלְלִיּוֹת, וְלְהִתְחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְהַצִּילוֹ מֵעֲבָרָה זוֹ, וְלְהִתְחַרֵּט בְּכִלְלִיּוֹת עַל עֲבָרָה זוֹ. וְעַתָּה לְשׁוּב עַל זֶה הוּא — כְּשֶׁהוּא בְּמַחֲזִין דְּגַדְלוֹת,

אָזי טוב להתחרט ולבקש מאת הבורא יתברך שמו על זה ולשוב בתשובה, כי מחיזן דקטנות הוא בחינת בעל חוב. פי אמרו חכמינו הקדושים (קדושין מט:): "עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים". שנה היא בחינת מחיזן דקטנות, עבדים הוא בחינת (משלי כב, ז): "עבד ל'ה לאיש מלוה". ולפי זה כשהוא במחין דגדלות, אָזי העת לשוב על החטא המגנה הנה, ולבטל את הענש של בעל חוב, שהוא בחינת מחיזן דקטנות'.

כי באמת אתה צריך לדעת, מי שלוה כספים, והוא בעל חוב לכל אחד, זה בעצמו ענש גדול מאד.

ולכן צריכים לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שיזכה להגיע לגדלות המחין, ואז כשיש לו גדלות המחין, שיתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שיוציא אותו מהפח הזה, והלוואי שתזכה לומר בכל יום את התפלה הזו, וזה יועיל לך מאד מאד:

"רבוננו של עולם! חוס וחסל עלי, ותוציאני מהקטנות והדחקות, שגרמתי לעצמי על-ידי חטאי המרבים, שחטאתי, עויתי, פשעתי לפניך, ובפרט בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, שהוא חטא חמור מאד, עד שחכמינו הקדושים אמרו: 'כל המוציא זרעו לבטלה חזיב מיתה'. מה אמר, מה אדבר, מה אצטדק? האלהים מצא את עוונני, מפני חטא המגנה הזה נתעכר דמי בי, ונתבלבל דעתי, והתעקם לבבי בקשיות וספקות עליך, עד שנפלתני בקטנות המחין, שאבדתי את שכלי לגמרי, ונעשיתי עבד ליצרי הרע, עד שהוא מושל בי, ונתקיים

אצלי: "עבד פי ימלך ונבל פי ישבע לחם", שעל-ידי-זה נפלת בי בעניות גדולה מאד, עד כדי כך, שאני מכרח ללוות כסף לקנות לחם, וכל-כך נפלת בעיני עצמי ביאוש עמק מאד, עד שאני לא רואה שום דרך איך יוצאים מזה.

אנא, רבוננו של עולם, חמל על נפש אמללה כמוני, ותוציאני מקטנות המחין, ואזכה להגיע לגדלות המחין, באפן שאהיה חזק להתפלל אליך תמיד, ולהתחנן ולבקש על נפשי, עד שאזכה לצאת מהקטנות, ולבוא אל הגדלות, ואתה הודעתני על-ידי ראש צדיקה, שאין שום יאוש בעולם כלל, אפלו שאדם כבר עבר על כל העוונות בכלליות, ובפרטיות על העון החמור הזה של הוצאת זרע לבטלה, גם-כן מועילה תשובה, על-ידי שאתחרט על מעשי המגנים שעשיתי עד עכשו, ואזכה לקבל עלי קבלה חזקה לא לחזור אל העון החמור הזה, וגלית לנו אשר עקר התשובה, שמהיום והלאה לא להמשיך בזהמת החטא המגנה הזה, אנא ממך, רבוננו של עולם, חוס וחמל עלי, שאזכה להיות חזק בדעתני, לא לחזור אל העון החמור הזה, ואזכה לתקן את מה שקלקלתי, עד שאצא לגמרי מהחובות, ויקים בי מקרא שפתוב: ב'צלו ח'מדותי ו'ישבתי ופריו מתוק לחכי, ומעתה אזכה להחזיר בעצמי אמונתך הפשוטה, שאתה מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ולא אסיח דעת ממך כרגע, ואזכה להכליל בה מעתה ועד עולם אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתעא.

בשנים האחרונות התחילו לי סבוכים בעינים. מה עלי לעשות ובמה להתחזק?

שאלה:

מאת אליהו: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני בן 32 נשוי ואב לשלשה ילדים שחיו, בעל תשובה כעשר שנים. אני סובל מסכרת נעורים למעלה מעשרים שנה.

בשנתיים האחרונות התחילו לי סבוכים בעינים, שבאו לידי בטוי בדמומים ברשתית, והופיעו לי כתמים שחורים בשדה הראיה. עברתי מספר טפולי ליזר שפנעו במקצת הופעת דמומים חדשים. ידועים לי דברי רבנו ז"ל, שלא לסמך על דוקטורים וכו', אם כן מה עלי לעשות? ובמה להתחזק! אני מנסה כמה שאני יכול לשמור את עיני. אשמח לתשובה וברכה, בתודה מראש ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תצא, י"א אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אליהו, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

היום יש תרופות טובות על מחלת ספרת וכו', וצריכים רק לשמר על מה שמהירים הרופאים, ודע לך, שיש תרופה היום על זה, אל תכנס בלחץ ובפחד, צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שימצא את הרופא הממחה לזה, ויש על זה רופאים ממחים.

ולכן אל תתיאש, ושום רופא שלא ייאש אותך, כמאמרם ז"ל (ברכות ס.) על הפסוק (שמות כא, יט): "ורפא ירפא" — מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות, ואמרו צדיקים, שנתנה רשות לרופא לרפאות, אבל לא ליאש.

ולכן חזק ואמץ מאד, העקר להיות בשמחה, פי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שגם חכמי הרופאים אמרו, שכל המחלות הבאות לאדם, זה רק מחמת חסרון השמחה, ותשתדל מאד לא להיות עצבני בבית, ותכבדו ותיקרו אחד את השני, וזה יביא לכם ברכה והצלחה בביתכם, פי (סוטה יז): 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהן'; ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה', ובמקום שהשכינה נמצאת — שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, פי שלום, אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ותזכה לראות טוב עם עיניך,

ותתבטל ממך מחלת הסכרת, רק תשמר מה שאתה אוכל וכי, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתעב.

**בעלי הוא רשע מרשע וקמצן, הוא משפיל אותי
וממרר את חיי**

שאלה:

מאת חדוה: שלום. יש לי בעל רשע מרשע שמשפיל אותי, מקמץ ממני את מה שאני צריכה וממרר את חיי. החלטתי שאני רוצה להתגרש ממנו, אפלו שיש לנו שמונה ילדים. כי ההתנהגות שלו לא אנושית, ואין בו שום מדות טובות. אני רוצה לשמע את דעת הצדיק בענין.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר כי תצא, י"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל חדוה, תחנה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון: אני אף פעם לא שומע רק צד אחד, כי מכרחים לשמע שני הצדדים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין ז:): "שמוע בין אחיכם ושפטתם", אמר רבי חנינא, אזהרה לבית דין, שלא ישמע דברי בעל דין, קדם שיבוא בעל דין חברו; אולי יש לבעלך לספר בדיוק ההפך וכי.

הדבר השני: לא משתמשים בלשונות גסים כאלו (שהצרכתי להוציא את הקללות והזלזולים מהמכתב שלך), בודאי יש לך בחדר תמונה משתפת עם בעלך כאשר עמדתם תחת החפה, וחציתם יחד וכו', ואם הוא כל-כף רע ובליעל וכו' וכו', למה התחנת אתו? ואם התחנתם, ויש לכם כבר שמונה ילדים, מדוע נזכרת רק עכשו?

גם אם נאמר, שאת צודקת, והכל אמת — מה שהארכת במגלה שלמה על הטבע הרע של בעלך וכו', אף-על-פי-כן את צריכה לדעת, שלאשה יש גם-כן את הזכיות שלה, ולכן מדוע לא תהיי חזקה, ולא לתת שהוא ישפיל אותך כל-כף וכו', מדוע חפית עד עכשו?! כשהבעל משתגע ומקלל ומשפיל וכו' את אשתו, אזי האשה צריכה תכף-ומיד להשתדל שיפסיק עם ההתעללות שלו, ויש הרבה דרכים לאשה שתעמד על זכותה וכו' וכו'.

רב הנשים המכוח והמשפלות — הן בעצמן אשמות על זה, כי תכף-ומיד בפעם הראשונה שזה קורה, היא צריכה להגיד לו: "בעלי היקר! כף לא מתנהגים עם אשה, ואם יש לך טענות עלי, אתה יכול להסביר לי את זה בצורה יפה, אבל לא לדפאות ולהשפיל אותי" וכו', ואם הוא מתפרץ יותר, אזי מזהירים אותו וכו'.

לדעתי את גם-כן אשמה:

א. למה חפית עד עכשו?

ב. בכל ריב צריך להיות שנים, אם לא היית עונה לו, אלא נותנת לו שיצטעק ויצרח — הנה מפסיק, פי עם קיר אי אפשר לריב, מכרח להיות שגם את לא טלית שפלה תכלת

וכו' וכו', ואם נולדו לכם שמונה ילדים, סימן שפן היה ביניכם רגש אחד לשני וכו' וכו'.

ולכן אני מאד מאד מבקש ממה, שתחזרי בתשובה שלמה, ותתאזרי במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא'. ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס — אפלו אם היא נמצאת במדור הקלפות וכו', היא עולה עד עולם האצילות, שהיא בטלה לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות והמנעות מכעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות, אשה צריכה לבטל את עצמה וכל כלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה.

כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה, כי מאיש לקחה זאת". ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה, ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית.

את צריכה להיות אשה חזקה, ולא לתת שידרכו עליך וישפילו אותך וכו' וכו', רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק א, סימן פ'), ששלוש הוא דיקא פשני הפכים משלימים ביניהם. ולכן תעשי למען הילדים, ותתפיסי עם בעלה, ומיהיום והלאה תהיי חזקה, ואל תתני שיצעק ויצרח עליך.

(כל זה אני כותב לך לפי הספור שלך, קדם ששמעתי מה שיש לבעלך לומר, כי אני בטוח שגם לו יש מה לספר וכו', ולכן עדיף שתשלימו, ותמחלו ותפיוסו אחד לשני, והכל יסתדר על הצד הכי טוב, כי כף אמרו חכמינו הקדושים

(צקצין ג, יב): 'לא מצא הקדוש-ברוך-הוא פלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר (תהלים כט, יא): "הוי"ה עז לעמו יתן הוי"ה יברך את עמו בשלום"'.)

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתעג.

האם זה נכון שתלמיד יחקה את התנועות של הרב?

שאלה:

מאת נפתלי: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני בחור שמקרב אל חסידות ברסלב, ומחבר אל אחד מהרבנים בברסלב. כל אלו שמחברים אליו מחקים את התנועות שלו (אפלו שהן משנות), ואומרים שיש בזה סודות. אני מתבייש לעשות את התנועות המשנות האלו, כי יגידו שאני שוטה. מה דעתכם? אשמח שתשיבו לי תשובה, כי גם כמה מהחברים שלי שואלים את השאלה הזו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תצא, י"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נפתלי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם, אתה בעצמך כבר כתבת את התשובה לשאלתך: "אני מתבייש לעשות את התנועות המשנות האלו, כי יגידו

שאני שוטה". מה אתה רוצה שאני אוסיף על זה? ! מי שמחקה את הזולת, הרי הוא קוף שמחקה את האדם.

וחכמי המוסר אמרו, שכל אחד צריך לעבד את השם ותברך לפי תכונותיו, ולא להביט על מעשי חבירו ולחקותו, והמשילו דבר זה במשל נאה: סוס אחד ראה איך בעל-הבית משחק עם כלבו, והפלב מתפנק, מתרפס וקופץ על אדונו ומלקק אותו בידי, בפניו וברגליו, פדרך הפלבים הששים לקראת אדונם, והאדון משיב לו חיוכים ופנוקים פידוע. כראות זאת הסוס התעצב עד מאד, ואמר: הנה אני מושך בעל, ודירתי בארונה בין זבל ואשפה, ומעולם אין בעל-הבית מתיחס אלי ומסביר לי פנים. והפלב הלז העצל מתרוצץ כל היום ללא עבודה ומלאכה, מזלו כל-כך טוב. אולי, חשב הסוס, הסבה היא, שהפלב מחניף לבעליו, על-כן אעשה גם כמעשהו ואתרצה לאדוני. למחרת בשעת צהרים פשבעל-הבית שכב לנוח, גם הסוס מהארונה, ונכנס לחדר בעל-הבית, והחל ללטפו בטלפיו... כמובן שעוד רגע קט היה מפוצץ את מחו והורגו. אנשי הבית המבהלים נזעקו מי בגרון מי במטה, ויעשו כלה בסוס המחניף...

הנמשל ברור הוא: הרוצה לחקות ולהדמות למעלת חבירו ולהיות דוקא כמוהו, בנגוד לכל צביונו, אפיו וטיבו שלא נברא לך, ואינו מתאמץ להשתלם בהתאם לתכונתו וצביונו המיוחד לו דומה לסוס המטפש...

הרי ידוע, שרבנו ז"ל התבטא פעם בזו הלשון: "מי שמסתפל עלי, יראה שאין בי שום תנועה של גוטער איד" (מפרסם), כי אצל רבנו ז"ל לא ראו שום תנועות משנות, וכן כל עובדי השם האמתיים הדבקים בו ותברך — אין אצלם

שום תנועה משנה, ולכן זו שטות גדולה לחקות את הזולת, שאין לתנועות המשנות האלו שום מקור, רק מחלת העצבים וכו', אני לא יודע ממי אתה מדבר, כי אני לא ראיתי אצל אף אחד מאנשי שלומנו האמתיים, שייעשו תנועות משנות וכו' וכו'.

ובכלל אתה צריך לזכור מה שרבנו ז"ל ספר מהתם הקדוש (ספורי-מעשיות, מעשה ט), שהתם אמר: "מה יש לי עם אחרים, זה מעשה שלי וזה מעשה שלו". וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), שלכל אחד יש את הנקדה שלו, ומה גם כי לא יכול להגיע לנקדה של חברו, כמאמרם ז"ל (תענית כא): 'לא מצית למעבד כעובדא דאבא אומנא'; כי יש בכל אחד מ ישראל דבר יקר מה שאין בחברו וכו', עין שם. ולכן למה צריכים לחקות את חברו?!

וכן יש ספור בין אנשי שלומנו, שרבי נחמן טולטשינער ז"ל, שהיה שמש דקלויז באומן, היה מקדים לבוא בערב שבת, ולסדר את בית המדרש, ואחר-כך התישב, ואמר בקול נעים "שיר השירים", ופעם התישב אחד מאנשי שלומנו, והתחיל לחקות אותו עם הנגון שלו וכו', והקפיד עליו רבי נחמן טולטשינער ז"ל, ואמר לו: "מה אתה מחקה אותי? אמר איך שמאיר לך..." כי מי שמחקה את הזולת הוא קוף.

רואים מכל זה, איך אדם צריך מאוד מאוד לשמר לא לחקות את הזולת, אלא יעבד את הקדוש-ברוך-הוא כפי שמאיר לו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שו"ת תתעד ברסלב עה

בתפלתִי, שאָנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתעד.

**כָּבֵר כַּמָּה שָׁנִים אָנִי מְנַסֶּה לְהַגְמִיל מֵהַסָּמִים,
אָבֵל נוֹפֵל שׁוֹב**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת נַחוּם: שְׁלוֹם. אָנִי מְשִׁתְּמֵשׁ בְּסָמִים קָשִׁים כָּבֵר כַּמָּה שָׁנִים. כָּל הַזְּמַן אָנִי מְנַסֶּה לְהַפְסִיק, אָבֵל נוֹפֵל בַּחֲזָרָה. יֵשׁ לְצַדִּיק עֲצָה בְּשִׁבְלִי כְּדֵי לְהַפְסִיק? וְהֵאֵם אֶפְשָׁר בְּכָלֵל לְצַאת מִזֶּה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שֶׁבַת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי פִי תִצָּא, י"ג אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל נַחוּם, נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אָמַר לְךָ! אַתָּה מְכַרַח לְלַכֵּת לְגַמְלָה וְכוּ', פִּי זֶה פְּשׁוּט פְּקוּחַ נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, כִּי מִי שֶׁלוֹקַח סָמִים, הוּא מְאָבֵד אֶת עֲצָמוֹ לְדַעַת, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, כִּי הַסָּמִים שׁוֹרְפִים אֶת תְּאֵי הַמּוֹחַ לְגַמְרֵי, כְּשֶׁאֲדָם לוֹקַח סָמִים, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, אוֹ שׁוֹתָה לְשִׁכְרָה, עֲלִיו אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי): "כִּי יִתֵּן בְּכוֹס עֵינָיו" — 'בְּכִיס' כְּתִיב, הַשְּׂכוֹר נוֹתֵן עֵינָיו בְּכוֹס לְשִׁתּוֹת,

והחננוני נותן עינו בפנים, כי יתן בכוס עינו, רואה את חברו שותה, והוא אומר לו: "מזג לי ואני שותה", ומתלכלך ברעי ובמימי רגלים, "יתהלך במישורים" — סופו למכר כל חפצי ביתו ואת כל כלי תשמישו, ואין לו לא בגד ולא תשמישי הבית ולא פלוג, והבית ריק מן הכל, "יתהלך במישורים" — סוף שהוא מתיר את העברות, ועושה אותם הפקר כמישור, משיח עם אשה בשוק ומנבל את פיו, ואומר דברים רעים בשכרות ואינו מתבייש, לפי שנטלטלה דעתו, ואינו יודע מהו אומר ומהו עושה וכו', עין שם.

לכל אדם יש בחירה, פשוטו כמשמעו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר זן, חלק ב', סימן קי), שאיש אחד שאל אותו: כיצד היא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה — אינו עושה. וכתב מוהר"ן ז"ל: 'רשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-כן נדמה להם, שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה, והבן הדברים מאד'.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתצית אותי, והפעם תלמד לקח על כל חייך.

המאחל לך שבת שלום...

תתעה.

עזרתי ללקוחה שלי והצלחתי לזכות אותה
במשפט, ועכשו היא לא מתבישת לתבע אותי
על לא דבר

שאלה:

מאת שפרה: שלום לכבוד הרב. אני עורכת דין וטוענת רבנית. עשיתי עבודה נאמנה ללקוחה שלי מעל ומעבר למה שנדרש ממני, והצלחתי אותה מפח קוש, והיא הצליחה מאד והצילה את עצמה ואת ילדיה. עכשו היא לא מתבישת, והגישה נגדי תביעה שקרית על לא דבר. אני מזעזעת, איך בני-אדם יכולים לשלם רעה תחת טובה, אוילי כבודו יכול לחזק אותי, ולהרגיע את רוחי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר כי תצא, י"ג אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל שפרה תחנה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא צריכה להתפעל ולהשבר ממדת כפיות הטובה שבני-אדם עושים לך, כי לצערנו הרב, דבר זה מאד מאד מצוי וכו', וצריכים לחפש בן-אדם אחד מני אלה, שיש לו הכרת הטוב, וכבר ידוע מה שאמר החכם מפל האדם (משלי יז, יג): "משיב רעה תחת טובה, לא תמוש רעה מביתו", כי

אדם שמשלם רעה תחת טובה — הוא מראה את גריעות נפשו, ואיך שהוא רקוב מבפנים וכו', ואף שהוא מראה פרוץ של תמים — הוא משחת מאד, והגאון הצדיק הסטיפלר זי"ע מאד מגנה באחד ממכתביו על מי שמשלם רעה תחת טובה, וקורא אותו בלשונות של גנאי וכו', ואומר שאין עוד דבר יותר גרוע מזה — שאדם משלם רעה תחת טובה.

ולכן הרגעי ואל תפנסי בלחץ, הקדוש-ברוך-הוא ישלם לך רק טוב, ויתרחב לך בגשמיות וברוחניות, וכך אמר רבנו I"ל (ספר-המדות, אות דעת, סימן לג): 'מי שמשלמין לו רעה תחת טובה, הקדוש-ברוך-הוא מרחם עליו, ונותן לו שכל גדול בעבודת הבורא'; ואמר (שם אות ענש, סימן ה'): 'הקדוש-ברוך-הוא ממהר להפרע מפוויי טובה, על-ידי פוויי טובה'; הינו שאלו האנשים הגרועים שהם פוויי טובה — יקבלו חזרה בדיוק מה שעשו לאחרים; ולכן את צריכה מאד להתחזק, ולא להתבלבל מפל מה שעובר עליך, כי את תנצחי, והכל יסתדר על צד הכי טוב.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תתעו.

**מדוע בעלי צריך לנסע לאומן בזמן שגדולי הדור
לא נוסעים לאומן?**

שאלה:

מאת חנה: לכבוד הצדיק מיבנאל. יש לי שאלה:
מדוע בעלי ועוד אלפי אנשים צריכים לנסע לאומן אל
רבי נחמן, בעוד שהחכמים של הדור הזה, לא נוסעים
לראש השנה לאומן? אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר פי תצא, י"ג אלול
ה'תשע"ב.

שלום רב אל חנה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לנו אין אלא את דברי רבנו ז"ל, שאמר (סימן תי"מ מהר"ן, סימן תג): 'הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה פלא אצלי, מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקורבים אלי, שיהיו כלם על ראש השנה, איש בל יעדר. כי כל הענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז, שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו, יהיה על ראש השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חרות ה' היא מעדכם", וזה נאמר על ראש השנה'. ואמר (סימן מהר"ן, סימן תה): 'הראש השנה שלי הוא

חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיני אתם כלכם בנדאי תלויין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש-השנה שלי.

ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (ת"י מוהר"ן, סימן תו): 'שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף-על-פי-כן בראש-השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף-על-פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו, זכרונו לברכה, לא היה יכול לתקנם, אבל בראש-השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. פי אומר שהוא עושה בראש-השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות'.

והיות שאנחנו מאמינים ברבנו ז"ל, והולכים אחר עצותיו, ולכן אנחנו מקימים את דבריו הקדושים בתמימות ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות והשפלות כלל.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתרגעי, בעלך יסע על ראש השנה, ויפעל בעבור כל המשפחה ברכה והצלחה ושנה טובה ומברכת, פי כף אמרו חכמינו הקדושים (ביצה טו): 'כל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה', הינו שאז פותבים את התקציב לאדם על כל השנה. ולכן היות שרבנו ז"ל הבטיח, מי שיהיה אצלו בראש השנה, ראוי לו לשמח כל השנה, שיקבל את כל מה שבקש, ולכן תהיי רגועה, בעלך יביא חזרה מרבנו ז"ל מתנות יפות.

פא ברסלב תתעז שו"ת

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום...

תתעז.

מה הסבה שבדור הזה יש כל-כך הרבה גרושין
בין זוגות צעירים?

שאלה:

מאת חנה: שלום לרב שיק שליט"א. מה הסבה שבדור הזה יש כל-כך הרבה גרושין בין זוגות צעירים. ממה זה נובע? ואיך אפשר להנצל מכך בעצמי, שלא אגיע למצב כזה, חס וחלילה? רציתי מאד שהצדיק יסביר לי, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר פי תצא, י"ג אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל חנה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערנו הרב היום הכל פתוח וכו', אין שום צניעות וכו', ויכולים לצפות בכל מיני פורנוגרפיה, רחמנא לישזבן, בכלי משחית הארור האינטרנט, איפון, פייסבוק וכו' וכו', ששם יכולים לראות כל מיני זבל, שזה מטמטם את המוח,

ועד שְׁנַכְנַס לַגָּבֵר בְּרֵאשׁוֹ, הָרִי יֵשׁ נָשִׁים יוֹתֵר יָפוֹת מֵאִשְׁתֵּי וְכוּ', וְכֵן אִשָּׁה נִכְנַס לָהּ בְּרֵאשָׁה — הָרִי יֵשׁ גְּבָרִים יוֹתֵר יָפִים מִבְּעָלֵי וְכוּ', וְזֶה מֵה שֶׁמִּסָּבֵב לָהֶם אֶת הַדַּעַת וְהַמַּח וְכוּ', עַד שֶׁמִּתְגַּרְשִׁים.

אָבֵל אַחֲר־כֶּף מִקְבָּלִים אֶת הָעֲנָשׁ שֶׁמִּגִּיעַ לָהֶם, וְכַעֲיֵן שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סַנְהֶדְרִין קו.) הֵינּוּ דְאָמְרֵי אֵינְשֵׁי גְמָלָא אֲזֵלָא לְמַבְעֵי קַרְנֵי אוֹדְנֵי דְהוּוּ לִיה גְּזִיזָן מִיַּגִּיחַ [הַגְּמָל הַלֵּךְ לְבַקֵּשׁ לְעַצְמוֹ גַּם-כֵּן קַרְנִים, כִּי מִקְנֵא בְּקַרְנֵי הַשּׁוֹר, וְנִעְנַשׁ וְנִקְנַס שֶׁגַּם אֶת הָאֲזָנִים שְׁלוֹ קִצְצָם, וְנִעְשׂוּ יוֹתֵר קִצְרוֹת, אֲפֹלוּ מִשָּׁל חֲמוּר], וְכֶף קוֹרָה עִם כָּל אֵלוּ שֶׁמִּתְנַהֲגִים בְּחֶסֶד צְנִיעוֹת, וּמִסְתַּכְּלִים בְּזָבֵל וְהַזְּהֵמָא שֶׁל הָאֵינְטֵרְנֵט וְכוּ', וּמִתְכַּתְּבִים בְּפִי־סִבּוּק וְכוּ', עַד שֶׁנִּכְנַס לָהֶם בְּדַמְיוֹן, שֵׁישׁ מַשֶּׁהוּ יוֹתֵר טוֹב מִמָּה שֵׁישׁ לָהֶם עַד עַכְשָׁו, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לְגֵרוּשִׁין, וְאַחֲר־כֶּף אוֹכְלִים אֶת זֶה בְּגָדוּל.

וּמִי סוֹבֵל? רַק הַיְלָדִים, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (גִּטִּין 13:) 'כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אִשְׁתּוֹ רֵאשׁוֹנָה אֲפֹלוּ מִזְבַּח מוֹרִיד עָלָיו דְּמַעוֹת', נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה: לְמָה דִּיקָא הַמְּזַבַּח מוֹרִיד דְּמַעוֹת, לְמָה לֹא שְׂאָר כָּלֵי הַמְּקַדָּשׁ, כְּגוֹן הַכִּיּוֹר, הַשְּׁלֶחֶן, הַמִּנְוָרָה, הָאָרוֹן וְכוּ'? אֵלָא הַמְּזַבַּח מוֹרִיד דְּמַעוֹת, כְּאוֹמֵר: הָרִי מִסְפִּיק קַרְבָּנוֹת הַבֵּיאוֹ עָלַי, וְלִכֵּן אֲנִי לֹא צָרִיךְ יוֹתֵר קַרְבָּנוֹת, כִּי בְּגֵרוּשִׁין מִי הַקַּרְבָּנוֹת? רַק הַיְלָדִים, וְלִכֵּן הַמְּזַבַּח דִּיקָא מוֹרִיד דְּמַעוֹת, כִּי יֵשׁ עָלַי מִסְפִּיק קַרְבָּנוֹת, אֲנִי לֹא צָרִיךְ שְׂיֵבִיאוֹ עָלַי עוֹד קַרְבָּנוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְנִס כְּבֹר דַּעַת וְשִׁכַּל בְּאֵלוּ הַגְּבָרִים וְהַנְּשִׁים שֵׁישׁ לָהֶם בְּבֵית אֶת הַכְּלֵי מִשְׁחֵית הַטָּמֵא הַזֶּה,

שִׁזְרְקוּ מֵהַבַּיִת אֶת הַמַּחֲשֵׁב, הָאֵינְטֵרְנֵט, אֵיִיפּוֹן וְכוּ' וְכוּ', כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדָרִין מ.ה.): 'אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֲלָא בְּמָה שֶׁעֵינֵינוּ רוֹאוֹת'; וְאָמַר הֶחָכָם: "אֵין חוּצָץ בְּפָנַי הַתְּאֵוָה כְּעֲצִימַת הָעֵינַיִם" וְאָמַר: "אֵין לָךְ אָבֵר בְּאֲבְרֵי הָאָדָם שִׁיגְרָם לוֹ מִכְשׁוֹל כְּמוֹ הָעֵינַיִם".

וְאֵנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁהֲרֵבָה בְּתַיִם נִהְרְסוּ לְגַמְרֵי רַק מִפְּנֵי שְׂהִיָּה לָהֶם מַחֲשֵׁב הַמְּחַבֵּר לְאֵינְטֵרְנֵט בְּבַיִת, וְהַתְּכַתְּבוֹ בְּפִיִּסְבּוּק עִם כָּל מֵינֵי נוֹכְלִים וְכוּ', עַד שֶׁהַתְּגָרְשׁוּ, וְאִף שְׂזָה נִדְמָה כְּאֵלוֹ הַגְּזֵמָה, אָבֵל זֶה הַמְּצִיאֹת, שְׂרַבִּים נִפְלוּ בְּפַח בְּגִלְל הַכְּלִי הָאָרוּר הַזֶּה וְכוּ', וְנִשְׁבַּר בֵּיתָם, וְלִבְסוּף הַתְּגָרְשׁוּ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן.

וְלִכֵּן אָסוּר בְּהַחְלֵט שְׂהִיָּה בְּבַיִת מַחֲשֵׁב הַמְּחַבֵּר לְאֵינְטֵרְנֵט, כִּי זֶה הוֹרֵס אֶת כָּל חֻלְקָה טוֹבָה שֶׁל הַיְהוּדוּת, וּמוֹרִיד אֶת הַיִּרְאָת שְׁמַיִם עַד הַשָּׁאוּל, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וּמִזָּה בָּאִים כָּל הַגְּרוּשִׁין אֲפֵלוֹ מֵהַבְּתַיִם הַכִּי חֲרָדִים וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲרָה רֵיחַ טְהָרָה עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֻלָּם יַחֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

הַמַּאֲחֵל לָךְ שֶׁבֵּת שְׁלוֹם...

תתעח.

**אָנִי הוֹלֵךְ אֶל רַב כְּדֵי לְשִׁמְעַ מוֹסֵר וְהִתְחַזְקוֹת,
וְלִמְרוֹת זֹאת מְרַגֵּיש רִיק לְגַמְרִי**

שאלה:

מֵאֵת אֱלִישֶׁע: שְׁלוֹם וְכָל טוֹב לְרַב הַצַּדִּיק. אָנִי הוֹלֵךְ
בְּאִפֶּן קְבוּעַ אֶל רַב מְשֻׁפֵּיעַ, כְּדֵי לְשִׁמְעַ שְׁעוּרֵי מוֹסֵר
וְהִתְחַזְקוֹת, אִךְ בְּכָל זֹאת אָנִי מְרַגֵּיש רִיק לְגַמְרִי,
מִדּוּעַ? יֵשׁ לִי רֹאשׁ קָשָׁה מְאֹד, שֶׁאֲנִי לֹא מִבִּין כְּלוּם,
מַה הַעֲצָה לָזֶה?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא, י"ד אָלוּל
ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלִישֶׁע, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין עוֹד דְּבַר שְׁנוֹתַן סְפוּק לְאָדָם כְּמוֹ לַמּוֹד הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֲלֵא כְּשֶׁאָדָם
מְסֻדָּר בְּסֻדָּר נְכוֹן, הֵינּוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לַעֲצֻמוֹ סֻדָּר עַל
כָּל לַמּוֹד וְלַמּוֹד, וְהַסֻּדָּר הַזֶּה צָרִיךְ לִהְיוֹת קְבוּעַ אֲצִלוֹ מִדֵּי
יוֹם בְּיוֹמוֹ אֶפְלוֹ קִצָּת, אֲבָל שִׁיחֵיהַ חִזָּק בְּזֶה, כִּי הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה הִיא מְזוּזָן רוּחָנִי, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
סִימָן ח'): כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ מְזוּנָא דְגוּפָא, הֵינּוּ שֶׁהַגּוּף צָרִיךְ לְאָכֵל,
וְאִם הוּא לֹא אוֹכֵל הוּא מְרַגֵּיש רַעַב מְאֹד, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ מְזוּנָא

דנשמתא, מזון של התורה שהיא הנשמה, וכשאדם לא לומד תורה — על-ידי-זה הנשמה מרגישה רעבה.

ולכן אשרי מי שזוכה לחטף בכל יום שעורים כסדרן כפי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, אשר מי שרק ללמד בסדר הזה, יזכה לסיים במשך השנה מקרא, משנה, גמרא, הלכה וכו' וכו', וכך אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן עו): 'בענין הלמוד תורה, שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם, ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן. ועל-פיי-הרב ידע אחר-כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד, ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף, יבין אחר-כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על כונתו, מה בכך? פי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט): 'לגמר והדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שנאמר (תהלים קיט, ט): 'גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאבָּה', פי על-ידי רבוי הלמוד — שילמד במהירות, ויזכה ללמד הרבה, על-ידי-זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמורם ולחזור להתחיל ולגמורם פעם אחר

פּעם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמִילָא זְבִין בּפּעַם הַשְּׁנַי וְהַשְּׁלִישִׁי כָּל מַה שְּׁלֵא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה, כָּל מַה שְּׁאֲפָשֶׁר לְהַבִּין וְלַעֲמֹד עַל דְּבָרֵיהֶם.

וְדַבֵּר רַבְּנֵי ו'ל הַרְבֵּה מְאֹד בְּעִנְיָן זֶה, וְאִי אֲפָשֶׁר לְבַאֵר דְּבָרִים אֵלּוּ בְּכַתֵּב הַיָּטֵב. אָבֵל בְּאַמַּת הוּא דֶּרֶךְ עֲצָה טוֹבָה מְאֹד בְּעִנְיָן הַלְמוּד, פִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד לְגַמֵּר פֶּמָּה וְכַמָּה סְפָרִים, וְגַם יִזְכֶּה לְהַבִּין הַדְּבָרִים יוֹתֵר, מֵאֲשֶׁר הָיָה לוֹמֵד בְּדִקְדוּקָה גְּדוּלָּה, כִּי זֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד מִן הַלְמוּד. וְכַמָּה בְּנֵי-אָדָם פָּסְקוּ מִלְמוּדָם לְגַמְרֵי, עַל-יְדֵי רַבּוּי הַדִּקְדוּקִים שְׁלָהֶם, וּמְאוּמָּה לֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם. אָבֵל כְּשִׁירְגִיל עֲצָמוּ לְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת בְּלִי דִּקְדוּקִים הַרְבֵּה, הַתּוֹרָה תִּתְקַנֵּם בְּיָדוֹ, וְיִזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, גְּמֵרָא וּפּוֹסְקִים כָּלָם, וְתַנְיָא וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֵּהר וְקַבְלָה וְשְׁאַר סְפָרִים כָּלָם. וְכִבְרֵי אָמַר רַבְּנֵי ו'ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח): 'שְׁטוֹב לְאָדָם שְׂיַעֲבֹר בְּחַיָּיו בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה'.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּכָל יוֹם לְלַמֵּד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם מִפְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ, וְכֵן עַד שְׁבַת תִּזְכֶּה לְעַבֵּר אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ 'שְׁנַיִם מְקַרְא וְאַחַד תְּרַגּוּם' עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י, וְאֵל תַּחֲכֶּה עַד יוֹם שְׁשִׁי, אָלֵא תַתְּחִיל כְּבֹר בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, שְׁפָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ט): 'לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרִשְׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר שְׁנַיִם מְקַרְא וְאַחַד תְּרַגּוּם, שְׁכַל הַמְּשָׁלִים פְּרִשְׁוֹתָיו עִם הַצְּבוּר, מְאַרְכִּינן לוֹ יָמָיו וְשִׁנּוּתָיו'. וּמוּבָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אַרְבַּח חַיִּים, סִימָן רפ"ה, סְעִיף ג'): 'מִיּוֹם רֵאשׁוֹן וְאֵילָף חָשׁוּב עִם הַצְּבוּר'; וְכַתֵּב הַמְּשָׁנָה בְּרוּרָה (ש"ס) בְּסִפְר 'מַעֲשֶׂה רַב' כְּתֹב בְּהִנְהַגַּת הַגֵּר"א, שְׁהָיָה נוֹהֵג תְּכַף אַחֵר הַתְּפִלָּה בְּכָל יוֹם לְקַרְא מְקַצֵּת מִהַסְּדְרָה 'שְׁנַיִם מְקַרְא

ואחד תרגום', ומסים בערב שבת; והרב הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא זי"ע אמר, שביום שאדם לומד חמש ורש"י — הוא לא יחטא.

וכן תעשה לעצמך שעור כסדרן במשניות, לומר הרבה פרקים כסדרן דיקא, ומעלת זה הענין אי אפשר להסביר כלל, כי 'משנה' אותיות 'נשמה', שמטהרת את הנפש מפל מיני חלדה. ומי שיודע בנפשו שחטא — שיהיה רגיל לגרס הרבה משניות, ועל-ידי רבוי גירסא במשניות, זה יתן לו ספוק וחסק ללמד אחר-כך עוד למודים. וכך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מב.): 'במי אתה מוצא מלחממתה של תורה? במי שיש בידו חבילות של משנה'. ומוכא (מדרש תלפיות), שאשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנום, ומי שהרבה ללמד משניות, אינו מניחו להפגס לשם; ולכן אשרי מי שיגרס בכל יום כמה וכמה פרקים משניות, שהוא הצלחה נצחית, כי 'משנה' אותיות 'נשמה', ואמרו (ניקרא רבה, פרשה ז', סימן ג'): 'אין כל הגליות הללו מתפנסות אלא בזכות משניות'; ולכן כל מי שגורס משניות — יש לו חלק בהתקרבות הגאולה.

וכן תעשה לעצמך שעור בגירסא לגמרא, שבהתחלה תלמד ותגרס דפים גמרא בלי רש"י ובלי תוספות, רק לומר כסדרן, דפים אחר דפים מהתחלת מסכת ברכות עד שתסיים, תתחיל מהתחלת מסכת שבת עד שתסיים, ואחר-כך תתחיל מסכת ערובין וכו' וכו', עד שתגרס את כל הש"ס, וזה יתן לך ספוק, שאי אפשר לתאר ולשער כלל, כי מעלת למוד התורה אי אפשר לתאר ולשער כלל, שזה נותן לאדם ספוק נפשי מאד, ואף שבהתחלה לא מבינים את הכל — מה בכך וכו', קדם שירגיל את עצמו להיות בתוך התורה הקדושה,

וְכֵן לֹא יִסְתַּוְּבַב מְשַׁעֲמֵם, כִּי כָּבֵד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כתבות נט): 'הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי שְׁעֵמוּם (שְׁגֵעוֹן) וְלִידֵי זְמָה'.

סֵפֶר הַגְּאוּן הַמְּפֹאֵל רַבֵּי יוֹסֵף עֲנַגֵּל זי"ע, שֶׁחִבֵּר הַמּוֹן סְפָרִים, כְּשֶׁשָּׂאֵלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ זָכָה כָּל-כֶּף לְהִתְעַלּוֹת בַּתּוֹרָה, עַד שֶׁזָּכָה לְחִדּוּשׁ בְּכָל מְקַצְוֵעוֹת הַתּוֹרָה? עֲנָה וְאָמַר: כְּשֶׁהִתְחַלֵּתִי לְלַמֵּד, לְמִדַּתִּי אֲרַבְּעִים פְּעָמִים ש"ס בְּמַהֲרֹת גְּמָרָא בְּלִי רַש"י וְתוֹסְפוֹת, וּפְרָשְׁתִּי אֶת הַגְּמָרָא לְפִי דַעֲתִי, אֲפִלוּ לֹא כְרַש"י וְכו', וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנִּכְנְסָה לִי תְּשׁוּבָה עֲצוּמָה לְלַמֵּד, אֲזִי נִכְנְסִיתִי בְּמֵלֵא הַמֶּרְץ לְלַמֵּד עִם רַש"י וְתוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים, וְכֵן הִתְחַלֵּתִי לְחִדּוּשׁ חֲדוּשִׁים רַבִּים... הֲרִי שְׁלֹף לְפָנַי, שֶׁקֹּדֶם צְרִיכִים הִרְבֵּה לְגַרֵם עַד שֶׁיִּכְנָס בּוֹ חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵיטָא — חֶשֶׁק לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

מָה אָמַר לָךְ! אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל מְעַלַת הָאָדָם, שֶׁזָּוָכָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַד כְּדֵי כֶּף שֶׁאָמְרוּ (זֶהר וַיְחִי רַמב"ם): 'כְּמָה חֲבִיבִין אֵינוֹן מְלִין דְּאוֹרֵיטָא. כְּמָה חֲבִיבִין אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵיטָא קָמִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָל מֵאֵן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵיטָא, לֹא דְחִיל מְפָגְעֵי עֲלֵמָא, נְטִיר הוּא לְעֵילָא, נְטִיר הוּא לְתַתָּא, וְלֹא עוֹד אֵלָא דְכַפִּית לְכָל פְּגַעֵי דְעֲלֵמָא, וְאַחִית לּוֹן לְעַמְקֵי דְתַהוּמָא רַבָּא [כְּמָה חֲבִיבִים דְּבָרֵי תּוֹרָה, כְּמָה חֲבִיבִים אֵלוּ שְׁלוּמֵי דִּים תּוֹרָה לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדַּל לְלַמֵּד תּוֹרָה, אֵינוֹ מְפַחַד מְפָגְעֵי הָעוֹלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִלְּמַעְלָה וּמִלְּמַטָּה, וְלֹא עוֹד אֵלָא הוּא קוֹשֵׁר אֶת כָּל הַפְּגַעִים שֶׁל הָעוֹלָם, וּמְשַׁלֵּף אוֹתָם לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה], רְאָה מָה לְפָנַיךְ.

וְלִכֵּן אַל תְּהִיָּה בְּטָלָן! בְּמִקּוֹם לְהִסְתַּוְּבַב בְּלִי מַעֲשֵׂה, וְלְהַרְגִישׁ אֶת עֲצָמוֹ רִיקָנִי וְכו', שֶׁזֶה מְבִיא אֶת הָאָדָם פְּשוּט

לשעמום ושגעון — ציית את רבנו ז"ל, ותראָה, איך שבזמן קצור כבר לא יהיה לך זמן לשום דבר, פי יפנס בך כל-כף חשק ללמד תורה הקדושה, שלא תרצה כבר שום דבר, רק כל היום לרבות הלילה, תרצה לסיים ששה סדרי משנה — בבלי, ירושלמי, תוספתא, ומב"ם, טור ושלחן ערוך וכו' וכו', אשרי מי שמציית את רבנו ז"ל!

המאחל לך שבוע טוב...

תתעט.

אני עובד בתיכון דתי שחלק מתלמידי מפתים חלוניים. כיצד לעורר אותם בצורה נכונה?

שאלה:

מאת יאיר: מורנו ורבנו הצדיק שליט"א! רפואה שלמה ושנה טובה. שאלתי היא לגבי עבודתי החנוכית בתיכון דתי, שחלק מתלמידי מפתים שאינם שומרים מצוות.

מה לעשות כשתלמיד אינו מניח תפלין או לא מתפילל, האם להעיר לו, או שזה דוקא יגרם לו להיות "אנטי", ויש לחכות שיתעורר לו הרצון הפנימי שלו? שאלה נוספת: איך אפשר לעורר את לבם לעבודת השם ולקרב אותם לקיום מצוות מתוך רצון? יברכני השם שאצליח לעורר את הנשמות הקדושות שהפקדו תחת ידי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יאיר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים לרפואה שלמה.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך, ששמו אותך להיות מחנך ילדים, אשר זה עולה על הכל, כמאמרם ז"ל (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" — אלו מלמדי תינוקות; והפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים, כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות, שמחדירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולים לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

מחנך שרוצה להצליח עם התלמידים שלו, מכרח להכניס אוירה של שמחה בתוך הפתה, צריכים תמיד רק להגביה את התלמידים, ולמצא בהם רק את הנקודות טובות, ואת הטוב שיש בהם, לבנות אותם, וזה נקרא מחנך טוב, שהוא רק דואג על הטוב של כל תלמיד, ורק רוצה להגביה אותו, ולהראות לו איך שגם הוא יכול להצליח בחיים, אף פעם לא לחקר אצלו את הפרטים וכו', כי כך יעורר את ההתנגדות וכו', רק לדבר מאמונה בו יתברך, להלביש את הדבורים בכל מיני אפנים שבעולם, אפלו עם שיחת חליו,

כמו שאמר רבנו ז"ל לאחיו רבי יחיאל ז"ל, שאפלו כשמדברים עם בני-אדם שיחת חלין, אבל העקר שמכניסים בהם אמונה, גם אלו הדבורים מתעלים וכו'.

ולכן יען שיש לה תלמידים כאלו, שעדין לא מניחים תפלין וכו', ולא מתפללים וכו', אתה רק תדבר מאמונה פשוטה וכו', ותלביש את הכל בספורים של טבע וכו', ותעשה את כל הלמוד והחמר שאתה מלמד מאד מענין, כדי שימשך לב התלמיד, ומפעם לפעם תסביר עם שכל מה זה מצוות מעשיות וכו', וכך תצליח לקרב ולעורר את הנשמות הקדושות שהפקידו בידך.

הקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תתפ.

**אני רוצה לעבור ליבנאל, אך אשתי מתנגדת.
כיצד עלי לנהג?**

שאלה:

מאת מרדכי: שלום לכבוד קדושת הרב שיק שליט"א, ברכות וחילוי על ראשך. אני מענין לשכר בית ביבנאל בסמוך לחבר שרכש שם בית לפני כשנה, אך אשתי מתנגדת.

ראוי לציין שאני חוזר בתשובה מזה כשמונה שנים, ואשתי שבאה מבית חלוני גמור, עשתה גם היא, ברוך

השם, כְּבֵרַת דְּרָךְ אַרְפָּה אֶל חֵיק הַיְהוּדוֹת בְּדַמוֹת שְׁמִירַת שֶׁבֶת, טְהָרָה וְכִשְׁרוֹת וְכוּ'. אֲמַנִּם בְּכָל הַקְּשׁוֹר לְחִיצוֹנִיּוֹת, הִיא לּוֹבֶשֶׁת מְכַנְסִים וְאֵינָנָה מְכַסֶּה אֶת הָרֹאשׁ, אֵךְ לֹא לּוֹבֶשֶׁת שׁוּם בְּגָד פְּרוּץ וְכוּ'. רְאוּי לְצַיֵּן, כִּי יֵשׁ לָנוּ שְׁלֹשָׁה יְלָדִים, כְּשֶׁהַגְּדוֹל שֶׁבָּהֶם בֶּן כַּמֵּעַט 16, וְלוֹמֵד בִּישִׁיבָה קְדוּשָׁה בְּבִנְי בְּרַק.

אֲנִי מְבַקֵּשׁ לְשָׂאֵל אֶת כְּבוֹדוֹ, כִּיצַד עָלִי לְנַהֵג בְּעִנְיָן מֵעֵבֶר לְיִבְנָאֵל. אֲנוּ גְרָמִים פְּרָגַע בְּשְׂכִירוֹת בְּהוֹד הַשְּׂרוֹן. מֵאֲחַל לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, אַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תְּבֹא, ט"ו אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְרַדְּכִי, גְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

קִדְּם אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לָךְ, הַיּוֹם לְמִצַּא דִּירָה בְּיִבְנָאֵל וְכוּ', זֶה כַּמֵּעַט שְׂאוּמְרִים לְאֲדָם תַּעֲלֶה לְרַקִּיעַ וְכוּ', כִּי תַהֲלֶה לְאֵל, הַבְּקוּשׁ כָּל-כַּף חֲזָק, שְׁפִשׁוּט אֵינן דִּירוֹת וְכוּ', הֵן אֲמַת שְׂבוּנִים עֲכָשׁוּ דִירוֹת חֲדָשׁוֹת, אֲבָל קָשָׁה מְאֹד מְאֹד לְמִצַּא דִּירוֹת וְכוּ'.

לַעֲת עֲתָה אֵל תִּלְךָ נֶגֶד רְצוֹן אֲשֶׁתְּךָ, אִם הִיא מִתְנַגֶּדֶת וְכוּ', אֵל תַּעֲבֹר עַל רְצוֹנָהּ, אֶלֶּא תִקְיִם מַה שְׂאָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶל אֲבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית כ"א, י"ב): "כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שָׁמַע בְּקוֹלָהּ", חֲסָדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂאֲשֶׁתְּךָ הִיָּקְרָה הוֹלְכַת אַחֲרֶיךָ, וְהִיא עֲבָרָה כְּכֹר כְּבֵרַת דְּרָךְ אַרְפָּה, וְשׁוּמְרַת שֶׁבֶת וְטְהָרָה וְכִשְׁרוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִזּוּ לְמָה אֲתָה צְרִיךְ לְעֲצָבֵן אוֹתָהּ? אֲדַרְבֶּה! רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח עִמָּה מְאֹד מְאֹד, וְכַמֵּאֲמָרִם ו"ל (רֵאשׁ הַשְּׁנָה ו'): 'אֲשֶׁה בַּעֲלָה מְשֻׁמָּחָה'; רַק תִּרְאֶה לְכַבֵּד וּלְיַקַּר אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וּלְשַׁמַּח אוֹתָהּ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ

הקדושים (בבא מציעא נט.): 'לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה'. ואמרו (שם): 'לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): 'ולאברם היטיב בעבורה'. והינו דאמר להו רבא לבגיי מחוזא, אוקירו לנשייכו פי היכי דתתעטרו] [כפדו ויקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו]. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן סט): 'עקר העשירות בא בזכות האשה'.

אתם צריכים מאד מאד לשמח עם השלש מתנות שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא, ואתה צריך מאד מאד ליקר את אשתך, שיהא מסכימה שבנך הגדול ילמד בישיבה בבגיי ברק, מה עוד אתה צריך יותר מזה? בודאי יגיע היום שתבין את מעלת הפסוי ראש וכו', אל תדחק עליה כלל, רק תשתדל לשמחה ולעודדה ולחזקה, שזה היסוד בשלום-בית, ונדע לך, כי (סוטה יז.): איש ואשה זכו — שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה'; ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום, אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.), זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

חסדי השם יתברך, שאצלך נתקיים (משלי יח, כב): "מצא אשה מצא טוב, ויפק רצון מהשם".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתפא.

האם זה נכון שרבנו התנגד ללמוד מקצועות חל, כגון: אנגלית וחשבון?

שאלה:

מאת מלאכי: לכבוד הרב שלום! רציתי לשאל, האם זה נכון שרבנו אמר, שלא ללמוד מקצועות חל, כגון: חשבון ואנגלית וכיו? האם הוא התכוון שלא ללמוד בשום פנים ואופן, או שבשביל פרנסה כגון תעודת בגרות, למודים גבוהים וכיו מתר? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר פי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מלאכי, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע מאיפה אתה לוקח את זה וכיו, אני רק יודע שרבנו ז"ל אמר (ת"י-מורה"ן, סימן תקא): 'שחפץ מאד שתהיה לנו פרנסה, אף-על-פי שבטחון גם-כן טוב מאד, אף-על-פי-כן טוב מאד כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודת הבטחון במקום זה יעשה עבודה אחרת, כלומר כי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה, ויהיה לו בלבול

הדעת מהפרנסה, ויצטרף בכל פעם לחזק עצמו במדת הבטחון, במקום זה יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחרת בשאר עניני עבודת השם'. ואמרו חכמינו הקדושים (אבות ב, ב): 'פה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון'.

וכן אמרו (קדושין פב.): 'רבי מאיר אומר, לעולם ללמד אדם את בנו אמנות נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעשר והנכסים שלו, שאין אמנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האמנות ולא עשירות מן האמנות, אלא הכל לפי זכותו'; והיו המון מאנשי שלומנו חסידי ברסלב, שהיתה להם עבודה קבועה בפרנסתם, ואף-על-פי-כן קבעו עתים לתורה ולהתבודדות, וחיו חיים טובים ונעימים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתצליח בדרךך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתפב.

כבר הרבה שנים אני לא מוצאת את עצמי. כיצד אוכל למצא את היעוד שלי בחיים?

שאלה:

מאת קרן: כבר הרבה שנים אני לא מוצאת את עצמי בעסוקים שלי. היו הרבה נפילות ותקומות. אינני יודעת מה לעשות עם כל הספקות. אני מתבודדת על הענן הזה כבר מספר שנים, אבל לא רואה בברור את השביל שלי, ואני מאד מבבלבלת. גם הפרנסה

איננה בנקל. האם הרב יוכל לתת לי עצה, כיצד אוכל למצא את היעוד שלי בתיים, ולהתעסק בדברים שארגיש שלמה עמם? תודה רבה רבה.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל קרן תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון — את צריכה רק להיות בשמחה, וכל התפלות וההתבודדות שלך, צריך שתהיינה רק על נקדה אחת — איך להיות בשמחה! פי תכף פאשר זוכים לשמחה — זוכים לשוב הדעת, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן י'): 'מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך, ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת, ואינם מושבין עצמן וכו', כי על-ידי מרה שחורה, אי אפשר להנהיג את המח פרוצונו, ועל-כן קשה לו לישוב דעתו. רק על-ידי השמחה יוכל להנהיג המח פרוצונו, ויוכל לישוב דעתו, כי שמחה הוא עולם החרות, כמו שכתוב (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו", שעל-ידי שמחה נעשין בן חורין ויוצאין מן הגלות. ועל-כן פשמקשר שמחה אל המח, אזי מחו ודעתו בן חורין ממש.

ולכן את צריכה לבקש רק על שמחה, ותכף-ומיד פשתהיי שמחה ועליזה, אז ממילא פבר תמשיכי לעסק בדברים שתרגישי שלמה בהם, ויהיה לך ספוק נפשי בזה, ומה טוב ומה נעים — אם תתפללי את התפלה הזו כל יום,

וכן כמה פעמים ביום, עד שבאמת תהיי שמחה ועליזה, ויבנס בך בטחון עצמי:

רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ושס"ה גידי ובכל טפי דמי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי — שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך, אנא רחם עלי, והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל-ידי-זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכלל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך התברר, איך שאתה מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת, שאזכה לדעת בידיעה ברורה, שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ועל-ידי-זה תמחל לי על כל עוונותי, ותמשיך עלי שפע, שלא אצטרך שום טובות מבשר ודם, אלא תפרנסני מינך המלאה לבד, ועוד אזכה לתת צדקה לזולת, ולעשות חסד עם כל בר ישראל, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתפג.

**הָאֵם יֵשׁ בְּעֵינָהּ לְקָרָא לְיֶלֶד 'נְחֻמָּן' בְּלִי שֵׁם
נוֹסֵף?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יַעֲקֹב וְתַמִּי: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְצַדִּיק, הַשֵּׁם יִשְׁלַח
לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וַיִּמְלֵא כָּל
רְצוֹנְכֶם לְטוֹבָה, שֶׁתִּזְכּוּ לְכָל טוֹב.
לִי וּלְאִשְׁתִּי יֵשׁ שְׁלֵשָׁה יְלָדִים, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, לְאֶחָד מֵהֶם
קָרָאנוּ 'נְחֻמָּן'. הֵתְבַרַּר לָנוּ שֶׁלֹּא טוֹב לְתַת אֶת הַשֵּׁם
'נְחֻמָּן' לְבֵד. וְשִׁמְעֵנוּ שֶׁהַצַּדִּיק אָמַר, שֶׁבְּמִשְׁךָ 50 שָׁנָה
הוּא לֹא רָאָה מִי שֶׁקוֹרְאִים לוֹ רַק נְחֻמָּן וְיֵצֵא מִצֶּלַח.
הָאֵם זֶה נִכּוֹן? הָאֵם לְהוֹסִיף לְבִנְנוּ שֵׁם? וְאִם כֵּן
אֵיזָה? תוֹדָה מְרֹאֵשׁ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדֵּר כִּי תִבֵּא, ט"ו אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יַעֲקֹב וְתַמִּי שִׁיחִיו.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם.

תְּשׁוּאוֹת חֵן עַל הָאֲחֻלִּים וְעַל תְּפִלוֹת לְרְפוּאָתִי.

אַתֶּם צְרִיכִים רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עַל הַמִּתְנּוֹת שֶׁהִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְכֶם — שְׁלֵשָׁה יְלָדִים, וְלִשְׂמַח עִמָּהֶם, וּלְחַנּוּךְ
אוֹתָם בְּאִמּוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְמִדּוֹת טוֹבוֹת, וּבְכֻדָּה
אֶרְץ וְכוּ'.

כָּלֵל זֶה תִּקְחוּ — שְׁלֵא מוֹסִיפִים שָׁם, אֶלָּא כְּשֹׁנְצָרָךְ,
וְאִם כָּבֵר נִקְרָא רַק 'נִחְמָן' לְבַד — לֹא צְרִיכִים לַחֲשֹׁשׁ, וְלִכְּוֹן
אֶל תְּבַלְבְּלוּ אֶת עֲצָמְכֶם מִזֶּה, רַק תִּתְפַּלְלוּ בְּכֹל יוֹם עַל
עֲצָמְכֶם וְעַל הַיְלָדִים, שֶׁהֵכֵל יִהְיֶה בְּהַצְלָחָה מְפֹלְגָת, וְהַבִּית
שְׁלָכֶם יִהְיֶה תְּמִיד רְגוּעַ, וְהַשְׂמִיחָה תִּשְׂרָה בִּינֵיכֶם תְּמִיד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לְכֶם הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ — תִּשְׁכִּילוּ וְתִצְלִיחוּ.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תתפד.

**הָאִם לְשַׁלַּח אֶת בְּנֵינוּ לִישִׁיבָה טוֹבָה שְׂרַחוּקָה
מִהַבִּית, לְמִרוֹת הַגְּעֻגוּעִים וְהַקְּשִׁי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת טוֹבָה: בְּנֵי בֶן-ה-14 הַתְּחִיל לְלַמֵּד בִּישִׁיבָה טוֹבָה
שְׂמִתְאִימָה לוֹ, אֵךְ הִיא רְחוּקָה מִהַבִּית. הוּא חוֹזֵר רַק
בְּסוּף הַשָּׁבוּעַ, וְזֶה קָשָׁה לוֹ מְאֹד, כִּי הוּא מִתְגַּעְגַּע
הַבִּיתָה. לִיד הַבִּית יֵשׁ יִשִּׁיבָה אֵךְ הִיא פְּחוּת מִתְאִימָה
לוֹ. גַּם הַיְלָדִים שֶׁם הֵם פְּחוּת יִרְאִי שְׁמַיִם בְּרַבָּם. מֵה
כְּדָאִי לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה כִּי תֵבֵא, ט"ו אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל טוֹבָה תַחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

את צריכה להבין, כשהבן הוא כבר בגיל ארבע-עשרה, צריכים להתחשב עם הרגשות שלו וכו', ואם הוא כל-כך מתגעגע הבייתה, למה לדחק אותו ויזקא ללכת לישיבה שאתם חושבים שהיא יותר טובה ומתאימה בשבילו וכו'? הרי מאחר שהוא לא מרצה וכו', ומתגעגע כל-כך הבייתה, למה לדחף אותו, ושיהיה נגד רצונו וכו', אשר לבסוף זה ישפיע עליו לרעה, וחס ושלום, הוא יכול להתהפך ולמרד וכו', ולמה אתם צריכים את זה?

העקר לתת חם ואהבה לבן, ולהתחשב עמו, ולהסביר לו שאתם רוצים לעשות את כל מה שטוב בשבילו, ועקר ההצלחה בחנוך, שההורים צריכים להיות פתוחים עם הילדים, ולדבר אתם כמו שמדברים עם מבגרים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתצליחו, עם הבן הזה, ותרוו ממנו רב נחת דקדשה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתפה.

**האם יש מקור לכך שנשים טובלות במקוה
בחדש התשיעי להריון?**

שאלה:

מאת דן: כבוד הצדיק שלום. אני שמח ללמד בספרי רבי נחמן ובספרי תלמידיו הקדושים, במיוחד בספר של הרב "אשר בנחל", שאפשר לשאב ממנו עצות נפלאות לכל תחומי החיים.

רציתי לשאל את הרב — האם יש מקור למנהג שנהגו נשים בהריון לטבל במקנה בחדש התשיעי להריון? ויש פאולה שאף מהדרות ללכת לטבל במקנה האר"י אשר בעיר צפת.

וכן האם יש מקור למנהג, אשר בחירות ונקות נוהגות לטבל בערב יום הכפורים, כדי להטהר ולהתקדש? תודה רבה לרב על הסבלנות ועל טרחתו לענות על שאלותינו, ומלא השם משאלות לבכם לטובה, ויגזר עליכם שנה טובה ומברכת, בריאות איתנה, ונפוצו מעינותיך חוצה, אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קיים מנהג כזה, שאשה מעברת טובלת כאשר מגיעה לחדש התשיעי להריונה, אף אינו אלא בגדר מנהג, ואינה הלכה, וגם זה לא מכרח וכו' וכו'.

בחורות ונקות — אסור להן לטבל, ואין על זה שום היתר, מפני טעמים המובנים לבד וכו'.

רק ראה להשתדל מאד, שיהיה בביתך שלום ואהבה, וזכור תזכור מה שהזהיר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רסד): 'לכבד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הן סובלות צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהן, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובן וצערן ויסוריהן בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על-כן ראוי לרחם עליהן וליקרן ולכבדן'. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא ט.) : 'אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו' [תכבדו

והתיקרו את גשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ג.ס): 'דינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא', ולכן צריכים לכבד ולתקן אותן מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזר לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, הדבר הראשון — עליו לעזר לאשתו בכל המובנים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתפו.

האם זו נקראת 'השתדלות יתרה' אם אתחיל לעבד גם ביום החפשי שלי?

שאלה:

מיאת צפי: לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש שליט"א השלום והברכה. בימים אלו הודיע לי מנהל העבודה שלי, כי הוא מקצץ ממשכרתי החדשית סכום נכבד. יש לצנו, כי בעלי אברך, ומשכרתי היא פרנסתנו העקרית, וההוצאות מרבות. האם כדאי לי לקחת על עצמי לעבד ביום החפשי שלי, ולהוסיף שעות עבודה, או לבטח בהשם שימציא לי את מה שחסר לי בפרנסה ממקום אחר?

בטוחני כי השם ימלא חסרוני. אם אבחר לעבד גם ביומי הפנוי, האם אין בכך השתדלות יתרה? אודה

לְכֶם עַל תְּשׁוּבַתְכֶם. יִמְלֵא הַשֵּׁם חֶפְצְכֶם בְּזָה וּבְבֹא
מִתּוֹךְ בְּרִיאוֹת הַשְּׁלֵמָה, כִּחַ וְשִׂמְחָה!

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה כִּי תֵבֵא, ט"ו אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל צְפִי תַחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, כִּי הַפְּרָנְסָה שֶׁל אָדָם תְּלוּיָה כְּפִי חֲזֵק
הַבְּטָחוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגְדִּיר מַה זֶה בְּטָחוֹן
וְכוֹי, הָעֵקֶר צְרִיכִים לִהְיוֹת חֲזֵק בְּדַעַתוֹ, וְאִז יֵשׁ לוֹ הַצְּלָחָה
גְּדוֹלָה מְאֹד.

אִם אֶת רוּצָה לְעַבֵּד גַּם בַּיּוֹם הַפְּנּוּי — אֵין זֶה הַשְּׁתַדְּלוּת
'יִתְרָה'!

הָעֵקֶר אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת שְׂמִיחָה וְעֲלִיזָה, שֶׁיֵּשׁ
לָךְ בְּעַל שְׁלוֹמֵךְ תּוֹרָה, וְאֶת צְרִיכָה לְזָכֹר מַה שְּׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת יז.): 'גְּדוֹלָה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאָנָשִׁים וְכוּי', אָמַר לוֹ רַב לְרַבִּי תַיָּא,
נָשִׁים בְּמֵאֵי זְכִין? בְּאֶקְרוּיֵי בְּנֵיִיהוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּבְאֶתְנַוֵּי
גְּבַרְיֵיהוּ בִּי רַבְּנָן, וּמְנַטְרָן לְגַבְרֵיִיהוּ עַד דְּאֶתוּ מִבֵּי רַבְּנָן'.

כַּמָּה הַנָּשִׁים זֹכוֹת? בְּזֶה שְׁלוֹקְחוֹת אֶת הַיְלָדִים לַתְּלֻמוֹד
תּוֹרָה שְׁיִלְמְדוּ תּוֹרָה, וּמִחֲכּוֹת לְבַעֲלֵיהֶן שְׂיַחְזְרוּ מִהַכּוֹלֵל
שְׁלוֹמֵדִים שְׂמָה תּוֹרָה.

זֶהוּ שְׂמִיחָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שְׂאִשָּׁה דּוֹאֲגָת שְׂבַעֲלָה יוֹכֵל
לְשַׁבֵּת וְלִלְמַד, וּבְזֶה תַתְּחַלֵּק עִם הַתּוֹרָה שְׁלוֹ. וְזָכְרִי הַיֵּטִב,
אֲשֶׁר סִגְלָה לְפְרָנְסָה הִיא שְׂמִיחָה — לְשִׂמְחָת אֶת עֲצֻמָּךְ וְאֶת

בעלף וכו', כי השם של פרנסה שהוא חת"ף היוצא מהפסוק (תהלים קמה, טז): פותח את ידיו, יוצא גם מהפסוק (דברים טז, טו): והיית' אף שמיח.

ולכן את צריכה להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, והקדוש-ברוך-הוא ירחיב לך בגשמיות וברוחניות, ויהיה לכם שלום-בית אמתי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תתפז.

האם יש בדורנו מישהו שיכול לתת תקון לפי שרש הנשמה?

שאלה:

מיאת תמר: שלום וברכה לכבוד קדשת מורנו מוהרא"ש שליט"א.

כתוב בשיחות-הר"ן, סימן קפ"ה, שרבינו ז"ל הגה יודע לתת תקונים לכל אחד ואחד כפי שרש נשמתו, ולכל אחד ואחד צוה הנהגות מיוחדות כפי מה שהיה צריך לתקן מה שפגם כפי שרש נשמתו, ונתן לכל אחד תקון בפני עצמו בפעל ממש! לכל אחד הנהגה אחרת ולפרק זמן אחר, ולא דבר בכליות, שכל אחד לבין ויוציא מדעתו עצות וחזוקים השייכים לו אישית. כיצד אפשר לזכות לזה כיום? האם יש בדורנו מישהו שיכול וראוי לבקש ממנו עצה לפי שרש נשמה? כי מי יכול להכניס לנעלים של רבינו ז"ל.

אני כותב זאת מפני שדעתנו מטונפת ומלאה דמיונות, ואין אנו יכולים לדעת, מה אכן שניף אלינו וטוב

בשבילנו לתקון נשמתנו על-פי העולמות שאנו משתלשלים מהם, ואף פעם לא נהיה בטוחים, כמו שצדיק אמת כדגמת רבנו נחמן מברסלב זי"ע, נגיד לנו אישית בכבודו ובעצמו לכל אחד ואחד בפני עצמו!

יש היום המון מפרסמים של שקר ומדמנינים שיכולים להוליך אותנו שולל. לכן אני מכרח לדעת כיצד מתקיימת שיחה זו כיום? כי אני אישית מאד חפץ וזקוק לה, כי מצבי אינו פשוט כלל.

האם יש בדורנו מישהו, שיכול וראוי לבקש ממנו עצה לפי שרש הנשמה, שיודיע אותי ויתמך בי שלב אחר שלב, לפי בחינותי, ולהוציא אותי מהיכן שאני צריך לצאת? מצפה בקצור רוח לתשובה, כי אתם החיים שלי, וכל החיות שלי, ואין לי אחר מלבדכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל תמר, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר, שהתבודדות זו הנהגה פללית לכל עם ישראל, וזה תקון על הכל, כי אדם צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו, ובזה הוא מדבק את עצמו בו יתברך, ומגןה מעצמו מפל מיני דמיונות שנדבקו בו על-ידי עוונותיו, כי באמת אמר רבנו ז"ל (לקושי"מורה"ן, חלק א', סימן כה), שצריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדמה, ולעלות אל השכל וכו', מדמה זה כל מיני דמיונות והרהורים רעים, ומחשבות מגנות וכו' וכו', שמוליכים שולל את האדם, כי אין עוד דבר שמפיל את האדם כמו הדמיון, שזו פשוט מחלה, שכל אחד

נִדְבַק בְּזֶה, וּמִמֶּשׁ אֵין אָדָם שֶׁלֹּא תִהְיֶה בּוֹ הַקְּלָפָה הַזֹּאת שֶׁל כַּח הַמְדָמָה, עַד שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שם), שֶׁהַיּוֹם צְרִיכִים לְקַרֵּא אֶת הַיֵּצֶר הָרַע 'כַּח הַמְדָמָה' וְכו', שֶׁזֶה נִקְרָא דְמִיּוֹן, שֶׁאָדָם מְרַב חֲטָאֲתָיו וְעוֹנוֹתָיו וּפִשְׁעָיו וְכו' וְכו', נִדְבַק בּוֹ כַּח הַמְדָמָה וְכו', שֶׁבְּלִשׁוֹן הַפְּסִיכְיָטְרִים וְהַרְוֹפָאִים הַיּוֹם קוֹרְאִים אֶת זֶה כַּל מִינֵי שְׁמוֹת מוֹדֵרְנִיִּים, אֲבָל הַשֶּׁרֶשׁ שֶׁל כָּל הַמַּחְלוֹת שֶׁל עֲצָבִים זֶה 'כַּח הַמְדָמָה', הֵינּוּ שְׁמֵתִגְבֵּר עָלָיו כַּח הַדְּמִיּוֹן, וְזוֹ מַחְלָה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי מִי שֶׁנִּכְנָס בְּזֶה, מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לוֹ לְצַאת מִזֶּה, וְכַמְעַט שֶׁאֵין אָדָם שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִגוּעַ בְּזֶה, זֶה בִּכְהָ וְזֶה בִּכְהָ וְכו'.

וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי שבת, פֶּרֶק יד, הַלְכָה ג) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ז, טו): "וְהִסִּיר ה' הַיָּמִין מִמֶּךָ כָּל חֵלְיִי" — זֶה רַעִיּוֹן, דָּאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (שם כח, מח): "וְנִתֵּן עַל בְּרִזְל עַל צְוֹאֲרָף" — זֶה רַעִיּוֹן, הֵינּוּ מֵהוּ הָעַל הַכִּי קָשָׁה הַמְטִיל עַל הָאָדָם? אֵלוּ הֵם הַרְעִיּוֹנוֹת וְהַדְּמִיּוֹנוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ.

כִּי מְרַב עוֹנוֹתָיו, וּבִכְפָּרֵט שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, הוּא נִמְצָא בְּלַחֲץ תְּדִירִי, וּמְדַמֵּן לְעֲצָמוֹ כַּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְכו', וְשֶׁל פְּחָדִים וְכו', מֵהַ יַעֲשֶׂה לוֹ זֶה? וּמֵהַ יַעֲשֶׂה לוֹ הַהוּא?

וּבִקְאֻמַּת אָדָם רוֹדֵף אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁאֲחֵרִים רוֹדְפִים אוֹתוֹ, כִּי מִי שֶׁתְּמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ מַחְשַׁבְתּוֹ, אֲזִי מִתְפַּטֵּר מִכָּל אֵלוֹ הַרְעִיּוֹנוֹת וְהַדְּמִיּוֹנוֹת, וְנַעֲשֶׂה בֵּן חוֹרֵין אֲמֵתִי, וְאֵין עָלָיו שׁוֹם עַל, וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, הוּא יָכוֹל לְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל זֶה, כַּמּוּבָא שָׁם בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת לֵב הָאָבֶן, צְרִיכִים אֶת תּוֹלַעַת הַשְּׂמִיר, שֶׁעַל יְדֵהָ נִכְנַעַת הָאָבֶן, וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ אַחַר תְּאוֹת הַמְדָמוֹת,

אֵלָּא הוּלָךְ אַחַר הַשְּׂכָל, וּמָה זֶה שְׁמִיר? תּוֹלַעַת, וְאָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּשַׁלַּח), כְּתִיב (יְשַׁעְיָה מֵא, יד): "אֵל
תִּירָאֵי תּוֹלַעַת יַעֲקֹב" — לָמָּה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתוֹלַעַת?
לוֹמַר לָךְ, מָה תּוֹלַעַת הִזֶּה אֵינּוּ מִכָּה אֶת הָאֲרָזִים אֲלֵא בְּפִיו,
וְהוּא רַף וּמִכָּה אֶת הַקֶּשֶׁה, כִּף אֵין לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא תַּפְלָה,
שְׁהַעֲפוּ"ם נִמְשְׁלוּ כְּאֲרָזִים, שְׁנֶאֱמַר (יחזקאל לא, ג): "הִנֵּה אֲשׁוּר
אָרוּ בְּלִבְנוֹן" וְאוֹמַר (תהלים כט, ה): "וַיִּשְׁבֵּר הַיְוָיָה אֶת אֲרָזֵי
הַלִּבְנוֹן" וּכְשֶׁהֵם מֵתַגְבְּרִים עֲלֵיהֶם — חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה,
וְצוֹעֲקִים וּמִתְפַּלְלִין, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹנֶה לָעַם יִשְׂרָאֵל
בַּעַת צָרָה'.

וְלִכֵּן שִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ וְהַתְּבוּדוֹת — זוֹ הַנְּהֻגָה
כְּלִלִית, לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּלְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְתַחֲרֶף-
וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
נִטְהָר מִבַּיִת וּמִבְּחוּץ.

עוֹד הַנְּהֻגָה כְּלִלִית יֵשׁ מֵרַבְּנּוֹ ז"ל, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁלֹחַן
עֲרוּף כְּסֻדְרָן, לְהִתְחִיל מֵהָאֲרַח חַיִּים עַד שְׁיִגְמֹר, וְתַחֲלִיל יוֹרָה
דְּעָה, וּכְשִׁיגְמֹר וְתַחֲלִיל אֲבָן הָעֶזֶר, וּכְשִׁיגְמֹר וְתַחֲלִיל חֶשֶׁן
מִשְׁפָּט, וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה כָּל יְמֵי חַיָּיו.

וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּזֶה שְׁנֵי שְׁעוּרִים, שְׁעוּר אֶחָד שְׁלֹחַן עֲרוּף
הַקְּטָנִים, שְׁזֶה נִקְרָא מִחֲבַר רַמ"א, שְׁהִיָּה גִדְפָס בְּכַרְךָ נִפְרָד,
וְאַחֲרֶיךָ יֵשׁ הַשְּׁלֹחַן עֲרוּף עִם הַמְּגֻנִים, הֵינּוּ מִגֵּן אֲבָרְהָם
וְהַטּוֹרֵי זָהָב וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כָּל-פָּנִים מְלַבֵּד זֹאת, צָרִיכִים
לְלַמֵּד הַרְבֵּה הַלְכָה, כְּדֵי לְדַעַת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, כִּי עַל זֶה הַקְּפִיד
רַבְּנּוֹ ז"ל יוֹתֵר מֵהַכֵּל, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָן כט) שְׂכָל בֵּר
יִשְׂרָאֵל מִכְּרַח לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַלְכָה, כְּדֵי לְדַעַת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג,

כי יהודי הוא רק מי שמתנהג כפי השלחן ערוך, וזו הנהגה כללית של רבנו ז"ל.

וכן עליך לדעת, שכל שיחה ושיחה וכל דבור ודבור מרבנו ז"ל, זו הנהגה שכל אחד מאנשי שלומנו משתדל מאד להתנהג ככה, ולא צריכים להתבלבל כפר משום הנהגות ומשום תקונים וכו', כי אין בדור הזה מי שיכול לתת תקונים או הנהגות וכו', כי הכל דמיון אחד גדול מאד, ואוי לו לאדם שהולך שולל אחר אלו בעלי הדמיונות, כי אפלו גדולי מבחרי צדיקים, תלמידי הפעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, ותלמידי המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע, שכלם היו קדושים עליונים, כידוע ומפרסם, עם כל זאת לא מצינו שהיו נותנים תקונים, והיום כל פרחח שרק שלשום עבר על כל העוונות שבעולם, רחמנא לישזבן, והיו לו שערות ארפות כמו שד, ואתמול נעשה בעל תשובה ועשה חלאקה, וממילא יש לו שתי פאות ארכות, ומתלבש עם לבוש ירושלמי וכו'. והיום הוא כבר מפרסם ונותן תקונים וכו', ומבקש סכומים אדירים מעניים ואביונים, כדי לעשות להם תקון וכו', האם זה לא מצחיק?

ולכן מאחר שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, עלינו לקיים את רצונו ולהתמיד בשיחותיו הקדושות שבספרי "שיחות-הר"ן" ו"חיי-מוהר"ן", שאלו השיחות רשמן מוהרנ"ת ז"ל, וכבר אמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן שנה): 'שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו, יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל מי חיו, כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער יהוד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה. ומי שזכה לשמע שיחתו הקדושה מפיו הקדוש, הוא יודע זאת באמת ובכבודו. וגם אפלו עכשו

כְּשֶׁלּוֹמְדִין דְּבָרָיו הִקְדוּשִׁים, יֵשׁ לָהֶם גַּם-כֵּן כַּח גְּדוּל לְעוֹרֵר
 לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ לְזָכוֹת לְדַרְכֵי הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, לְמִי שֵׁשִׁים לְבוֹ
 הַיֵּטֵב לְדְבָרָיו וּלְשִׁיחוֹתָיו הִקְדוּשׁוֹת הַנְּאֻמֹּרוֹת בְּזֶה הַסֵּפֶר,
 וּבִשְׂאֵר סִפְרָיו הִקְדוּשִׁים. כִּי כָּל שִׁיחָה שְׁלוֹ הִיא הַתְּעוֹרְרוֹת
 נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד וְדֶרֶךְ יִשְׂרָהּ וְנִכּוּנָה מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ לְכָל אֶחָד לְפִי מְדַרְגָּתוֹ, יִהְיֶה בְּאִיזוֹ מְדַרְגָּה שִׁיחָה,
 אֲפֹלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה מְאֹד — יְכוּל לְקַבֵּל דֶּרֶךְ
 יִשְׂרָהּ וְעִצּוֹת נִפְלָאוֹת מִכָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שְׁלוֹ.

וְכֵן לְהִפְךָ — מִי שֶׁהוּא בְּתַכְלִית מְדַרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה, חֵס
 וְשָׁלוֹם, בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁהוּא, יְכוּל לְקַבֵּל דֶּרֶךְ יִשְׂרָהּ וְעִצּוֹת
 נְכוֹנוֹת מִכָּל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שְׁלוֹ לְמַלְט נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת, וְלִשְׁוֹב
 אֶל הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, אִם יֵשִׁים לְבוֹ לְדְבָרָיו הַיֵּטֵב, וַיִּקְיֵם אוֹתָם
 בְּאַמֶּת וּבִתְמִימוֹת בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחִז בָּהֶם.

וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁלּוֹמֵד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הוּא כֹּבֵר לֹא צָרִיךְ
 לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וַיִּצְיֵת אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּלִי שׁוֹם
 חֲכָמוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת כָּלֵל, שֶׁרַק זֶה נִקְרָאת הַתְּקַרְבוֹת אֲמִתִּית,
 כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג): 'הַעֲקָר
 וְהִיסוּד שֶׁהַפֵּל תְּלוּי בּוֹ, לְקִשְׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׁבִדוֹר, וְלִקְבֵּל
 דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה, דְּבָר קִטָּן וְדָבָר גְּדוּל.
 וְלִבְלִי לְנִטוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יְמִין וּשְׂמָאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַבּוֹתֵינוּ, זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה (סִפְרֵי פֶרַשַׁת שׁוֹפְטִים): 'אֲפֹלוּ אוֹמֵר לָךְ
 עַל יְמִין שְׂמָאל' וְכוּ'. וְלִהְשָׁלִיךְ מֵאֲתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלִסְלֶק
 דַּעַתוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם שְׂכָל, בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבֵּל מֵהַצְדִּיק
 וְהָרַב שְׁבִדוֹר. וְכֵן זְמַן שֶׁנִּשְׂאָר אֲצִלוֹ שׁוֹם שְׂכָל עֲצָמוֹ, אֵינוֹ
 בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק'; כִּי הַעֲקָר לְבַטֵּל אֶת שְׂכָלוֹ
 הַמְדַמָּה וְהַבְּדוּי לְגַמְרֵי, וַלְצִיֵּת אֶת הַצְדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר אוֹמֵר,
 וְרַק זֶה נִקְרָאת הַתְּקַרְבוֹת.

וְאִם אַתָּה כָּבֵר מְדַבֵּר מֵהַשִּׁיחָה בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קפ"ה, אִז מוּבָא שָׁם, שְׁלֹכְמָה אֲנָשִׁים צְוָה רַבְנּוּ ז"ל לֹאמַר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת בְּכָל יוֹם, וְלִכְן כְּשֶׁהֵיטִיב בַּחֹר צָעִיר בְּגִיל חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה וְחֻצֵי, כְּשֶׁאֵז הִתְקַרְבְּתִי אֶל דַּעַת רַבְנּוּ ז"ל, וְרֵאִיתִי אֶת הַשִּׁיחָה הַזֹּה, אָמַרְתִּי לְעֶצְמִי גַם-כֵּן לְדַחֲף אֶת הָרֵאשׁ שְׁלִי לְהִיּוֹת בֵּין פְּמָה אֲנָשִׁים הָאֵלוּ, כִּי גַם מוֹהֲרֵי-תּוֹ ז"ל הָיָה אֶחָד מֵהָאֲנָשִׁים הָאֵלוּ, שְׂרַבְנּוּ ז"ל צְוָה לוֹ לֹאמַר ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, וּמֵאֵז אֲנִי נוֹהֵג כְּכֹה, וְזֶה הַכְּנִיס בִּי אַחֲרֵי-כֵן תְּשׁוּקָה לְלַמֵּד כָּל מֵינֵי לְמוּדִים, וְלִכְן תָּמִיד אֲנִי מְעוֹרֵר אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים עַל זֶה, עַיִן שָׁם.

שָׁם בְּשִׁיחָה הַזֹּה רַבְנּוּ ז"ל אֹמֵר בְּפְרוּשׁ, שֶׁהִנְהִיגָה כָּלְלִית לְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ זֶה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, וַיִּפְרֹשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנֵי הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, וְכֵן לְלַמֵּד שְׁלִחַן עֲרוּף וְכו', עַיִן שָׁם, הֵרִי שְׁלֵף לְפָנֶיךָ, מֵהָ הִיא הִנְהִיגָה כָּלְלִית.

הַעֲקָר שֶׁבְּכָל הַעֲקָרִים, שֶׁעַל זֶה בְּנוּיָה כָּל דַּעַת רַבְנּוּ ז"ל, זֶה שְׂמֻחָה, שְׂאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): 'מְצוּהָ גְדוּלָּה לְהִיּוֹת בְּשֻׂמְחָה תָּמִיד, וְלִהְתַּגַּבֵּר לְהִרְחִיק הַעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחוֹ, כִּי כָּל הַמַּחְלוֹת הַבָּאוֹת עַל הָאָדָם כֵּלָן בָּאוֹת רַק מִחֲמַת קַלְקוּל הַשְּׂמֻחָה'.

וְלִכְן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשֻׂמְחָה, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תַּנְחוּמָא שְׂמִינֵי ב'): 'לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֻחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחַר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמָּצָר הַיּוֹם מָצָר לְמַחַר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֻחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם'.

וְלִכְן יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה הַשְּׂמֻחָה מְצוּיָה אֶצְלְךָ, כִּי אֵין טוֹב מִזֶּה, וְעַל-יְדֵי שְׂמֻחָה מְתַרַחֵב הַלֵּב,

ויכולים אחר-כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספור לפניו
יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשטות גמורה,
כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא
מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל
תכף ומיד שמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו
לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

תתפח.

**השבוע אני מתחנן בעזרת השם, ואני זקוק
לחזק ועזוד מהרב**

שאלה:

מיאת עוז: לצדיק שלום. אני מתחנן ביום שלישי
הקרוב בעזרת השם, הקשבתני לעצתו של הצדיק
בענין החתנה, ואנו עושים את הרקודים בהפרדה.
אני מבקש שהרב יתפלל עלינו, שהזיווג יעלה יפה,
ויהיה לנו שלום-בית, ותהיה לנו הצלחה.

אני מתחיל עבודה חדשה, ומאד חושש, ודוקא בימים
אלו, שאני צריך להתחזק, היצר הרע מנסה לפגוע בי.
אני לא מצליח להודות להשם כמו שצריך, ומבקש
שהרב יחזק אותי. ברפת הרב מאד חשובה, וזה
בהחלט ישמח אותי כחתן.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום ראשון לסדר כי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עוז, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנני מברך אותך בברכת "מזל טוב" חמה ולבבית על נשואיך, שתזכה לבנות בית נאמן בישראל, ותהיה הצלחה מפלגת בחיי נשואיך, ותמיד תהיה בשמחה ותשמח את אשתך, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו:): 'אשה — בעלה משמחה'.

אתה צריך לדעת, שכל זוג שזכו להתחתן, צריכים להיות מאד מאד שמחים ועליזים, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רסה) שלמעלה, קדם שהנשמות יורדות לעולם, הן נשמה אחת, וכאשר יורדות לזה העולם מתפצלות, הנזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן, כי יש המון עפובים, כמאמר ז"ל (סנהדרין כב:): 'קשה זויגו של אדם פקריעת ים סוף', וכאשר מוצאים זה את זה ומתאחדים — זו השמחה הכי גדולה.

ובזה פרשתי את הברכה שמברכים בשבע ברכות: "שמח תשמח רעים אהובים כשמחך יצריך בגן עדן מקדם", הינו רעים אהובים הם הבעל והאשה שצריכים לשמח, כמו שהם היו אחד בגן-עדן מקדם — לפני שיורדו לזה העולם.

זכר וגם זכר כל ימי חייך, מה שרבנו ז"ל הזהיר, שצריכים לכבד ולגקר את אשתו. כי אמר: הלא הנשים הן סובלות צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהן, צער העבור

והלדה והגדול, כְּאֲשֶׁר יָדוּעַ לְכָל עַצְמָם מְכַאוּבָן וְצַעֲרָן וְיִסוּרֵיהֶן, בְּכַמָּה אָפְנִים הַקְּשִׁים וּכְבֵּדִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', עַל-כֵּן רָאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶן, וּלְיַקְרָן וּלְכַבְּדָן.

וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא מְצִיעָא נט.): 'אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכֶוּ כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ' [תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׂוֹתֵיכֶם, כְּדִי שְׁתִּהְיוּ עֲשִׁירִים]; וְכֵן אָמְרוּ (יבמות סג.): 'דִּינֵנוּ שְׂמַגְדָּלוֹת אֶת בְּנֵינוּ וּמְצַלֵּת אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא', וְלִכֵּן צְרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָן מְאֹד מְאֹד, וְזֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּחִסְדֵי בְּרִסְלָב, שֶׁהַבְּעַל מְכַרְח לַעְזוֹר לְאִשְׁתּוֹ, וְאִם הוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל וּלְצִיַּת אוֹתוֹ, הַדְּבָר הֶרְאִשׁוֹן עָלָיו לַעְזוֹר לְאִשְׁתּוֹ בְּכָל הַמּוֹבְנִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב, וְתִהְיוּ שְׁנֵיכֶם שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְיִהְיֶה לָּךְ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַע, רַק לֹא לְהַכְנִס בְּלַחֲץ וְלֹא לְפַחַד, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַמֵּאחַל לָּךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

תתפט.

אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂאִין בְּבֵיתֵנוּ בְּרַכָּה, וְזֶה מִיָּאֵשׁ אוֹתִי מְאֹד

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַחֲלָה: לְצַדִּיק שְׁלוֹם. אֲנִי וּבְעָלִי נִקְלַעְנוּ לְקִשְׁיִים בְּסַפְּיִים כְּבֵדִים מְאֹד, זֹאת אוֹמְרַת הַחֲשָׁבוֹן בִּנְק מְגַבֵּל, וְכָל הַמְּשִׁתְּמַע מִכָּד. אֲצִיּוֹ, כִּי בְעָלִי עוֹבֵד בְּשִׁתִּי

עבודות, ואני והבנות לא רואות אותו כמעט, אולם
 כל הכסף הולך לחובות, ולנו לא נותר כלום.
 אני רכשתי השפלה ברוח השם, וגם הבנות שאלנו
 חרצות. אני לא מצליחה למצא עבודה מתאימה כדי
 להגדיל את הכנסתי ולהתקיים בכבוד, ואני מרגישה
 שאין בביטני ברכה, למרות, שברוך השם, בעלי עובד.
 לעתים זה מעיב על היחסים בינינו, שנעשים מתוחים
 מיום ליום. הדבר מנאש אותי מאד, ואנו זקוקים
 לעצה ולברכה. אמן ותודה מראש, רחלה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל רחלה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאחר שכבר קרה מה שקרה וכו', שנקלעתם לקשיים
 כספיים כבדים מאד וכו', הדבר הראשון מה שאת צריכה
 לדעת — להעריך את בעלך, שיש לך בעל מיוחד במינו, אף
 שאתם עוברים קשיים עצומים בפרנסה, עם כל זאת בעלך
 מוסר את נפשו ועובד בשתי עבודות, והכל כדי לצאת
 מהחובות וכו'.

ולכן את מכרחה לחזק ולעודד ולשמח אותו, וחס
 ושלום, לא להשפיל אותו וכו', כי בעל אחר היה מגביה ידים
 וכו', ובעלך הוא לא טפוס כזה, אדרבה! הוא דואג לך
 ולבנות, ולכן העריכי את זה מאד, בשום פנים ואפן שלא
 יעורר ויחליש את היחסים ביניכם, ומכל שכן שלא תהיו
 מתוחים, אדרבה! עכשו הוא צריך את החם והאהבה שלך
 יותר מאי פעם, כי לגבר כואב הרבה יותר מאשה — כשאינ
 פרנסה, כי טבע של גבר שהוא גאותן, ורוצה להביא ולהביא

וכו' וכו', ופה קבל מפה שנקלע לחובות ... אזי נשפרת רוחו לגמרי.

ולכן את צריכה לעודד אותו יותר ויותר, ולא, חס וחס וחס וחס, לשבר אותו. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תמורה טו): 'אשה כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה מיד צועקת'... איני יודע מה את צועקת? הרי בעלך משתדל במסירות נפש להביא פרנסה, ובמקום לעזור לו להקל ממנו את העל, עוד זאת את יודעת לחייו, מה זה צריך להיות?

ולכן אני מאד מבקש ממך — הני פקחית, חזקי את בעלך היקר לך מאד, ואדרבה הגבירי את האהבה יותר ויותר בתוך הבית, וזה יעזר גם לבנות, ותתפללי להקדוש-ברוך-הוא בעת הדלקת הנרות, שגם את תמצאי עבודה, מאחר שרכשת השפלה וכו', שתמצאי דבר שמתאים לך וכו', וכו' תצאו מהסבוך שלכם, לא צריכים להפגס ביאוש ודכאון וכו', כי מפל סבוך יכולים לצאת — אם רק יודעים איך להתנהג.

אינך יכולה לתאר את גדל מעלת הדלקת הנרות לכבוד שבת-קדש, שאז היא עת רצון גדולה מאד לאשה, ומה שהיא מבקשת אז ממנו יתברך — היא מקבלת, ולכן הקפידו מאד, מהשבת הזו להדליק נרות לכבוד שבת-קדש, ורבנו ו"ל אמר (ספר-המדות, אות שלום, סימן א'): 'נרות של שבת מרבין שלום'.

הקדוש-ברוך-הוא ישפין את השלום ביניכם, ותזכו לצאת מפל החובות שלכם, ויתחיל להאיר לכם המזל, ולא יחסר לכם שום דבר.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתצ.

האם תפלה בקברי צדיקים זה לא נקרא "דורש אֶל הַמֵּתִים"?

שאלה:

מאת דוד: שלום וברכה לכבוד הרב. שאלתי היא בנושא אסור "דורש אֶל הַמֵּתִים". יש כמה דעות מה נקרא "דורש אֶל הַמֵּתִים" ואני מבקב. הר"א"ש הרמב"ם וה'אגרות משה' – כלם מסכימים, שזה מדבר באדם שמרעיב את עצמו וְלוֹ בְּבֵית קְבָרוֹת. אוֹלַם הַיּוֹן אִישׁ חַי כְּתַב (בְּשׁוּ"ת רב פְּעָלִים, חֶלֶק ב', אוֹת י" סִימָן ל"א): "לא התר לאדם להתפלל על קברי הצדיקים, לשאל בקשתו מן הצדיקים עצמו, כי זה חשיב 'דורש אֶל הַמֵּתִים', אֶלֶא הוּא מְתַפְּלֵל וְשׂוֹאֵל בְּקִשְׁתּוֹ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַק מִבְּקֵשׁ מְנַפֵּשׁ הַצַּדִּיק, שֶׁתַּתְּפַּלֵּל עָלָיו לְפָנֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ וְיַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ".

ובספר 'נפש החיים' מובא, שרבי חיים מוולאז'ין תלמיד הגר"א זי"ע, אמר לתלמידו, שאם לא הנה מתבייש, הנה מדבר על קבר אחיו הצדיק רבי זלמן'ה, כאלו הוא בחיים חיותו. מה הנכון מביניהם, ואיך נתן לישוב את זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אֶל דוד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתן לך כָּל אֶחָד, שְׁתַּדַּע אוֹתוֹ תָּמִיד — אֲסוּר דוֹרֵשׁ אֶל הַמַּתִּים זֶה כְּמוֹ שֶׁרְשַׁמְתָּ, וְזֶה שֶׁיֵּךְ בְּכָל קָבֵר שְׂאֵדָם הוֹלֵךְ, וּמַרְעִיב אֶת עֲצָמוֹ, וְלֵן בְּבֵית הַקְּבָרוֹת וְכוּ', וְכָל מִינֵי שְׁטִיּוֹת הַכְּרוּכוֹת בְּזֶה וְכוּ'.

בְּכֻלָּיוֹת כְּשֶׂאֵדָם הוֹלֵךְ אֶל קְבָרֵי אֲבוֹתָיו, וּמְדַלֵּק שְׁמָה גְרוֹת לְזִכְוֹתָם, וְאוֹמֵר שֵׁם מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים וּתְפִלוֹת, זֶה נַחַת-רוּחַ מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה לְנִשְׁמוֹת שְׁמַתְפַּלְלִים עֲלֵיהֶן, שְׁתַּהֲיֶה לָהֶן עֲלִית נְשָׁמָה, וְשִׁינּוּחוֹ לְמַעַלָּה בְּמָקוֹם בְּטוֹחַ, וְאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַזְּכוֹת שֶׁל בֵּן אוֹ בַת כְּשֶׁהוֹלְכִים אֶל קָבֵר אֲבוֹתֵיהֶם וּמַתְפַּלְלִים שֵׁם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּרְחַם עַל הַנִּשְׁמוֹת הָאֵלוּ, שְׁתַּהֲיֶה לָהֶם עֲלִית נְשָׁמָה [לֹא מַתְפַּלְלִים אֶל הַנִּשְׁמוֹת, אֲלֵא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא], אָמֵת, יֵשׁ עֲנִין לְדַבֵּר אֶל אָבָא וְאֶל אֵמָא שְׁנַפְטָרוּ, וְלִהְזַפִּיר אֶת הַבְּעִיּוֹת שְׁעוֹבָרוֹת עָלֵי בַּעַת הַזֹּאת, אֲבָל לֹא שְׁמַתְפַּלְלִים אֲלֵיהֶם, רַק מְזַפִּירִים אֶת הַכֹּל וְכוּ', וְאִם יֵשׁ זְכוֹת, אֲזִי הֵם מְלִיצִים יֵשׁר בְּשִׁבִיל יְלָדֵיהֶם.

כָּל זֶה בְּסַתֵּם קָבֵר, לֹא-כֵן הוּא כְּשֶׂאֵדָם הוֹלֵךְ אֶל קְבָרֵי הַצַּדִּיקִים, זֶה עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנּוּ וְ"ל (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קעג): 'עַל יָדֵי הַשְּׁטֵטְחוֹת עַל קְבָרֵי הַצַּדִּיקִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ רְאוּי לְכַף'; וְגַם שֵׁם אָדָם מַתְפַּלֵּל לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזְכוֹת הַצַּדִּיק הַשּׁוֹכֵן פֶּה, וְזֶה מְבָרַר בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה לד): עַל הַפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר יג, כב): "וַיָּבֹא עַד חֲבֻרוֹן", פָּרַשׁ כָּלֵב בֵּן יִפְנֶה מַעַצַּת מְרַגְלִים, וְהִלֵּךְ וַנִּשְׁתַּטַּח עַל קְבָרֵי אֲבוֹת, אָמַר לָהֶם: אֲבוֹתֵי, בִּקְשׁוּ עָלֵי רַחֲמִים שְׂאֲנַצֵּל מַעַצַּת הַמְּרַגְלִים וְכוּ'.

וְלִכְּנֵן כְּשִׁמְתַּפְּלִילִים — מִתְּפַלְּלִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּזִכּוֹת הַצְּדִיק הַשּׁוֹכֵן פֹּה, עִם כָּל זֹאת אַתָּה צְרִיף לְדַעַת,
 שֶׁהַצְּדִיק אַחַר שֶׁנִּסְתַּלַּק מִזֶּה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמַרִי, הוּא
 מוֹרִיד אֶת גּוּפוֹ הַגִּשְׁמִי, אֲזַי נִמְצָא יוֹתֵר בְּזֶה הָעוֹלָם מֵאֲשֶׁר
 בְּחַיָּו, כַּמּוּבָא בְּזֵהר (אַחֲרֵי עֵא): 'תְּגִינֵן, צְדִיקָא אִף עַל גַּב
 דְּאַתְפֹּטֵר מֵהַאי עֲלֵמָא, לֹא אֶסְתַּלַּק וְלֹא אֶתְאַבִּיד מִכְּלָהוּ
 עֲלֵמִין, דְּהָא בְּכָלְהוּ עֲלֵמִין אֶשְׁתַּפַּח יִתִּיר מִחַיָּו. דְּבַחַיָּו
 אֶשְׁתַּפַּח בְּהַאי עֲלֵמָא בְּלַחֲדוּי, וְלִבְתֵּר אֶשְׁתַּפַּח בְּתַלַּת עֲלֵמִין,
 וְזִמְיָן לְגַבְיֵיהוּ, דְּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ג): "עֲלָמוֹת אֶהְבֹּדךָ" —
 'אֵל תִּקְרִי עֲלָמוֹת, אֲלֵא עוֹלָמוֹת', וְכֵּאֵה חוֹלְקֵיהוֹן; הִינּוּ פִי
 בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ הוּא מְלַבֵּשׁ בְּגוּף גִּשְׁמִי, וְגוּף גִּשְׁמִי צְרִיף לְהִיּוֹת
 בְּמָקוֹם אֶחָד, כִּי אִם הוּא פֹּה, הוּא לֹא שָׁמָּה וְכוּ', אֲבָל
 כְּשֶׁמוֹרִיד אֶת גּוּפוֹ הַגִּשְׁמִי, אֲזַי נִמְצָא בְּכָל מָקוֹם יוֹתֵר
 מִבְּחַיָּו, כִּי נִפְשׁוֹ, רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ מִתְּחַבְּרִים יַחַד, וְהוּא נִמְצָא
 בְּשֵׁלֶשֶׁה עוֹלָמוֹת יוֹתֵר מִבְּחַיָּו, וְאֲזַי יְכוּלִים לְדַבֵּר אֶל הַצְּדִיק.

וְכִמוֹ שֶׁמוּבָא (שיחות-הַר"ן, סִימָן קנו): 'כְּשֶׁהִיָּה רַבְּנוּ ז"ל
 בְּאוּמָן, שָׁמַע בְּבֵיתוֹ קוֹל שֶׁל הַצּוֹעֲקִים עַל הַבַּיִת עֲלֵמִין, עַל
 קְבָרֵי אָבוֹתָם, שֶׁדָּרְפָם לְצַעַק וְלַהֲתַפְּלֵל שָׁם בְּקוֹל מַר, כִּנְהוּג.
 וּפְעַם אַחַת שָׁמַע אִשָּׁה אַחַת, שֶׁהִיָּתָה צוֹעֶקֶת שָׁם עַל קְבֵר
 אָבִיהָ: "אָבִי, אָבִי", בְּקוֹל מַר מְאֹד, וּבְתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּתָה
 עוֹמְדָת אֲצֵלוֹ אֲזַי. עָנָה וְאָמַר לָהּ רַבְּנוּ ז"ל: הָאִשָּׁה הַזֹּאת
 צוֹעֶקֶת בְּכּוֹנָה הַיֵּטֵב: "אָבִי, אָבִי", אֲבָל אָבִיהָ אֵינּוּ בְּכָאֵן
 כָּלֵל. וְאָמַר אֲזַי, שֶׁטוֹב כְּשֶׁבָּאִים עַל קְבָרֵי אָבוֹת לומר לַמֵּתִים
 הַשּׁוֹכְנִים סְבִיב סְבִיב לְקַבֵּר אָבִיהֶם וְאִמָּם וְכִיּוֹצֵא, שֶׁבָּאִים
 אֵלָיו — לְבַקֵּשׁ מֵהֶם שִׁיּוּדֵיעוּ לוֹ שֶׁבָּא בָּנָם אוֹ בַתָּם אֵלָיו.
 כִּי בּוֹדָאִי לֹא כָּל הַמֵּתִים נִסְתַּלְּקִים מִמָּקוֹם קְבוּרָתָם לְמָקוֹם
 שֶׁנִּסְתַּרְדִּים, כִּי הִרְבֵּה שְׂרוּיִים עַל קְבָרָם. עַל-כֵּן טוֹב לְהוֹדִיעֵם,
 כְּדִי שֶׁהֶם יוֹדִיעוּ לְאָבִיהֶם וְכוּ'.

ואמר אז: אבל אצל הצדיק אין צריכים לחשש על זה, שָׁמָּא אינו שם, כי מיתת הצדיק היא רק כמי שיוצא מחדר לחדר אחר. והמשיל אז לבתו על עצמו: כמו שאני עתה בחדר זה, ואחר-כך אני יוצא מחדר זה, ונכנס לחדר השני, וסוגר הדלת אחרי. אם את תבואי אצל הדלת, ותצעקי: "אבי, אבי" וכו', לא אשמע דבריך? ! פִּדְבְּרִים האלה נשמע מפיו הקדוש כִּמָּה פְּעָמִים, שְׂרַמְזוּ לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד כִּמָּה גְדוּלָּה הַמַּעֲלָה שֶׁל מִי שִׁזְכָּה לְבֹא עַל קְבֹרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא. כִּי בּוֹדֵאֵי יִשְׁמַע דְּבָרָיו, וְיַעֲזֹר וְיִוָּשִׁיעַ לוֹ בְּכֹל מָה דְּאִפְשָׁר' וכו'; עַיֵן שָׁם.

ולכן אשרי מי שרגיל לבוא אל קברי צדיקים, שְׁזָה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (ספר-המדות, אות אמונה, סימן ט): 'מִי שֶׁנֶּאֱבָד אָמוּנָתוֹ מִפְּנֵי זֶה עַל קְבֵרֵי הַצַּדִּיקִים, וְיִסְפָּר הַחֲסִדִּים שֶׁעָשָׂה לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-דִּי-זֶה יַחֲזֹר אָמוּנָתוֹ'. כִּי הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם זֶה אָמוּנָה, כִּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן ה'), שְׁכָל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רָעִים שֶׁאָדָם סוֹבֵל וְכוּ', הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ וְכוּ', הַכֹּל מַחְמַת חֲסֵרוֹן אָמוּנָה, וְלִכֵּן טוֹב מְאֹד לְלַכֵּת אֶל קְבֵרֵי צַדִּיקִים, וְלִשְׁפֹּף שֵׁיחַ וּתְפִלָּה שָׁם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

על אחת כמה וכמה באין ערך, מי שזוכה לנסע אל ציון רבנו ז"ל — אין למעלה מזה, כי עוד לא היה צדיק שיגיד בפרוש לפני ההסתלקות שלו, שרוצה להשאיר בינינו וכו', ובקש שנבוא אל ציונו הקדוש, ונתן פרוטה לצדקה עבורו, ויאמרו שם את העשרה מזמורי תהלים הנקראים "תקון הכללי", אשר אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו, עוונותיו ופשעיו וכו' — יוציאו מהשאל תחתית ומתחתיו, ובפרט מי שזוכה להיות אצלו בראש השנה, שאין למעלה מזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתצא.

**האם יש בעיה ללכת לשעור תורה לנשים,
שנמסר על-ידי רב?**

שאלה:

מיאת ליאת: לכבוד מורנו ורבינו, מוה"רא"ש היקר, יהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ימלא תפלותי ותפלות כל עם ישראל המתפללים לרפואתך השלמה במהרה. נפלה בחלקי הזכות העצומה לראותך, ואף לזכות להתברך מפיד הקדוש בבקורך האחרון בארץ הקדש. רציתי לשאל לגבי שעור תורה קבוע שאני מארגנת, שנמסר מפי אחד מתלמידיך בבת-ים.

יש נשים הדורשות לשמע רק רבנית, ומסרבות לשמע שעור מפי רב, כיצד אני אמורה לענות להן? אני יודעת שברגע שהן תהיינה נוכחות בשעור של הרב אפלו פעם אחת, ותפוגגו להן כל הספקות. אך אני נתקלת בלא מעט כאלו תגובות.

אשמח לקבל תשובה מהצדיק, על מנת שאוכל לזכות עוד בנות להתקרב לתורת האמת. בבקשה אני ממש מחכה לתשובתך, כמים חיים לנפש עיפה. תודה רבה וכל טוב.

אָנָּא מוֹהֲרָא״שׁ, בְּהַזְדַּמְנוֹת זֶה בְּרַךְ אוֹתִי וְאֶת בְּעָלֵי
לְשָׁלוֹם-בֵּית אִמְתִּי, וּלְיִשׁוּב הַדְּעַת, שְׁאַנּוּ זְקוּקִים לוֹ
כָּל-כֶּף.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדֵּר כִּי תבא, ט״ו אֱלוּל ה'תשע״ב.

שְׁלוֹם רב אֵל לֵיאֵת תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׁוּאוֹת חַן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאֵת מִתְפַּלֵּלֶת עַל רַפּוּאַתִּי
וּבְרִיאוֹתַי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּתְקַבְּלֶנָּה תְּפִלוֹתֶיךָ
לְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

הֵן אִמְתִּי, שְׁעַדֶּיךָ שְׂגֹבְרִים יִלְמְדוּ רַק מִפִּי גָבֵר, וְנָשִׁים
תִּלְמַדְנָה רַק מִפִּי אִשָּׁה, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבָּר
רַבָּה, פְּרָשָׁה יד, סִימָן י״): 'מִלְמַד שֶׁהִיָּה אֲבֵרָהֶם מְגִיר אֶת הָאֲנָשִׁים
וְשָׂרָה מְגִיֶּרֶת אֶת הַנָּשִׁים; וְזוֹ הַדְּרָךְ הַנִּכּוֹנָה, וְכָךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת.
עִם כָּל זֹאת, אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ב, ה): 'בְּמִקּוֹם
שֶׁאֵין אֲנָשִׁים הַשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ; וְכֵן הוּא (יִלְקוּט בַּמִּדְבָּר, רָמַז
תשעג): 'בְּאַתֵּר דְּלִית גְּבָרִין הַשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת גְּבָר'; וּבְמִצִּיאוֹת,
לֹא תִמְיֵד מוֹצְאִים אִשָּׁה הַמְּסַגֵּלֶת לְלַמֵּד נָשִׁים.

וְלִכֵּן בְּמִצִּיאוֹת כְּזֹאת יְכוּל גְּבָר לְמַסֵּר שַׁעוֹר לְפָנַי נָשִׁים.
אָבֵל אַךְ וְרַק בְּתַנָּאֵי כְּפוּל, שְׂרוּאִים שֶׁהוּא יֵרֵא שְׂמִים גְּדוּל
מְאֹד, וְהַתְּלַהּבוֹתוֹ הֵיא בְּלֵהֵב גְּדוּל מְאֹד, וּמַעוֹרֵר וּמְחַזֵּק
וּמַעוֹדֵד אֶת נְשׁוֹת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי זֶה
מִצְוָה גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, כִּי לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, כָּל-כֶּף הַרְבֵּה

נשמות קדושות הולכות לאבוד רוחני וגשמי וכו', ואין מי שירחם עליהן, ויקרבן אליו יתברך.

ולכן אם הוא מפרסם לירא שמים גדול מאד, ובפרט ששומר על עיניו וכו' — אין בעיה שימסר שעור לנשים וכו', אבל פמוכן שלא יהיה לו קשר אישי עם שום אשה בנפרד, רק בכלליות ידבר לפניהן, ויחזק ויעודד אותן, וידריך אותן לחזר בתשובה, ולהיות נשים פשרות, וילמד אותן הלכות וכו' — זו מצוה גדולה מאד, פי כל-כף חבל שנאבדו ונאבדות, נשמות קדושות, ומתרחקות מהקדוש-ברוך-הוא, ולכן מצוה גדולה לקרבן, ואשרי מי שעוסק בזה! אבל אני חוזר ומדגיש, שזה שנותן את השעור צריך להיות ירא שמים גדול מאד, ורואים בחוש שהוא ירא שמים וכו', ולא יהיה לו שום קשר אישי עם אף אחת וכו'.

את ובעלף צריכים להשתדל מאד מאד, שיהיה ביניכם שלום-בית, אהבה והבנה הדדית, ועל כל זוג לעבד על נקדת השמחה — שתמיד יהיו בשמחה. ואני מכרח להגיד לכם, שזה הדבר הכי קשה. כי טבע של אדם שנמשך תמיד אחר העצלות והמרירות והדפאון. ובפרט שעד עכשו לא היה שלום-בית — זה מה שמונע את השמחה מהבעל והאשה, ולכן אשרי הזוג שמישבים את דעתם, פי חבל על המריבות, "ימינו כצל עובר" (תהלים קמ"ד, ה), הנה אנחנו כאן והנה אנחנו יוצאים מכאן, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן סא), שהשבעים שנה פורחות כמו רבע שעה, וכן אמר (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן קח): 'אדם בשביל תענוג קטן של רבע שעה, יכול לאבד את כל העולם הזה והעולם הבא, וזה שיף יותר במריבות בבית, ולכן אשרי הזוג שמשלימים ביניהם, ומסתכלים על התכלית הנצחית.

שׁוֹׁת תּוֹצֵב בְּרִסְלָב קכג

הַקְּרוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל — יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׂתַהַיֶּה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תּוֹצֵב.

**אם הכל מלמעלה, מדוע כְּשֶׁאֲדָם פּוֹגַע בְּחִבְרוֹ
הוא נֶעֱנָשׁ עַל זֶה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת קְרוֹ: שְׁלוֹם וּבְרָכָה. אֲנִי יוֹדַעַת שְׁכָל מְאֲרָעוֹתַי
שֶׁל הָאָדָם הֵם מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם לְטוֹבָתוֹ. אִם כֵּן,
מִדּוּעַ מִיִּשְׁהוּ שְׁפּוֹגַע בְּחִבְרוֹ נֶעֱנָשׁ עַל זֶה, הֲרֵי אַחֲרֵי
הַכֹּל כֵּן נִקְבַע מִלְמַעְלָה? וְהֵאֵם מִתֵּר לָאָדָם לְכַעַס עַל
מִיִּשְׁהוּ שְׁעֵשָׂה לוֹ רַע, שְׂהֲרִי הַכֹּל מִלְמַעְלָה בְּחֻשְׁבוֹן
צְדָק, וְאִם מִיִּשְׁהוּ נִפְגַע מִחִבְרוֹ, כִּנְרָאָה שְׂזָה הִנֵּה מִגִּיעַ
לוֹ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר כִּי תבא, ט"ו אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רב אֶל קְרוֹ תַחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבֶךָ.

אָדָם צָרִיף לְדַעַת, שְׁכָל מֵה שְׂקוּרָה לוֹ — הַכֹּל זֶה
בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְהַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי דָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן
אֵינּוּ נַעֲשֵׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמֵּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, וְאִפְלוּ

מה שסובלים מבעל בחירה, זה גם-כן ממנו יתברך, אף הבעיה היא, שמי אמר שאתה צריך להיות הרשע ולהציק לי!! ועל זה אמרו חכמינו הקדושים (ספרי שלח): מגלגלים זכות על-ידי זכאי וחובה על-ידי חייב; וכן הוא (תנא דבי אליהו רבה, פרק טז); ונמצא, זה שעושה הרע לזולת, הוא באמת חייב, והוא יקבל את הענש שלו בשביל דברים אחרים שעשה וכו', אבל מגלגלים שהוא יציק לי — כדי שאחזור בתשובה, ועל זה שעושה את הרע והרשעות לזולת, הוא יקבל את ענשו המגיע לו, וכן להפך, מי שהוא איש זכאי, מזכין אותו לעשות צדקה וחסד עם הזולת.

העקר צריכים תמיד לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שהוא לא יהיה שליח רע, לעשות רע ורשעות לזולת, כי מי שעושה רע לזולת, הוא יקבל סוף כל סוף את ענשו, אנשים חושבים שהעולם הפקר, יכולים לצער אנשים חפים מפשע וכו', ולהתלבש עליהם ולהציק להם וכו' וכו', ולא יקרה להם שום דבר, אבל הם טועים, כי העולם הוא פדורי וכו', גלגל החזור בעולם, מה שאדם עושה לזולת — הוא יקבל את זה חזרה בכפל כפלים עם רבית ורבית דרבית וכו' וכו', וזה שתבת ג'ל'ג'ל' ראשי תבות: ג'ם ל'י ג'ם ל'ך, מה שאתה עושה לי — תקבל את זה חזרה, ויעשו את זה לך, הלואי שאלו הטפשים והרשעים וכו', יכניסו את זה היטב היטב בראש, כי מה שעושים לזולת רע, מקבלים את זה לבסוף חזרה, ולצערנו הרב, בני אדם לא שמים לב לזה, חושבים שהעולם הפקר, ויכולים להציק ולמרר את החיים של הזולת, ויפטרם מכל מיני ענשים — זו טעות חמורה, כי מי שעושה רע לזולת, לבסוף יקבל את הענש שלו בצורה כזו, שלא תאר ושער כלל.

וְלִכְּנֵן אֲשֶׁרִי אָדָם שָׂרָק עוֹשֶׂה טוֹבוֹת לְבְנֵי אָדָם, וּמִשְׁתַּדֵּל לְעֹזֵר לְזוּלָּת, וְאֵינּוּ אִישׁ רַע וּבֹלִיעַל וְכוּ' וְכוּ', רוֹאִים הֲרֵבָה אֲנָשִׁים, שְׁפֹתָאֵם מְקַבְּלִים מִכָּה כְּזוֹ, שֶׁהֵם לֹא חָלְמוּ עָלֶיהָ, וַיֵּשׁ לָהֶם קִשְׁיוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — מִדּוּעַ זֶה מְגִיעַ לָהֶם? אֲבָל הֵם שָׁכְחוּ מֵהֵם עֲשׂוּ לְזוּלָּת...

לְדַגְמָה, פְּקִיד אוֹ פְּקִידָה בְּבִנְיָן אוֹ בְּמִשְׁרָד צְבוּרֵי אַחֵר, וּבָאִים בְּמַגָּע עִם צְבוּר לְקוֹחוֹת — אֵיזָה יְפִי אֵיזָה חֵן וְאֵיזָה נֶחֱת רוּחַ, כְּאֲשֶׁר הַפְּקִיד אוֹ הַפְּקִידָה מְקַבְּלִים אֶת הַלְּקוֹחוֹת שְׂבָאִים לְקַבֵּל שְׂרוֹת בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וַיֵּשׁ לָהֶם סְבָלְנוֹת אֲלֵיהֶם וְכוּ', אֵינן עוֹד מְצַוָּה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מְזוֹ, וְאִם הֵם מִתְאַכְזְרִים לְלְקוֹחוֹת — צְרִיכִים לְדַעַת, שְׂיֹם אֶחָד יִתְהַפֵּף הַגְּלָגֶל, וּמִפְטָרִים אוֹתָם מִהַמְשָׁרָה שְׁלָהֶם בְּבִזְיוֹנוֹת גְּדוּלָּים מְאֹד, וְאֵלוֹ הֵם מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם! כָּל אֵלוֹ שְׂמִתְאַכְזְרִים עַל הַזּוּלָּת — לְבִסּוֹף מִתְהַפֵּכֶת עָלֵיהֶם הַרְעָה וְהַצָּרָה.

יְכוּל לְהֵיוֹת רוֹפֵא, שׁוֹטֵר, אַחֹת, נְהַג אוֹטוֹבוּס, אוֹ פֶּל תַּפְּקִיד צְבוּרֵי אַחֵר, אִם הוּא מְשַׁתְּמֵשׁ עִם הַתַּפְּקִיד שְׁלוֹ לְהַתְּאָכְזֵר עַל בְּנֵי אָדָם, יְכוּל לְהֵיוֹת שֶׁהוּא מְצַלִּיחַ שְׁנָה שְׁנָתִים וְאֵפְלוֹ יוֹתֵר, אֲבָל לְבִסּוֹף מִתְהַפֵּף עָלָיו הַגְּלָגֶל, וְהוּא צָרִיךְ לְעֹזֵב אֶת עֲבוֹדָתוֹ בְּבִזְיוֹנוֹת גְּדוּלָּים.

אֲבָל הַבְּעֵיָה הַיָּא, שְׂפָל אֵלוֹ שֶׁהֲרַעוּ לְזוּלָּתָם, וְעָבְרוּ כְּמָה שְׁנִים עַד שֶׁקָּבְלוּ אֶת הַמְּכָה, הֵם כְּבָר לֹא זוֹכְרִים מֵהֵם עֲשׂוּ לְזוּלָּת וְכוּ', וְלִכְּנֵן יֵשׁ לָהֶם טַעֲנוֹת — לְמָה מְגִיעַ לָהֶם כָּל זֶה? וְשׁוֹכְחִים שְׂפָל רַעְיָה שְׂאָדָם עוֹשֶׂה לְזוּלָּת, נִרְשָׁמַת לְמַעֲלָה בְּשָׂמִים, וּבְכוּבֵי הַיּוֹם — הוּא יְקַבֵּל אֶת זֶה חֲזָרָה בְּכָפָל כְּפָלִים וְכוּ' וְכוּ'.

וְלַהֲפֹךְ, כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה טוֹבָה, הוּא נִרְשָׁם לְמַעֲלָה בְּשָׂמִים

לְטוֹבָה, וְאֶפְלוּ שְׁעַכְשָׁו מְחֻזְרִים לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, עַד שְׁמֵת־פּוֹצֵץ לוֹ הַלֵּב וְכוּ', אֲבָל לְבִסּוּף הוּא יִקְבַּל חֲזָרָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ שְׂכָר כְּזֶה, שְׂאִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל. וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ ׀"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת דַּעַת, סִימָן לַג): 'מִי שְׁמַשְׁלֵמִין לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַרְחֵם עָלָיו, וְנוֹתֵן לוֹ שְׂכָל גְּדוּל בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר, שְׁתַּמִּיד גִּזְכָּה רַק לַעֲשׂוֹת טוֹב לְזוּלַת, וְזֶה מְרָאָה אֶת טֵהַר לְכַבוֹ.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

תתצג.

לְאַחֲרוֹנָה בְּנֵי הַמְּשַׁפְּחָה נוֹפְלִים בְּבֵית פְּעַם אַחַר פְּעַם. מַה זֶה מְרִמּוֹ לָנוּ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מַלְכָּה: כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים קָרָה בְּמִשְׁפַּחָה, שְׂאֶחָד מֵאַתָּנוּ נִפֵּל, וְזֶה קוֹרָה פְּעַם אַחַר פְּעַם. הַאִם יֵשׁ מַה לְפַחַד? וּמַה זֶה מְרִמּוֹ לָנוּ? תּוֹדָה לָכֶם שְׂאֵתֶם מִקְדֻשִׁים מְזַמְנֶכֶם עֲבוּרֵנוּ, הַשֵּׁם יַעֲזֵר, שְׁתַּמִּיד יִהְיֶה לָכֶם כַּחוֹת לַעֲזֹר לַעַם יִשְׂרָאֵל כְּהַנָּה וְכַהֲנָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת כִּי תְּבֹא, ט"ו אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מַלְכָּה תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הדבר הראשון במצב כזה, תכף-ומיד לבדק את המזוזות שבבית, כי בודאי המזוזות פסולות, כי אם קורה דבר כזה שנופלים בבית — זה לא פשוט, אלא מרמזים להם מהשמים לחזור בתשובה שלמה.

ולכן קדם לבדק את המזוזות אם הן כשרות, וכן לבדק מה מצב שמירת השבת בבית הזה? כי השבת שומרת על האדם בגשמיות וברוחניות, ואם היתה בבית זה שמירת שבת — לא היו קורים דברים כאלו.

ולכן אשרי מי שזוכה לשים לב לכל מה שעובר עליו וכו', ותכף-ומיד חוזר אל הקדוש-ברוך-הוא, שאז ושב ומחול לו, כי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ומקבל את כל השבים אליו, כמאמר ו"ל (פסחים ק"ט): 'ידו של הקדוש-ברוך-הוא פרוסה תחת כנפי החיות, כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין'.

הקדוש-ברוך-הוא ימתיק מכם כל הדינים, ותהינה בביתכם מזוזות כשרות, ושמירת שבת כראוי, וכבר לא יקרה שום מקרה רע בתוך ביתכם, והברכה תהיה מצויה אצלכם תמיד.

המאחל לך בתיבה וחתומה טובה...

תתצד.

**אני בת 32, ומרגישה חסימה במציאת הזיווג.
אולי זה בגלל השם שלי?**

שאלה:

מאת ברכה: שלום לרב, רפואה שלמה ואריכות ימים. אני בת 32 ומרגישה סוג של חסימה במציאת הזיווג שמתעכב משום מה, יש לי שני שמות – השם העברי הוא ברכה, והשם באמהרית הוא 'בנצ'ג'ה'. האם צריכים לקרוא לי בשני השמות או רק בשם העברי? יש לציין ששני השמות מופיעים בתעודת זהות. אבקש ברכה לזיווג, לפרנסה טובה, שאתחזק בתורה ויראת שמים, ואקבל בעל טוב עם מדות טובות, ושתהיה לי הצלחה בחיים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל ברכה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את יכולה להשאיר עם שני השמות ולא לדאג, אבל אני מכרח להגיד לך בענין מציאת הזיווג כלל גדול, מה שאמרו חכמינו הקדושים (במות סג.): 'נחות דרגא ונסיב איתתא'; את

צְרִיכָה לְרַדֵּת מְדֻרְגָה, וְאֵז תִּמְצָאֵי אֶת הַזְּווּג, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלל
 בַּחוּרָה הִיא גְּאוּתָנִית, וְלֹא מִתְאִים לָהּ לְקַחַת אֶת זֶה אוֹ אֶת
 זֶה, וְחוֹשֶׁבֶת לְעֲצָמָה: "אֲנִי הִכִּי חֲכָמָה, הִכִּי יָפָה וְהִכִּי
 מְשֻׁפָּלָה — אֶקַּח אֶת זֶה?" וְהִיא מְסֻתְּבֶבֶת וּמְחַפֶּשֶׁת אֶת
 הַזְּווּג שְׁלָהּ, כְּפִי הַדְּמִיוֹן שֶׁנִּכְנַס בָּהּ, כְּאִלוּ מִי יוֹדֵעַ מַה הִיא,
 וְהִיא חֲיֵבֶת שְׁיָבוֹא לָהּ אִיזָה זְווּג שֶׁעֲדִין לֹא נִבְרָא וְכוּ', וְלִכְּן
 הִיא מְחַפֶּשֶׁת וּמְסֻתְּבֶבֶת וְיוֹצֵאת לְפָגִישׁוֹת — אוֹלֵי אֲמָצָא
 אֶת בַּחִיר לְבָבִי, שְׁיָבוֹא אֵלַי עַל סוּס לְבָן עִם שְׂקִים מְלֵאִים
 כֶּסֶף...

וְכֵן הִיא יוֹשֶׁבֶת וּמְצַפֶּה שְׁיִגְלֵד זְווּג כְּזֶה, וּבֵינָן כֵּן אֵינָה
 קוֹלָטָה, שֶׁהַזְּמַן לֹא מְחַכָּה, כְּמֵאֲמַר הַחֲכָם: "הַזְּהַר מִן הַזְּמַן
 כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד", וְעַד שֶׁתּוֹפְסִים אֶת עֲצָמָם, רוֹאִים
 שֶׁהֵם כְּבָר בְּגִיל שְׁלֹשִׁים, וּמָה עוֹשִׂים עֲכָשׁוּ? עַל זֶה בָּאִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה — 'נַחֲוֹת דְּרָגָא וְנִסִּיב
 אִיתָתָא' — רְדִי מְדֻרְגָה, וְאֵל תַּחְזִיקִי מֵעֲצָמְךָ כָּל-כֵּן בְּגִדּוֹל
 וְכוּ', וְאֵז תִּמְצָאֵי בְּקִלּוֹת זְווּג שְׁיִתְאִים לָךְ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּקְיָמִי אֶת כָּל זֶה, וְעַל-
 יְדֵי-זֶה תִּזְכִּי לְמִצּוֹא אֶת בֶּן זְווּגְךָ בְּמַהִירוֹת הָאֲפֹשְׁרִית בְּסִימָן
 טוֹב וּבְמִזְל טוֹב.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תתצה.

**בעלי רוצה להפוך להיות עצמאי, אך אני חוששת
מאד**

שאלה:

מיאת לאה: לכבוד קדשת מוהרא"ש הקדוש, שלום וברכה! הקדוש-ברוך-הוא ישלח לצדיק רפואה שלמה ובריאות איתנה, ויזכהו ברחמי המרבים להוציא את כל רצונותיו וכסופיו מן הכח אל הפעל. ברצוני להתיעץ ולבקש את ברכת הצדיק.

בעלי שיחיה עובד כשכיר, לפני חדש וחצי עזב את מקום עבודתו, ועבר לעבודה אחרת באותו תחום, רק בשכר יותר גבוה. הרבה זמן מתבטל אצל בעלי רצון להיות עצמאי בתחום שהוא עוסק (תחום הבנייה). בעבר הוא היה עצמאי, אך המציאות הייתה קשה מאד, אך הוא מרגיש שהיום הוא הרבה יותר מנוסה, ויש בו רצון לחזור להיות עצמאי.

חשוב להזכיר, שבעבר שאלנו אתכם על ענין זה, ואמרתם לבעלי להיות עצמאי. היום המצב הוא כזה, שהודיעו לבעלי שלא יוכל להמשיך במקום העבודה הנוכחי, ואנו נמצאים בפרשת דרכים. בעלי מרגיש שזה מיאת השם, ויש בו רצון להיות עובד עצמאי ולפתח עסק משלו, אך אני מאד חוששת.

אין לי ספק שברכת הצדיק ועצתו הקדושה, מאד תעודד ותפיח בנו רוח של אמונה ובטחון. אודה מאד לצדיק אם יברכנו בפרנסה בשפע ובנקל, ושלבעלי יהיה זמן ללמוד תורה ולעבודת השם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תבא, ט"ו אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל לאה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות שאת מתפללת על רפואתי ובריאותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתתקבלנה תפלותיך לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אם בעלך רוצה להיות עצמאי, ומרגיש שהוא יכול להראות את זה, אזי את צריכה לחזק ולעודד ולשמח אותו לכל זה, ואת צריכה לדעת, כי לאשה יש כחות הנפש בלתי מגבלים, ואם היתה רק יודעת איך לנצל את כחות הנפש שלה, היתה הכי מאשרת בחייה, אשה צריכה תמיד לחזק ולעודד ולשמח את הבעל, ובפרט כשהוא חרוץ ורוצה להביא פרנסה וכו' וכו', אזי האשה צריכה רק לחזק אותו, ולא לשבר אותו שאתה לא תצליח, ואתה לא יצלח וכו', וכך אמר החכם מפל האדם (משלי יד, א): "חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו", אשה חכמה בונה את הבית שלה וכו'.

ולכן תהיי אשה חכמה ותבני את בעלך, ותחזקי ותעודדי אותו, ובזכות זו תהיה לכם פרנסה בשפע, וזכרי היטב מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק ט'): 'איזוהי אשה כשרה — העושה רצון בעלה'; ולכן תשתדלי מאוד מאוד, שיהיה שלום ואהבה בתוך הבית שלכם, ובזכות זו ישפיע עליכם הקדוש-ברוך-הוא שפע ברכה והצלחה, פי (סוטה יז.): 'איש ואשה זכו שכינה ביניהן', ואמרו (ירושלמי ברכות,

פּרָק ט', הַלְכָה ח'): 'אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשְׂנִיחַן בְּלֹא שְׂכִינָה'. וּבְמִקּוּם שֶׁהַשְׂכִּינָה נִמְצָאת — שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיחֵיו בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוּלָה מְאֹד, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֶׁבַת י'): 'שְׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכְּן אִם מְכַנְיָסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא 'שְׁלוֹם-בַּיִת', הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתֵי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחַל לְךָ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תתצו.

הָאִם יִתְכַּן שֶׁבְּעָלֵי אֵינָנוּ הַזְּיוּג שְׁלֵי, וּמִשְׁמִיִּם נִתְּנוּ לִי אוֹתוֹ בְּגִלְל שֶׁהַתְּפִלָּתִי יוֹתֵר מְדִי?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֶסְתֵּר: שְׁלוֹם וְתוֹדָה לְרַב עַל כָּל הַתְּשׁוּבוֹת. הַלְּוֹא שֶׁתְּזַכֶּה לְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה וְאַרְיִכוּת יָמִים בְּעִזְרַת הַשֵּׁם. שְׁמַעְתִּי שְׁעוֹר מִפִּי רַב מְסִים בְּבִרְסָלֵב, שֶׁבּוֹ הוּא אָמַר, שְׂאִם אִשָּׁה מִבְּקָשֶׁת וּמִתְפַּלֶּת שֶׁתִּתְחַתֵּן דּוֹקָא עִם אָדָם מְסִים, גַּם אִם הוּא לֹא הַזְּיוּג שְׁלֵמָה, הִיא תוֹכֵל לִפְעַל שֶׁתִּתְחַתֵּן אִתּוֹ, אֲבָל הֲיִיָּה לָהֶם רַע בִּיחַד. עַד כֹּה חֲשַׁבְתִּי שְׂזוּיג זֶה דְּבַר שֶׁנִּתְּנוּ אֵד וְרַק בְּיַד שְׂמִיִּם, וְלֹא יְכוּל לְהַשְׁתַּנּוֹת בְּגִלְל תְּפִלַּת הָאָדָם. אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת מְאֹד, שְׂאֶצְלִי הַתְּקִים בְּדִיוֹק מֵהַשְּׂאוֹת

רב אמר בדרך־שפה, כי כְּשֶׁהִכְרַתִּי אֶת בְּעָלֵי הַתְּפִלָּתִי
הַמּוֹן, אָבֵל עֲכָשׁוּ לֹא טוֹב לָנוּ בְּיַחַד. אוֹלֵי הַתְּפִלָּתִי
"חֲזַק מִיִּי", וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חֲתוּן אוֹתָנוּ אֶף־עַל־פִּי
שְׂאִינָנוּ זְוֹג אֲמַתִּי? הֲאִם בְּאֲמַת זְוֹג שֶׁל אָדָם יָכוֹל
לְהִשְׁתַּנּוֹת בְּגִלְל תְּפִלוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה כִּי תבא, ט"ו אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֶסְתֵּר תַּחֲוִיה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מֵה שְׂשֻׁמְעַת מְהֵרָב הֵהוּא — זוֹ אֲמַת, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ
ז"ל (סִפְר־הַמְדוּת, אוֹת חֲתוּן, סִימָן ט'): 'עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת
זְוִיגוֹ הַנִּכְרָז בְּשָׂמִים'; וְכֵן אָמַר (שָׁם, אוֹת צְדִיק, סִימָן פה): 'אֶפְלוּ
זְוִיג רֵאשׁוֹן מִתְּהַפֵּךְ בַּתְּפִלָּה'.

וְעַם כָּל זֹאת כְּשֶׁהִתְחַתַּנְתֶּם כָּכָר יַחַד — אַתֶּם צְרִיכִים
לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה
וְהִבְנָה הַדְּדִית, וְלֹא לְרִיב, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְר־הַמְדוּת,
אוֹת מְרִיבָה, סִימָן סו'): 'בְּמִקוֹם מְרִיבָה — שֵׁם הַשְּׂטָן'; וְלִכְּנֵן עֲשֵׂי
כָּל מֵה שְׂבִיכְלֶתְךָ לְהַשְׁלִים עִם בְּעֵלְךָ, וְאַל תִּהְיֶי קִנְטְרָנִית
וּבְקִרְתִּית עָלָיו — וְאִזּוּ הוּא לֹא יַעֲשֶׂה בְּקִרְת עָלֶיךָ.

וְלִכְּנֵן אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ — הַשְׁתַּדְּלִי מְאֹד בְּכָל הַיְכָלֶת
שְׂבִיכְךָ — לְהוֹצִיא מִהֲרֵאשׁ שְׁלָךְ אֶת כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַשְּׂטִיּוֹת
הָאֵלוּ. אֲלֹא תַחֲשָׁבִי עַל זֶה שְׂאֵתֶם הַקְּמַתֶּם יַחַד בֵּית גְּאָמֵן
בְּיִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם זְוִיג נִפְלָא בְּיַחַד דִּיקָא.

וְעֲלִיכֶם לְדַעַת, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּיַדְכֶם. כִּי הָאֲשֶׁר אוֹ
הַכְּשָׁלוֹן — תְּלוּי בְּיַד בְּנֵי הַזְוִיג.

כָּל זוג צָרִיכִים לְזָכֹר הֵיטֵב הֵיטֵב, אִם הֵם רוֹצִים לְבָנוֹת בֵּית גַּאֲמֹן בְּיִשְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם לְכַתְחֹלָה לְהִיּוֹת וּתְרַנִּים, וּלְוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, וְאִז אֵף פֶּעַם לֹא יִצְטָרְכוּ לְלַכֵּת אֶל שׁוּם בֶּן אָדָם שְׁעוֹסֵק בְּשָׁלוֹם-בֵּית, כְּדִי שֶׁהַשָּׁלוֹם יִשָּׂרָה בְּתוֹךְ בֵּיתָם.

הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה צָרִיכִים רַק שְׂכָל וְדַעַת אִיף לְהִתְנַהֵג. וְהִיּוֹת שְׁעֵדִין אֵין בֵּית-חֲרָשֶׁת וְחֲנוּת לִיצוּר וּמְמַכֵּר שְׂכָל וְדַעַת, עַל-כֵּן צָרִיכִים לְכַוֵּן בְּכָל יוֹם שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם בְּעַת שְׁמַתְפַּלְלִים אֶת הַבְּרָכָה: "אֵתָה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת, וּמְלַמֵּד לְאֲנוּשׁ בִּינָה" וְכו', וּלְבַקֵּשׁ אֲז עַל דַּעַת וְשְׂכָל, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נְדָרִים מ.א.): 'דַּעַת קְנִיטָה מֵה חֲסִרְתָּ, דַּעַת חֲסִרְתָּ מֵה קְנִיטָה, אִם יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת — יֵשׁ לוֹ הַכֹּל, וְאִם אֵין לוֹ דַּעַת — אֵין לוֹ כְּלוּם.

וְלִכֵּן כָּל זוג צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֵּנוּ תְּבַרְךָ עַל דַּעַת וְשְׂכָל, וְאַפְלוּ הַשְּׂכָל הַיָּבֵשׁ אוֹמֵר: "שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת וּתְרַנִּים, וְאִז הַשָּׁלוֹם שׁוֹרָה בְּבֵית".

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׁתַּפְּסִיקִי לְהִתְבַּלְבֵּל וְכו', הִתְחַתְּנָתָם, אֲז תְּכַנּוּ בֵּית גַּאֲמֹן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִאֲהָבוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְהַבִּין אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּהַיֶּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

תתצו.

**בְּכַל מְרִיבָה, בְּעָלֵי מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּדַבְרִים שְׁסִפְרֹתַי לֹו
כְּדֵי לִפְגֹּעַ בִּי**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גְּלִית: בְּרִכּוֹת לְצַדִּיק וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה, תּוֹדָה לְךָ
עַל הַתְּשׁוּבוֹת. אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁבְּעַל צָרֶיךָ לְהִיּוֹת אִישׁ
הַסּוֹד שֶׁל אֲשֶׁתּוֹ וְלָתֵת לָהּ בְּטָחוֹן. אֲבָל עַד הַיּוֹם בְּעָלֵי
הַשְּׂתַמֵּשׁ נִגְדֵי בְּכָל סוֹד שֶׁיָּדַע עַל חַיֵּי.

סִפְרֹתַי לֹו עַל דְּבָרִים שֶׁקָּרוּ בְּעֵבֶר שְׁלִי, אֶפְלוּ דְּבָרִים
שֶׁקָּרוּ לִפְנֵי שְׁהַכְרַתִּי אוֹתוֹ, וְהַיּוֹם בְּכָל מְרִיבָה, הוּא
מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּזֶה כְּדֵי לִפְגֹּעַ בִּי וּלְהַחֲלִישׁ אוֹתִי. דְּבַרְתִּי
אִתּוֹ לֹא פָּעַם עַל כִּמָּה שָׁזָה כּוֹאֵב לִי, שֶׁהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ
בְּדַבְרִים שֶׁאֲמַרְתִּי לוֹ כְּשֶׁבִטָּחֹתִי בּוֹ, וְהוּא חוֹזֵר עַל זֶה
פָּעַם אַחֵר פָּעַם. אֵיךְ אוּכַל לְבָטֹחַ בּוֹ שׁוֹב וְשׁוֹב, כְּשֶׁהוּא
מִנְצֵל אֶת הַתְּמִימוֹת שְׁלִי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר כִּי תבא, ט"ז אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל גְּלִית תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תּוֹדָה רַבָּה עַל הַבְּרִכּוֹת וְעַל הָאֲחוּלָיִם לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה.

לְצַעֲרֵי הָרַב, אֲנִי מְכַרְחָ לְהַגִּיד לְךָ: אֵין דְּבַר כְּזֶה לְגַלוֹת

סוד למישהו וכו', אם יש לאדם סוד, ורוצה שאף אחד לא ידע מזה, עליו להחזיק את זה בתוך תוך עצמו, כמו שאמר החכם: "מי שיעלים סודו — ישיג מה שירצה מחפצו", וזה הולך על כל אדם בעולם, אין דבר כזה להאמין למישהו! תכף כשמגלים משהו שרוצים להסתיר וכו', צריכים להיות בטוחים, שכל העולם ידע מזה, כי כל אחד יש לו חבר או כל אחת יש לה חברה, ומגלים את הסוד רק לאחד וכו', וכן כל אחד ואחת יגלו את הסוד רק לעוד אחד וכו', תהיי בטוחה שכל העולם כבר ידעו מזה, וזו המציאות המרה, כי אם רוצים להעלים ולהסתיר משהו, צריכים לדעת שהשנים והשפתים צריכות להיות המחסום של הלשון, והסוד לא יעבר את המפתן שלהן, ואז תהיי בטוחה שאף אחד לא ידע מזה, אבל ברגע שיוצא מהפה, יהיה מה שיהיה וכו', צריכים לדעת שפבר כלם ידעו מזה.

ואין צריך לומר, שלאחרים אסור לגלות דבר שרוצים להעלים... אלא אפלו הבעל לאשתו, או האשה לבעלה אסור לגלות, כמו שאמר הנביא (מיכה ז, ה): "אל תאמינו ברע, אל תבטחו באלוף, משוככת חיקך שמור פתחי פיך". ואף שההגיון אומר — הרי זה בעלך! הרי זו אשתך! אבל המציאות היא, שאם יש משהו שאני לא רוצה שידעו — אסור לזה לצאת לגמרי מהפה!

החכם מכל האדם אומר (משלי יא, יג): "הולך רכיל מגלה סוד ונאמן רוח מכסה דבר", אשרי מי שיש לו דעת ושכל, ויודע לשמר את סודו, ועל-ידי-זה יצליח בחייו, ואמר החכם: "כשאני מדבר דבר, הוא מושל בי, וכשאני מדבר, אני מושל בו", כך הם החיים, אסור להאמין לאף אחד.

פעם נכנס פתב מפרסם בעולם אל הרב הקדוש מליובאוויטש זי"ע, ודבר עמו הרבי מה שדבר וכו', לפני שהפתב יצא, שאל את הרבי: אילו דברים מתר לו לפרסם מכל מה שדברנו? ענה ואמר לו הרבי: "מה שאני לא רוצה שיידעו, גם השלחן לא שומע", ויש בדבור זה חכמה עמקה, עמק עמק מי ימצאנו, כף הם החיים, אשר אין להאמין לאף אחד, ולא לומר: הרי זו אשתי וכו', אומר הנביא: "משוככת חיקך שמור פתחי פיך", וכמו-כן האשה צריכה שלא לגלות לבעלה, ואת הכלל הזה צריכים ללמד פעם ולתמיד, אם רוצים לחיות חיים טובים ונעימים ומאשרים.

עכשו אחר שפכר גלית לבעלך הכל וכו', את צריכה להעמיד אותו על המקום, ולהגיד לו פתוח, שאין זה יפה מה שהוא עושה, כי כף אמר החכם מכל האדם (משלי כה, ט): "ריבך ריב את רעך וסוד אחר אל תגל", ושיפסיק לצער אותך וכו' וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): 'לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שיהיה שלום בביתכם, כי אין עוד ברכה כמו השלום, כמאמרם ו"ל (עקצין ג, יב): 'לא מצא הקדוש-ברוך-הוא פלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר (תהלים כט, יא): "הוי"ה עז לעמו יתן, הוי"ה יברך את עמו בשלום"'.
 ...

המאחל לך פתיבה וחתומה טובה...

תתצח.

איך אני יכול לתקן את כל מה שחטאתי בימי חיי ובגלגולים קודמים?

שאלה:

מאת נתן חיים: שלום כבוד הרב, ותודה רבה על ההתנחלות. איך אני יכול לדעת מה העברות שעשיתי בכל ימי חיי, ומה חטאתי בגלגולים אחרים, כדי שאוכל לתקן את הכל? האם זה אפשרי בכלל?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר פי תבא, ט"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נתן חיים, גרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לפני שאתה מתחיל לחפש אחר עברות של הגלגולים הקודמים — עדיף לבדק קדם את העברות שעשית בגלגול זה... אתה דומה כמו אותו חוזה בפוכבים, שהולך בלילה עם משקפת, ומסתכל על הכוכבים וסופר אותם... ומחפש שם משהו... ובין כך אינו מסתכל איפה שהוא הולך, והנה יש בור תחת רגלו ונופל, ונשברות לו הרגלים וכל העצמות וכו', ולכן במקום לחפש אחר עברות של גלגולים ראשונים, עדיף להסתכל על עברות שעשינו עכשו... ולצערנו הרב, זה לא חסר.

ולכן אדם צריך בכל יום ויום לשוב בתשובה שלמה, ולהתודות על חטאיו המרבים, כי כך כתב הרמב"ם (פרק א'

מהלכות תשובה, הלכה א'): 'כל מצוות שבתורה בין עשה ובין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו, חייב להתנדות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה, ו): "איש או אשה כי יעשו" וגו' "והתנדו את חטאתם אשר עשו" — זה ודוי דברים, ודוי זו מצות עשה.

פיצד מתודיין? אומר: אנא השם! חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך, ועשיתי כף וכף, והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתנדות ומאריך בענין זה, הרי זה משבח.

פי עקר התשובה הוא ודוי דברים — להיות רגיל להתנדות להקדוש-ברוך-הוא בעת שמתבודד אליו יתברך, ואז נכון לבו יהיה בטוח, שימחלו לו על כל עוונותיו, כמאמר ו"ל (תורת כהנים בחקתי): 'אמר הקדוש-ברוך-הוא, שמיד שהם מתודים על עוונותיהם, מיד אני חוזר ומרחם עליהם, שנאמר (ויקרא כו, מ): "והתנדו את עונם ואת עון אבותם במעלם אשר מעלו".

ובשביל זה טוב מאד כל יום להקפיד לקרא קריאת שמע שעל המטה כפי סדר האריז"ל, שצריכים להתנדות בכל יום על כל מה שעשה ביום הזה, ואז נכון לבו יהיה בטוח, שימחלו לו הקדוש-ברוך-הוא, כי הקדוש-ברוך-הוא מחכה שאדם יחזר אליו בתשובה, וכמאמר ו"ל (פסחים קטז): 'ידו של הקדוש-ברוך-הוא פרוסה תחת כנפי החיות, כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

תתצט.

קוראים לי 'עדן', האם פדאי לי להוסיף את
השם 'ישראל'?

שאלה:

מאת עדן: לכבוד מוהרא"ש, הצדיק הזקן! לא מפריע
לי השם שלי, פשוט חשבתי להוסיף את השם
"ישראל", שיהיה לי שם יהודי ובקדושה. רציתי
לשאל מה דעתך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבא, ט"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עדן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערי הרב, 'עדן' זה לא שם, ולכן אתה יכול להוסיף
שם 'ישראל' כרצונך, וצריכים מאוד מאוד לשמור בענין
השמות, כי זו אחת מהדרכים שמצאו להעביר על הדת את
נשמות ישראל, לתת להם שמות בדויים, על שם עץ ואבן
וכו' וכו', להוציא מהאדם את האמונה, שלנשמה יש לה ערך
עליון, ובשמות של האדם — שם מנח כל האדם.

וְלַכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר אֵיזָה שֵׁם נֹתָנִים לְיַלְדִים,
כִּי הֵם יְכוּלִים אַחֲר־כֶּף לְסַבֵּל סְבֵל גְּדוֹל מְאֹד, אִם אֵין לָהֶם
שֵׁם עַל שֵׁם אֵיזָה צְדִיק אוֹ חֶכֶם וְכוּ', כִּי כִפִּי הַשֵּׁם כֶּף
נִמְשָׁכִים נִשְׁמַת וּמְזַל הַיְלָדִים.

לְכֵן מַה טוֹב וּמַה נְעִים, לְתַת שֵׁם אַחֲר צְדִיק אוֹ אֶחָד
מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאֹת
וְכוּ', שֵׁם תַּנְכ"י, כַּמּוּבָא מִהַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ
מִלִּיז'עֵנְסְק, זְכוּתוֹ תַּגֵּן עָלֵינוּ (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ, פֶּרֶשֶׁת בַּמִּדְבָּר): 'הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ בְּרוּךְ הוּא גִזַּר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם, שֶׁיְהִי כֶּף וְכֶף שְׁמוֹת
רְאוּבֵן, וְכֶף וְכֶף שְׁמוֹת שְׁמֵעוֹן, וְעַתָּה כִּשְׁנֹתִיגְלָל אֵיזָה אָדָם
בְּעוֹלָם, וְנֹתְנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד שֶׁיְהִי כָּבֵד בְּעוֹלָם,
זֶה גוֹרֵם לְאִישׁ הַלְּזָה שֶׁיְהִי גַם-בֵּן צְדִיק, מִחֲמַת שְׁנֵתְעוֹרֵר
הָאוֹר שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעָלְיוֹן'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

תתק.

**אֲשֶׁתִּי סוֹבֵלֶת מְאֹד מֵהִשְׁכָּנוֹת, כִּי בְּכָל יוֹם הֵן
יוֹשְׁבוֹת וּמְפַטְפוֹטוֹת מוֹל דָּלֶת בֵּיתֵנוּ**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יְהוּדָה: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכָבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש
שְׁלִיט"א. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה
וּגְמוּרָה, וְתוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁלָּכֶם, וּבִפְרָט עַל
הַעֲצוֹת לְשִׁמְחָה.

אֲשֶׁתִּי תַחֲזִיחַ סוֹבֵלֶת מֵהִשְׁכָּנוֹת שְׁלֵנוּ, כִּי בְּכָל יוֹם
מִתְקַבְּצוֹת כַּמָּה שְׁכָנוֹת, וְיוֹשְׁבוֹת לְפַטְפֹּט מוֹל דָּלֶת
בֵּיתֵנוּ. אֲנַחְנוּ גְרָמִים בְּקוֹמָה רְאוּנוּהָ, וְהַנְּשִׁים יוֹשְׁבוֹת
מוֹל הַחֲלוֹן וְהַדָּלֶת שְׁלֵנוּ, וְזֶה מְפָרִיעַ מְאֹד לְאֲשֶׁתִּי,
שֶׁמְרַגְּשָׁה כְּאִלוּ סוֹגְרִים אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְהִיא
מִתְבַּיֶּשֶׁת לְצֵאת וּלְשַׁלַּח אֶת הַיְלָדִים הַחוּצָה.

הֵן יוֹשְׁבוֹת שָׁם כָּל יוֹם כַּמַּעַט שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת. אֲשֶׁתִּי
אֲמָרָה כְּבָר לְשִׁכְנָה, שֶׁהִיא לֹא מְסַכֶּימָה שְׁתִּשְׁבְּנָה
שָׁמָּה כָּל הַשְׁכָּנוֹת, כִּי זֶה מְפָרִיעַ לָהּ מְאֹד, וּמֵאִזְ הַמַּצָּב
רַק הַחֲמִיר.

בְּבִקְשָׁה מֵהַצַּדִּיק, שְׁיִתֵּן בְּרָכָה שְׁזֶה יִפְסִיק, וְיִתֵּן עֲצָה
מֵה לַעֲשׂוֹת? כִּי לְאֲשֶׁתִּי אֵין שׁוּם קֶשֶׁר עִם הַשְׁכָּנוֹת,
וְזֶה לֹא טוֹב בְּשִׁבְלָהּ, וּבְגִלְלַת הַמַּצָּב הִיא רוֹצָה לַעֲבֹר
לְגוּר בְּמִקּוֹם אַחֵר. אֲבָל רַק לְאַחֲרוּנָה קִנִּינוּ אֶת הַבַּיִת,
אֲחֵרֵי כָּל־כֶּךָ הִרְבֵּה שָׁנִים.

מְצַפֶּה לְתִשׁוּבָה, וְתוֹדָה וּבְרָכָה, וּכְתִיבָה וְחֲתִימָה
טוֹבָה וְכָל טוֹב סָלָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר, שְׁתִּזְכְּוּ
לְהַחֲיוֹת הִרְבֵּה הִרְבֵּה יְהוּדִים וּלְשִׁמְחָם, עַדִּי נִזְכָּה

בקרוב לשמחה האמתית בביאת זנו, אמן בו יהי רצון.

תשובה:

בעזרת השם ותפלה, יום שני לסדר פי תבא, ט"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יהודה, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על הברכות והאחולים, וכל המברך מתברך מפי אל עליון.

בזה העולם צריכים הרבה סבלנות, ובפרט עם שכנים וכו', אוי ואבוי אם מסתכסכים עם שכנים, אז החיים כבר מרים מאוד מאד וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה ז): 'הרבה שכנים הרעים עושים'.

ולכן צריכים מאוד להשמר מהשכנים הרעים, ולא לפל בפה שלהם, העצה הכי טובה, שאשתך תצא עם הילדים גם כן, ויתשבו ליד השכנות וכו', ועל ידי זה אם הן לא רוצות בתברתה, אזי הן בעצמן תברחנה משם, בנדאי צריכים על זה סבלנות, כי זה לא יקח בן לילה ליום, אבל אם היא תעשה את זה יום יום גם כן לצאת ולשבת ביניהן, לבסוף הן תברחנה, וזה בדוק ומנסה.

ולכן למה אתה צריך לחשב מחשבות כבר לעבר לגור במקום אחר, אשר רק עכשו קנית את הבית? ואמר החכם "מי שסובל הזק שכנו — יורישנו הבורא ביתו", צריכים רק סבלנות בזה העולם, ולהיות חזק עם הקדוש ברוך הוא, ואז היא תהיה הכי מאשרת בחייה, כי אם מתחילים לרוץ ממקום למקום, אז אין סוף לדבר זה.

קמד שו"ת תתקא ברסלב

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך פתיבה וחתימה טובה...

תתקא.

מה אני אשם שהורי לא קימו זווג בקדשה,
והמשיכו לנשמתתי לבוש שאינו מזכך?

שאלה:

מאת גלעד: שלום לצדיק. רציתי לשאל, מה אני אשם שהורי לא קימו זווג בקדשה, והמשיכו לנשמתתי לבוש מטנף, ואני סובל כל חיי! מה אני אשם? והאם אפשר לשנות את הלבוש הזה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר כי תבא, ט"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גלעד, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן יד): 'על-ידי שאדם מרגיל את עצמו לכבד את יראי השם, ושומר מאד מאד לא לדבר על יראי השם וחושבי שמו, על-ידי-זה הוא מפשיט ומשליך מעליו את הבגדים הצואים' וכו'.

כי אלו שנולדו שלא בקדשה, הלבישו את נשמתם עם

בגדים צואים. ונצרכות להם יגיעות רבות כדי להתפשט מן הבגדים הצואים שהלבישו עצמם, כמו שכתוב (זכריה ג, ד): "הסירו הבגדים הצואים", שהבגדים הצואים האלו הם מונעים אותם מלחזור אל הקדוש-ברוך-הוא, והם מפסיקים כמו נהר המפסיק, שאי אפשר להלך דרך אותו הנהר, וצריך להשליך הבגדים הצואים האלו.

ולכן כל מי שלא נולד בקדושה, עליו לשמור מאד מאד לא לדבר על צדיקים קדושים הדבוקים בו יתברך, ואם הוא מדבר, רחמנא לצלן, עליהם, צריכים לדעת שהוא ושפמותו הם הפגומים מאד וכו'.

היום רואים דברים מזעזעים, אדם אינו מתבייש לדבר על צדיק הדבוק בקביעות בו יתברך, בשעה שאותו אדם, יש תחתי קפה של שרצים — שנולד שלא בקדושה בכלל וכו', ויש כאלו שהם אפלו ספק ממזרים, רחמנא לישזבן, ויש כאלו שהם בודאי ממזרים, רחמנא לצלן, ואף-על-פי-כן הם אינם מתבישים לחפש מומים בצדיק הדבוק בו יתברך.

לכן תכה-וימיה, כשפוגשים באחד שאינו מתבייש לדבר על צדיק גדול, למרות שקורא לעצמו 'בעל תשובה', צריכים לדעת שזה פגום לגמרי, וכבר ספרו לנו חכמינו הקדושים (פלה פרק א'): 'פעם אחת היו זקנים יושבין בשער, ועברו לפניהם שני תינוקות, אחד פסה את ראשו, ואחד גלה את ראשו, זה שגלה את ראשו, רבי אליעזר אומר: ממזר. רבי יהושע אומר: בן הנדה. רבי עקיבא אומר: ממזר וכן הנדה. אמרו לו לרבי עקיבא: היאך מלאך לבך לעבר על דברי חברך? אמר להן: אני אקימנו, הלא אצל אמו של תינוק,

וְרָאָה שְׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת וּמוֹכֶרֶת קִטְנִיּוֹת בְּשׁוּק, אָמַר לָהּ: בְּתִי!
 אִם אַתְּ אוֹמֶרֶת לִי דְבַר שְׂאֵנִי שׁוֹאֵלָךְ, אָנִי מְבִיאָךְ לְחַיֵּי עוֹלָם
 הַבָּא. אָמְרָה לוֹ: הֲשָׁבַע לִי, הִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא נִשְׁבַּע בְּשִׁפְתָיו
 וּמִבְטֵל בְּלִבּוֹ. אָמַר לָהּ: בְּנֵךְ זֶה מַה טִּיבוֹ? אָמְרָה לוֹ
 כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי לַחֲפָה נָדָה הֵייתִי, וּפָרַשׁ מִמְּנִי בְעָלִי, וּבָא עָלַי
 שׁוֹשְׁבֵינִי, וְהָיָה לִי בֶן זֶה. נִמְצָא הַתִּינוּק מְמֹר וּבֶן הַנְּדָה,
 אָמְרוּ: גְּדוֹל הִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא כְּשֶׁהִכְחִישׁ אֶת רַבּוּתוֹ. בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה אָמְרוּ: בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר גָּלָה סוּדוֹ לְרַבִּי
 עֲקִיבָא בֶן יוֹסֵף; הֲרִי שְׁלָךְ לְפָנָיִךְ, שְׁכַל אֵלֹו הַחֲצוּפִים וְעַיִ
 הַפְּנִים, שְׁמַעְזִים לְדַבֵּר עַל צְדִיק קְדוֹשׁ הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
 מַגְלִים אֶת הָעֶבֶר שְׁלָהֶם, וְכֵן אֶת הָעֶבְדָּה שֶׁהֵם נוֹלְדוּ בְּפִסּוּל.

וְלִכֵּן עָקַר הַתְּקוּן לְאֵלֹו שֵׁשׁ לָהֶם בְּגָדִים צוּאִים —
 לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל כְּבוֹד תְּלִמְדֵי חֲכָמִים וְצְדִיקִים, וְלִסְתָם
 אֶת הַפֶּה שְׁלוֹ! כִּי אַחֲרַת מַגְלָה אֶת מַעֲשָׂיו הַמְּגֻנָּים.

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי מוה"ר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג) עַל-יְדֵי קִדְשָׁת
 שְׁבַת זוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל גְּמוּר אֶל אֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ',
 שְׁשֵׁם הִיא תְּכִלִּית הַיְדִיעָה שְׁלֵא גִדַע וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה פּוֹשֵׁט
 גּוֹפוֹ הַמְּצַרְעַ שְׁבָא מֵהַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי, וְלוֹבֵשׁ בְּגָדֵי שְׁבַת, הֵינּוּ
 גּוֹף קְדוֹשׁ מִגֵּן-עֶדֶן.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּזְכֶּה לְקִים אֶת כָּל הַנְּאָמָר
 פֶּה, "וּשֹׁב וּרְפָא לָךְ".

הַמֵּאחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

תתקב.

**בְּנֵי הוּא יֵלֵד שׁוֹבֵב בְּצוּרָה יוֹצֵאת דָּפֶן. הָאֵם
כְּדָאי לִפְנוֹת לְטָפוֹל רְפוּאֵי לְהַרְגָּעָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂרָה: לְכַבּוֹד הַצְּדִיק, שְׁלוֹם וּבְרָכָה! רְצִיתִי
לְשָׂאל לְגַבֵּי בְּנֵי בֶן הָאֲרָבֶעַ, שֶׁהוּא מְאֹד שׁוֹבֵב, וְקוֹשֶׁה
מְאֹד לְהַעֲסִיק אוֹתוֹ, אִין לִי יוֹם וְלֹא לַיְלָה, וְהַמְשַׁמְעֵת
שֶׁלוֹ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה. זֶה גוֹרֵם לִי לְכַעַס גָּדוֹל וּלְהַפְרֵר
אֶת כָּל הַסְּדָרִים בְּבֵיתִי.
כְּרָגַע אֲנִי לִפְנֵי יְדָה, וְאִין לִי אֵתוֹ רָגַע שֶׁל מְנוּחָה. הֵן
אֲמַת שֶׁהַמְכַתְּבִים שֶׁל הָרַב מְאֹד מְאֹד מַחְזִיקִים אוֹתִי
וְנוֹתְנִים לִי כֶחַ, רַק שְׂזָה לֹא מַחְזִיק מַעֲמֵד הַרְבֵּה זְמַן,
כִּי מְאֹד קוֹשֶׁה לִי אֵתוֹ. עַל-כֵּן רְצִיתִי לְבַקֵּשׁ עֲצָה —
מֵה לַעֲשׂוֹת בְּנוֹשְׂאָ? הָאֵם לִפְנוֹת לְטָפוֹל רְפוּאֵי
לְהַרְגָּעָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּצוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר כִּי תבא, ט"ז אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׂרָה תַחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְךָ מִתְּנָה בֵּן.

קמח שו"ת תתקב ברסלב

איזו מתנה נפלאה היא זו! הרי זה שוה כל הכסף שבעולם, ואת צריכה להנות כל רגע מהבן ... ולבסוף את הופכת את הענג והשמחה לבעיה, עד שאת רוצה לקחת אותו לטפול רפואי ... הרי ילד בגיל כזה — טוב מאד שהוא שוכב וכו', אוי ואבוי אם היה יושב כמו גלם... זה טבע הבריא של ילד — שהוא שוכב מאד.

בוודאי צריכים לשמור לא לתת לו יותר מדי ממתקים וכו', שזה עושה אותו היפראקטיבי.

אל ילדים צריכים הרבה סבלנות, ועל פלם — הרבה תפלה, לבקש בכל יום ממנו יתברך על הצלחת הבן הזה, כי מה שתפלה פועלת — שום דבר בעולם אינו פועל.

היה טוב מאד לבדק את המזוזות בבית, לא לוקחים ילד בגיל כזה לאבחון אצל רופא, אלא כשהוא בגיל שש-שבע וכו', אבל לא לפני זה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שבנך יהיה רגוע, ותרוי רב נחת דקדשה ממנו.

המאחל לך פתיבה וחתימה טובה...

תתקג.

כיצד רבנו פותב שתלמידי חכמים ראויים לדעת
עתידות, הרי פתוב "תמים תהיה עם ה'
אלקיד"?

שאלה:

מאת מאיר: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
ברצוני לשאל ענין אַחַד, והוא מה שרַבְנו ז"ל פותב:
"לומדי תורה ראוי להם לידע עתידות, וזה שכתוב:
"קדם ידעתי" – שאני יודע מקדם מה שיהיה.
ומהיכן – "מעדותי", דהיינו מן התורה" עד כאן
לשון קדשו. ומובא במקרא על פסוק: "תמים תהיה
עם ה' אלקיד", ופרש רש"י – 'התהלך עמו
בתמימות ויתצפה לו ולא תחקר אחר עתידות'.
כיצד זה מסתדר עם דברי רבנו ז"ל? האם לשון רבנו
ז"ל "ראוי להם לידע" הוא שראויים הם לידע, אבל
לא לידע ממש? בברכת תודה והוקרה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תבא, ט"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מאיר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשאדם זוכה ולומד תורה לשמה לשם אל עולם, מדבק
את עצמו באותיות התורה, על-ידי-זה מאיר עליו האור
הגנוז, עד כדי כך, שמתגלים לו דברים שהם למעלה משכל

הַאֲנוּשִׁי, וְזֶה מֵה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לקוטי־מורה"ן, חלק ב', סימן לה):
 'לומדי תורה ראוי להם לידע עתידות, וְזֶה שֶׁכָּתוּב (תהלים קיט,
 קנב): "קָדַם יְדַעְתִּי", שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מִקֶּדֶם מֵה שִׁיְהִיָּה, וּמֵהֵיכָן
 "מַעֲדוֹתַיִךְ", דֵּהִינוּ מִן הַתּוֹרָה'.

פִּי מֵרַב הַדְּבָקוֹת שֶׁאֲדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא חֲכָמְתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּלִּים לוֹ סוּדוֹת
 נִסְתָּרִים וְכוּ'. אָבֵל אֵינוֹ הוֹלֵךְ לַחֲקוֹר וְלַחֲפֹשׁ, עַד שִׁיְהִיּוּ
 נוֹדָעִים לוֹ הַעֲתִידוֹת.

וְאֵינוֹ סוֹתֵר כָּלֵל אֶת מֵה שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יח, יג): "תָּמִים
 תִּהְיֶה עִם הַנְּוִ"ה אֱלֹקֶיךָ", וּפִרְשׁ רַש"י: 'הַתְּהַלֵּךְ עִמּוֹ
 בְּתַמִּימוֹת וּתְצַפֶּה לוֹ, וְלֹא תַחְקֹר אַחַר הַעֲתִידוֹת, אֲלֹא כָּל מֵה
 שֶׁיָּבֹא עָלֶיךָ קִבֵּל בְּתַמִּימוֹת, וְאִז תִּהְיֶה עִמּוֹ וְלַחֲלֹקוֹ, עִינִן
 שָׁם.

אֵלוֹ הֵם שְׁנֵי דְבָרִים נִפְרָדִים, זֶה הוֹלֵךְ לַחֲפֹשׁ אֲנָשִׁים
 שֶׁיִּגְלוּ לוֹ עֲתִידוֹת, וְרַק רוֹצֵה לְדַעַת מֵה יִהְיֶה וְכוּ', עַל זֶה
 אוֹמֵרֵת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: "תָּמִים תִּהְיֶה עִם הַנְּוִ"ה אֱלֹקֶיךָ",
 הַתְּהַלֵּךְ עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת וּתְצַפֶּה לוֹ, אָבֵל כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל לוֹמֵד
 תּוֹרָה בְּדְבָקוֹת, וּמַחְבֵּר אֶת עַצְמוֹ רוֹחָא בְּרוּחָא עִם הַתַּנְּאִים
 וְהָאֲמוֹרָאִים וְכוּ', עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּלִּים לוֹ עֲתִידוֹת מִמֶּשׁ.

וְזֶה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (לקוטי־מורה"ן, חלק א', סימן יב): 'בְּשִׁעָה
 שֶׁאֲדָם לוֹמֵד תּוֹרָה בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה, בְּאִיזָה דִּינ וּפְסָק שֶׁחֲדַשׁ
 אִיזָה תִּנָּא אוֹ צְדִיק אַחַר, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה בְּחִינַת נְשִׁיקִין,
 הַתְּדַבְּקוֹת רוֹחָא בְּרוּחָא וְכוּ', וְעַל־יְדֵי־זֶה בַּעֲצָמוֹ מִתְגַּלִּים לוֹ
 דְּבָרִים שֶׁעֲתִידִים לִהְיוֹת בְּעוֹלָם'.

וְזֶה מֵה שֶׁמְסַפְּרִים מֵהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שֶׁהִיּוּ

מנחים על שלחנו הקדוש חמשה חמשי תורה וזהר, וכשאחד בא לשאל אותו משהו וכו', פתח או את החמש או את הזהר, ותכף-ומיד גלה מה שראה מסוף העולם ועד סופו וכו', וכשהתלמידים שאלו אותו על זה שילמד אותם את הסוד הזה, ענה ואמר: הנה חכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה, פרשה יב, סימן ו'): 'אמר רבי יצחק בר סימון, אותה האורה שנברא בה העולם, אדם הראשון עמד והביט בה מסוף העולם ועד סופו, פיון שראה הקדוש-ברוך-הוא מעשה דור אנוש ומעשה דור המבול ומעשה דור הפלגה שהן מקלקלים, עמד וגנזו מהם, שנאמר (איוב לח, טו): "וימנע מרשעים אורם", ולמה גנזו? אלא גנזו לצדיקים לעתיד לבוא, שנאמר (בראשית א, ד): "וירא אלהים את האור כי טוב", ואין טוב אלא צדיקים, שנאמר (ישעיה ג, ט): "אמרו צדיק כי טוב", ומנין שגנזו לצדיקים? שנאמר (משלי ד, יח): "וארח צדיקים פאור נגה", וכיון שראה אור שהוא גנוז לצדיקים שמח, שנאמר (שם יג, ט): "ואור צדיקים ישמח".

וסים הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע: היכן גנו הקדוש-ברוך-הוא את האור? בתורה הקדושה. ולכן מי שדבוק תמיד בתורה, זוכה לראות את העתידות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרובה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך בתיבה וחתומה טובה...

תתקד.

**אָנִי נְשׂוּאָה, וְהָיָה לִי קֶשֶׁר עִם גָּבֵר אַחֵר,
שֶׁמְטָרִיד אוֹתִי וְאֵינִי עוֹזֵב אוֹתִי**

שאלה:

מאת חיה: אָנִי נְשׂוּאָה עִם שְׁבַעַה יְלָדִים. הָיָה לִי קֶשֶׁר בְּמִשְׁךְ תְּקוּפָה עִם גָּבֵר זָר, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שֶׁלֹּא בָאתִי לְעִבְרָה מִמֶּשׁ, אֲבָל כִּמְעַט שֶׁנִּכְשַׁלְתִּי. אָנִי מִתְחַנֶּנֶת אֶל הָרֵב שְׂעִינָה לִי, כִּי אוֹתוֹ גָּבֵר אֵינִי עוֹזֵב אוֹתִי וּמְטָרִיד אוֹתִי כֹל הַזְּמָן, וְזֶה נִסְיוֹן מְאֹד קָשָׁה בְּשִׁבְלִי. אֲנִי תַנּוּ לִי עֲצָה אֵיךְ לְצַאת מֵהַצָּרָה הַזֹּאת.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תבא, ט"ז אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל חֵיהַ תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹי לְדוֹר שֶׁכָּף עֲלָתָה בְּיָדוֹ! שֶׁהַדּוֹר יִהְיֶה כָּל-כָּף פְּרוּץ וְכו', עַד שֶׁלֹּא תִתְבַּיְשִׁי אֶפְלוּ לְהַעֲלוֹת עַל הַכְּתָב שְׂאֵלָה כְּזוֹ.

וּבְקִאֻמַּת לֹא הֵייתִי צָרִיךְ לְעִנּוֹת לָךְ בְּכֻלָּל, אֲלֹא כִּדִּי לְהַזְהִיר גְּשִׁים אַחֲרוֹת שֶׁלֹּא תְּבוֹאֲנָה לְיָדֵי נִסְיוֹן כְּזֶה, אֲמַרְתִּי לְרוּץ בְּשׁוֹרוֹתִים אֵלוֹ.

לֹא בְּחִנָּם שֶׁחֲכַמְיִנוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשֵׁין פ:): 'נְשִׁים דְּעֵתָן קָלוֹת עֲלֵיהֶן'; בְּקָלוֹת יְכוּלִים לְפַתּוֹת אוֹתָהּ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, הָרֵי סוּף כֹּל סוּף אֶת אִשָּׁה נְשׂוּאָה, וְיֵשׁ לָךְ כָּבֵר שְׁבַעַה יְלָדִים, וְאֵיךְ בְּכֻלָּל הַתְּחִלָּתָ לְפִטְפֹט עִם גָּבֵר זָר? הָרֵי

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (ויקרא רבה לב, ה): 'בְּמִצְרַיִם לֹא נִמְצָא אֶחָד מֵהֶם פְּרוּץ בְּעֶרְוָה, אַחַת הָיְתָה וּפְרֻסָּמָה הַפְּתוּבָה, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כד, יא): 'וְיָשֵׁם אִמּוֹ שְׁלוּמִית בַּת דְּבָרִי לְמִטָּה דָּן', שֶׁהָיְתָה פְּטֻפְטָנִית, אֹמֶרֶת שְׁלוֹם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם לְכֶם וְכו', גְּנָאֵי לוֹ, גְּנָאֵי לְאִמּוֹ, גְּנָאֵי לְמִשְׁפַּחְתּוֹ, גְּנָאֵי לְשִׁבְטוֹ וְכו', עֵינֵי שָׁם; הֵרִי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ, שְׂאֵשָׁה שֶׁהִיא מִפְּטֻפְטָת וּמִתְלוּצָצֶת עִם כָּל גָּבֵר, לְבִסּוֹף הִיא נִכְשָׁלֶת בַּדְּבָרִים הַכִּי גְרוּעִים, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

וְלָכֵן צְרִיכָה כָּל אִשָּׁה, וּבִפְרָט אִשָּׁה נְשׂוּאָה, לְהִיזֹת צְנוּעָה בְיוֹתֵר, לְשִׁמָּה מְאֹד מְאֹד לֹא לְפְטֻפֻט עִם אֵף גָּבֵר זָר, כִּי לְבִסּוֹף הִיא תִכְשָׁל עִמּוֹ בְּעוֹן הַחֲמוּר בְיוֹתֵר. וּמוּבָא בַּזֵּהר הַקְדוּשׁ (ויקרא קטו): 'פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר (תהלים קכח, ג): "אֲשַׁתְּךָ כְּגִפֵּן פְּרִיָּה בִּירְפָתִי בֵיתְךָ בְּנִיךָ כִּשְׁתִּילִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ", אֲשַׁתְּךָ כְּגִפֵּן פְּרִיָּה, כָּל זִמְנָא דְאַתְתָּא בִּירְפָתִי בֵיתָא וְלֹא נִפְקָא לְבַר, הִיא צְנוּעָה וְאַתְחַזִּי לְאוּלְדָא בְּנִין דְכִשְׁרָן. כְּגִפֵּן, מַה גִּפֵּן לֹא אֲתִנְטֵעָא אֱלָא בְזִינָה וְלֹא בְזִינָא אַחְרָא, כִּף אֲתָתָא דְכִשְׁרָא לֹא תַעֲבֹד נְטִיעֵן בְּבַר נֶשׁ אַחְרָא. מַה גִּפֵּן לֹא אִית בֵּיה רְכִיבָה מְאִילְנָא אַחְרָא, אוֹף הַכִּי אֲתָתָא דְכִשְׁרָא הַכִּי נְמִי, חֲמִי מַה אַגְרָה, בְּנִיךָ כִּשְׁתִּילִי זֵיתִים.

[כָּל זְמַן שֶׁהָאִשָּׁה נִמְצָאת בְּבֵיתָהּ וְלֹא מְסֻתּוֹכֶת בַּחוּץ, אַזִּי הִיא נִקְרָאת צְנוּעָה, וּרְאוּיָה לְהוֹלִיד יְלָדִים כְּשָׂרִים, כְּגִפֵּן הַזֵּה כְּשֶׁנוֹטְעִים אוֹתוֹ, הוּא צוֹמַח רַק עִם מֵינוֹ, כִּף אִשָּׁה כְּשָׂרָה אֵף פְּעַם לֹא תִתְחַבֵּר עִם גָּבֵר זָר].

וּכְתִיב (תהלים מה, יד): "כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תנחומא וישלח): 'אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּשְׂהָאִשָּׁה מְצַנְעַת אֶת עַצְמָהּ

בתוך הבית, ראוייה להנשא לכהן גדול, ותעמיד כהנים גדולים, שנאמר "כל כבודה וגו', אם תכבד עצמה בתוך הבית, ממשבצות זהב לבושה", תנשא למי שכתוב בהן "ושבצת הכתנת שש", אמר רבי פנחס הכהן בר חמא, בזמן שהיא צנועה בתוך הבית, כשם שהמזבח מכפר, כך היא מכפרת על ביתה, שנאמר (תהלים קכח, ג): "אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך", ואין ירפתי אלא מזבח, שנאמר (ויקרא א, יא): "ושחט אותו על ירך המזבח".

דבר אחר "אשתך כגפן פוריה", אימתי היא כגפן פוריה? בזמן שהיא "בירכתי ביתך". ואם עשתה כן, "בגיד כשתילי זיתים" — תעמיד בנים נמשחין בשמן המשחה "סביב"; רואים מכל זה, איך שדרך נשות ישראל צנועות, לא מסתובבות ברחובות, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה ח, סימן יב): "שכל אשה שיוצאה לשוק סופה להכשל, מנא לן? מן דינה, שנאמר (בראשית לד, א): "ותצא דינה", וילבסוף נכשלה, הדין הוא דכתיב (שם לד, ב): "וירא אותה שכם".

ומכל שכן שהנשים הכשרות אינן מפטפטות עם גבר זר, כי בקלות יכולים לפתות את האשה שהיא קלת דעת מאד, כמובא בתוספות (קדושין פ:): דבור המתחיל: כי ההיא מעשה דההיא אתתא דהוה עובדא ואפיקתיה — פירש רבנו חננאל, מעשה באשה אחת שהיתה בוכה ומתאוננת על קבר בעלה, והיה שם אדם אחד, שהיה שומר תלוי אחד, וצוה לו המלך לשומרו, ובא אצל האשה ופתה אותה, ושמעה לו. וכשחזר אצל התלוי — לא מצאו, והיה מצטער מאד מפחד המלך, אמרה לו האשה: אל תירא, קח את בעלי מקברו ותלהו במקומו, ואפיקתיה לבעלה ותלהו. הרי לך, שאפלו בשעת אנינות נתגבר יצרה עליה. וכך אמר רבנו ז"ל, שהיצר

הרע בווער פל-כף באַדעם, שאַפּלו פּאַפּוליוּ מת — תּכּף
פּאַשׂר רואַה אַשׂה, הוא יזרק אַתּ המת מאַחורי גבו, ויּרוּץ
אחריה.

ולכּן אַני לא מבין אותך, אם אַתּ רוצה לחזר בתשובה
— אַתּ חייבת לנתק אַתּ פּל הקשרים עם הנואף הזה וכו' —
וכו', וזו עקר התשובה, כּמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן,
חלק ב', סימן מט): 'עקר התשובה השלמה היא, פּשאַדעם עובר
באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, פּל אַחד לפי
מה שצעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות
והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשיו פּונה ערך מהם, וכופה
יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה
השלמה, ורק זו נקראת תשובה'.

ולכּן אם אַתּ רוצה באמת להתפטר מהצרה הזאת, ולחזר
בתשובה שלמה, אַתּ צריכה להזהיר אותו פעם אחת ולתמיד
— אם עוד פעם יתקשר אליך, אַתּ פּונה אַל המשטרה
ומתלוננת שהוא מטריד אותך וכו'.

ואל תאמרי שאין לך פּכּר בחירה, כי פּפּרוש גלה לנו
רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קי'): 'לאַחד ששאל אותו
פיצד היא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד
האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו
עושה' וכו'.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל: 'רשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד,
כי פּמה בני-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים
במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-פּן נדמה להם
שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות
מעשיהם. אַבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה

תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה, והבן הדברים מאד'.

כל זה כתבתי וענית לך כפי להזהיר נשים אחרות, שתתרחקנה לגמרי ממקום גברים וכו', ומכל שכן שלא תפספסנה עם גברים, כמו שמצוי עכשו, רחמנא לישזבן, קלות ראש כזו, שאי אפשר לתאר, שנשים מסתובבות בין גברים ומפספסות ומתלווצות וכו' וכו', אשר בודאי תכשלנה לבסוף בגרוע שביותר, ולכן צריך כל גבר להזהיר את אשתו על זה מאד מאד.

הקדוש-ברוך-הוא יציל את בני ובנות ישראל מנסיונות קשים ומרים, ויערה רוח קדשה וטהרה עליהם.

המאחל לך תשובה שלמה...

תתקה.

הוצאתי את העצבים שלי על אשתי והיא ברחת.
איך אפשר לגרם לה לחזר אלי?

שאלה:

מאת רפאל: התחנתתי עם אשתי, אחר חמש שנים שהפרנו זה את זה, והיתה בינינו אהבה גדולה. בתקופה האחרונה היו לנו הרבה מריבות, ואני מרגיש שזה באשמתי, כי מאז שאבי חלה במחלת הסרטן — זה השפיע עלי לרעה ונכנסתי לדכאון, והוצאתי את העצבים שלי על אשתי... היא לא יכלה לסבל יותר וברחה.

אני חפץ בה מאד, ומנסה להחזיר אותה אלי. האם היא הזווג שלי בכלל? איך אני יכול לשכנע אותה שפתחזר? ואיך אני יכול להפסיק להיות עצבני? אודה לכם מאד אם תענו לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תבא, ט"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רפאל, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן רמט), שנואף הוא פעסן, עין שם, וכן אמר (שיחות הר"ן, סימן קפד): 'כי בחטם יכולין להכיר הנואף', עין שם; הינו פעס בא מהחטם שהוא האף, ורואים שאדם פעסן מוציא את העצבים שלו על הזולת — סימן שהוא נואף.

והנה אתה מסתובב עם בחורה כבר חמש שנים, ואני בטוח שלא אמרתם ביחד תהלים או תקונן חצות וכו', אלא עברת על כל מיני אסורים, רחמנא לישזבן, ולבסוף זכית להתחתן אתה, ואתה עוד שואל אם היא הבת זוג שלך?

חמש שנים היית יכול להיות עמה בהפקרות גדולה וכו', ועכשו אתה שואל אם היא הבת זוג שלך? אתה רואה אל מה הנאוף הביא אותך? עד שתהיה משגע לגמרי! וכך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ב.): 'אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות', וסוף כל סוף זכית להתחתן אתה, רק בגלל הפעם והרציחה שיש בך מחמת הנאוף שטבוע בך — אתה מוציא את העצבים שלך על אשתך וכו'.

אתה צריך לדעת, כי כף לא יכולים לחיות, בנדאי תשלם על זה מחיר כבד מאד וכו', כי על נאוף משלמים בחיים מחיר קשה וכו', אם לא חוזרים בתשובה.

ולכן אין לה עצה אחרת, אלא לחזר בתשובה שלמה, ולקבל על עצמך לעקור ממך את הפעם והרציחה שיש בך וכו', ואז כולי האי ואולי, אם תחזר בתשובה שלמה — היא תחזר אליך וכו', ואתה צריך לדעת, שפך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד): 'במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'. ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב פנא): 'גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש-מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד'.

והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד מאדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שהוא עשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו. ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה כ', סימן יג): 'בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי — אין רשות למלאך ליגע בו. בשביל זה הוא מסית את כל אדם — מה לה לחזר בתשובה? ומה לה להתודות? כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, אין רשות למלאך המות ליגע בו'.

שו"ת תתקו ברסלב קנט

ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח): 'אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש עליך, שתזכה לחזר בתשובה שלמה, ולעזב כבר את כל השטיות שלך, ולהיות איש פשר.

המאחל לך תשובה שלמה...

תתקו.

לא שלמתי שכר דיכה, וזרקו אותנו לרחוב. למה
ה' עשה לי את זה?

שאלה:

מאת חיים: לכבוד הצדיק מיבנאל. אני נמצא בבעיה רצינית מאוד. הוציאו אותי ואת אשתי ואת שני ילדי מהדירה שבה גרנו, כי לא שלמתי שכר דיכה כבר חצי שנה.

בעל-הבית הוציא אותי על-פי החק, ואנחנו ממש זרוקים ברחוב, ואין לנו לאן ללכת. מה אעשה? יש לי בטחון שהקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותי, אבל אני לא מבין איך קרה לי דבר כזה, וזה מכניס בי ספקות גדולים באמונה, אשמח מאוד אם תוכלו לענות לי.

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום שני לסדר פי תבא, ט"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (אבות ב, ב): 'יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון'; אדם צריך לחפש ולמצא לעצמו איזו עבודה, כדי להתפרנס על ידה.

וכן רבנו ז"ל רצה מאד, שכל אחד יהיה לו איזה מקור פרנסה, ואמר (חיי-מוהר"ן, סימן תקא): 'שחפץ מאד שתהיה לנו פרנסה, אף-על-פי שבטחון גם-כן טוב מאד, אף-על-פי-כן טוב מאד כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודת הבטחון, במקום זה יעשה עבודה אחרת, כלומר, כי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה, ויהיה לו בלבול הדעת מהפרנסה, ויצטרך בכל פעם לחזק עצמו במדת הבטחון, במקום זה יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחרת בשאר עניני עבודת השם'.

כלל גדול צריך כל אחד ללמד, ששכר דירה או משפנתא, בא אפלו לפניי אכל וכו', כי אם לא ישלם שכר דירה — יזרקו אותו מהדירה שגר בה, והבעל-הבית צודק, הוא לא יכול להתחזק בחנם דיר, יש לו את ההוצאות שלו וכו'.

וכן אם יש לאדם בית, עליו לשלם את המשפנתא, כי אם לא, הבנק יעקל את הבית, ויוציאו אותו משם, וימכרו את זה לאחר, ותהיה מהצועקים שאינם נענים וכו'.

ולכן צריך פל אחד לדעת, ששכר דירה או משכנתא בא לפני הכל, ואם אין לו, הינו שאין ידו משגת לשלם שכר דירה וכו', שיעבד בכל עבודה אפשרית, העקר שיהיה לו ולאשתו וילידים קורת גג, אחרת, הוא מפקר לגמרי, ואם אינו מוצא עבודה — שילף לקבץ נדבות וזה ברור. וכמו שאי אפשר לומר: אקפץ מהגג, ויש לי בטחון שלא יקרה לי כלום, כף אי אפשר לומר, לא אעשה שום השתדלות להשיג לקורת ביתי, ולא יקרה כלום.

ולכן אתה צריך לדעת, פיון שהתחנת וחתמת על הכתבה, שאתה זן ומפרנס את אשתך ואת ילדיך — עליך להיות אחראי, ולא להיות מפקר, כי זו סתם הפקרות של בני-אדם, שלא משלמים שכר דירה, שלבסוף מסלקים אותם מהבית, ונשארים בלי קורת גג, או כשאדם כבר זכה וקנה דירה משלו, עליו לשלם את המשכנתא, כי אחרת יהיה בכלל שוטה המאבד מה שנותנים לו.

מה אמר לך? אצלך נתקיים מה שאמר החכם מכל האדם (משלי יט, ג): "אולת אדם תסלף דרכו ועל הוני"ה יזעף לבו", הרבה פעמים אדם עושה בחיים טעויות וכו', ואחר-כך יש לו טענות על הקדוש-ברוך-הוא, ויש לך עוד ספקות באמונה וכו', אין זה אלא חטאיך המרבים שבלבלו את דעתך לגמרי וכו', אם היית מצית את רבנו ז"ל, והיית תמיד מתבודד עמו יתברך, היה נכנס בך דעת ושכל ותבונה, ולא היית מגיע למצבים כאלו.

ולכן חזר בתשובה שלמה, והקדוש-ברוך-הוא החונן דעת — יתן לך דעת, ולא תחזר על הטעויות האלו שעשית וכו'. ואחר-כך לא תהינה לך טענות על הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

תתקז.

בעלי שרוי בכעס תמיד, ומוציא את כל העצבים עלי, ואני לא מבינה למה?

שאלה:

מיאת שני: שלום וברכה לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני לא יודעת מה לעשות, אני צריכה מאד את עצת הצדיק מאחר והבית שלי התפרק. אני לא יודעת מה יש לבעלי, אבל הוא שרוי בכעס תמיד, ומוציא הכל עלי. אין יום שעובר בבית בלי מריבות. אנחנו מנסים או לפחות מאד רוצים לציית למה שהצדיק אמר לנו בפעם האחרונה, אבל אני מרגישה שיש כאן משהו חיצוני, שפשוט מבעיר אש בבעלי. אני יודעת שזה לא אופיני לו, כי בסך הכל יש לו מדות טובות, אבל משהו קרה והוא השתנה. אני חייבת את עצת הצדיק, כי רק לפי דבריו אלך. בבקשה מוהרא"ש, תענה לי ותגיד לי מה קרה אתנו, למה זה ככה? אני רוצה לציין, שלאחר ששמעתי את מה שאתה אומר על האינטרנט — נתקתי אותו. מה שתגיד אעשה, רק תעזור לי בבקשה, הנשואים שלי מתפרקים. השם ישמר ויאריך ימיה בניעימים.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר כִּי תבא, י"ז אֲלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׁנֵי תַחֲוֵיהֶ.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵת צְרִיכָה לְבָרֵר מֵה מְצִיק לְבַעֲלֶךָ? וּבִשְׁעָה שְׁיִהְיֶה רְגוּעַ, אִז כְּדַאי לָךְ לְתַפֵּס אֶתוֹ שִׂיחָה גְלוּיָה, וּלְבָרֵר אִיזוֹ נִקְדָּה מִפְּרִיעָה לוֹ וְכו', וְשִׁיחָה פְתוּחַ עִמָּךְ, כִּי כָךְ לֹא יְכוּלִים לְחַיּוֹת, שֶׁהַבֵּית בּוֹעֵר בְּאֵשׁ. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סח): שֶׁהַפֶּעַס דּוֹחָה מִהָאָדָם אֶת כָּל הַפְּרִנְסָה, וְאֶפְלוּ שְׁנֹגְזוֹר עָלָיו שְׁיִיחָה לוֹ הִרְבָּה כֶּסֶף וְכו', עַל-יְדֵי פֶעַס הוּא בָּמוֹ יִדְּיוֹ דּוֹחָה אֶת זֶה וְכו', וּמֵדַת הַפֶּעַס זֶה הַמְּדָה הִכִּי מְגַנָּה שְׂרָק יְכוּלָה לְהִיּוֹת.

עַד כְּדֵי כָךְ שֶׁאֲמָרוּ בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (תְּצַנֶּה קפב.): 'בְּמֵאֵי אֲתִיבָדַע לְקַרְבָּא בְּרַ נֶשׁ בְּהִדְיָה, אוֹ לְאֲתַמְנַעַא מִנְיָה? בְּרוּגְזִיָּה מִמֶּשׁ, יָדַע לִיָּה בְּרַ נֶשׁ, וַיִּשְׁתַּמּוּדַע מֵאֵן אִיָּהוּ. אִי הֵיָּה נֶשְׁמָתָא קַדִּישָׁא נֶטֶר בְּשַׁעֲתָא דְרוּגְזוּי, דְּלֹא יַעֲקֹר לָהּ מֵאֲתַרְהָא, בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַחֲוֹתָהּ הֵהוּא אֵל זָר, דָּא אִיָּהוּ בְּרַ נֶשׁ כְּדָקָא יְאוּת. דָּא אִיָּהוּ עֲבָדָא דְמֵאֲרִיָּה, דָּא אִיָּהוּ גְבַר שְׁלִים: וְאִי הֵהוּא בְּרַ נֶשׁ לֹא נֶטֶר לָהּ, וְאִיָּהוּ עֲקֹר קַדִּישָׁה דָּא עֲלָאָה מֵאֲתַרְיָה, לְמִשְׁרֵי בְּאֲתַרְיָה סֵטְרָא אַחְרָא. וְדַאי דָּא אִיָּהוּ בְּרַ נֶשׁ דְּמֵרִיד בְּמֵאֲרִיָּה, וְאָסִיר לְקַרְבָּא בְּהִדְיָה וּלְאֲתַחֲבְרָא עִמְיָה, וְדָא אִיָּהוּ (אִיּוֹב יח, ד): "טָרַף נֶפֶשׁוֹ בְּאִפּוֹ". אִיָּהוּ טָרַף וְעֲקֹר נֶפֶשִׁיָּהּ, בְּגִין רוּגְזִיָּה, וְאִשְׁרֵי בְּגִיָּה אֵל זָר. וְעַל דָּא כְּתִיב:

חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, דהיא נשמתא קדישא טריף לה, וסאיב לה, בגין אפו.

[איך יכולים לדעת אם מטר להתקרב אל האדם הזה או להתרחק ממנו? בכעסו של אדם מתודע מהות כל האדם ומתגלה מי הוא, אם אדם שומר על עצמו לא להיות בכעס, כדי שלא תהיה נעקרת ממנו נשמתו — זה הוא אדם כמו שצריך להיות, הוא עבד של הקדוש-ברוך-הוא, והוא אדם השלם, ואם אדם הזה לא שומר על עצמו לא להיות בכעס, והוא עוקר את הקדשה ממנו, ונכנס בו סטרא אחרא, אדם הזה הוא מורד בקדוש-ברוך-הוא, ואסור להתקרב אליו, אדם שהוא בכעס הוא עוקר את הנפש שלו, ושורה בו הסטרא אחרא. מי שבכעס הנשמה שלו בורחת ממנו, והוא מטמא את עצמו].

ואמר האריז"ל, את כל העברות יכולים לתקן וכו', אבל הכועס עוקר את נשמתו לגמרי, וקשה להחזיר לו את נשמתו, ולכן סובל מה שסובל וכו', ואת כל זה את צריכה להסביר לו ולהיות אתו פתוחה, כי יכול מאד מאד להיות שמשהו רציני מציק לו, וקשה לו להגיד לה, ולכן היי אתו פתוחה, וללחץ עליו מה מפריע לו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לה כתיבה וחימה טובה...

תתקח.

יש לי הרבה בלבולים לגבי הנסיעה לאומן, למה זה ככה?

שאלה:

מיאת מאיר: שלום וברכה לרב שיק שליט"א. יש לי הרבה בלבולים לגבי הנסיעה לאומן. למה זה ככה? ומה אני יכול לעשות? ואם לא אזכה לנסע לאומן לראש השנה, איך אני יכול לקבל את זה בצורה חיובית? תודה רבה על התשובה.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שלישי לסדר כי תבא, י"ז אולול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מאיר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן עט): 'מה שאדם מתחיל להכניס בעבודת השם ותפריך ולהתקרב להצדיק האמת, באים עליו הרהורים ובלבולים גדולים, זה כמו למשל כלי מים, שמתחלה נראה כאלו המים צלולים. ואחר כך כששופתין ומעמידין את המים אצל האש ומתחיל להתבשל, אזי מתבלבלים המים, ומעלה הרתיחה כל הפסלת שהיתה במים, ועולה כל הפסלת למעלה. וצריך שייעמד אחד להסיר חלאת ופסלת המים בכל פעם. ומתחלה נדמה כאלו המים צלולים לגמרי, ואחר כך נראה הפסלת שבמים העולה בכל פעם

למעלה, ואזי כשמשירין בכל פעם חלאת ופסלת המים, אזי אחר-כך נשארין המים צלולים וזפים באמת כראוי. כמו-כן ממש קדם שמתחיל האדם להפגס בעבודת השם יתברך, אזי הטוב והרע מערבין בו, ומחמת שהם מערבים מאד, אין נראה הפסלת והרע שבו כלל, כי הם מערבים יחד לגמרי הרע עם הטוב. אף אחר-כך כשמתחיל להפגס בעבודת השם יתברך, ומתקרב להצדיק האמת, אזי מתחיל להזדבב ולהתברר, ואזי עולה הפסלת והרע בכל פעם למעלה, כמשל הכלי עם המים וכו', וצריך שיעמד אחד שיסיר ממנו חלאתו ופסלתו בכל פעם, ואזי ישאר אחר-כך זך וצלול לגמרי באמת כראוי.

וזה שיהי לכל אחד ואחד שרוצה להתקרב אל רבנו ז"ל, שהוא הצדיק האמת שבדור הזה, תכף-ומיד כשרק מתקרב, מתחילים לעבר עליו משברים וגלים, שאף פעם לא היו לו דברים כאלו, והוא לא מבין מה קרה? אלא עד עכשו היה מערב אצלו הטוב והרע יחד, ואפלו לא ידע שהוא רחוק לגמרי ממנו יתברך וכו'. וכיון שמתקרב אל הצדיק האמת שהוא רבנו ז"ל, אז מתחיל להתבשל אצלו וכו', כדי שהטוב ישאר והרע יפלו וכו'.

כמו-כן פל אלו שרוצים לנסע אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, מתחילים לעבר עליהם פל מיני משברים וגלים, עליות וירידות, ספקות ובלבולים וכו', עד שהם לא מבינים מה קרה? הלא כשנסועים למקום אחר, אין את הבלבולים האלו, ודיקא כשרוצים לנסע אל ציון רבנו ז"ל אז מתחילים פל הבלבולים, ועובר על בני-אדם מה שעובר וכו', בלבולים וחלישות הדעת ועגמת נפש וכו' וכו', ולא יודעים מה קרה?

אֵלָא הַסְבָּה הַיָּא, שְׁעַכְשׁוּ בָּא אֶל תְּקוּנוֹ הַנִּצְחִי, וְלִכְּן לֹא
בַחֲנָם שְׁמַתְחִיל לְהַתְּבַשֵּׁל אֶצְלוֹ מַה שְׁמַתְבַּשֵּׁל, כְּדִי שְׁהִרַע
יִפְל, וְהַטּוֹב יַעֲלֶה מֵעֵלָה מֵעֵלָה.

אַקְוָה מְאֹד, שְׁתִּזְכֶּה לְשַׁבֵּר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת, וְתִבּוֹא
לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוֹמֵן, שְׁשֵׁם תִּקְבַּל אֶת הַתְּקוּן הַנִּצְחִי שֶׁלָּךְ,
כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (תַּיִי מוֹהַר"ן, סִימָן תו): 'שִׁיכּוּלִין אִז אֲנָשִׁים
לְקַבֵּל תְּקוּנִים מַה שְּׁבִכְל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר שְׁיִהְיֶה לָהֶם
תְּקוּן בְּשׁוּם אִפֶּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִין אֶפְלוּ הֵם
לְקַבֵּל תְּקוּן. אֶף-עַל-פִּי שְׁבִכְל הַשָּׁנָה אֶפְלוּ הוּא בְּעֶצְמוֹ ז"ל
לֹא הָיָה יְכוּל לְתַקְּנָם, אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוּלִים לְקַבֵּל
תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְּקוּנִים
מַה שְּׁבִכְל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יְכוּל לַעֲשׂוֹת.'

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע
בְּתַפְּלָתִי, שְׁאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתִּהְיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לָּךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תתקט.

**הַרְוֵפָאִים שְׁכָנְעוּ אוֹתִי לַעֲשׂוֹת נִתּוּחַ בְּעִינַיִם,
וּמֵאֵז הַנִּתּוּחַ הַמִּצָּב רַק הַחֲמִיר**

שְׁאַלָה:

מֵאֵת יַעֲקֹב: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק מִיְּבִנְאֵל. אֵין לִי
מִסְפִּיק מְלִים לְהַסְבִּיר מַה שְּׁסִפְרִי 'אֲשֶׁר בְּנַחֲלִי עָשׂוּ
בְּשִׁבְלִי, פְּשׁוּט הוֹצִיאוּ אוֹתִי מִחֻשָּׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל. יֵשׁ לִי

בְּעִינֵה רְצִינִית, הַרְוֹפָאִים שְׁכַנְעוּ אוֹתִי שְׁפָדָאִי לִי לַעֲשׂוֹת נְתוּחַ בְּעֵינַיִם, כִּי סִבַּלְתִּי הַמּוֹן. הַקְּשַׁבְתִּי לַעֲצָתָם וְעִשִׂיתִי אֶת הַנְּתוּחַ. וּמֵאָז, לַצַּעֲרֵי הַרֵב, הַמְצַב נִהְיָה עוֹד יוֹתֵר גְּרוּעַ, וְאֲנִי סוֹבֵל יוֹתֵר. הָאִם פְּדָאִי לִי לְתַבַּע אוֹתָם?

וּבְרִשׁוּתְכֶם אֲשָׁאל עוֹד שְׂאֵלָה: הַשְּׁקַעְתִּי כֶסֶף בַּחֲבָרוֹת שְׁנַחֲשָׁבוֹת חֲזָקוֹת וְאֲמִינוֹת, אֲבָל יַעֲקֹב הַמְצַב הַכִּפְלָפְלִי בַּעוֹלָם בַּתְּקוּפָה הָאַחֲרוֹנָה — הָעֶרְךָ שֶׁל הַחֲבָרוֹת יָרַד, וְגַם הָעֶרְךָ שֶׁל כֶּסְפֵי הַמְשַׁקִּיעִים. הָאִם פְּדָאִי לִי לְמַכּוֹר אֶת הַהֲשַׁקְעוֹת שְׁלִי וְלִסְפַּג הַפְּסָדִים, אוֹ לְחַכּוֹת לְיָמִים יוֹתֵר טוֹבִים, שְׂאֵז הַכֹּל יִחְזוֹר לְעֶרְכּוֹ?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תבא, י"ז אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יַעֲקֹב, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן — אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת, כִּי מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְתַבַּע רוֹפְאִים, כִּי הֵם מְגַנְיִים מְכַל הַבְּחִינּוֹת, כִּי כָּל אֶחָד הַזְּקוּק לַעֲבֹר נְתוּחַ, מַחְתִּימִים אוֹתוֹ עַל כְּמָה וְכְמָה טְפָסִים, וְהוּא אֶפְלוֹ לֹא יוֹדֵעַ עַל מָה הוּא חוֹתֵם ... וְשֵׁם פְּתוּב בְּפְרוּשׁ, שֶׁהֵם לֹא לּוֹקְחִים אַחֲרֵיָהוּ אִם קוֹרֵה מְשֵׁהוּ. וְזֶה בְּרוּר לְמִי שְׂיִוְדַע אֶת זֶה, וּמָה גַם שֶׁהֵם יְכוֹלִים לְהוֹכִיחַ, שֶׁהֵם עָשׂוּ עֲבוּדָה טוֹבָה מִבְּחִינָה מְקַצְוֵעִית וְרַפּוּאִית וְכוּ', וְעַל כֵּן אֱלוֹ אֱמֹר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נ'): 'שְׁצַרִּיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׁמּוֹר מְרוֹפְאִים וְכוּ', וְהָאֲרִיךְ בְּזֶה מְאֹד'; עַיִן שָׁם, אֲבָל יֵשׁ שִׁיחָה מְרַבְּנוּ ז"ל: "אִם הוֹלְכִים כְּבָר אֶל רוּפֵא — צָרִיךְ לְלַכֵּת אֶל הָרוּפֵא הַכִּי מִמְּחָה".

וְהִנֵּה בְּעֵינַיִן נְתוּחַ, צָרִיךְ לְדַעַת, שְׂאֵף פֶּעַם לֹא נִגְשִׁים אֶל

נתוח בלי התיעצות עם שלשה רופאים אחרים וכו', אין דבר כזה שרופא יכול לשכנע את האדם, שהוא מכרח לעשות את הנתוח וכו', מי שהולך שולל אחריו — זו הבעיה שלו, אם שלשה רופאים אחרים לגמרי, שאין להם שיכות אחד לשני, ממליצים לעשות נתוח — זה דבר אחר לגמרי, אבל סתם מפני שרופא נסה לשכנע שאתה צריך נתוח וכו', לא עושים נתוח בשום פנים ואפן וכו', ואצלי זה קרה כבר כמה וכמה פעמים, שרופא אמר, שאני מכרח נתוח, ובררתי אצל עוד כמה רופאים ממחים, ולא דבים ולא יער.

ולכן צריכים מאוד מאוד להזהר בדברים כאלו, ולהתיעץ עם כמה רופאים ממחים בתחום שהוא צריך וכו', תהלה לאל, היום החסד בין עם ישראל נפלא ביותר, יש כמה וכמה ארגונים שמטפלים בענין הזה — להביא לאדם את הרופא הכי ממחה, ולכן צריכים תמיד להתיעץ אתם לפני שעושים דברים כאלו על דעת רופא אחד, כי סוף כל סוף הוא נוגע בדבר, והוא צריך את הפסך של האדם. עם כל זאת, תתיעץ עם עורך-דין שבקי בתיקים כאלו.

בענין השקעת כסף — צריכים מאוד מאוד להזהר בזה, לא מבעיא לאדם פרטי, אסור להשקיע אפלו שקל אחד, ואפלו שאנשים אומרים שמקבלים אחוזים גבוהים וכו', הכל מרמז ונטול שחר ... כי לבסוף פושטים רגל, וזה מעשים בכל יום, שתמיד צצה איזו חברת קש או יחיד, ומבטיחים אחוזים גבוהים, וכלם רצים אחריו ומשקיעים, והוא נותן חדש או חדשים אחוזים גבוהים, וכך באים עוד אנשים להשקיע, ולבסוף הכל מתפוצץ וכו', ואבדו את כל ההשקעה, וכמה שבני-אדם לא יפשו ויפלו בפח — לא ילמדו לקח, ולכן להשקיע אצל אדם פרטי — זה בודאי

אסור, כי הוא מאבד את עצמו לדעת, אלא אפלו בהכרות גדולות לא כדאי להשקיע בשום פנים ואפן, ואפלו שיש לפעמים רוחים — הכל דמיון אחד גדול וכו', כי אלו ההשקעות הם בכלל המורים ... ואוי ואבוי לאדם שמהמר, כי יאבד את כל הפסך שיש לו וכו'.

ולכן עצתי, אם אפה יכול עוד להציל משהו, מכר הכל, לפני שלא יהיה שום ערך כלל בהשקעה וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה בעינים, ותזכה לעינים בריאות — לראות את האמת, שכל העולם הזה הוא כצל עובר, ואשרי מי שזוכה לחטף בכל יום מצוות ומעשים טובים, תורה ותפלה, צדקה וגמילות חסדים, שרק הם ילכו לפניו, כמו שאמר התנא הקדוש (אבות ו, י): 'לפי שבשעת פטירתו של אדם, אין מלוין לו לאדם לא פסך ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד'.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתקי.

בעלי עובד קשה ואנחנו בקשי מתראים, זה גורם לי לתסכול גדול

שאלה:

מאת נעמי: שלום לכבוד הצדיק. לאחרונה אני כל הזמן בעצבות ויאוש. קשה לי שבעלי עובד הרבה, ואנחנו בקשי מתראים, וגם כשהוא לא בעבודה

אנחנו בקשי מתראים, אני כבר לא מרגישה שיש לי בעל. פטרו אותי מהעבודה ואני ממש מלאשת מזה. נמאס לי כבר לגור איפה שאני גרה, כי אין לי פרטיות, והמקום גורם לי לעצבים.

כשאני ובעלי מדברים על הנושא, זה גורם למחלוקות וכעס, ואני לא יודעת מה לעשות. לאחרונה, אני ממש מתסכלת וממרמרת, ואין לי כח לכולם. מה פדאי לעשות! תודה רבה לצדיק על כל העצות הנפלאות, שתהיה לה רפואה שלמה, ותצליח בכל!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבא, י"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל נעמי תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל אסור להיות בעצבות, במרירות ובדכאון אפלו פרגע, כי זה רק מביא את האדם למחלות רעות וליאוש גדול מאד, ומסבך לו את החיים יותר ויותר, פי עם עצבות ומרירות לא מגיעים לשום מקום, אלא הישר אל השאול תחתית ומתחתיו. ולכן לא בחנם שרבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על שמחה, ואמר (לקיט"י מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, פי כל המחלות הבאות על האדם, פלן באות רק מחמת קלקול השמחה'; ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה.

עכשו הבעיה היא רק אצלך, שאין לך עבודה, ומשעמם לך וכו', אבל את צריכה להעריך מאד מאד את בעלך, שהוא דואג לך ועובד הרבה וכו', העקר שלא יחסר לך שום דבר,

קעב שו"ת תתקי ברסלב

וְלִכֵּן עָלֶיךָ לְחֻזַק וְלַעֲוֹדָה וְלִשְׂמִיחָה אֶת בְּעֵלְךָ מְאֹד מְאֹד, שֶׁהוּא כֵּן עוֹבֵד וְדוֹאֵג בְּשִׁבְלֶךָ, וּמֵה שְׂאֵתָם בְּקִשֵׁי מִתְרָאִים — אִם תִּיָּאֲשֵׁי אוֹתוֹ, הוּא יִפְסִיק לְגַמְרֵי לְבוֹא וְכוּ'. וְאִז תִּתְחַלְנֶה הַבְּעִיּוֹת הַרְצִינִיּוֹת, וְלִכֵּן אֶת צְרִיכָה קֹדֶם לְחֻזַק וְלַעֲוֹדָה וְלִשְׂמִיחָה אֶת בְּעֵלְךָ, וְלֹא לְבִכּוֹת לוֹ שְׂמִשְׁעָמָם לָךְ, וְאֵתָם לֹא מִתְרָאִים וְכוּ'.

וּבְשִׁבְלֶךָ אֶת צְרִיכָה לְמִצְאָה אִיזוֹ עֲבוּדָה, תִּהְיֶה מֵה שְׂתִּיחָה, הָעֵקֶר שְׂתִּיחָה עֲסוּקָה וְלֹא מְשַׁעֲמָמָה, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּחַת נֹט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לְיַדֵּי שְׁעָמוּם (שְׁגֵעוֹן). וְלִכֵּן כָּל אִשָּׁה צְרִיכָה לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת עֲסוּקָה בְּמִשְׁהוּ, לֹא לְהִסְתַּוֵּב בְּחִסְרוֹן מַעַשׂ וְכוּ'.

הֵי פְקֻחִית, אֵל תּוֹצִיאֵי אֶת הָעֲצָבִים שְׁלֶךְ עַל בְּעֵלְךָ, כִּי הוּא בּוֹדֵאי לֹא חֵיב לָךְ שׁוֹם דְּבָר, הוּא עוֹבֵד מְאֹד קָשָׁה וְכוּ'. וְלִכֵּן הַשְּׂמֵרֵי מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַכְנִס לְמַחְלָקַת וְלְמִרְיבוֹת אֶתוֹ, שְׂזָה מְבִיא אוֹתָךְ לְתִסְפוּל, וְאֵת מְסִתּוֹבְבַת מְמַרְמֶרֶת וְכוּ', חָבֵל מְאֹד עַל כָּל הָעֲגָמַת נֶפֶשׁ שְׂאֵת גּוֹרְמַת לַעֲצָמָךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֶׂה יְדִיד, וְהָעֵקֶר שְׂיִהְיֶה לָךְ סְפוּק וְלֹא תִסְתַּוֵּבִי מְמַרְמֶרֶת.

הַמֵּאחֵל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תתקיא.

**מדוע יש צדיקים שנענשו עבור תפלתם
שהתפללו במסירות נפש?**

שאלה:

מאת ישי: יישר כח לצדיק על כל המסירות נפש בשבילי, ובפרט על המתנה של "סדר דרך הלמוד" של אמירה אפלו בלי הבנה, אשר רק בזכות זה אני לומד. רציתי לשאל: מה הפרוש של "הטיח דברים כלפי מעלה"? כי בדרך היומי של היום ושל אתמול (בזכות דף לא. ולב:) נראה, שכל הצדיקים כמו חנה, משה ואליהו עשו כן, וכנראה שזוהי מעלה שהתעקשו עם הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא נתן להם מבקשם. וכן אמרו חז"ל: "למנצח" — אשרי למלך שמנצחים אותו ושמן. ואולם במסקת תענית אומרים חז"ל: 'לוי איטלע, מפני שהטיח דברים כלפי מעלה', וכן בפרשת וארא: משה רבנו אמר: "למה הרעות לעם הזה", והקדוש-ברוך-הוא כעס עליו. גם רבנו ז"ל מפליג במעלת טענות ואמתלאות להקדוש-ברוך-הוא. אם כן, איך מסתדר כל זה ביחד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבא, י"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ישי, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש הפרש גדול בין תפלת הצדיקים שמבקשים

ומתעקשים ומתחננים שיתן להם הקדוש-ברוך-הוא שאלתם, ולא עוזבים אותו? תברך כבכּוֹל, ויש להקדוש-ברוך-הוא נחת שמנצחים אותו, כמאמרם ז"ל (פסחים ק"ט): 'למנצח מזמור לדוד, זמרו למי שנוצחין אותו ושמח, בוא וראה שלא כמדת הקדוש-ברוך-הוא מדת בשר ודם, בשר ודם מנצחים אותו ועצב, אבל הקדוש-ברוך-הוא נוצחין אותו ושמח'.

אבל על לוי, אמרו חכמינו הקדושים (תענית כה): 'הטיח דברים כלפי מעלה, שאמר: רבוננו של עולם, עלית וישבת במרום, ואין אתה מרחם על בניך וכו', על זה קבל את העניש שנעשה חגר וכו'. וכן מצינו אצל משה רבנו, שאמר להקדוש-ברוך-הוא (שמות ה, כב): "למה הרעתה לעם הזה למה זה שלחתני, ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך", ובשביל זה קבל את העניש, שלא יוכל כבר להכנס לארץ ישראל, כמאמרם ז"ל (סנהדרין קיא, ומובא בפרוש רש"י) "עתה תראה וגו' — הרהרת על מדותי, לא כאברקהם שאמרתי לו (בראשית כא, יב): "פי ביצחק יקרא לך זרע", ואחר-כך אמרתי לו "העלהו לעולה", ולא הרהר אחר מדותי, לפיכך "עתה תראה", העשוי לפרעה תראה ולא העשוי למלכי שבע אמות כשאביאם לארץ, עין שם.

ואף שמשה רבנו מסר נפשו בשביל עם ישראל, ולא יכול לסבל את צרות ושעבוד ישראל, עם כל זה מאחר שבקש ככה — אמר לו הקדוש-ברוך-הוא, שלא יראה את עם ישראל איך שנוכנסים לארץ ישראל וכו', אבל לוי קבל עניש על התבטאותו שנעשה חגר, כי לא מבקשים כף את הקדוש-ברוך-הוא, אלא ברחמים ובתחנונים, וכבר אמר רבנו

ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצו) על המשנה (אבות ב, יג):
 'וכשאתה מתפלל, אל תעש תפלתך קבע, אלא רחמים
 ותחנונים' וכו', כי אסור לאדם לעמד עצמו על שום דבר,
 הינו שאסור להתעקש בתפלתו, שהקדוש-ברוך-הוא יעשה
 לו דוקא את בקשתו, כי זה הוא כמו לוקח דבר בחזקה,
 בגזלה. רק צריך להתפלל ולהתחנן לפני השם יתברך
 ברחמים ובתחנונים, אם יתן השם יתברך — יתן, ואם לאו
 — לאו. וזה 'אל תעשה תפלתך קבע', מלשון גזלה, כמו
 שכתוב (משלי כב, כג): 'וקבע את קבעיהם נפש', הינו שכל
 מה שהוא מבקש, הן פרנסה או בנים או שאר צרכים, אסור
 להתעקש ולעמד עצמו בתפלתו, שדוקא יעשה הקדוש-
 ברוך-הוא את תפלתו, כי זה הוא תפלת קבע — שלוקח
 הדבר בחזקה ובגזלה, רק יתפלל ויבקש ברחמים ובתחנונים.

ועל זה אדם יכול להעמיד את עצמו, ולהתעקש ולא
 לעזב את הקדוש-ברוך-הוא, עד שלא יראה ישועה, אבל
 הכל בבחינת רחמים ותחנונים, ולכן יש הפרש בין שניהם,
 אקנה שמתבין.

העקר, תהיה חזק להתבודד בכל יום עמו יתברך,
 ולבקש ממנו יתברך כל מה שאתה צריך, כי רבנו ו"ל גלה
 לנו ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): 'ההתבודדות היא
 מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על-כל-פנים
 שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש
 שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות, בדברי חן ורצוי
 ופיוס — לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו
 לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו תהיה בלשון שמדברים
 בו וכו', ואת כל אשר עם לבבו — שיח ויספר לפניו

יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך — על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך.

ובענין סדר דרך הלמוד — המתנה הזו נתן רבנו ז"ל ולא אני, כמובא בדבריו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן עו), ומבאר באריכות בקנטרס "סדר דרך הלמוד", אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, ולומד כל יום על-פי הסדר הזה, ואז יזכה להספיק הרבה מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

תתקיב.

האם זה נכון שרבינו מעביר בדין כפר ב"ברכו" הראשון של ראש השנה את מי שנמצא באומן?

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד הרב שליט"א. זה רצון שהקדוש-ברוך-הוא יתמיד ויחזק בריאותכם עד ביאת גואל צדק. שמעתי מאנשים שאומרים, שמי שנמצא בראש השנה אצל רבינו באומן, אז כפר ב"ברכו" הראשון של החג, רבינו מעביר אותו בדין. האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פי תבא, י"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע, שרבינו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת הראש השנה שלו, עד כדי כך שאמר (ת"י-מוה"ר, סימן תה): 'הראש-השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע, שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיא אתם, כלכם בנדאי תלויין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם פלו תלוי בראש-השנה שלי.'

ואמר רבינו ז"ל לענין ראש השנה שלו (ת"י-מוה"ר, סימן

תו): 'ש'יכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף-על-פי-כן בראש-השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף-על-פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו זכרוננו לברכה לא היה יכול לתקנם, אבל בראש-השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. פי אמר, שהוא עושה בראש-השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות'.

וידוע, שדנים את כל העולם כלו בראש-השנה, ואת עם ישראל דנים קדם, כדי שמדת הדין לא תקטרג אחר שרואים את מעשה הגויים וכו', ועל זה אמר רבנו ז"ל, שהוא פעל, אשר את אנשיו שבאים אצלו, ידונו עוד בלילה הראשון, ולכן היה תמיד אצל אנשי שלומנו בלילה הראשון של ראש-השנה בחינת פחד גדול, לא רוקדים אז וכו', וממעטים בדבור וכו', כי הרי עכשו דנים אותם למעלה וכו'.

ומספר בין אנשי שלומנו, שרבנו ז"ל התפלל את תפלת שמונה-עשרה בליל ראשון של ראש-השנה למעלה מארבע שעות, אנשי שלומנו עוד הספיקו לגמר את התפלה, והלכו הביתה לעשות קדוש, ואכלו את סעדת החג, וברכו ברפת-המזון, וחזרו לבית-הכנסת, ועדין רבנו ז"ל עמד בתפלת לחש, וחכו לו עד שישגמר, כדי לאחל "שנה טובה ומתוקה" פנהוג.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

תתקיג.

עברתי ילדות קשה מאד, ואיני יודעת פיצד
להתמודד עם החיים

שאלה:

מאת רחל: שלום ותודה על האפשרות לשאל שאלה.
עברתי ילדות קשה מאד, וזה רוידף אותי עד עכשו.
אני לא מצליחה ולא יודעת איך להתמודד עם
החיים, כי אני מרגישה בודדה במערכה, ובלי שום
חזק נפשי. מה הרב מנעץ לי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבא, י"ז אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל רחל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו דרך חדשה בחיים, שזו דרך ישנה,
עוד מהאבות והנביאים הקדושים, והיא דרך קלה מאד מאד,
וקשה מאד מאד, הינו להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-
ברוך הוא בשפת האם, וכל מה שמעיק ומציק לאדם, שיהיה
רגיל לדבר ולספר אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו,
ואז אף פעם לא יהיה לבד.

ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רכט), שמבאר ברמב"ם
(פרק א' מהלכות תפלה, הלכה א' ב'), שעקר התפלה הוא מצות עשה

מן התורה, שיתפלל האדם ויבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, והוא יכול לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בכל שפה שרק יכול, פי מצות עשה להתפלל בכל יום, שנאמר (שמות כג, כה): "ועבדתם את הוי"ה אלקיכם" — מפי השמועה למדו שעבודה זו היא תפלה, שנאמר (דברים יא, יג): "ולעבדו בכל לבבכם", אמרו חכמים אי זו היא עבודה שבלב? זו תפלה וכו', ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה, ולפיכך נשים ועבדים חביבין בתפלה, לפי שהיא מצות עשה שלא הזמן גרמא, אלא חיוב מצוה זו כף הוא, שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום, ומגיד שבחו של הקדוש-ברוך-הוא, ואחר-כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה, ואחר-כך נותן שבח והודיה להשם יתברך על הטובה שהשפיע לו כל אחד לפי כחו; אף אחר-כך ראו אנשי כנסת הגדולה שהלכו בגולה בימי נבוכדנצר הרשע, ונתערכו בפרס וביון ובשאר האמות וכו', ועמדו ותקנו סדר התפלה; עין שם.

אבל, אמר רבנו ז"ל, על-כל-פנים, מדינא זהו עקר התפלה, על-כן גם עכשו, שמתפללין סדר התפלה שתקנו אנשי כנסת הגדולה, הינו שלש תפלות ביום: שחרית, מנחה, ערבית, עם כל זאת טוב מאד להאדם להיות רגיל להתפלל לפני השם יתברך תפלות ותחנונות ובקשות מלבו בלשון שמבין בה, שיוזכהו השם יתברך לעבודתו באמת, פי זה עקר התפלה. וכאשר האדם מרגיל את עצמו בעבודה הקדושה הזו תמיד, להיות רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, אזי אדם אף פעם לא לבד, איפה שהוא רק הולך, ואיפה שהוא רק עומד, הוא נמצא עם הקדוש-ברוך-הוא.

והוא כעין שאמרו חכמינו הקדושים (נלקוט דברים, רמז תתכה) על הפסוק (דברים ד, ז): "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים

קרובים אליו פהגוי"ה אלקינו בכל קראנו אליו, מעשה בספינה אחת, שהיתה כלה של נכרים, והיה בתוכה יהודי אחד, הגיעו לנמל אחד, אמרו לאותו יהודי: "טול מעות ועלה לנמל, וקח לנו משם מאומה". אמר להם: "לא אכסנאי אני? ואיני מפיר להיכן אלף!" אמרו לו: "יש יהודי אכסנאי? בכל מקום שאתה הולך — אלקיך עמך! הוי "אשר לו אלקים קרובים אליו", זאת אומרת, יהודי הוא אף פעם אינו לבד, איפה שהוא הולך, הוא הולך עם הקדוש-ברוך-הוא. וכן אמרו (שם): "בכל קראנו אליו" — 'בכל לשון שישראל קוראין להקדוש-ברוך-הוא — עונה אותם'.

נמצא, שעל-ידי שמרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, שזה נקרא אצל רבנו ז"ל 'התבודדות', אזי הוא אף פעם לא לבד. ורבנו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת הענין הזה, שאדם ירגיל את עצמו תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לו את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, ותכף-ומיד כשמרגילים את עצמם ללכת בדרך זו, אזי אף פעם לא משעמם, ואף פעם לא נמצאים לבד, תמיד יש מה לעשות וכו' וכו'.

ולכן הרגילי את עצמך, לילך בדרך הקל והנעים הזה, אבל מצד שני, זה גם מאד מאד קשה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), שלזה צריכים אמונה ברורה ומזככת, כי באמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, שמלא כל הארץ כבודו, והקדוש-ברוך-הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה, בודאי היה מתפלל בהתלהבות גדולה, והיה מדקדק מאד לכונן את דבריו, ובשביל שהאדם אינו יודע ידיעה זאת בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל-כף, ואינו מדקדק כל-כף וכו', הינו מי שאין

לו אמונה ברורה ומזככת, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, אז לו קשה מאד מאד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כי אמונה ותפלה תלויות זו בזו, ולכן צריכים לבקש גם על זה, שתהיה לו אמונה ברורה ומזככת, שירגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא אתו, ואז כבר לא תהיה לו בעיה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אף שעבר עליך מה שעבר בחיך וכי, אסור לך להתיאש ולפל בדתך, אלא התחילי להתנהג בדרך הנפלאה הזו, ואמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב, תהלים כ) על הפסוק (תהלים צא, טו): "יקראני ואענהו", אמר הקדוש-ברוך-הוא: בשעה שמגעת צרה לישראל ומבקשין אותי, והן משתתפין בכבודי — כבודי עמהן, באותה שעה אני עונה אותם, שנאמר: "יקראני ואענהו", למה? "עמו אנכי בצרה".

ולכן כל מי שיש לו צרה — אין עצה אחרת להנצל מזה, אלא פשהולך בדרך זו, להיות רגיל לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות והשפלות כלל, ולכן איפה שרק הולך, הקדוש-ברוך-הוא אתו, עמו ואצלו, אשרי מי שמקים זאת, ואז זה ילנה אותו כל ימי חייו עד היום האחרון, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה, פרק טו): 'לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלויים אותו עד שיגיע לבית עולמו'; אין עוד דבר שמלנה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצלחי.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתקיד.

**בְּעָלֵי עוֹשָׂה כָּל מַה שֶׁהַהוֹרִים שָׁלוּ אוֹמְרִים,
וְלִדְבָרִים שָׂאֲנִי מִבְּקִשָּׁת הוּא אֵינוֹ מִתְיַחֵס**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מֵיכָל: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב. אֲנִי וּבְעָלֵי כָּל הַזְּמַן
רְבִים, וּבְרַב הַמְקָרִים זֶה בְּגִלְל חֶסֶר תְּשׁוּמַת־לֵב. הוּא
מִמֶּשׁ לֹא מִתְיַחֵס אֵלַי. כָּל מַה שֶׁהַהוֹרִים שָׁלוּ אוֹמְרִים
לוֹ הוּא עוֹשֶׂה, וְכָל מַה שָׂאֲנִי מִבְּקִשָּׁת, הוּא אוֹמֵר לִי
"תַּעֲשֵׂי לְבַד". אֲנִי כְּבָר לֹא יוֹדַעַת אֵיךְ לְהִתְמוּדָד עִם
זֶה, וְחוֹשֶׁבֶת עַל גְּרוּשִׁיּוֹן. תַּעֲזֹר לִי בְּבִקְשָׁה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר כִּי תבא, י"ז אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מֵיכָל תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שֶׁהַדְּבָר הַכִּי מִזִּיק לְזוּג כְּשֶׁהֵם רְבִים
בְּיַחַד, וְכֵן אָמַר רַבְּנּוֹ ז"ל (ספֿר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן טו):
'בְּמָקוֹם מְרִיבָה — שָׁם הַשֵּׁטֶן'. וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד
לְשָׁמֹר עַל הַשְּׁלוֹם־בַּיִת, כְּדֵי שֶׁהַבְּרָכָה תִּהְיֶה מְצוּיָה בְּתוֹךְ
בֵּיתְכֶם.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, כְּשׁוּזוּג מִתַּחַתָּנִים, בְּהִתְחַלָּה מְאֹד מְאֹד
קָשָׁה לָהֶם, לְפַעֲמִים הָאִשָּׁה עֲדִין חוֹזֶרֶת בְּכָל פַּעַם אֶל הַהוֹרִים
שָׁלָה, וְהֵם אֲצֵלָה יוֹתֵר מִבְּעֵלָה, וְזֶה כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד לְבַעַל

— מדוע את לא נותנת לי את תשומת-הלב? מדוע את רצה תמיד יותר אל האמא מאשר אלי? וכן להפך, לפעמים הבעל חוזר בכל פעם אל ההורים שלו, והם אצלו יותר מאשתו, וזה כואב מאד מאד לאשה — מדוע אתה לא נותן לי את תשומת-הלב? מדוע אתה רץ תמיד יותר אל האמא מאשר אלי?! ולכן זוג שרוצים להצליח בנשואין שלהם — אסור לקנא אחד בשני — למה עדין רצים יותר אל ההורים? וכו', כי כך טבע העולם, שנמשכים למקום שנתנו להם חם ואהבה ביותר.

ולכן עד שהזוג מפירים את עצמם יותר ויותר, ונבנה ביניהם חם ואהבה והבנה הדדית — זה לוקח זמן, ואסור לקנא אחד בשני וכו', ולא לחיות בקטנוניות פאלו הוא אוהב את ההורים שלו יותר ממני, או פאלו היא אוהבת את ההורים שלה יותר ממני וכו'.

ולכן אני מאד מבקש ממך, התאזרי-נא במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא'. ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס — על-ידי-זה היא מצילה את חיי הנשואין שלה, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות, ולא להפגס בכעס ובקנאה, ועליה להשתדל שלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): 'עצם מעצמי ובשר מבשרי, לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת'. ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית, ועל-ידי-זה יצליחו בחיי נשואיהם.

שו"ת תתקטו ברסלב קפה

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך פתיבה וחתומה טובה...

תתקטו.

**לאחר שבעלי פטר מעבודתו, הוא הוריד את
הזקן והפאות**

שאלה:

מאת רבקה: שלום אל מוהרא"ש הקדוש שליט"א. בעלי היה מלמד בתלמוד-תורה חרדי, ולאחרונה פטרו אותו בלי שום סבה. אני לא יודעת למה הם עשו את זה. עכשו הוא הוריד את הזקן והפאות, ואני מאד שבורה בגלל זה. איך אני אמורה להתמודד עם זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פי תבא, י"ח אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל רבקה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה חכמינו הקדושים אמרו (גדרים מח.): 'סופו מוכיח על תחלתו', ובנדאי לא פטרו אותו סתם ככה, מסתמא היתה להנהלה סבה צודקת שפטרו אותו, כי בן לילה ליום לא מורידים את הזקן והפאות — מכרח להיות שהתולעת של

קלות דעת וספקות באמונה קרקרה בו כבר מזמן וכו',
 וכנראה שהנהגה הרגילה בזה, ולכן פטרוהו, ועכשיו
 מתגלה מה הפנימיות שלו וכו'.

ידוע מה שאמר מוהרנ"ת ו"ל (לקוטי הלכות, גלות, הלכה ג',
 אות ב'): עקר דת ישראל ועקר היהדות תלוי בזקן ופאות,
 ובהם נפר היהודי, שהוא מזרע ברך השם, מזרע ישראל. ומי
 שרוח אחרת עמו, חס ושלוש, ורוצה לכפור, חס ושלוש,
 באלקי ישראל, תחלת הפירה היא, שמשליך, חס ושלוש,
 מעליו הזקן והפאות, כי באמת כל דת ישראל הקדושה
 תלויה בזקן ובפאות, כי כל דברי תורתנו הקדושה וכל
 המצוות כלן הן בחינת צמצומים להשגת אלקותו ותברך, כי
 כל אות ואות וכל תבה ותבה מתורתנו הקדושה שבכתב
 ובעל-פה, וכל מצוה ומצוה וכל מנהג פשר של ישראל עם
 הקדוש והנבחר, כלם הם שעורים וצמצומים, שעל ידם יזכו
 להשיג השגת אלקותו ותברך, כל חד לפום מה דמשער
 בלביה, כפי אשר יזכה על-ידי עבודתו ויגיעתו בתורה
 ומצוות ומעשים טובים, ויפרש ממעשים רעים. וכל מי
 שמוריד את הזקן והפאות בשאט נפש ובזדון ובמעל, אוי לו
 ואוי לנפשו, כי עוקר עצמו ונפשו מאלקי ישראל, ואין לו
 חלק בתורת משה, אוי לנפשם כי גמלו להם רעה. ובשביל
 זה נתפשטה, בעוונותינו הרבים, מאד, חכמת הפילוסופיה
 והאפיקורסות במדינת אשכנז וסביבותיהם, שפרקו מעליהם
 באלו הדורות על מלכות שמים לגמרי, והשליכו זקנם
 והפאות ומלבישים במלבושיהם וכו', ובאמת אינם עוברים
 על חמשה לאוין בלבד, כי כשמשחיתים פאת זקנם — כאלו
 עוברים על כל התורה כלה, כי כל התורה כלה תלויה בזה,
 כי על-ידי התער והספין שמרימין על הדיקנא קדישא

להשחיתה, חס ושלום, על-ידי-זה מתגברת מלכות עמלק, עי' שם.

ולכן מה יש לי להוסיף על דברי מוהרנ"ת ז"ל? אם הוא הוריד את הזקן והפאות — מתגלה הרקבון שהיה טמון אצלו, ולא בחנם שכל מי שזכה לחזר בתשובה שלמה, צריך תמיד לפחד שהרע שנטבע בו וכו', על-ידי שפטם את עצמו בטרפות ונבלות מגיל קטנות וכו', וגם לא נולד בקדושה וכו', שלא יצוץ חזרה וימשך אותו אל המקום שהיה מקדם התשובה וכו', וכבר אמר החכם מפל האדם (משלי כח, יד): "אשרי אדם מפחד תמיד, ומקשה לבו? יפל ברעה", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (פנחומא חקת): 'כף היא מדת החסידים, אף-על-פי שהקדוש-ברוך-הוא מבטיחם, אינם פורקים יראה, וכן ביעקב כתיב (בראשית לב, ח): "ויירא יעקב מאד"; למה נתיירא? אמר שפא התקלקלתי אצל לכן בכלום, וכתיב (דברים כג, טו): "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך", והניחני הקדוש-ברוך-הוא, ואף משה תפס את היראה בדרך אביו, ולמה נתיירא? אמר, שפא מעלו ישראל במלחמת סיחון או נתקלקלו בעברה, אמר לו הקדוש-ברוך-הוא: אל תירא כלן השלימו בצדק, אל תירא אותו, שלא עמד גבור בעולם קשה הימנו' וכו', עי' שם.

הרי שלף לפניה, שאם יעקב אבינו בחיר האבות, ומשה רבנו בחיר האנושי, פחדו וייראו ממנו יתברך, ומה יאמר הגר הקל, שעכשו בא במקלו ובתרמילו וכו', אם לא יחזר לסורו?! ולכן כל בעל תשובה צריך לרעד ולפחד תמיד, שלא יחזר אל סורו, כי אחרת מה פעל עם התשובה שלו?

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך פתיבה וחתימה טובה...

תתקטז.

האם זה נכון, שיש רבנים בברסלב, שרבנו בעצמו בא אליהם בראש השנה, ולכן אינם נוסעים לאומן?

שאלה:

מאת גיא: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, ברצוני לאחל לרב רפואה שלמה, וברכת 'יישר כחי' על הספרים שמחזקים אותנו בהתקרבות לרבנו הקדוש. אחד מרבני ברסלב אמר בשיחה, שיש צדיקים שרבנו בא אליהם בראש השנה, ולכן הם לא נוסעים לאומן. האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פי תבא, י"ח אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיא, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על האחולים והברכות לרפואה שלמה, והמברך יתברך מפי אל עליון.

אני לא יודע ממי אתה מדבר וכו', אבל אם זה לא מצחיק הייתי בוכה. איך ש יכולים לעבד על בני אדם, כל אחד עם הדמיון שלו וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן כח), שעכשו היצר הרע נקרא בשם כח המדמה, והדמיונות של אדם יכולים להרס אותו לגמרי, עד שהוא מטעה את עצמו ומטעה את אחרים, ואוי לו לאדם שנמשך אחר בעל מדמה כזה וכו'.

אם רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד, שנבוא אליו בראש השנה, עד שאמר (חיי-מוה"ר"ן, סימן תג): 'הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי, שיהיו כלם על ראש-השנה, איש לא יעדר, כי כל הענין שלי הוא רק ראש-השנה. והזהיר לעשות כרוז, שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו, יהיה על ראש-השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש-השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חדות ה' היא מעדכם", וזה נאמר על ראש-השנה'.

וידוע אצלנו, שהרב הקדוש רבי אהרן הרב מברסלב זי"ע, לא היה יכול להיות אצלו בראש השנה האחרון תקע"א וכו' (עין חיי-מוה"ר"ן, סימן תח). ענה הוא, זכרונו לברכה, ואמר בקול חזק מעמק הלב: ומה אמר לכם, אין דבר גדול מזה, הינו מלהיות אצלו על ראש-השנה. ואמר בזו הלשון בקול: זיע סגיא (ווי אזוי זאל איך אייך זאגין, קיין גרעסערס דער פון איז ניט פאר האנדין, איי אנדערע גוטע יודין זאגין ניט אזוי, איז נאך אקשיא) [מה אמר לכם! אין דבר גדול מזה, ואם צדיקים אחרים אינם אומרים כן, אז עוד קשיא]. (כלומר הלא בלא זה כבר מקשין עליו קשיות הרבה, ויהיה

קשה עוד קשיה זאת גם-כן, מה שהקפיד כל-כף להיות אצלו על ראש-השנה דיקא.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל (שם): מכלל דבריו הקדושים שדבר אז עמנו, למדנו כמה דברים. למדנו עוד הפעם עצם גדל החיוב להיות אצלו על ראש-השנה. פי אף-על-פי שיידענו זאת מכבר, אף-על-פי-כן מרובי דבריו הקדושים אז בזה, ומתנועותיו הנראות אז, הבינו עצם החיוב יותר ויותר, שאי אפשר לבאר זאת בכתב.

וגם אז למדנו, שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש-השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאין דבר גדול מזה.

וגם למדנו, כמה צריכין לחזק לשבר המניעות מדבר שבקדשה, בפרט המניעות מלהיות על ראש-השנה, שצריכים לשברם ביותר, ולהיות דיקא על ראש-השנה, עד שאפלו אם הוא זכרונו לברכה בעצמו מצוה ומספים לבלי להיות אצלו על ראש-השנה, חלילה להסתפל על זה, וצריכין לזהר מאד לבלי לשאל אותו שום שאלה על זה, פי הוא ישיב בודאי לבלי להיות, ואף-על-פי-כן בנקדת האמת לאמתו, צריכין להיות דיקא [וכן הוא נוהג לדורות].

וענין זה נוגע למה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מכות 61): 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו', כמו שפרש רש"י. והוא מדברי רבותינו, זכרונם לברכה, על פסוק (במדבר כב, לה): "לך עם האנשים". וכן בשלוח מרגלים, שהכרח משה רבנו, עליו השלום, בעצמו לשלחם, אף-על-פי שבאמת רצונו לא הנה כלל בזה. וענין זה ראינו מרבנו ז"ל כמה פעמים, בפרט בענין ראש-השנה, שהיו אנשים שהיו

לָהֶם מְנִיעוֹת מִלְּהִיּוֹת אֲצֻלוֹ עַל רֹאש־הַשָּׁנָה, וְשָׂאוֹ אוֹתוֹ בְּעֲצָמוֹ, וְהִשִּׁיב לָהֶם, שֶׁלֹּא יִהְיֶה עַל רֹאש־הַשָּׁנָה. וְהִתְחִילוּ לְהִתְעַקֵּשׁ, הֲלֹא שָׂמְעֵנוּ מִכֶּם גְּדֹל הָאֲזָהָרָה לְהִיּוֹת אֲצֻלְכֶם עַל רֹאש־הַשָּׁנָה, וְעָשָׂה עֲצָמוֹ כְּמִקְפִּיד עֲלֵיהֶם, וְגַעַר בָּהֶם שֶׁלֹּא יִדְבְּרוּ יוֹתֵר, וְכֵן עָשׂוּ, וְלֹא בָּאוּ עַל רֹאש־הַשָּׁנָה. וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֲנַחְנוּ זְכִינוּ לְהִיּוֹת רְגִילִים לַעֲמֹד לְפָנָיו. שָׂמְעֵנוּ וְהִבְנוּ בְרָמָז וּבְפֶרוֹשׁ שֶׁפְּנִימִיּוֹת רְצוֹנוֹ אֵינוֹ נוֹחֵה בְּזֶה כָּלֵל, רַק הוּא מְכַרַח לוֹמֵר לָהֶם כֶּף, מִחֲמַת שֶׁשׂוֹאֲלִים אוֹתוֹ עַל זֶה.

וְכֵן הוּא נוֹחֵג לְדוֹרוֹת, שֶׁכְּשׂוֹאֲלִין לְהֵרֵב וְהַמְנַהִיג עַל דְּבַר שֵׁיִשׁ בּוֹ כְּעֵינַי מְסִירַת נַפְשׁ, צָרִיף לְהִשִּׁיב לָאו, אַף־עַל־פִּי שֶׁבְּאֵמַת לְאֵמַתוֹ רְצוֹנוֹ שֶׁיִּמְסַר נַפְשׁוֹ וְיִשְׁבֵּר כָּל הַמְנִיעוֹת. עַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב וּלְשַׁבֵּר הַמְנִיעוֹת בְּאֵמַת לְאֵמַתוֹ, צָרִיף לְזַהֵר מְאֹד לְבִלִּי לְשַׁאֵל אוֹתוֹ בְּזֶה כָּלֵל. וְעוֹד תְּבִין עֲנִין זֶה בְּמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים, שֶׁמְדַבְּרִים מֵעֲנִינִים כְּאֵלֶּה, וְהֵבֵן מְאֹד, עֵינַי שֶׁמִּבְּחֵי־מוֹהֲרִין כָּל זֹאת בְּאֵרִיכוֹת.

וְהִנֵּה עֲתָה אַחַר כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֵיךְ יָכוֹל לְבֹא אַחַד, וְעוֹד יִקְרָא אֶת עֲצָמוֹ מְרַבְּנֵי בְּרֶסֶלֶב, וַיֹּאמֶר אַחֲרַת מַמָּה שֶׁמוֹהֲרַנֵּת ז"ל כָּתַב? אֵין זֶה אֵלָּא בְּעַל דְּמִיּוֹן גְּדוֹל מְאֹד.

וְעֵינַי לְקוּטִי־הַלְכוֹת (אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס, הַלְכָה ב', אוֹת ג'), בְּלְבוּל הַדַּעַת בָּא מִהַשְּׁקָר שֶׁנִּכְנַס בּוֹ וְכוּ', פִּי כְּשֶׁאֵין הַדַּעַת שָׁלֵם וְהוּא מְבִלְבֵּל, אֲזַי יָכוֹל לְהִטְעוֹת עֲצָמוֹ, וְלוֹמֵר עַל דְּבַר הַפֶּה מִן הָאֵמַת, וַיֹּאמִין בְּזֶה וְכוּ' וְכוּ', עֵינַי שָׁם.

הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, אֵיךְ יָכוֹלִים לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ וְלְהִטְעוֹת אֶת אַחֲרִים, וּכְבָּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהֲרַנֵּת, חֶלֶק א', סִימָן סא), 'שֵׁיִשׁ מִפְּרֻסְמִים וּמְנַהִיגִים שֶׁאֵינָם יָכוֹלִים לְהִנְהִיג

את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים? ! ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו' וכו', עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לה דעת ושכל, ותקח את גופך וכו', ותביא אותו אל ציון רבנו ז"ל, ותהיה שמה בראש השנה, כי רק שמה הקבוצ הקדוש וכו'.

[ואם יש סבה של אנס גדול, כגון שהאשה צריכה ללדת כפר, או מניעות מחמת שהסתבף עם החק, ולא נותנים לו התר יציאה, או שהוא חולה, שכל אלו הן סבות צודקות, אזי איפה שרק עושים קבוצ בהתקשרות אל רבנו ז"ל, שם נמצא רבנו ז"ל, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל: במקום שמתקבצים עשרה מאנשי שלומנו בראש השנה, שם ממשיכים את רבנו ז"ל אליהם, אבל סתם לחיות בדמיונות וכו', ועוד לדרוש לאחרים שלא צריכים לנסע אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, זה סתם רשעות ואכזריות, ומוליכים שולל את בני-אדם, כאלו יש בזה איזה ענין כמוס. ובפרט, אם יש אחד שאינו יכול מחמת סבה אישית לנסע במטוס, והוא עוד מזהיר אנשים אחרים לא לנסע וכו', והוא יקרא עוד מרבני ברסלב... אם זה לא מצחיק — הייתי בוכה, איך שיכולים לעבד על בני-אדם...]

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לה בתיבה וחתומה טובה...

תתקיוז.

**הַשָּׁנָה נֶעְרַף בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מִנֵּינן שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֹנוּ
בְּמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה. עַל אֵילוֹ דְּבָרִים צְרִיכִים
לְהַקְפִּיד?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יוֹשֵׁי: אָנִי גַר בְּקִרְיַת אַרְבַּע, וּבְסִינְעֵתָא דְשְׂמֵיָא,
רַב הַסְּכוּיִים שְׂאֵהֵיָה הַשָּׁנָה בְּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה בְּחִבְרוֹן, אָנוּ
מְנַסִּים לְאַרְגֹן שֶׁם קְבוּץ שֶׁל כָּל מֵי שְׂאֵינוּ יְכוּל לְנַסֵּעַ
לְאוּמָן. עַל אֵילוֹ דְּבָרִים יֵשׁ לְהַקְפִּיד בְּמִנְיָנוּ שֶׁל הַקְּבוּץ,
שְׂבַעֲזַרְת הַשָּׂם, וְתַקִּים בְּמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה? תוֹדָה, יוֹשֵׁי.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשָּׂם וְתַפְרֹד, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תְּבֵא, י"ט אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹשֵׁי, גְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מוֹהֲרַנ"ף ז"ל אָמַר: הֵיכָן שְׂמַתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מְאֻנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, רְאוּי לְסַע אֶל כָּל קְצוּי הָעוֹלָם לְתַחַב אֶת רֹאשׁוֹ
בִּינֵיהֶם. וְדַבֵּר אֲזוֹ לְעִנְיָן רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כְּשֶׁנֶּאֱסָפִים כָּל הַקְּבוּץ
הַקְּדוּשׁ, כַּמָּה גְּדוֹל הוּא מְאֹד (עֵינן שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים לְרַבֵּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי
נַחֲמָן ז"ל).

וְהִנֵּה בְּיַדֵּי הַקְּבוּץ הוּא בְּאוּמָן, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ
ז"ל לְבוֹא אֵלָיו, וּבְפִירוּשׁ אָמַר (חַיִּימוֹהֲר"ן, סִימָן תג): 'הָרֹאשׁ
הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהִיא פְּלֵא אֶצְלֵי מֵאַחַר

שְׁהַמְקַרְבִּים שְׁלִי מֵאֲמִינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הַאֲנָשִׁים
הַמְקַרְבִּים אֵלַי, שִׁיְהִיו כָּלֶם עַל רֵאש־הַשָּׁנָה, אִישׁ לֹא יַעֲדֶר.
כִּי כָּל הַעֲנִנֵן שְׁלִי הוּא רַק רֵאש־הַשָּׁנָה. וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוֹז,
שְׁכָּל מִי שֶׁסָּר אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ וּמְקַרֵּב אֵלָיו, יִהְיֶה עַל רֵאש־
הַשָּׁנָה אֶצְלוֹ, לֹא יִחְסֹר אִישׁ. וּמִי שֶׁזֹּכֶה לְהִיּוֹת עַל רֵאש־
הַשָּׁנָה, רְאוּי לֹו לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד. "אֲכָלוּ מַעֲדָנִים וּשְׂתוּ
מִמֵּתָקִים, כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מַעֲזָכֶם", וְזֶה נֶאֱמַר עַל רֵאש־
הַשָּׁנָה'.

וְכֵן אָמַר (סִימָן מוֹהַר"ן, סִימָן תה): 'הֵרֵאש־הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא
חֲדוּשׁ גָּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ, שְׂאִין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירְשָׁה
מְאֹבֹתִי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִתֵּן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שְׂאִנִּי יוֹדֵעַ מֵהוּ
רֵאש־הַשָּׁנָה. לֹא מִבְּעֵיֶא אֲתֶם, כָּלְכֶם בְּוֹדָאֵי תְלוּיִין בְּרֵאש־
הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֶלֶּא אֶפְלוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ תְלוּי בְּרֵאש־הַשָּׁנָה
שְׁלִי'.

עַם כָּל זֹאת כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם אֲנִס גָּדוֹל, כְּגוֹן: שְׁהֵאֲשָׁה
צְרִיכָה לְלָדֵת כְּבוֹר, אוּ מְנִיעוֹת מִחֲמַת שְׁהַסְתַּבֵּף עִם הַחֶק, וְלֹא
נֹוֹתָנִים לוֹ הַתֵּר יְצִיאָה וְכוּ', אוּ שְׁהוּא חוֹלָה וְכוּ', שְׁכָּל אֵלוּ
הֵן סְבוֹת צוֹדְקוֹת, אֲזִי אֵיפֹה שְׂרַק עוֹשִׂים קְבוּץ בְּהַתְקַשְׂרוֹת
אֶל רַבְנוּ ז"ל — שֵׁם נִמְצָא רַבְנוּ ז"ל.

וְלָכֵן זֶה דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד שְׂאֵלוּ שְׁגָרִים בְּחִבְרוֹן, וַיֵּשׁ לָהֶם
מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת שְׁלֹא יְכוּלִים לְנַסֵּעַ עִכְשׁוֹ לְאוּמָן, אֲזִי יַעֲשׂוּ
קְבוּץ דִּיקָא בְּמַעֲרַת הַמְכַפְּלָה, שְׁזֶה דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי
כֶּף מוֹבָא בְּסִפְר הַקְּדוּשׁ "חֲסֵד לְאַבְרָהָם" (מַעֲזָן ג', נִהַר י'), כִּי
דִּרְף מַעֲרַת הַמְכַפְּלָה כְּנִיסַת הַנְּשֻׁמָּה לְגַן-עֶדֶן שֶׁל מִטָּה, וּמִשָּׁם
לְגַן-עֶדֶן שֶׁל מַעֲלָה, עֵינֵן שָׁם.

וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׁמְקוּרוֹ הוּא בְּזִהַר חֲדָשׁ (עַל רוּת) כְּשֶׁנּוֹלָד

ש, סלקו הקדוש-ברוך-הוא לאדם הראשון למעלה מכל הארצות, לתבל, במקום ארץ ישראל, בחברון. ושם חצב לו קבר, ועשה מערה לפנים ממערה, סמוך לגן-עדן, ושם היתה קבורתו. וקבורת אברהם, יצחק ויעקב והאמהות.

רבי קסמא אמר, מערת המכפלה, סמוך לפתח גן-עדן. בשעה שמתה חנה, בא אדם לקברה שם. ושם הריח מריחות גן-עדן, באותו הריח שהיה שם. רצה לחצב יותר, יצתה בת קול ואמרה ד"ך. באותה שעה עמד, ולא חצב יותר, ושם נקבר. מי נתעסק בו? שת בנו, שהוא היה בדמותו ובצלמו.

אמר רבי רחומאי, הקדוש-ברוך-הוא נתעסק בו כשנוצר, ונתעסק בו כשמת. ולא היה מי שיודע בו, עד שבא אברהם אבינו, עליו השלום, ונכנס לשם, וראה אותו, והריח ריח בשמים של גן-עדן, ושמע קול מלאכי השרת אומרים, אדם הראשון קבור שם, ואברהם, יצחק ויעקב מוכנים יהיו למקום הזה. ראה הגר דולק, ויצא. מיד היתה תאווה על המקום הזה וכו', עין שם.

הרי שלף לפניך, שבמערת המכפלה שם הוא שער גן-עדן, וכל הנשמות צריכות לעבר דרך שם, ולכן מאחר שהשנה אי אפשר לכם הגרים בחברון לנסע לציון רבנו ז"ל על ראש השנה באומן, אזי תעשו קבוץ במערת המכפלה, וזה דבר גדול מאד מאד, כי הגיע זמן שאברהם יקרא חזרה את ישמעאל בנו, וכן יצחק שיקרא חזרה את עשו בנו, ויעזבו כבר את כל השטיות והדמיונות שלהם וכו' וכו', ויקים: להעביר גלולים מן הארץ והאלילים פרות יברתו, לתקן עולם במלכות שדי, וכל בני בשר יקראו בשמך, להפנות אליך כל רשעי ארץ, זכירו וידעו כל יושבי תבל, כי

לך תכרע כל בָּרֶךְ, ויקבלו כלם את על מלכותך, ותמלך עליהם לעולם ועד, פי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלוך בכבוד'. ויעקב יקבץ את י"ב בניו יחד, ויעשה שלום ביניהם, ותהיה אחדות גמורה בין כלל נשמות ישראל, ואז דיקא תהיה השלמות, עד שיבא דוד המלך, והוא יכרות את עמלק מן העולם, ויהיה השם שלם והכסא שלם, וכל זה צריכים לבקש ולהתפלל בראש השנה, שאז מתגלה המלכות על כל העולם כלו, וזה מה שמזכירים אז "המלך הקדוש", "המלך המשפט" וכו', פי אז נתעלה המלכות אל שרשה, ומובא בדברי האריז"ל (עץ חיים, שער י"ח, פרק ג' מהדורה תנ"א): 'דע, פי שם של ב"ן המלוי ההי"ן, אשר במלכות הוא ב' היות יחד ממש, והיא הוי"ה כפולה, ונקרא מערת המכפלה כבודע', עין שם.

ושם הוא המקום להתפלל על עליית המלכות בשלמות, שכל אמות העולם ששרשם מישמעאל ועשו, יחזרו אל שרשם וכו', ויזנחו את עצביהם, ויחפרו עם פסיליהם, ויטו שכם אחד לעבדך וכו', ויקבלו על מלכותך עליהם, וירוממוך בקהל עם, וישמעו רחוקים ויבואו, ויתנו לך כתר מלוכה.

והנה מובא (חסד לאברהם, מעין ג', נהר י"ג), שלבן הארמי פון בחכמת כשפיו להעתיק את יעקב, שלא יזכה להקבר במערת המכפלה, אלא להרג אותו, ולתקע את אחיו, שהם אדום וישמעאל, שיזכו לעבר דרך מערת המכפלה לגן-עדן, שכבר נודע, פי ישמעאל ובני קטורה הם נאחזים באברהם אבינו, עשו ואלופיו הם נאחזים ביצחק אבינו, שאם חס ושלום, לא נקבר יעקב במערת המכפלה, שום אחד מישראל לא היה עובר דרך שם, וכל האמות הנלוים עם עשו וישמעאל היו נכנסים דרך שם, על-ידי עשו וישמעאל, שיש להם אחיזה

באברהם ויצחק הנקברים במערת המכפלה וכו'. ולכן
הסמ"ך-מ"ם לחם עם יעקב, כמו שכתוב (בראשית לב, כה):
"ותקע פה ירך יעקב", שפונתו היתה לעשות את יעקב בעל
מום, כדי שלא יקבר במערה, וכדי שיקבר שם עשו וכת זוגו,
ולא עלה בידו, שמיד רפא אותו האל יתברך, כמו שכתוב
(בראשית לג, יח): "ויבא יעקב שלם", ואמרו חכמינו הקדושים
(שבת לג,): 'שלם בגופו', כי האל יתברך ברב חסדיו, הפך
פונתו של הסמ"ך-מ"ם, ותקעו לייעקב בידו תקוע במקום
נאמן — להקבר במערה הזו, כדי לעבר זרעו דרך שם
לגן-עדן וכו', עין שם.

נמצא, שדיקא במערת המכפלה יכולים לפעל אצלו
יתברך, שיעביר את הסמ"ך-מ"ם מן העולם, המקטרג על
כלל נשמות ישראל.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד בראש השנה לחשב רק
מחשבות טובות, וכן צריכים למעט בדבור, מפל שכן שלא
לקטרג על שום בר ישראל, כי אז הוא זמן למצא את הטוב
אצל כלל נשמות ישראל, כדי שכלם יחזרו בתשובה שלמה,
וצריכים להיות בראש השנה רק בשמחה, ולהרבות בתפלה
ובבכיה. ואמר האריז"ל, שמי שבוכה בראש השנה — סימן
שנפשו מזככת וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנזכה שיקים אצלנו: ת'הא
ש'נת ג'אלת ע'ולם.

המאחל לה כתיבה וחתומה טובה...

תתק"ח.

לאיזו קהלה בברסלב פדאי לי להצטרף?

שאלה:

מאת גבריאל: שלום רב. ברצוני לשאל את דעתו של הרב. לאיזו קהלה בברסלב פדאי לי להצטרף, לקהלה ספרדית (כי אני מרוקאי), או לקהלה שבה אני מתחזק יותר, אפלו שהיא לא ספרדית? וגם לגבי הילדים, איזה בית-ספר של ברסלב הכי טוב בשבילם? אנחנו מחפשים קהלת ברסלב שיש בה משפחות טובות.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גבריאל, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך תמיד להסתכל מה שטוב לו ולאשתו ולילדיו, ולא יעשה חשבון לאף אחד, ולכן לא שייך לתת לאדם עצה: "הצטרף אל קהלה פלונית, או לך להשתייך לקהלה אלמונית"... כי כל אחד נמשך אל מקום אחר, ולכל אחד יש מבט אחר ומסים מה זה טוב וכו', ולכן אי אפשר לייעץ על כך, צריכים הרבה לבקש מאת הקדוש-ברוך-הוא:

רבונו של עולם! זכני להתחבר עם קהלה שטובה בשבילי, ויש שם יראת שמים שלמה, ויהיה לי חנוף

טוב בעבור ילדי, ואזכה להתחבר תמיד רק עם יראים
 ושלמים שרוצים לעשות את רצונה, נא ונא חוס וחמל
 עלי ועל ילדי, שנזכה תמיד לעשות את רצונה, ולקיים
 את כל מצוותיה בשמחה עצומה, ושנהיה תמיד מרצים,
 ושמורים מפל חטא ועון, עד שנזכה להכליל בה לגמרי
 מעתה ועד עולם, אמן סלה.

מה שרף לתת לה עצה: "איפה יש משפחות טובות"?
 מי יכול לענות על דבר כזה? הרי כל אחד מסתפל בעין
 אחרת אודות משפחות הנקראות 'משפחות טובות'.

ולכן הבחירה רק בידי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שחפץ
 השם יצליח את דרככם.

המאחל לה כתיבה וחתומה טובה...

תתקיט.

אני צריך לעבור השתלת כבד וכליה, ואני
 ומשפחתי מאד מפחדים

שאלה:

מאת דוד: שלום רב לרב היקר, רפואה שלמה
 ואריכות ימים. עברתי המון יסורים בחיים, וכן
 עברתי השתלת כבד שפשלה! כיום, הרופאים רוצים
 לנתח אותי שוב, ולעשות השתלת כבד וכליה, המצב
 לא פשוט בכלל. אני מבקש מהרב שיברך אותי, שלא
 אצטרך לעבר את זה, ושככל יסתדר בעזרת ה'. גם
 הילדים בלחץ ובפחד מהמצב. אשמח אם כבודו יענה

לי בהקדים, כי זה ממש דחוף לי לפני הנתותי. בְּכבוד
רב, דוד.

תשובה:

בעזרת השם ותפלה, יום חמישי לסדר פי תבא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דוד, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ומרפא חולים
וכו', ישלח לך רפואה שלמה מן השמים, רפואת הנפש
ורפואת הגוף גם יחד, וימצא מזור לנפשך, וכבר אמרו
חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה נג, סימן יד): 'יפה תפלת
החולה לעצמו'.

ולכן אל תפסיק מלהתפלל להקדוש-ברוך-הוא בשפת
האם שלך, ותהיה חזק בשיחה בינך לבין קונך בתמימות
ובפשיטות גמורה — לבקש ולהתחנן על נפשך וכו' וכו',
ומה שתפלה פועלת — שום דבר בעולם אינו פועל, ולכן
תהיה חזק בתפלה, והקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה
שלמה מן השמים, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ותזכה לגדל
את הילדים בקלות.

ידוע, שהגאון הגדול הרב רבי חיים קרייזווירט זצ"ל
— רבה של אנטוורפן, חלה במחלה הממארת, רחמנא לצלן,
ואף אחד לא ידע מזה, ונסע אל הגאון הצדיק הסטיפלר
זי"ע, ושפך לפניו את מר לבו וכו', ענה ואמר לו הסטיפלר
זי"ע: אנו אומרים בכל בקר את הבריתא: "אלו דברים שאין

לָהֶם שְׁעוֹר וְכוּ', בְּקוֹר חוֹלִים וְהִכָּנְסַת כְּלָה וְהִלְוִית הַמֵּת" וְכוּ', וְכֵן אָמַר לוֹ: מֵצֵד אֶחָד כְּתוּב "בְּקוֹר חוֹלִים", וּמֵצֵד שְׁנֵי כְּתוּב: "הִלְוִית הַמֵּת", וּבְאִמְצַע כְּתוּב "הִכָּנְסַת כְּלָה", וְלָכֵן, הַמְּשִׁיךְ הַסְּטִיפְלָר זי"ע, וְאָמַר אִם תַּעֲסֵק בְּמִצְוֹת הִכָּנְסַת כְּלָה, אֲזִי תִרְאֶה שְׁתִּהְיֶה לְךָ אַרְיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, כִּי מִצְוֹת הִכָּנְסַת כְּלָה עוֹמְדֵת בֵּין חוֹלָה וּבֵין מֵת, וְלָכֵן רְאֵה לְעֵסֶק בְּמִצְוֵה רַבָּה זֶה בְּהִצְנַע, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יֵדַע מָזָה, שְׂוֵה בָּא מִמֶּךָ, וְתִרְאֶה יְשׁוּעָה. וְכַמוֹכֵן הִגְאוּן קַיִם אֵת זֶה, וְהֶאֱרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת בְּמִשְׁפַּח עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה, וְזֶה נִתְגַּלָּה רַק אַחֵר שְׁנַפְטֵר, וְאֵז הִתְחִילוּ אֲנָשִׁים רַבִּים לִסְפֹּר, עַל גְּדֻלַּת הַזְּכוֹת שֶׁהֵיְתָה לְאָדָם הַזֶּה, שֶׁהִצִּיל מֵאוֹת רַבּוֹת שֶׁל זִוְגוֹת, שֶׁהוּא חֲתָן אוֹתָם, וְהָיוּ רַבִּים מְאֹד — בְּלִי שְׁעוֹר...

רוֹאִים מְפֹל זֶה מְעַלֵּת מִצְוֹת הִכָּנְסַת כְּלָה, שֶׁהִיא מְסֻגָּלַת לְהַנְצִיל מִהַמְחִלָּה שֶׁתִּקְפָּה אֶת הָאָדָם וְכוּ' וְכוּ', יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּבְשֹׂר לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

תתקב.

היכן נמצא המדרש על דוד המלך והסנהדרין המובא פעמים רבות בספריכם?

שאלה:

מאת שלמה: שלום וברכה. חפשי בכל המדרשים, ולא מצאתי את המדרש הנורא שמובא כמעט בכל ספר שנדפס ממוהרא"ש שליט"א — על הפסוק בתהלים: 'הוא יקראני אבי, שכאשר הסנהדרין ישבו לדון את דוד המלך, ורצו להוציאו מכלל ישראל, רחמנא לצלן, יצאה בת קול מתחת רגליהם: 'הוא קורא אותי אבי, והוא מדבר אתי כבן המדבר עם אביו'; יגעתי ולא מצאתי. אהיה אסיר תודה, אם הצדיק יחזיר לי תשובה — היכן נמצא המאמר הזה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (אוצר-המדרשים): בפעם שדנו את דוד אם ראוי לבוא בקהל, יצאה בת קול מתחת רגליהם ואמרה (תהלים פט, כז): "הוא יקראני אבי, אתה אלי וצור ישועתי", וכך נצל. וכן אמרו (יבמות עו:): אמר ליה דואג האדומי (לשאול), עד שאתה משאיל עליו אם הגון הוא למלכות אם לאו, שאל עליו אם ראוי לבוא בקהל אם לאו,

מאי טעמא? דקאָאָתִי מְרוּת הַמוֹאָבִיָּה, כִּי דוֹאָג הִיָּה מִבֵּית דֵּינּוּ שֶׁל שְׂאוּל, וְרָצָה רַק לְפָסְלוֹ מִלְּבוֹא בְּקֶהֱל וְכוּ', וְכֵן אַחֲר־כֵּן אַחֲתִתְּפֹל, וְעַל־יָהֶם אָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים ג, ג): "רַבִּים אוֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין יְשׁוּעָתָהּ בְּאַלְקִים סָלָה", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב תְּהִלִּים ג): 'אֵלּוּ דוֹאָג וְאַחֲתִתְּפֹל שֶׁהָיוּ רַבִּים בְּתוֹרָה', עֵינֵן שָׁם.

וְזֶה מוֹסֵר הַשֶּׁכֶּל לָנוּ, אִיךָ שְׂאָדָם צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְהִזָּהֵר שְׂלֵא לְרַדֵּף אֶת הַזּוֹלָת, כִּי כָּל מִי שֶׁרוֹדֵף אֶת הַזּוֹלָת — לְבִסוּף מֵת מִיָּתָהּ מִשְׁנָה, וְקִלוּנוּ נִתְּגַלֶּה בְּרַבִּים כְּמוֹ דוֹאָג וְאַחֲתִתְּפֹל, שֶׁנִּתְּקָצְרוּ יְמֵיהֶם; אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שֶׁזוֹכֶה תָּמִיד לְהִתְחַבֵּא אֶצֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֹז הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ יִשְׁמַר עָלָיו, וְיַפִּיל אֶת שׁוֹנְאָיו לְפָנָיו.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְּפִלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תתקכא.

הָאִם כְּדָאִי לְבַקֵּר בְּיַמֵּינוּ בְּגוֹן סוּפִיָּה כְּפִי שְׂרַבְנוּ
אָמַר, הֲרִי יֵשׁ שָׁם פְּרִיצוֹת וְאַנְטִי־שְׂמִים?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת צַחִי: שְׁלוֹם לְכָבוֹד מוֹהֲרָא"שׁ שְׁלִיט"א, וְיִשְׂרָאֵל כֹּחַ
עַל כָּל הַתְּשׁוּבוֹת הַנִּפְלְאוֹת, וְתוֹדָה רַבָּה לְכָבוֹדוֹ עַל
שְׂמֵאִיר אֶת עֵינֵינוּ. בְּרָצוֹנִי לְשָׂאֵל — הָאִם כְּדָאִי לְלַכֵּת

לבקר בגן סופינה, שהרי רבנו אמר ללכת לשם, ומצד שני כיום המקום מלא בפריצות ובאנטישמים. כיצד ראוי לנהג? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל צחי, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש דבור מרבנו ז"ל: "להיות באומן ולא להיות בסופינה?" אזי אנשי שלומנו, פרשו כפשוטו, שפעם אחת בחיים כדאי להיות בגן סופינה ולהתבודד שם, וכזה לקיים את הדבור של רבנו ז"ל, ואמרו רמז בדרך דרש, להיות באומן ולא להיות בסוף? (סופינה), הינו לשפח לחשב מהסוף והתכלית?! כי הרי כשאדם בא לאומן אל ציון רבנו ז"ל, צריך להתעורר כל-כף בתשובה, עד שתמיד יהיה לפני מראה עיניו הסוף והתכלית וכו'.

ולכן אם אדם היה כבר פעם אחת בגן סופינה, מספיק על כל החיים, כי קיים כבר את הדבור של רבנו ז"ל, כי כשמגיעים לאומן — צריכים מאד מאד לשמור לא להסתובב יותר מדי ברחובות וכו', ובפרט מחוץ לתחום המצאותם של אנשי שלומנו, כי האוקראינים הם פסלת של האמות וכו', והם הולכים בפריצות גדולה מאד, כי הם מאד מזדהמים בתאות נאוף וכו', וצריכים לשמור מהם מאד מאד, ולכן ראוי שם להקפיד שלא להסתובב יותר מדי ברחובות בין בני האמה המגעלת הזאת וכו', שסיעו לגרמנים העמלקים להרג את היהודים במיתות משנות, מיתות אכזריות וכו' וכו'.

אנחנו נוסעים לציון רבנו ז"ל על ראש השנה רק מפני

שׁרְבֵנוּ ז"ל בַּקֶּשׁ וְהִזְהִירָנוּ לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ, וְלִכְּנֹן כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂבָאִים לְאוֹמֵן, בָּאִים רַק כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, שְׂבָפְרוּשׁ אָמַר (חַי־מִוֶּהֱר"ן, סִימָן תג): 'הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהִיָּה פְּלֵא אֶצְלֵי מֵאַחַר שֶׁהַמְקַרְבִּים שְׁלִי מֵאַמִּינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקַרְבִּים אֵלַי, שְׂיִהְיוּ כָּלֵם עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה, אִישׁ בֶּל יַעֲדֵר. כִּי כָּל עֲגִינֵן שְׁלִי הוּא רַק רֹאשׁ־הַשָּׁנָה. וְהִזְהִיר לְעֲשׂוֹת כְּרוֹז, שְׁפָל מִי שֶׁסָּר אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ וּמְקַרֵּב אֵלָיו, יְהִיָּה עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה אֶצְלוֹ, לֹא יַחְסֹר אִישׁ. וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה, רְאוּי לוֹ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד. "אֲכָלוּ מַעֲדָנִים וּשְׁתּוּ מִמִּתְקִים כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מַעֲזָכֶם", וְזֶה נֹאמַר עַל רֹאשׁ־הַשָּׁנָה'.

וְאִם לֹא הִדְבּוּר הַזֶּה — לֹא הֵיינוּ נוֹסְעִים, כִּי הַזְהָמָה שֶׁל הָאוֹקְרָאִינִים וְהָרוֹסִים עוֹלָה עַל כָּל הָאֲמוֹת, וְאָמַר הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי פִּנְחָס מְקַאֲרִיץ זי"ע, שְׁמַבִּינֵן כָּל הַשְּׂבָעִים אֲמוֹת הָרוֹסִים הֵם יוֹתֵר מְזוּהָמִים בְּנֵאוֹף מִפְּלֶם.

וְלִכְּנֹן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׁמֵּר עַל עֵינָיו בְּכֻלְיֹתוֹ, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין מ.ה.): 'אֵינִן יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמָּה שֶׁעֵינָיו רֹאוֹת'; וְאָמַר הַחֲכָם: "אֵינִן חוֹצֵץ בִּפְנֵי הַתְּאוּהָ כַּעֲצִימַת הָעֵינַיִם", וְאָמַר: "אֵינִן לָךְ אֲבָר בְּאֲבָרֵי הָאָדָם שְׂיִגְרֵם לוֹ מְכָשׁוֹל כְּמוֹ הָעֵינַיִם", וּבִפְרָטִיּוֹת אֶצֶל הָאֵמָה הַמְזוּהָמַת — הָאוֹקְרָאִינִים הַרוֹצְחִים וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

תתקכב.

האם כדאי לי ללמוד בכולל ברסלב, אף ששם
אני מקבל פחות כסף מכולל אחר?

שאלה:

מאת גבריאל: האם כדאי לי ללמוד בכולל ברסלב, אף
אם אני מקבל 250 ש"ח פחות מכולל אחר?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר פי תבא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גבריאל, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אומרים (לקוט תהלים, רמז תריד): 'אמר
רבא, לעולם ילמד אדם תורה ממי שהוא חפץ, שנאמר (תהלים
א, ב): "כי אם בתורת הוי"ה חפצו", אדם צריך להסתפל
איפה הוא לומד יותר טוב, ואיפה הוא מצליח יותר בתורה,
ולא להסתפל — איפה שנותנים יותר כסף וכו', התכלית
היא ללמד תורה ולהתעלות בתורה, ולכן צריכים לחפש
ולבקש מקום שמצליחים בו יותר בלמוד תורה, ולא לחפש
מקום שנותנים יותר כסף. וכבר אמרו חכמינו הקדושים
בענין היציאה לחוץ לארץ (עריבין מז): 'וללמד תורה — אמר
רבי יהודה, אימתי? בזמן שאין מוצא ללמד, אבל מוצא
ללמד — לא יטמא. רבי יוסי אומר: אף בזמן שמוצא ללמד,
נמי יטמא, לפי שאין מן הכל זוכה אדם ללמד' וכו', עיין שם.

הרי שלך לפניך, שאדם צריך להסתכל איפה הוא מצליח בלמוד יותר מבמקום אחר.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן נא): 'את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד מאד'. ולכן אדם צריך לראות מה טוב בשבילו, ואיפה הוא מצליח יותר בלמוד תורה — שם יהיה, אבל לא יעשה עקר מכסף וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך פתיבה וחתימה טובה...

תתקכג.

האם השיחה על רבי זושא שאומרים בשם מוהרנ"ת היא נכונה?

שאלה:

מאת שלמה: שלום רב לכבוד הצדיק מוהרא"ש שליט"א. תודה על הכל, אין מלים! אין כמו הצדיק! היתי אצל הרבה הרבה צדיקים, ואף אחד לא נתן לי עצות אמתיות על הכל, רק פה אני מקבל חמצן בכל יום בכל עת ובכל שעה, תודה. ברצוני לשאל: האם יש שיחה ממוהרנ"ת, שאמר על הרב הקדוש הרבי ר' זושא: אי פעם היו קוראים אותו 'המלמד' וכו', כעת קוראים אותו 'דער הייליגער רבי ר' זושא'?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מבקש אותך, ומעורר גם את אחרים, צריכים לשמר מאד מאד משיחות בדויות ומצוצות מהאצבע, וזורקים את זה על רבנו ז"ל ועל מוהרנ"ת ז"ל, שהכל שקר וכזב, ובפרט אם זה משהו, שברור שהוא נוגד את התורה הקדושה, ואת כבודם של צדיקי האמת — צריכים לדעת, שזה שקר וכזב, וגובל גם עם מינות וכו'.

השיחה הזו היא שקר וכזב, כי ידוע איך שרבנו ז"ל הפליג במעלת הרב הקדוש הרבי רבי זושא מהאניפולי זי"ע, ואמר עליו שבחים גדולים, ואחד מהשבחים הוא, שעבד את הקדוש-ברוך-הוא ברציפות עם אותה תבועת הלב עצומה — עשרים ושנים שנים! הינו כי בדרך כלל כשאדם מתחיל להכנס בעבודת השם יתברך, הוא נופל בכל פעם וכו', לא-כן הצדיק הקדוש הזה עם ההתלהבות הראשונה, בער עשרים ושנים שנה וכו'. וכן מוהרנ"ת ז"ל הפליג במעלתו, וספר, שיצא לו פעם ללון לילה אחד עם הצדיק הקדוש הזה באותו חדר, וכשבא חצות לילה, זרק את עצמו מהמטה על הרצפה, וצעק לעצמו: "זושא, זושא, תקום כבר" וכו', את השאר כבר תישן בקבר וכו'.

אזי איך יכולים להמציא שיחות מגנות כאלו על צדיק קדוש ונורא כזה? ולא רק עליו, אלא יש עוד צדיקים קדושים, שהיו מאד מאד חשובים בעיני רבנו ז"ל ומוהרנ"ת

ו"ל, ואיך יכולים להדפיס שיחות של שקרים, ולתלות את זה עליהם? אין זה, שמראה את גריעות מעשי המספרים, ומכל שכן המדפיסים שיחות כאלו נגד צדיקים קדושים, שהיו דבוקים לגמרי באין סוף ברוך-הוא, אוי להם ואוי לנפשם! מי שמעז לדבר על צדיקים כאלו, ובזה הם מגלים את זהמת מעשיהם, כמו שכתוב (תהלים נה, כא): "שלח ידיו בשלמיו חלל בריתו".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתקכד.

**בעלי אינו מקפיד על טבילת מקוה ותפלה
במנין. מה אני אמורה לעשות?**

שאלה:

מאת רחל: שלום לכבוד קדשת הצדיק. רציתי להתנעץ בקשר לבעלי: יש לו כל מיני מניעות ללכת לטבל במקוה, בכל פעם תרוץ אחר. וגם בתפלות הוא לא מתמיד באפן קבוע. אולי כבודו יכול לתת עצה, מה אני בתור אשתו יכולה לעשות? בתודה, ואחולי בריאות איתנה ושנה טובה ומתוקה. רחל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל רחל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, שלאשה יש פחות הנפש בלתי רגילים, הבעיה היא, שהאשה אינה יודעת מהכחות שלה, ולכן אינה מנצלת את כחותיה כפי שהיה ראוי לה, אבל אם האשה היתה חזקה בעצמה באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ובקיום מצוות מעשיות בשמחה, אזי בקלות היתה יכולה להפוך את בעלה לטובה, כי הבעל בדרך כלל נמשך אחר דעת אשתו וכו', ויען שחכמינו הקדושים אמרו (קדושין פ:): 'נשים דעתן קלות עליהן'; והיא תמיד מקלה וכו', אזי הבעל הולך אחריה וכו', אבל אם האשה היתה חזקה באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, וחמה מאוד בקיום מצוות מעשיות בעקשנות גדולה, אזי היתה בקלות מהפכת את דעת בעלה אל יראת שמים שלמה, וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא קמה:): "כל ימי עני רעים" — זה שיש לו אשה רעה, "וטוב לב משתה תמיד" — זה שיש לו אשה טובה; כי אם האשה היא רעה וכו', וכן קלת דעת וכו', אז מספן הבעל, שנמשך אחר דעת אשתו, אזי כל ימי עני רעים, ולהפוך אם האשה טובה וכו', ויש בה חמימות דקדושה, והולך לה בחיים, שבעלה יתנהג פירא שמים, אז אשרי הבעל הזה אשר "וטוב לב משתה תמיד", כי אין עוד שמחה כשמחת האמונה וחמימות מצוות וכו'.

את צריכה לדעת, שחכמינו הקדושים אמרו (ברכות יז:): 'גדולה הבטחה שהבטיחן הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מן

הַאֲנָשִׁים' וְכוּ', אָמַר לִיה רַב לְרַבֵּי חַיָּא: 'נָשִׁים בְּמַאי זְכוּיִן? בְּאֶקְרוּיִי בְּנֵיהוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא וּבְאַתְנוּיִי גְבַרִייהוּ בֵּי רַבָּנָן, וְנִטְרִין לְגְבַרִייהוּ עַד דְּאָתוּ מִבֵּי רַבָּנָן'; בְּמָה הַנָּשִׁים זֹכוֹת? בְּזֶה שְׂמוּכִילוֹת אֶת הַיְלָדִים אֶל הַתְּלִמוּד תּוֹרָה שְׂיִלְמְדוּ תּוֹרָה, וּמַחְכוֹת לְבַעֲלֵיהֶן שְׂיַחְזְרוּ מֵהַכּוֹלֵל, שְׂלוּמְדִים שֵׁם תּוֹרָה.

הָרִי שְׁלֹף לְפָנֶיךָ, שְׁלֵא רַק שְׁהָאֲשָׁה מְקַבְּלַת שְׂכָר עַל זֶה שְׂמַעוֹרְרַת אֶת בַּעֲלָהּ לְתוֹרָה וְלַתְּפִלָּה וְכוּ', אֲלֵא אַף גַּם הַזְכוֹת שְׁלָהּ יוֹתֵר מֵהַבַּעַל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

תתקכה.

**אָמָא שְׁלִי מִבְּקָשְׁתָּ מִמְּנִי עֲזָרָה כְּסָפִית לְמִרוֹת
שְׂמַצְבֵי הַכְּלָפִי קָשָׁה מְאֹד**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יְמִית: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכָבוֹד מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ, שְׂתִזְכֶּה לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים בְּטוֹב וּבְנִעְיָמִים וְלִרְפוּאָה שְׁלֵמָה אָמֵן! בְּרָצוֹנִי לְהַתְנַעֵץ לְגַבִּי עֲנִן שְׂמַאֵד מִטְרִיד אוֹתִי, וְאִינוּ נוֹתֵן לִי מְנוּחָה. אָמָא שְׁלִי שְׂתַהֲיֶה בְּרִיאָה וְתִאָרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, עֲבָרָה חַיִּים לֹא פְּשׁוּטִים. הִיא גְּדֹלָה אוֹתָנוּ לְבַד, וְנִתְּנָה בְּשִׁבְלֵנוּ הַכֹּל, אָמָא לְתַפְאֶרֶת!

הבעיה היא, שאין לה מקור פרנסה, והיא כל הזמן בדחוק. אני נשואה, ברוך השם, ויש לי ילדים, ובקשתי אני מצליחה לסיים את החדש, והיא כל הזמן מבקשת ממני כסף, ואם אני לא נותנת לה (כי אין לי, לא כי אני לא רוצה), היא מתחילה לכעס עלי, ולא מדברת אתי, ואומרת שאני צריכה לעזר לה. אני ממש לא יודעת מה לעשות, אני אוהבת אותה בכל לבי ונשמת, ואני ממש עומדת בין הפטיש לסדן. אני חייבת עצה מה עלי לעשות? תודה רבה וסליחה על הטרחות!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל נמית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים מאוד מאוד להקפיד על כבוד אב ואם, כי זו המצוה הכי חשובה והכי חמורה, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה, פרק כו): 'כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי): 'חמורה שבחמורות — כבוד את אביך ואת אמך'; ואמרו (קדושין ל:): 'שלשה שתפין הן באדם — הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו; בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני'; רואים מזה, אם מכבדים אבא ואמא — בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן את צריכה לכבד אותה מאוד מאוד, אבל מה שאת

לא יכולה — אינך חייבת! כי אם אין לך בעצמך, איך את יכולה לעזור לאמא?

ולכן אסור שיהיו לך רגשי אשמה וכו', ואל תתני שְהַרְגֵשׁ יִשְׁבֵר אוֹתָךְ וכו', מה שִׁיכוֹלִים לעזור להורים — צריכים ומכרחים לעזור להם, אבל אם אין לי בעצמי, איך אני יכול לעזור להם?! ועל כך שְהֵאמָא כוּעֶסֶת ולא מדברת אתך בשביל זה וכו', את צריכה לדון את האמא לכך זכות, כי כְּשִׁמְגִיעִים לגיל מבגור, אזי הפל משתנה אצל האדם, ובדרך כלל יש להם טענות על הילדים — כאלו לא מכבדים אותם, ואין מקימים את רצונם וכו', וכך היא הדרך האנשים המבגרים.

ולכן תמשיכי לאהב את האמא, שהיא דאגה בשבילך ובשביל כל המשפחה וכו', וכך צריך להיות לאהב את ההורים, אבל את לא יכולה לתת מה שאין לך וכו' וכו'.

ולכן מצד אחד, אל תתני שְהַרְגֵשׁ יִשְׁבֵר אוֹתָךְ, ומצד שני אל תעשי עסק מזה שהיא לא מדברת אתך, אדרבה! את תראי מצדך רק להמשיך לאהב אותה ולכבד אותה, ובזכות זו תהיה לך נחת מילדיך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

תתקכו.

איך זה שהרבה צדיקים וצדקניות נקראו
בשמות שאינם מהתורה?

שאלה:

מיאת יאיר: לכבוד הצדיק שליט"א. השם יתברך
נעזר לנו, שהצדיק יצא מכל הצרות, המחלקת
והטרדות, ויוכל להמשיך לקרב אותנו וכל העולם
להקדוש-ברוך-הוא.

רציתי לשאל: אני רואה הרבה פעמים הצדיק כותב
בענני שמות של אנשים שנקראים על שם עצים
ואבנים וכיו' - שזו סכנה לאדם, ואינני מבין, הלא
יש הרבה אנשים נראים ושלמים שנקראים בשמות
כאלו, ובפרט שמות של נשים, כמו: פיגא, גולדא,
רוזא, ריזל, בלומא' - שהם צפורים ופרחים, וכן
שמות של גברים, כמו: ליפא, זלמן, זליג, פישל' -
שלא נודע כלל תרגומם. מה ההבדל בין אלו לאלו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פי תבא, י"ט אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יאיר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה שואל שאלה מאד מאד מענינת ונכונה וכיו', אבל
התרוץ הוא פשוט, כי כל אלו השמות הלועזיים, שנתנו הן
אצל האשכנזים והן אצל הספרדים, נתקדשו במשך כל
הדורות, ונשים צדקניות היו נקראות בשמות כאלו, וכן כל

שם לוֹעֲזִי, מֵה שְׁאֲמוֹתֵינוּ בְּמִשְׁפָּךְ כָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ נִקְרָאוֹת, יֵשׁ בְּזֶה צְרוּפִים וְכוּ', אֲבָל לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, בְּדוֹר הַזֶּה, שְׁעָקְרוּ אֶת הָאֲמוּנָה מִמְּלִיּוּנֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת אִפְשָׁרִיּוֹת — לְהִשְׁכִּיחַ אֶת הָעֵבֶר וְכוּ'.

וְלִכֵּן גַּם בְּעֵנְנֵי שְׁמוֹת, רוֹצִים לְהַכְנִיס בְּאֶדָם שְׁאִין לוֹ עֶרְךָ רוּחָנִי, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר לֹא לְהַפְגִּס בְּמִלְפְּנֵי הַזֶּה, וְזוֹ הֵיטָה גִזְרַת לְבֵן הָאֲרָמִי, שְׁכָתוֹב אֲצִלוֹ (דְּבָרִים כו, ה): "אֲרָמִי אוֹבֵד אֲבִי", שְׁכָל כּוֹנְנָתוֹ הִטְמָאָה הֵיטָה לְנִתְקֵן אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּעֶרְמְמִיּוֹת מִהָעֵבֶר, כְּאֵלוֹ לֹא הָיָה לָנוּ אֲבָא, וְכֵאלוֹ הָאֲבָא וְהַסְבָּא הָיוּ פְּנֵאֻטִים... וְצְרִיכִים לְהִתְחִיל הַדָּרָךְ 'חֲדָשָׁה'.

וְהִנֵּה בְּאֵמַת, כָּל זְכוֹת הַקִּיּוּם שְׁלָנוּ הִיא רַק מִחֲמַת הָאֲבָא, וְהַסְבָּא, וְהַסְבָּא רַבָּה, וְלִמְעַלָּה בְּקִדְשׁ, כִּי אֲצֵל עִם יִשְׂרָאֵל הוֹלֵכֵת הַשְּׂרָשֶׁרֶת שֶׁל זָהָב מִקְבֵּלַת הַתּוֹרָה עַד דּוֹרְנוּ זֶה — בְּלִי שׁוּם הַפְּסֵק כָּלֵל, וְאִף מִיּוֹן וְאִפִּיקוֹרֵס וְכוּ', וְשׁוּם אִמָּה וְלִשׁוֹן וְכוּ', לֹא הִצְלִיחוּ לְקַרֵּעַ אֶת שְׂרָשֶׁרֶת הַזָּהָב וְגַם לֹא יִצְלִיחוּ לְעוֹלָם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תִּחְזַרְנָה אֶל הַשְּׂרָשִׁים, וְנִזְכָּה בְּיַחַד לְקַבֵּל פְּנֵי מִשִּׁיחַ צְדָקָנוּ, וְיִקְרִים הַשָּׁנָה — תִּהְיֶה שְׁנַת גִּ'אֵלֶת עוֹלָם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

תתקכז.

**בעלי עצבני מאד, וכשהוא מתעצבן הוא מסגל
לרצח מישהו**

שאלה:

מאת רחל: שלום לכבוד הרב הצדיק. בעלי הוא איש
עצבני מאד, וכשהוא מתעצבן, הוא מגיע לרמה כזו,
שהוא מסגל לרצח מישהו. ובפרט כשהוא רב עם בני
הבכור, הוא מתעצבן בצורה לא נורמלית. אני לא
מסגלת לחיות אתו ככה יותר, וזה פשוט בלתי נסבל.
האם יש סכוי שאני אוכל לשנות אותו?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר כי תבא, כ' אלול
ה'תשע"ב.

שלום רב אל רחל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, שאין עוד מדה מגנה כמו מדת
הכעס, עד כדי כך שאמרו בזהר (תצנה קפכ): 'במאי אתידע
לקרובא בר נש בהדיה, או לאתמנעא מגיה? ברוגזיה ממש,
ידע ליה בר נש, וישתמודע מאן איהו, אי היהא נשמתא
קדישא נטר בשעתא דרוגזוי, דלא יעקר לה מאתרהא, בגין
למשרי תחותה ההוא אל זר, דא איהו בר נש כדקא יאות.
דא איהו עבדא דמאריה, דא איהו גבר שלימ, ואי ההוא בר
נש לא נטיר לה, ואיהו עקר קדשה דא עלאה מאתריה,

לְמִשְׁרֵי בְּאַתְרֵיהּ סִטְרָא אַחְרָא. וְדַאי דָּא אִיהוּ בְּר נֶשׁ דְּמְרִיד
 בְּמֵאֲרִיָּה, וְאָסִיר לְקַרְבָּא בְּהֵדִיָּה וְלֹאֲתַחֲבָרָא עֲמִיָּה, וְדָא אִיהוּ
 (איוב יח, ד): "טִרְף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ". אִיהוּ טְרִיף וְעָקֵר נִפְשֵׁיהּ, בְּגִין
 רוּגְזֵיהּ, וְאִשְׁרֵי בְּגוּיָה אֵל זָר. וְעַל דָּא פְּתִיב: "תְּדַלּוּ לְכֶם מִן
 הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ", דִּהֵהִיא נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא טְרִיף לָהּ,
 וְסָאִיב לָהּ, בְּגִין אִפּוֹ.

[אִיף יְכוּלִים לְדַעַת אִם מִתָּר לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאָדָם הַזֶּה או
 לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ? בְּכַעַסוֹ שֶׁל אָדָם מִתְּוֹדֵעַ מֵהוּת כֹּל הָאָדָם
 וּמִתְגַּלֶּה מִי הוּא, אִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל עֲצָמוֹ לֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס,
 כְּדִי שֶׁלֹּא תִהְיֶה נִעְקָרֶת מִמֶּנּוּ נִשְׁמַתּוֹ — זֶה הוּא אָדָם כְּמוֹ
 שְׁצַרִּיף לְהִיּוֹת, הוּא עֹבֵד שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא אָדָם
 הַשְּׁלֵם. וְאִם אָדָם הַזֶּה אֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל עֲצָמוֹ לֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס,
 וְהוּא עוֹקֵר אֶת הַקְּדוֹשׁ מִמֶּנּוּ, וְנִכְנַס בּוֹ סִטְרָא אַחְרָא, אָדָם
 הַזֶּה הוּא מוֹרֵד בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו,
 אָדָם שֶׁהוּא בְּכַעַס, הוּא עוֹקֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ שְׁלוֹ, וְשׁוֹרֵה בּוֹ
 הַסִּטְרָא אַחְרָא. וּמִי שֶׁבְּכַעַס, הַנִּשְׁמָה שְׁלוֹ בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְהוּא
 מִטְמֵא אֶת עֲצָמוֹ].

וְאָמַר הָאֲרִיז"ל, אֶת כָּל הַעֲבֵרוֹת יְכוּלִים לְתַקֵּן, אֲבָל מִי
 שֶׁכּוֹעֵס הוּא עוֹקֵר אֶת הַנִּשְׁמָה שְׁלוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ', וְקָשָׁה
 לְהַחֲזִיר לוֹ אֶת נִשְׁמַתּוֹ, וְלִכֵּן סוֹבֵל מֶה שֶׁסוֹבֵל וְכוּ'. אֲנִי
 בְּטוּחַ, שֶׁבְּעֵלְף אֵינוֹ רוֹצֵה לְכַעַס, כִּי כַּעַס זֶה פְּשׁוּט שְׁגָעוֹן
 וְטְרוּף הַדַּעַת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְדוּשִׁין מֵא): 'רְגִזָּן לֹא
 עֲלֵתָה בְּדָוֹ אֶלָּא רְגִזְנוּתָא'; הַפְּעֵסָן אֵינוֹ פּוֹעֵל שׁוּם דְּבָר עִם
 כַּעַסוֹ, אֲדַרְבָּה! הוּא מַחְלִישׁ אֶת בְּרִיאֻתּוֹ, וְנִעֲשֶׂה חוּלָה בְּכָל
 יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

וְלִכֵּן, לְדַעַתִּי, הוּא צְרִיף לְלַכֵּת אֶל רוּפָא, לְקַחַת פְּדוּרָי

הַרְגָּעָה, כִּי הַכַּעַס יְכוּל לְהַכְנִיֵס אוֹתוֹ לְשַׁגְּעוֹן וְטְרוּף עַד רְצִיחָה מִמָּשׁ, וּבִפְרָט שֶׁהוּא מוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שְׁלוֹ עַל הַבֵּן הַבְּכוֹר.

יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂאוֹהֲבִים כָּל־כֶּף אֶת הַבְּכוֹר, וּמַחֲמֵת הַטָּבַע שְׁלָהֶם שֶׁהֵם כָּל־כֶּף כַּעֲסָנִים, אַזִּי מוֹצִיאִים אֶת הַכַּעַס שְׁלָהֶם עַל בְּנֵם הַבְּכוֹר וְכוּ', וְזֶה מִמָּשׁ טְרוּף הַדַּעַת, מַחֲלַת הָעֲצָבִים, וְאוֹי לוֹ לְאָדָם שֶׁנִּכְנָס בָּזֶה. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים טו:): 'כָּל אָדָם שֶׁכּוֹעֵס אִם חָכֵם הוּא — חֲכָמְתוֹ מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ', כִּי בַשָּׂעָה שֶׁאָדָם נִכְנָס לְכַעַס וְעֲצָבִים, הוּא נִעְשֶׂה מִמָּשׁ מְשַׁגֵּעַ וּמְטָרֵף, וְרְאוּי לְאֲשַׁפֵּז אוֹתוֹ בְּבֵית־חוּלִים לְחוּלֵי גִפְשׁ.

וְכֹל־כֶּף חָבַל שֶׁאָדָם הוֹרֵס אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, רַק בְּגִלְל הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה שֵׁישׁ בּוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְהַיּוֹם יֵשׁ פְּדוּרֵי הַרְגָּעָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁשְּׂרוּי בְּכַעַס וּרְצִיחָה, מְכָרַח לְקַחַת אֶת הַפְּדוּרִים הָאֵלוּ לְהַרְגֵעַ וְכוּ', כִּי הוּא יְכוּל לְהַזִּיק לְעֲצָמוֹ וְכֵן לְאַחֲרֵים, וְעַל־כֵּן עָלְיוֹ לְקַחַת פְּדוּרֵי הַרְגָּעָה וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ שְׁבֹת שְׁלוֹם וְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

תתקכח.

האם גם היום יש ענין להתקבץ אצל רבנו בזמני
הקבוצ שֶהיו בחייו, כגון: שַׁבַּת חֲנֻכָּה וְשַׁבְּעוֹת?

שאלה:

מאת בעז: האם גם היום יש ענין להתקבץ בזמני
הקבוצ שֶהיו בחייו רבנו, כמו שַׁבַּת חֲנֻכָּה וְשַׁבְּעוֹת?
האם מדַבֵּר גם לבני אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?
ברוך השם, אני נוסע לרבנו לראש השנה כבר כמה
פעמים, אבל בכל פעם יש לי קשי גדול, שִׁמְפְּרִיעַ לִי
כֹּל יְמֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשִׁים, וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ צַעַר גְּדוֹל
עַל הַצִּיאָה מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְדוֹקָא בִּימֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה.
האם זה דַּבָּר בְּרוּר שֶׁרַבְּנוּ רָצָה שְׁיִבֹאוּ אֵלָיו גַּם
מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל או רק מחוץ לאֶרֶץ? תוֹדָה, וּבִרְכַת שָׁנָה
טוֹבָה, וְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה, לְרַב וּלְכָל יִשְׂרָאֵל,
אָמֵן.

תשובה:

בְּצִוְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת נְצִיבִים, כ"ב אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל בַּעַז, גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רבנו ז"ל הִזְהִירָנוּ רַק עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְאָמַר (סיי-מוהר"ן,
סימן תג): 'הֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהִנֵּה פְּלֵא אֲצִלִּי,
מֵאַחַר שֶׁהִמְקַרְבִּים שְׁלִי מֵאֲמִינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל
הַאֲנָשִׁים הַמְּקַרְבִּים אֵלָי, שֶׁיְהִיו כְּלָם עַל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה אִישׁ לֹא

יעדר. כי כל הענין שלי הוא רק ראש-השנה. והזהיר לעשות כרוז, שכל מי שסר אל משמעתו, ומקרב אליו, יהיה על ראש-השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש-השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חרות ה' היא מעוזכם", וזה נאמר על ראש-השנה'.

בשבת חנכה ובחג השבועות הוא לא הזהיר לבוא אליו, אלא כף נהגו אנשי שלומנו, אבל האזהרה החמורה להיות אצלו אחר ההסתלקות, זה היה דוקא על ראש השנה, וזה נוהג לדורות. ובאמת אף אחד אינו יודע ואינו מבין את מעלת הענין הגדול הזה — להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה, הרי חכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה ח:): 'בראש השנה נדון מה יהיה בסופו', הינו בראש השנה, הוא יום הדין הגדול והנורא, שדנים את כלם — את כל הבריאה כלה, מה יהיה עם כל אחד ואחד בשנה זו, מי לחיים ומי למות וכו', מי בחניקה ומי בשרפה וכו', וכן אמרו (ביצה טז): 'כל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה'; הינו שאז כותבים את התקציב לאדם על כל השנה. וכן אמרו (בראשית רבה, פרשה נו, סימן יג): 'כל ימות השנה ישראל נאחזין בעברות, ומסתבכים בצרות, ובראש השנה הן נוטלין שופר ותוקעין בו, ונזכרים לפני הקדוש-ברוך-הוא, והוא מוחל להם'.

כשאדם חוטא, בר מינו, אזי בלי שום ספק יקבל ענש, כי יש דין ויש דין, אבל כשאב בראש השנה ומבקש סליחה, ומכניע את עצמו לפניו יתברך, מיד הוא מוחל לו, כמאמר ז"ל (שחר טוב תהלים קב): "פנה אל תפלת הערער", אמר רבי יצחק: כלפי דורות אמרו, שאין להם לא נביא ולא כהן, ולא בית-המקדש שיכפר עליהם, אלא עוד תפלה אחת, שגשפתי

לָהֶם שֶׁהֵם מִתְפַּלְלִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, וְלֹא תִבְזֶה אוֹתוֹ מֵהֶם. הַיּוֹי: "וְלֹא בָזָה אֶת תְּפִלָּתָם".

הָרִי שֶׁלֶף לְפָנֶיךָ, שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אִזּוֹ הוּא הַמְשַׁפֵּט לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְהִנֵּה יָדוּעַ כְּשֵׁישׁ מִשְׁפֵּט חָמוּר, צָרִיכִים לְקַחַת עוֹרֶף-דִּין גְּדוֹל, וּכְכֹל שֶׁהַמְשַׁפֵּט יוֹתֵר גְּדוֹל וַיּוֹתֵר מִסִּבָּה, לוֹקָחִים אֶת הָעוֹרֶף-דִּין הַכִּי גְדוֹל, וְאִם נִגְזַר עָלָיו אֵיזָה עֲנֵשׁ מוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, אֲזִי לוֹקָחִים אֶת הָעוֹרֶף-דִּין הַכִּי גְדוֹל שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִף שָׁזָה עוֹלָה הוֹן תּוֹעֲפוֹת, מוֹכְרִים אֶת כָּל מָה שֵׁישׁ לוֹ כְּדֵי לְשַׁלֵּם לְעוֹרֶף-דִּין, הָעֶקֶר שֶׁיִּצְיֵל אוֹתוֹ מִמּוֹת בְּטוֹחַ לְחַיִּים.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל הוּא הָעוֹרֶף-דִּין הַכִּי גְדוֹל בְּעוֹלָם, וְלִכְּנֹן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהֵיּוֹת אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְלֹא שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת, וְשׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת וּבָא.

וּבְעֵנִין הַבְּלִבוֹלִים שֵׁישׁ לָךְ דְּוָקָא עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', כְּכַר יָדוּעַ מָה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ (עין חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תד), שֶׁאָמַר לְרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיָּה נִיחָא לוֹ יוֹתֵר לְהֵיּוֹת אֲצֵלוֹ עַל שְׁבַת תְּשׁוּבָה וְלֹא עַל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה, כִּי אֵין לוֹ מְקוֹם לְעַמֵּד שָׁם בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְגַם אֵין לוֹ אַכְסֵנְיָא טוֹבָה לְאָכַל וְלָלוֹן, וּמַחֲמַת זֶה דַּעְתּוֹ מִבְּלִבְלַת מָאד, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנָה, עַל-כֵּן הִיָּה טוֹב לְפָנָיו יוֹתֵר לְהֵיּוֹת אֲצֵלוֹ בְּזִמָּן אַחֵר וְלֹא בְּרֵאשׁ-הַשָּׁנָה. הַשֵּׁיב לוֹ רַבְּנוּ ז"ל בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: אִם לְאָכַל אִם שְׁלֵא לְאָכַל, אִם לִישֵׁן אִם שְׁלֵא לִישֵׁן, אִם לְהִתְפַּלֵּל אִם שְׁלֵא לְהִתְפַּלֵּל (רַצוֹנוֹ לומר שְׁלֵא לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנָה כְּרֵאוּי), אִף וְרַק שֶׁתְּהִיּוּ אֲצֵלֵי עַל רֵאשׁ-הַשָּׁנָה, יְהִיָּה אִיךָ שִׁיְהִיָּה. (וְאָמַר בְּלְשׁוֹן אֲשַׁכְּנוּ בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: יָא עֲסִין גִּיט

עסין, יא שלאפין ניט שלאפין, יא דאווינען ניט דאווינען,
אבי דו זאלסט ביי מיר זיין אויף ראש-השנה)

(ובאמת כל הדברים הנ"ל הם רק דמיונות ופתויים של
הבעל-דבר, כי תודה לאל, נראה בחוש, שעל-פי-הרב
מתפללין יותר בכונה בכלל הקבוץ הקדוש על ראש-השנה,
ממה שהיה מתפלל בביתו):

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך פתיבה וחתומה טובה...

תתקט.

**הרופאים אומרים, שעלי לעבור פריית כליה.
האם לשמע בקולם או לחכות לישועה?**

שאלה:

מיאת קורין: שלום לכבוד הרב. שמי קורין ואני בת
30. לפני כמה חודשים חשתי כאבים עזים לאור דלקת
בדרכי השתן. מבדיקה שנערכה עלי, כי הפליה
הימנית שלי מלאה בנוזלים שאינם יכולים לצאת,
לאור העבדה, שהצנור אשר מחבר בין הפליה
לשלווהית השתן חסום. לטענת הרופאים מדבר
במום מולד.

למרבה הצער, הדבר גרם לפגיעה קשה בפליה
הימנית, אשר אחוזי התפקוד שלה נמוכים מאד,
פחות מ-20%. המלצת הרופא הממחה היתה, כי

צָרִיךְ לְכַרֹּת אֶת הַכְּלִיָּה בִּינוֹן שֶׁהִמְצַב בְּלַתִּי הַפִּיף. אֲנִי
אֲשֶׁה צְעִירָה, אֲשֶׁר מְעוֹלָם לֹא סָבַלְתִּי מִזֶּה בְּעֶבֶר,
וְלִרְבוֹת כָּל הַמְשִׁתַּמֵּעַ מִכֶּף. אֵינִי יוֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת,
הֵאֵם לוֹתֵר וְלִכְרוֹת אֶת הַכְּלִיָּה אוֹ לַחְכוֹת לִישׁוּעָה?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נְצִיבִים, כ"ב אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל קוֹרֵינ תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זוֹ שְׂאֵלָה גּוֹרְלִית וְכוּ', וְלִכֵּן הֵייתִי מְיַעֵץ לָךְ לְפָנוֹת אֶל
הַמְשַׁרְדְּ שֶׁל הָרַב פִּיֶרֶר, גֵּרוֹ יְאִיר, בְּבִגְי־בְּרֶק, שֶׁהוּא בָּקִי
וּמְכִיר אֶת הַרוֹפְאִים הַכִּי מִמַּחִים בְּכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָעוֹלָם.

תְּמִיד אֲנִי אוֹמֵר לְכֻלָּם כְּשֶׁצָּרִיכִים נְתוּחַ, אֲזִי כְּדַאי
לְהַתִּיעֵץ עִם שְׁלֹשָׁה רוֹפְאִים מִמַּחִים, וּבְכַרְט בְּעִנְיָן כַּזֶּה
לְהוֹצִיא פְּלִיָּה — צָרִיכִים בְּיָדַי לְהַתִּיעֵץ עִם רוֹפְאִים
מִמַּחִים, וַיְכוּלִים לַחֲיוֹת עִם פְּלִיָּה אַחַת וְגַם לְהַבִּיא יְלָדִים.

הַעֲקָר תִּזְכְּרִי מַה שֶּׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פַּחַד, סִימָן
ח'): 'פַּחַד מִכְּחֵישׁ כַּחוֹ שֶׁל אָדָם'; וְלִכֵּן אֵל תִּפְנֹסִי בְּלַחֲץ
וּבְפַחַד, כִּי בְּיָדַי יֵשׁ רְפוּאָה לְכָל דָּבָר, וְהַעֲקָר הוּא תִּפְלָה
— לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שִׁישְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה,
וְשֶׁהַנְּתוּחַ יַעֲבֹר בְּקַלּוֹת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה,
פְּרָשָׁה נג, סִימָן יד): 'זֶפֶה תִּפְלַת הַחוּלָּה לַעֲצָמוֹ יוֹתֵר מִכָּל'; וּמַה
שֶׁתִּפְלָה פּוֹעֵלֶת — שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם אֵינּוּ יְכוּל לַפְּעֹל.

וְלִכֵּן רַק תִּבְקְשִׁי אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם
שְׁלֹךְ, שְׂזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדָּדוֹת — לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ
שֶׁמְדַבְּרִים אֶל חֲבֵרָה טוֹבָה, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו

יתברך — נשמע ונתקבל, והקדוש־ברוך־הוא יעזר, שהכל יעבר בשלום, ושתהיה לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד. ואמר רבנו ז"ל (ספר־המדות, אות צדיק, סימן קצ"ו): 'התקשרות להצדיק הוא רפואה גדולה'; יעזר הקדוש־ברוך־הוא, שגנזכה תמיד להיות מקרבים אל רבנו ז"ל, שהוא הצדיק האמת שבדור הזה.

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתקל.

אני ואשתי רבים כל הזמן, ומרימים ידים אחד על השני

שאלה:

מיאת אתי: שלום אל מוהרא"ש שליט"א. יש לי בעיה של שלום־בית. אנחנו מרימים ידים אחד על השני, היא ממש שורטת כמו חיה, כל היד שלי צלקות, היא בוטטת בי ונותנת מכות עם הידים. היא מוציאה אותי מדעתי ומחפשת להגיע למריבה. ואז אני נותן איזו מכה, אף שאיני רוצה להגיע לזה... והכל ליך הילד! אני אומר לה — אם את רוצה לריב, בואי נריב שהילד לא יראה, אף היא ממשיכה דוקא ליך. אתמול רבנו, ולבסוף נתתי לה מכה בראש. מוהרא"ש שליט"א, אני רוצה בבקשה תשובה מה לעשות, וגם

הַרְבֵּה סִיעָתָא דְשָׂמְיָא, אָנִי צָרִיךְ אֶת בְּרַכְתְּךָ, שְׂיִהְיֶה לִי כַּח לְקַיָּים וְלַצִּיּוֹת. מֵאַחַל לְךָ הַחֲלֻמָּה מְהִירָה כְּכֹל הַאֲפֹשֶׁר, אָמֵן.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נְצֻבִים, כ"ב אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל אֲתִי, גֵּרוּ נְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הָאֲחֻלִּים לְרִפּוּאָה, וְכֹל הַמְּבַרְךָ — מִתְבַּרְךָ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן.

יֵשׁ לְךָ שְׂאֵלָה מְעַנֵּינָת מְאֹד: "יֵשׁ לִי בְּעֵינַי שֶׁל שְׁלוֹם-בֵּית... אֲנַחְנוּ מְרִימִים יָדַיִם אַחַד עַל הַשָּׁנִי" וְכוּ', אָנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה לְהַשִּׁיב לָכֵם וְכוּ', אוֹ שְׂאֵתֶם צָרִיכִים לְהַכְנִס לְתוֹךְ כְּלוּב נְעוּל בְּגֵן הַחַיּוֹת, וְלִהְרֹאוֹת דְּגָמָא לַחַיּוֹת אֵיךְ מִתְקוּטְטִים... אוֹ שְׂאֵתֶם עֲדִין צָרִיכִים לְהִתְחִיל לְלַכֵּת לְגֵן יְלָדִים וְלַצֶּעַק לְגַנֵּנָת, אֵתָה תְּצַעֵק: "הַמּוֹרָה! הִיא שְׂרֻטָּה אוֹתִי". וְהִיא תְּצַעֵק: "הַמּוֹרָה! הוּא נָתַן לִי בְּעֵיטָה עִם הַרְגָּלִים", וְאַחֲרֵי-כֵן אֵתָה תְּצַעֵק: "לֹא נִכּוֹן! הִיא הִתְחִילָה", וְהִיא תְּצַעֵק: "לֹא נִכּוֹן! הוּא הִתְחִיל" וְכוּ' וְכוּ', עוֹד מְעַט שְׁנִיכֶם תִּהְיוּ הוֹרִים לְתִינוּק חֲמוּד, וְאֵיךְ יֵשׁ לָכֵם זְמַן לָרִיב וְלִהְתְּקוּטְט, וְלִתֵּת מִכּוֹת אַחַד לְשָׁנִי כְּמוֹ יְלָדִים קְטַנִּים?

וְלָכֵן עֲצָתִי, שְׁשֻׁנִּיכֶם תְּשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, כִּי (סוּטָה יז): 'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן'. וְאָמְרוּ (וְיִוְשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ט', הִלְכָה ח'): 'אִי אֲפֹשֶׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֲפֹשֶׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֲפֹשֶׁר לְשִׁנְיָהּ בְּלֹא שְׂכִינָה'; וּבְמִקּוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאת — שֵׁם הַבְּרַכָּה מְצוּיָה, רַק שְׂיִהְיוּ בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה

גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י): 'שלום זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

ואני מאד מבקש מכם, שתעשו כל מה שבידכם להשלים ביניכם וכו', כי זוג שרבים ביניהם, גורמים פרוד בכל העולמות, ולכן ראו תקף-ומיד להתפייס אחד עם השני, כי לא יאבה הקדוש-ברוך-הוא סלח לכם. ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קטז): 'לעשות שלום בין איש לאשתו, אמרה תורה: שמי, שנכתב בקדשה — ימחה על המים'; ואם הקדוש-ברוך-הוא כבר מסכים שימחק, כפיכול, שמו, שמחזיק את כל העולם, העקר שיהיה שלום בין איש לאשתו — בודאי אתם צריכים להשלים ביניכם.

רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות קלפה, חלק ב', סימן א'): 'יש שדים שמצויים בבתים, שהם מקלקלים השלום-בית, ועל-ידי-זה פעם וקטטות בבית'. ועקר הבית הוא האשה, כי (יומא ב): 'ביתו — זו אשתו', ועל-כן על-פי-רב עקר הקטטות ממנה. ולפעמים נאחזים בשאר בני הבית, ועל-ידי-זה נעשים הקטטות והמריבות, ועל-ידי-זה באים יסורים על בני הבית. וזה מפרש בפסוק (איוב כא, ט): 'בתיהם שלום מפחד', ודרשו חכמינו הקדושים (רש"י שם): 'מפחד — אלו שדים, וזהו "שלום מפחד", פי השלום הפך הפחד, שהם השדים המקלקלים השלום, וזהו "ולא שבט אלוה" וכו', הינו היסורים, עין שם.

אני מאד מאד מבקש אתכם, שתמחלו אחד לשני, ותעשו התחלה חדשה, ותפסיקו להיות ילדים קטנים, הוא

שׁוֹת תתקלא ברסלב רכז

נתן לי סטירה... היא נתנה לי צביטה... הוא נתן לי בעיטה...
והיא נתנה לי אגרוף... וכך חוזר חלילה וכו', הפסיקו,
והקדוש־ברוך־הוא יתן לכם אריכות ימים ושנים טובות,
ושלום ואהבה.

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתהיה לכם הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנו — תשפילו ותצליחו.

המאחל לך פתיבה וחתימה טובה...

תתקלא.

מה הפרוש: "כשאתם עושה תשובה ומתודה,
לא יזוז משם עד שנמחל לו"?

שאלה:

מיאת שמחה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
קראתי בספרים שלך, ש"כשאתם עושה תשובה
ומתודה, לא יזוז משם עד שנמחל לו". רציתי לדעת
מה זאת אומרת? ואיך בכלל אפשר לדעת שנמחל לו
משמים? תודה רבה, ושהשם ישלח לכם רפואה
שלמה ושנה טובה ומתוקה!

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים, כ"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שמחה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מט): 'ודע, שעקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות מממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה מממש, ועכשו פונה ערך מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה — זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה'.

אדם צריך להגיע אל השלמות שאין שלמות אחריו, והיא מדת השמחה, ומי שתמיד שש ושמח, בידוע שהוא נמצא אצל הקדוש-ברוך-הוא, כי אצלו יתברך נאמר (דברי-הימים א' טז, כז): "עז וחדנה במקומו", ורבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות שמחה, סימן א'): 'כשאדם עושה מצוה בשמחה, זה סימן שלבו שלם עם אלקיו'.

ולכן כשבר ישראל תמיד שש ושמח — סימן שתשובתו כבר נתקבלה, והוא נמצא אצלו יתברך, אבל אם אדם עדין שרוי בעצבות, במרירות, במרה שחורה ובדכאון פנימי — סימן שהקלפות והסטרא אחרא מסבבים אותו, ועדין הוא רחוק מתשובה. ואמר הצדיק הקדוש רבי מנחם מענדיל מוויטעפסק זי"ע (ספר הקדוש פרי הארץ, פרשת מטות מסעי): 'העצבות היא הקלפה היותר קשה מכלם, שהרי העבודה זרה נקראת על שמה (תהלים קטו, ד): "עצביהם כסף וזהב", ונאמר (הושע ד, יז): "חבור עצבים", וכן אין לה שיכות עם השם יתברך'.

ולכן זה הסימן אם התקבלה תשובה של אדם, אם הוא תמיד שש ושמח, אבל אם הוא עדין בעצבות, סימן שיש לו עוד הרבה עבודה, עד שתתקבל תשובתו.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתחזור באמת בתשובה שלמה, ותהיה שש ושמח עם כל הנקדות טובות שיש בך, וזה יכניס בך שמחה עצומה, כי באמת אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נג.) על הפסוק (שיר השירים ד, ז): "כְּפֶלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ" — 'מאי ריקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצות פרמון'.

תהלה לאל, יש לך המון טוב, ובזה ראוי לך רק לשמח. ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ט, הלכה ה'): 'תני בשם רבי מאיר, אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום. קורא את שמע, ומברך לפניו ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניו ולאחריה, ומתפלל שלש פעמים של שמונה-עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל, שאין המצוות מקיפות אותו. תפלין בראשו, ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קיט, קסד): "שִׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִיךָ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךְ". וכן הוא אומר (שם לד, ח): "חֲנֵה מְלֹאךְ הַיְיָ סָבִיב לִירְאֵיו וַיִּחַלְצֵם".'

אשרי אדם שתמיד מחפש ומבקש ומוצא בעצמו את הנקדות טובות שיש בו, שעל-ידי-זה יהיה תמיד שש ושמח, וזה מה שאמר דוד המלך (תהלים קד, לה): "אֲנֹכִי אֲשַׁמַּח בְּהוֹי"ה יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ, וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם"; פִּינֵן שְׂאָדָם שֶׁשׁ וְשִׁמַּח בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי אֵין כְּבָר חַטָּאִים, וְאֵין כְּבָר רְשָׁעִים וְכוּ'. וְלִכֵּן תִּהְיֶה רַק בְּשִׁמְחָה, וְאֲזַי תִּדְעַ שְׂמַחְלוֹ לְךָ עַל כָּל הָעֶבֶר שֶׁלְךָ.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתקלב.

מצבנו הפלפלי קשה מאד. האם הפרשת חמש במקום מעשר יפעל עבורנו ישועה?

שאלה:

מאת אברהם: שלום לצדיק. ברצוני לשאל את כבודו: המצב דחוק, אני עובד ועושה את המקסימום, ועדין לא מצליח לפרנס ברמה הנדרשת והמינימלית. האם זה נכון לדחק את האשה לצאת לעבד למרות שהיא מתנגדת? כיום אנחנו נמצאים בחובות גדולים למוסדות פיננסיים, וגיש לנו הוצאה לפעל. ועוד באותו ענין: קבלתי המלצה מרב שעוסק בשלום-בית, עקב הבעיות הפלפליות והחובות שהמשפחה נמצאת, שאין פרנסה ומזון בבית ברמה הנדרשת — להפריש חמש לצד פריצת דרך פלפלית, בהתבסס על המלצתו של הגאון מוילנא זצ"ל. האם נכון לעשות כן, למרות כל הבעיות? האם זה יחשב לחסר אחריות? ואם לא יעשה כן, האם זה חסר באמונה? תודה לצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים, כ"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אברהם, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, כשאדם חיב חובות — הוא פטור מלהפריש חמש ומעשר ושאר צדקות.

אמנם כל אדם מכרח לתת כל יום צדקה, אבל בזה שמשלשלים שלש פעמים לפני כל תפלה בקפת הצדקה בבית־הכנסת פמה פרוטות — יוצאים ידי חובה.

זכר גם זכור, מה שחכמינו הקדושים אמרו (כתבות ג.) על הפסוק (תהלים קו, ג): "אשרי שומרי משפט, עושה צדקה בכל עת", וכי אפשר לעשות צדקה בכל עת? דרשו רבותינו שביבנה, ואמרי לה רבי אליעזר — זה הִזָּן בָּנָיו וּבְנוֹתָיו כְּשֶׁהָן קִטְנוּיִם; הִינּוּ הַצְּדָקָה הַרְאֵשׁוֹנָה הִיא לְפָרְנֵס אֶת יְלָדָיו, וְזֶה בָּא לְפָנָיו כָּל הַצְּדָקוֹת שְׁבָעוּלָם.

והנה אתה חתמת על כתבה, שבה התחייבת לפרנס את אשתך, ולא שהיא תפרנס אותך וכו', מהיכי תיתי, אם האשה רוצה לעזור בפרנסה לבעלה — מה טוב ומה נעים! אבל אי אפשר להכריח אותה, שתלך לעבד, ולכלכל את הבית וכו'.

אתה צריך לדעת, כשאדם תמיד שש ושמת — מתרחבת לו הדעת, וכך הוא יוצא מכל החובות, פי כל הצרות, היסורים, המרירות, הדכאונות, הצמצומים, הקטנות, החובות וההסתפקות בכסף וכו' וכו', באים לאדם רק מפני שהוא בעצבות ובמרה שחורה, ונופל בדעתו כאלו הוא

נמצא באיזה בור, וחושב שאף פעם לא יוכל לצאת משם, עד כדי כך מרים ומרוזים לו החיים, שאינו רואה אור בקצה המנהרה... אבל אם אדם שש ושמת, ומתחזק ביתר שאת וביתר עז — על-ידיזה נתרחב לבו ודעתו, ויכול לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שירחם עליו, ויתרחב לו בפרנסה, כי על-ידי תפלה — ממשיכים את כל הישועות שבעולם.

ולכן הדבר הראשון, אתה צריך לעבד מאד מאד על שמחה, לשמח עם הנקדות טובות שיש בך, כי, תהלה לאל, נבראת מזרע ישראל, ולא עשני גוי כגויי הארצות.

וזכר גם זכר, כי השם של פרנסה שהוא תת"ך, היוצא מהפסוק (תהלים קמה, טז): "פֹתַח אֶת יְדֵיךָ", יוצא גם מהפסוק (דברים טז, טז): "וְהֵייתָ אִךְ שִׁמְח".

ולכן הדבר הראשון, אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע, שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים ממנות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתפק יותר.

ולכן הדבר הראשון הוא רק להיות בשמחה. ואם תאמר: במה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך, שחכמינו הקדושים אמרו (גדלים מא): 'אין עני אלא מדעת', עקר העניות תלוי בתסרון דעת, כי המאמין האמתי, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בתוסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך, שאמרו חכמינו הקדושים (תל"ז ט): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה

אֵלָא אִם כֶּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מְלַמְעֵלָה; שְׁאָדָם אֵינוּ מְקַבֵּל מִכָּה קִטְנָה בְּאֶצְבַּע קִטְנָה, אִם לֹא מְכַרְיִזִין עָלֶיהָ קִדָּם מְלַמְעֵלָה, הָאָדָם הַזֶּה הוּא תְּמִיד שְׂמַח. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת מִמּוֹן, סִימָן פּג): 'אָמוּנָה הוּא טוֹב לְפָרְנָסָה'.

דַּע לָךְ, שְׂסַגְלָה גְדוּלָה לְפָרְנָסָה הִיא — לְבַרְךָ בְּרַכְת־הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וּבְקוּל וּבְשִׂמְחָה, וְזֶה מְסַגֵּל לְעִשְׂרוֹת נִפְלְאָה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (מְשָׁלִי י, כב): "בְּרַכְת הַיּוֹי"ָּה הִיא תַעֲשִׂיר, וְלֹא יוֹסִיף עֲצַב עִמָּה", הֵינוּ כְּשֶׁמְבַרְךָ בְּרַכְת־הַמְּזוֹן בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה — מְסַגֵּל לְעִשְׂרוֹת; וְלִכֵּן מֵהַיּוֹם וְהַלָּא תִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד עַל נְטִילַת יָדַיִם כְּשֶׁאֲתָה קָם בְּבִקְרָה וְכוּ', וְכֵן כְּשִׁיּוּצָאִים לְשְׂרוּתִים וְכוּ', וְכֵן לְפָנֵי הָאֲכִילָה — לְטַל יָדַיִם עִם נְטִלָה דִּיקָא וְכוּ', כִּי נְטִילַת יָדַיִם מְסַגֵּלֶת לְהַנְצִיל מְעַנְיּוֹת, כִּי עַל נְטִילַת יָדַיִם — רָאִשֵׁי תְבוּת: עַנְיָ, מִי שְׂמֻזְלִיל בְּנְטִילַת יָדַיִם — נַעֲשֶׂה עָנִי. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְת סב): 'אָמַר רַב חֲסֵדָא אָנָּא מִשְׂאֵי מְלֵא חֲפְנֵי מִיָּא, וַיְהִיבּוּ לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוּתָא'.

[אֲנִי נְטִלְתִּי יָדַי עִם הַרְבֵּה מַיִם, וְנִתְּנוּ לִי חֲפְנִים מְלֵא טוֹב, כִּי רַב חֲסֵדָא הָיָה עֹשֶׂיר גְּדוּל מְאֹד, וְהַפֵּל בְּזִכּוֹת נְטִילַת יָדַיִם שֶׁהָיָה מְקַפֵּיד עַל זֶה].

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַקְּיִם אֶת זֶה בְּשִׁלְמוֹת, וְאִז יִרְחִיב לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַהֲיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תתקלג.

האם פדאי לי לחזור להיות בקשר עם חברה שיוכלה להשפיע עלי לרעה?

שאלה:

מאת לאה: לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש שליט"א. אני מתפללת, שהשם יתברך ישלח לכם רפואה שלמה ובריאות איתנה, ותזכו לעוד ימים ושנים רבות על ממלכתכם.

ברצוני להתנעץ עם הצדיק: בעבר היה לי קשר עם חברה, הרגשתי חביר חזק איתה. הכרנו באומן בנסיעה לרבנו, היא אדם מאד מיוחד ומעמיק, אף במשך הזמן גליתי שהיא לא מספיק מבררת בדרך החזית, וקשורה לכל מיני אנשים, שברור לי, שהם לא מצד הקדשה. בעקבות כך נתקתי קשר עמה. אף בזמן האחרון יוצא לי לחשב עליה רבות, ויש בי רצון לחידש את הקשר, אף אינני יודעת אם זה יהיה נכון עבורי.

מצד אחד, יש בי צד שאומר, אולי אני צריכה לקרב אותה ולהשפיע עליה. אף מצד שני, אני מרגישה שזה עלול להזיק לי, ואני לא יודעת מה האמת. אשמח שהצדיק יתן לי את עצתו הקדושה בנושא. תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר נצבים, כ"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל לאה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות ועל האחולים לרפואה, וכל המברך — מתברך מן השמים.

הכי טוב לברח מאנשים מפקפקים, ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תתחברי רק עם חברות שמחזקות ומעודדות אותך לעשות את רצונו ותברך.

את צריכה לדעת, שצריכים מאד מאד להשמר מחברות רעות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ז): 'הרבה שכנים הרעים עושין'; ואמרו (קהלת רבה, פרשה ג', סימן ז): 'ונעת לרחק מחבק', אם ראת פת של רשעים — רחק מהם ומפיוצא בהן.

מה את יודעת מי היא? ועם מי היא מתחברת? ואם את בעצמך כותבת, שאת מפחדת, ומרגישה שזה עלול להזיק לך, אזי מה לך ולצרה הזאת?! חזקי ואמצי מאד, והקדוש-ברוך-הוא יתן לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך, ותמיד תתחברי עם נשים צדקניות, שמחזקות ומעודדות ומשמחות אותך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתקלד.

יש לי יצר-הרע לגלש באינטרנט פשאני
בעבודה, ואני צריך חזק

שאלה:

מאת יהודה: שלום וברכה לצדיק מיבנאל שליט"א.
שהקדוש-ברוך-הוא יתן לכם בריאות וכחות לחזק כל
אחד ואחד בכלל ישראל, ולקרובם להשם יתברך.
ברוך השם, התקרבותי לברסלב, וזה פתח לי פתח
חדש, וממש הפך אותי לאיש אחר במחשבה, בדבור
ובמעשה. תודה לאל על כל זה, וברוך השם, אני
משתדל לומר בכל יום את היתקון הקללי.
במקום העבודה שלי יש מחשב, ואני צריך חזק לא
לפתח את האינטרנט. אני צריך גם תקון לחטאת
נעורים. תודה וברכה וכתובה וחסד טובה, השם
יתברך יתן לכם את הכחות והזכות הגדולה לחזק
לבבות נשברים ולשמחם בשמחה אמיתית, שזה הדבר
הכי גדול. מצפה לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים, כ"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יהודה, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך! שייסוד היסודות בחסידות ברסלב זה דבר אחד,
ומשם נובעים עוד שני דברים.

א. להיות בשמחה עצומה, ולשמח מאד מאד בו יתברך, אשר אין למעלה מזה, כי שמחה היא עולם החרות, ועל-ידי שמחה יכולים להגיע לכל המדרגות שבעולם, ותכף-ומיד כשאדם שש ושמח — מוחלין לו על כל עוונותיו, כמו שכתוב (תהלים קד, לה): "אנכי אשמח בהיני", יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם".

ב. להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכך מה שצריך — לבקש רק ממנו יתברך בשפת האם שלו, וירבה בדבר זה מאד, כי כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך — זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל. ורבנו ז"ל הקפיד על זה יותר מהכל, ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): 'ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבץ לו על-כל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות, בדברי חן ורצוי ופיוס — לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרב אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', ואת כל אשר עם לבבו — ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביומו שעה מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והיא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שייחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך — על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך.

ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף-על-פי-כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספן ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם-כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל-כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ויתחננונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ג. להקפיד מאד מאד ללמד בכל יום שלחן ערוך כסדרן, ולא להטות מן השלחן ערוך פהוא זה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כט), שלמוד פוסקים צריכים להזהר בזה ביותר מכל הלמודים, וראוי ללמד כל הארבעה "שלחן ערוך" כלם, מראשם עד סופם כסדר, אם יכול ללמד כל הארבעה שלחן ערוך עם כל הפרושים הגדולים מה טוב. ואם לאו, על כל פנים ילמד כל הארבעה "שלחן ערוך" הקטנים, והוא תקון גדול מאד מאד. פי על-ידי חטאים נתערב טוב ורע, ועל-ידי למוד פוסקים, שמברר הכשר והפסול, המתר והאסור, הטהור והטמא, על-ידי-זה נתברר ונפרש הטוב מן הרע, וכמבאר בכמה מאמרים מעלת למוד הפוסקים.

ואמר: שכל איש ישראלי מחיב ללמד בכל יום יום פוסקים, ולא יעבר. ואף אם הוא אנוס ואין לו פנאי, ילמד על-כל-פנים איזה סעיף "שלחן ערוך" באיזה מקום שהוא, אפלו שלא במקומו שהוא עומד עתה בשלחן ערוך. פי צריך ללמד איזה דין ב"שלחן ערוך" בכל יום יום כל ימי חייו. וכשאינו אנוס — ילמד כסדר כל הארבעה "שלחן ערוך"

מדי יום ביומו, וכשיגמר ויסים את הארבעה חלקי "שלחן ערוך" — יחזור ויתחיל ללמדם בסדר. וכן ינהג כל מי חפיו.

אם תקיים את שלשת הדברים האלה בכל יום, נכון יהיה לבך בטוח, שהכל יתקן לך בתכלית התקון, ומי יתן, שתסע אל ציון רבנו ז"ל לכל הפחות פעם אחת בחייה, ותתן שם פרוטה לצדקה, ותאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים "תקון הכללי", שזה תקון גמור לפגם-הברית ולחטאת נעורים.

בענין האינטרנט ... אני מכרח להגיד לך, שהיום יש קלפה עצומה שפוכשת כל חלקה טובה, ומקררת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא כלי המשחית הנקרא אינטרנט, איפון וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ, תעוב, ערם וזהו, ומאמלים את עצמם ואת הילדים וכו'.

ולכן העקר ראה לזרק מהבית את המחשב המחבר לאינטרנט, וכן איפון וכו' וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה): 'אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות'; ואמר החכם: "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים". ואמר: "אין לך אבר באברי האדם, שיגרם לו מכשול כמו העינים".

ואני מכרח להגיד לך, שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב המחבר לאינטרנט בבית, ואף שזה נדמה כאלו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הפלי הארור הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו, רחמנא לישזבן, ולכן אסור בהחלט שהיה בבית מחשב המחבר לאינטרנט, כי זה הורס את כל חלקה טובה של היהדות,

ומוריד את היראת שמים עד השאול, רחמנא לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד שלוקח כלי משחית כזה בתוף ידו — הוא כבר נופל בשאול תחתית ומתחתיו. ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתקלה.

**אני בקשי יוצא מהבית בגלל חרדות ומחשבות
שמציקות לי**

שאלה:

מיאת יעקב: שלום וברכת שנה טובה למוהרא"ש הקדוש שליט"א. ברוך ה' אני מרגיש יותר טוב, אך אני בקשי יוצא מהבית בעקבות החרדות והמחשבות הטורדניות, שאני סובל מהן שנים רבות. לדגמא, קשאני בבית-הפנסת או בחברת אנשים, אני מתרכז באנשים שמסביבי, ואפלו קשאני עם עצמי — אני מתרכז וחושב על המצמוץ של העינים שלי. בבית אני מתפלל ולומד וגורס גמרא, משניות, שנים מקרא ואחד תרגום והלכה, וגם מתבודד וכו'. בעקרון טוב לי בבית, אך מה עלי לעשות בשביל

להרגיש בנח פשאני נמצא בחברה? כי פשאני בחברת אנשים אני מאד מתוח ולחוץ וחש באי נוחות. מהי עצת כבוד מורנו ורבנו שליט"א? בתודה מראש, יעקב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים, כ"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יעקב, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, שאדם צריך להחזיר בעצמו את אמתת מציאותו יתברך — להיות רגיל לדבר הרבה אל הקדוש ברוך הוא. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): האמונה תולדה בפה של אדם, בבחינת: "אודיע אמונתך בפי" (תהלים פט, ב). הינו על-ידי שמדברין האמונה בפה, זהו בעצמו אמונה, וגם על-ידי זה באים לאמונה. ומחמת זה צריך לזהר מאד מדבורים של כפירה ואפיקורסות, אף-על-פי שאינו אומרם מלבד; הינו שהוא בעצמו מאמין ואינו כופר, חס ושלום, רק שהוא חוזר ואומר דברי אפיקורסות ששמע בשם אחרים, שהם אפיקורסים, והוא מתלוצץ מהם, אף-על-פי-כן גם מזה צריך לזהר מאד, כי הדבור הזה של כפירה מזיק לאמונה. גם הוא אסור גמור, כי על השם יתברך, ברוך הוא, אסור לומר דברי הלצות, אפלו בדרך שחוק וכו', עיני שם.

וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'): 'העקר הוא אמונה, וצריכים לתפש ולבקש בעצמו איך מחזיק באמונה, כי יש סובלי חלאים, שכל המחלות והחלאים רעים באים רק מחמת חסרון האמונה'.

ולכן צריכים להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, תמיד

להחזיר בעצמו אשר דבר גדול דבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, וכפי שמתחזקים באמונה — זוכים לרפואה בגשמיות וברוחניות וכו', עי' שם.

אתה צריך לדעת, שכל מה שאתה סובל מהחרדות ומהמחשבות שמטרידות אותך וכו', זה בא מחמת חסרון אמונה בו יתברך. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן סא): 'כמו שצריכים שתהיה לאדם אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, שהוא מנהיג את עולמו בתסוד וברחמים, בצדק ובמשפט, כמו-כן צריך לאדם שיתחזק באמונה בעצמו, שהוא גם-כן חשוב להקדוש-ברוך-הוא' וכו', עי' שם.

כי באמת, כשאדם אין לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה אין לו אמונה בעצמו, וכשאין לו אמונה בעצמו — אין לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ומזה באים כל הפחדים והחרדות שאדם נעשה עצבני, ומתפעל מבני-אדם וכו'.

ולכן ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז באמונה בו יתברך, ובאמונה בעצמך, הינו שיהיה לך בטחון עצמי, ותקח את עצמך בידך. כי אם לא תקח את עצמך בידך — אתה עלול להשתגע לגמרי, אדם צריך להיות מערב בין הבריות, זה לא אומר שהוא צריך לדבר עם כל אחד, אבל אסור לו להתחבא בפית מבני אדם. וכל זה נמשך מרוח רעה שנוכנסה בו וכו', שאז הוא אינו רוצה התערבות בין הבריות.

ולכן הרגל את עצמך לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ותהיה חזק בזה מאד מאד, ועל-ידי-זה תזכה לצאת מעצמך, ותפסיק לפחד מבני

אדם, שֶׁמְמַילָא לֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לָךְ שׁוּם דְּבָר, זֶה סֵתָם
דְּמִיּוֹן!

וְדַע לָךְ, שֶׁהַדְּמִיּוֹן הוֹרֵג אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי זוּ מִחֻלָּה
מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כְּמֵאמָרָם ו'ל' (ירושלמי שבת, פֶּרֶק יד, הִלְכָה ג') עַל
הַפְּסוּק (דְּבָרִים ז, טו): "וְהִסִּיר ה' הַיּוֹי"ה מִמֶּךָ כָּל חַלִּי" — זֶה
הַרְעִיּוֹן, דָּאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (שם כח): "וְנָתַן עַל בְּרִזָּל עַל
צְוֹאֲרָךְ" — זֶה רְעִיּוֹן, הֵינּוּ מֵהוּ הָעַל הַקָּשָׁה בְּיוֹתֵר הַמְנַח עַל
הָאָדָם? אֵלּוּ הֵם הַרְעִיּוֹנוֹת וְהַדְּמִיּוֹנוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ, כִּי
מֵרַב עֲוֹנוֹתָיו, וּבְפָרֵט שֶׁל פְּגָם-הַבְּרִית, הוּא נִמְצָא בְּלַחֲץ
תְּדִירֵי, וּמְדַמֵּן לַעֲצָמוֹ כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְשֶׁל
פְּחָדִים — מַה יַעֲשֶׂה לוֹ זֶה? וּמַה יַעֲשֶׂה לוֹ הַהוּא? וּבִאֲמַת
אָדָם רוֹדֵף אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר מֵה שְׂאֲחָרִים רוֹדְפִים אוֹתוֹ, כִּי מִי
שֶׁתָּמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיס אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ מַחֲשַׁבְתּוֹ — מִתְפַּטֵּר מְכַל אֵלּוּ
הַרְעִיּוֹנוֹת וְהַדְּמִיּוֹנוֹת, וְנַעֲשֶׂה בֵּן חוֹרֵין אֲמֵתִי, וְאֵין עֲלָיו שׁוּם
עַל.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד שֹׂמֵחַ, שֶׁאַתָּה לוֹמֵד בְּכָל יוֹם מִקְרָא,
מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא וְהִלְכָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה! אֲבָל אַתָּה
מִכְרַח לְצֵאת מִבֵּיתְךָ, וּלְפָחוֹת כְּדֵי לְהַתְפַּלֵּל אֶת שְׁלֵשׁ
הַתְּפִלוֹת בְּמִנְיַן דִּיקָא, שְׁנֵיהּ יִסוּד הַיְיְהוּדוֹת, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ח): 'מֵאֵי דְכָתִיב (תְּהִלִּים סט, יד): 'וְאֲנִי תְּפִלְתִּי
לָךְ ה' הַיּוֹי"ה עֵת רְצוֹן" — אֵימֵתִי עֵת רְצוֹן? בְּשַׁעֲה שֶׁהַצְּבוּר
מִתְפַּלְלִין.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה לַעֲצָמְךָ הַרְגֵּל לְבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְאִז טוֹב
לָךְ כָּל הַיָּמִים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל' (לְקוּשִׁי-מוֹהָר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן ח') עַל
מֵאמָרָם ו'ל' (בְּרֻכּוֹת נד): 'מִחֲנֵה יִשְׂרָאֵל כִּמָּה הוּי? תִּלְתָּא

פּרסא. הינו כל זמן שאדם מתפלל את שלש התפלות בכל יום, הוא עדין נמצא במחנה ישראל, ותקף באשר מתקרב ומתחיל להתרשל, ואינו מתפלל במנין איזו תפלה — זו כבר קלפת עג מלך הבשן שתעקר אותו מהיהדות, כי קלפת עג מלך הבשן מראה לאדם, כאלו ההליכה לבית הכנסת היא כמו הר גבוה שיפל עליך וכו', ומכניסה בו פחדים יתרים וכו', וכמו שאמר החכם מכל האדם (משלי כו, יג-טו): "אמר עצל שחל בדרך, ארי בין הרחבות, הדלת תסוב על צירה ועצל על מטתו, טמן עצל ידו בצלחת, נלאה להשיבה אל פיו".

ודרשו על זה חכמינו הקדושים (דברים רבה, פרשה ח', סימן 1): 'רַבֵּן אֲמַר, שְׁבַע דְּבָרִים אָמַר שְׁלֹמֹה עַל הָעֶצֶל, וּמָה שָׁאֵמַר מִשֶּׁה הָיָה גְדוֹל מִכָּלָם. פֵּי־צַד? אָמְרוּ לְעֶצֶל: רַבֵּךְ בְּעִיר, לֵךְ וּלְמַד תּוֹרָה מִמֶּנּוּ. וְהוּא מְשִׁיב אוֹתָם וְאוֹמֵר לָהֶם: מִתִּירָא אֲנִי מִן הָאָרִי שֶׁבַדְרֵךְ, מִנֵּיִן? שְׁנֵאֲמַר: "אָמַר עֶצֶל שְׁחַל בַּדְרֵךְ". אָמְרוּ לוֹ: הָרִי רַבֵּךְ בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה, עֲמַד וְלֵךְ אֶצְלוֹ. אָמַר לָהֶם: מִתִּירָא אֲנִי, שְׁלֵא יְהֵא אָרִי בְּתוֹךְ הָרְחוֹבוֹת, שְׁנֵאֲמַר: "אָרִי בְּרְחוֹבוֹת". אָמְרוּ לוֹ: הָרִי הוּא דֵּר אֶצֶל בֵּיתֵךְ. אָמַר לָהֶם: וְהָאָרִי בַּחוּץ, שְׁנֵאֲמַר: "אָמַר עֶצֶל אָרִי בַּחוּץ". אָמְרוּ לוֹ: בְּתוֹךְ הַבַּיִת. הַשִּׁיב לָהֶם: וְאִם הוֹלֵךְ אֲנִי, וּמוֹצֵא אֶת הַדֵּלֶת נְעוּל — אֲנִי מְחַזֵּר וּבָא. אָמְרוּ לוֹ: פְּתוּחַ הוּא, מִנֵּיִן? שְׁנֵאֲמַר: "הַדֵּלֶת תִּסָּב עַל צִירָה וְעֶצֶל עַל מִטָּתוֹ", לְסוּף שְׁלֵא הָיָה יוֹדֵעַ מָה לְהַשִּׁיב, אוֹמֵר לָהֶם: אוֹ הַדֵּלֶת פְּתוּחַ אוֹ נְעוּל, מִבְּקַשׁ אֲנִי לִישׁוֹן עוֹד מֵעַט. מִנֵּיִן? שְׁנֵאֲמַר: "עַד מָתִי עֶצֶל תִּשְׁכַּב" וְגו', עֲמַד מִשְׁנָתוֹ, בְּבִקְרָן נִתְּנוּ לְפָנָיו לֶאֱכֹל, הוּא מִתְעַצֵּל לְתַת לְתוֹךְ פִּי, מִנֵּיִן? שְׁנֵאֲמַר: "טָמֵן עֶצֶל יָדוֹ בְּצַלְחַת, נְלָאָה לְהַשִּׁיבָה אֶל פִּי" וְכו', עֵינֵי שָׁם.

שו"ת תתקלו ברסלב רמה

הרי שלך לפניך! מי שחי עם דמיונות, יהיו לו אף תרועים שלא לצאת בחוץ וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ותצא מכל הדמיונות שלך, ותהיה מערב בין הבריות, ותהיה הכי מצלח בחיים.

המאחל לך פתיחה וחתומה טובה...

תתקלו.

האם זה נכון שישנם שלשה דברים שמכרחים לקיים, כדי להיות חסיד ברסלב?

שאלה:

מאת בעז: רציתי לשאל, האם זה נכון, והיכן פתוב בספרי ברסלב, שרובנו אומר, שמי שאינו מקיים שלשה דברים אלו, הוא אינו חסיד ברסלב, והם: א. למוד שלחן ערוך בכל יום. ב. התבודדות בכל יום. ג. הנסיעה לראש השנה לאומן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים, כ"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בעז, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא פתוב דבר פזה בשום ספרי ברסלב, רק רבי אברהם בר' נחמן מטולטשין ז"ל אומר, שעל שלשה דברים יש לנו ברור מרבנו ז"ל, והם:

- א. ללמד שלחן ערוף בכל יום.
 ב. להתבודד עמו יתברך.
 ג. הנסיעה לראש השנה לאומן?

רק אנשי שלומנו היו רגילים לומר, ביום שאתה לא לומד שלחן ערוף, ואתה לא מתבודד עמו יתברך, ביום הזה אתה לא חסיד ברסלב.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז, ללמד בכל יום שלחן ערוף בהתמדה רבה מאד, כי רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן כט), שכל איש ישראל מחייב ללמד בכל יום יום פוסקים — חק ולא יעבר. ואף אם הוא אנוס ואין לו פנאי, ילמד על-כל-פנים איזה סעיף "שלחן ערוף" באיזה מקום שהוא, אפלו שלא במקומו שהוא עומד עתה בשלחן ערוף. כי צריך ללמד איזה דין ב"שלחן ערוף" בכל יום יום כל ימי חייו. וכשאינו אנוס, ילמד כסדר את כל הארבעה "שלחן ערוף" מדי יום ביומו, וכשיגמר ויסיים הארבעה "שלחן ערוף", יחזור ויתחיל ללמדם כסדר. וכן ינהג כל ימי חייו.

וכן ראה להתבודד בכל יום עמו יתברך, כי כף אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כה): 'ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהינו לקבע לו על-כל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות, בדברי חן ורצוי ופיוס — לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו תהיה בלשון שמדברים בה וכו', ואת כל אשר עם לבבו — שיח ויספר לפניו

יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביומו שעה מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והיא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שייחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך — על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך.

וכן תשתדל מאד מאד להיות בראש השנה באומן, כי כף אמר רבנו ז"ל (סי' מו' ה"ב, סימן תג): 'הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה פלא אצלי מאחר שהמקרבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי, שיהיו כלם על ראש-השנה, איש לא יעדר. כי כל הענין שלי הוא רק ראש-השנה. והזהיר לעשות כרוז, שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו, יהיה על ראש-השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש-השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חדות ה' היא מעדכם", וזה נאמר על ראש-השנה'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנוזפה לקיים את שלשת דברים האלו במשך כל ימי חיינו, ונוזפה להיות מקרבים תמיד אל רבנו ז"ל.

המאחל לה בתיבה וחתימה טובה...

תתקלוז.

**האם מתר לשלם מכספי מעשר את פרטיס
הטיסה לאומן? ומה הדין למי שפבר נסע
בעבר?**

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק. אני מתפלל בבית-
הכנסת 'היכל-הקדש' בעיר בני-ברק, ואנו מתפללים
בקביעות לשלומו ורפואתו של הרב.
רציתי לשאל שאלה בענין הנסיעה לאומן: א. האם
נתן לשלם פרטיס טיסה לאומן בראש השנה מכספי
מעשר? ב. האם מתר לשלם מכספי מעשר עבור מבגר
שפבר נסע בעבר, ואין זו הפעם הראשונה שלו? ג.
האם מתר לשלם מכספי מעשר גם עבור ילד מתחת
לגיל 13 שפבר נסע בעבר, ואין זו הפעם הראשונה
שלו? נודה לרב אם נוכל לקבל תשובה בדחיפות קדם
שנסע לאומן. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים, כ"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דן, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לכם על כל התפללות שאתם מתפללים
עבורי, כי רק בזכות זה אני מבריא.

יכולים לשלם את הפרטיס טיסה לאומן עם כספי

מַעֲשֵׂר, בַּעֲבוּרוֹ וּבַעֲבוּר יְלָדָיו, וְאֵין לְפַקְפֵּק עַל זֶה כָּלֵל, כִּי אֵין לָךְ עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלְּזָכוֹת אֶת הַנְּשֻׁמָּה שְׁלוֹ וְשֵׁל יְלָדָיו, וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁבָּא בְּכָל שָׁנָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹמַר, שֶׁהֵייתִי כְּכֹר פַּעַם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲלֵא כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה צָרִיכִים לְבוֹא מִחֲדָשׁ אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּפִרוּשׁ אָמַר (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תה): 'הֲרֹאשׁ-הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ, שֶׁאֵין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירֻשָּׁה מֵאַבוֹתַי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מֵהוּ רֹאשׁ-הַשָּׁנָה. לֹא מִבְּעֵינֵי אַתֶּם, כִּלְכֶם בְּנֹדָאֵי תְלוּיִין בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֲלֵא אֶפְלוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ תְלוּי בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה שְׁלִי.'

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְעֵנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תו): 'שֶׁיְכוֹלִין אֲזַ אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים מֵה שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אֶפֶן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה יְכוֹלִין אֶפְלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אֶף-עַל-פִּי שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה אֶפְלוּ הוּא בְּעֵצְמוֹ, זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, לֹא הָיָה יְכוֹל לְתַקְנָם, אֲבָל בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוֹלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְקוּנִים מֵה שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינּוּ יְכוֹל לַעֲשׂוֹת.'

אֲבָל לְשֵׁלִם בַּעֲבוּר אַחֲרִים, אֵין בְּזֶה שׁוּם עֲנִין וְשׁוּם מַצָּנָה. עֲדִיף לְתַת אֶת הַצְּדָקָה אוֹ אֶת הַמַּעֲשֵׂר בַּעֲבוּר אֶכָּל לְעֵנִיִּים, וְזֶה בְּרוּר !

הַרַב הַחֲסִיד רַבִּי נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֵר ז"ל אָמַר: 'רַבְּנוּ ז"ל לֹא צָרִיף תְּחִלָּים שְׂכִירֵי יוֹם, הֵינּוּ לְשֵׁלִם בַּעֲבוּרָם כֶּסֶף שֶׁיְכוֹאוּ אֲלֵיוֹ וְכוּ'. כָּל אֶחָד צָרִיף לְבוֹא עִם הַרְצוֹנוֹת שְׁלוֹ וְעִם הַכֶּסֶף שְׁלוֹ, וְעִם הַטְּרָחוֹת שְׁלוֹ, כַּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,

חלק ב', סימן ה'): 'כְּשֶׁבָּאִים אֶל הַצַּדִּיק מִתְקַנִּים אֶת הַחֲמֻשָּׁה חוֹשִׁים שְׁלוֹ הַקְּשׁוּרִים בַּמַּח וְכוּ', חוֹשׁ הַמְּשׁוּשׁ זֶה סוּד זְדִים, שְׁאֵלוּ הֵן הַהוּצָאוֹת שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד, מֵה שֶׁכָּל אֶחָד מוֹצִיא יָגִיעַ כִּפּוֹ עַל הוּצָאוֹת לְכוּא לְהִרְבֵּי וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְלָכֵן אֵין זֶה עֲנִינֵן לְשֵׁלֶם אֶת הַהוּצָאוֹת בְּעִבּוּר הַזּוּלָּת, אִם יֵשׁ לְאָדָם כֶּסֶף — עֲדִיף שֵׁישְׁלֶם אֶת הַחֻבּוֹת שְׁלוֹ שְׁחָיֵב בַּמַּכְלָת, אוֹ שְׁחָיֵב לְאֲנָשִׁים אַחֲרִים, אוֹ שִׁיקְנָה לְאִשְׁתּוֹ בְּגֹד לְחָג, אוֹ בְּגָדִים וְנִעְלָמִים לְיִלְדִים שְׁלוֹ, שְׁזֶה גַם-כֵּן בְּכֻלָּל צְדָקָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי, שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֲדֶךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ כְּתִיבָה וְחֻתִּימָה טוֹבָה...

תתקלח.

לְאַחַר חֲצִי שָׁנָה שְׁהֵייתִי עִם בֶּן זֹוגִי, לְפֶתַע הוּא הַחֲלִיט לְהַפְרֹד. הָאֵם יֵשׁ לְזוּגִיוֹת שְׁלֵנוּ עֲתִיד?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אוֹרָה: לְצַדִּיק שְׁלוֹם. בֶּן זֹוגִי וְאֲנִי נִפְרְדְּנוּ לִפְנֵי כֶּשְׁבוּעִים, לְאַחַר חֲצִי שָׁנָה שָׁל זֹוגִיוֹת, שְׁבִמְהֻלְכָה הַשְׁתַּחֲרַרְתִּי מֵהַצָּבָא, וְהַתְחַלְתִּי עֲבוּדָה חֲדָשָׁה לֹא קֶלָה, שְׁמַאֲד מֵאֲתַגְרֶת אוֹתִי. כִּנְרָאָה הַעֲבוּדָה הַשְּׁפִיעָה עַל הַקֶּשֶׁר וְגַם עָלַי.

הֵייתִי רוֹצֵה שְׁתַּתֵּן לִי עֲצָה וְהַדְרָכָה אֵיךְ לְהַתְמוּדָד עִם

חיי היום יום, והאם יש עתיד לדוגיות שלנו? אני מאד רוצה אותו, ולא מבינה למה הפרדה הגיעה, ומה הסבות שלו. חשבתי שיש בינינו הבנה, והפעם זה היה נראה שבאמת נתחתו, גם ממנו קבלתי את תחושת הבטחון הזאת, שהפעם הקשר הזה אמתי. וגם הסובבים אותי, משפחתי והחברה חשבו שהפעם זה לתמיד. אשמח לקבל תשובה בהקדם.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים, כ"ב אלול ה'תשע"ב.

שלום רב אל אורה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא פתבת בפרטיות מה קרה ביניכם וכו' וכו', פי לבל סבה יש מסבב וכו'.

עם כל זאת אכתב בכלליות. פי אצל הרבה זוגות קורה דבר כזה — שמפירים זמן רב מאד, ואוהבים אחד את השני, ולבסוף נפרדים זה מזה וכו', ובטוח שלשניהם יש אכזבות גדולות מאד, פי עדין נשארת הערכה.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד, מהרגע שעושים ארוסין, שפבר יכינו חתנה, והתנגד להפסק גדול בין הארוסין לחתנה, ומפל שפן וכל שפן שבחור ובחורה לא יסתובבו כל-כף הרבה זמן בלי ארוסין ובלי נשואין, כי הסמ"ך-מ"ם יעשה כל מיני פעולות שבעולם להפריד בין הזוג, ובפרט כשיש משיכה אחד לשני, צריכים לדעת שזה בן זוגי, או זאת בת זוגי, ותכף-ומיד לקבע זמן על חתנה, ויתחתנו ויחיו

חיים באשר, וזו הדרך האמתית של יהודי מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, ומתנהג על-פי התורה וכו'.

אבל מה עשו אלו שהלכו ועזבו את הקדוש-ברוך-הוא ואת התורה? שהם מסתובבים ככה כמה שנים... וחיים ביחד באסור ... ולבסוף נכנסת עין רעה ביניהם ונפרדים.

ולכן אשרי מי שהולך בדרך התורה, שתכף כֹּאשֶׁר נוצרת משיכה והפרות בין השנים, שפָּכַר יַעֲשׂוּ אַרְוִסִין וידברו על נשואין, ויקבעו זמן הכי קצר לנשואין, ולא לחפות עד שיהיה פסוק וכו', עד שתהיה חכמה וכו', פי פָּכַר אָמַר הַחֶכֶם מִפֶּל הָאָדָם (קהלת א, יח): "כי ברב חכמה רב פֶּעֶס, ויוסיף דעת יוסיף מכאוב". ודרשו על זה חכמינו הקדושים (קהלת רבה, פרשה א, סימן לז): "ברב חכמה רב פֶּעֶס", כֹּל זְמַן שָׁאָדָם מְרַבָּה בְּחֶכְמָה — מְרַבָּה בְּכַעַס. וְכֹל זְמַן שֶׁהוּא מְרַבָּה בְּדַעַת — מְרַבָּה בְּיִסּוּרִין. אָמַר שְׁלֵמָה: 'על-ידי שהרביתי בחכמה הרביתי בכעס, ועל-ידי שהרביתי בדעת הרביתי ביסורין'.

הרי שלף לפניך! אם אדם חושב שהוא חכם ובר דעת, ומושך את הזמן וכו', על-ידי-זה לבסוף מתפוצץ הכל — ונעשה ביניהם ריב וכעס ונפרדים, ולכן אשרי אלו שפֹּאשֶׁר נפגשים ונוצרת משיכה והבנה הַדְּדִית, שתכף סוגרים את הכל. והפֶּלֶל הַזֶּה טוֹב לְכֹל אֶחָד וְאֶחָת, אֲשֶׁרֵי אֵלּוּ שִׁיַּצְיָתוֹ ויקימו את כל זה, ואז יהיו להם חיים מאשרים מאד.

אולי בכל זאת תנסי להחזיר את הקשר, ותמחלו אחד לשני, ותתחילו דף חדש, ותחזרו, כי חבל לכם בשביל שטיות וכו', או מלה שלא במקום, שאחד הפליט מהפה על השני, שלא תתחטנו ותבנו בית נאמן בישראל.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתבשרי לי בשורות משמחות,
וממש תחיני, כי רצוני לראות בהצלחתך ובאשרך.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

תתקלט.

**עברנו להתגורר במקום חדש. איך נדע מה ה'
רוצה מאתנו במקום החדש?**

שאלה:

מאת לאה: לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש הקדוש.
שלום וברכה! יהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ישלח
לכם רפואה שלמה, ושנה טובה ומברכת. שתזכו לכל
הברכות, והקדוש-ברוך-הוא ירחם עליכם, ויזכה
אתכם לבוא ולהתגורר בארץ ישראל, ולהוציא מן
הכח אל הפעל את כל רצונכם וחשקכם, אמן כן יהי
רצון. ברצוני לשאל אתכם בענין שמטריד אותי.

אנו גרים כיום במקום שהקדוש-ברוך-הוא גלגל
והגענו אליו, מקום נעים בסף הכל, עם אנשים טובים
ואוירה טובה, אך הנפש לא מוצאת את הרגיעה
והרגשה שזה מקומנו, בעקר מצד החנוף. חשוב לי
לציין, שלפני כן עזבנו מקום שמאד נתן ומלא אותנו
ברוחניות, וזה מאד חסר היום.

שאלתי היא: הרי הכל בהשגחה פרטית, ובודאי לא
הגענו סתם למקום המגורים הנוכחי שלנו. איך נתן
לזהות מה רצון השם במקום שלנו כיום, המחשבות
שלי כל הזמן עסוקות במקום אחר, והמציאות הזאת
ממש יוצרת אי שקט, אני מאד מבלבלת ורוצה כבר
לשבת במקום האמתי. תחושת הנדוות הפנימית

הזאת מאד קשה לי. אוֹדָה לצדיק אם יתנחס לקשי שלי, יִדְרִיכני ויִבְרַכני, תוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּצִוַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם ראשון לְסֵדֶר נְצִיבִים, כ"ב אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רב אֶל לַאֲה תַחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׁוּאוֹת חַן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻלִּים לְרַפּוּאָתִי, וְכָל הַמְּבָרָךְ מִתְּבָרָךְ מִפִּי אֶל עֲלִיוֹן.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, כִּי לְכָל אָדָם יֵשׁ בְּחִירָה, וְזֶה מַחְקֵי הַבְּרִיאָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּצִוּרָה כּוֹז, שֶׁתִּהְיֶה לְאָדָם בְּחִירָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן קי) לְאִישׁ אֶחָד שֶׁשָּׁאַל אוֹתוֹ: 'כִּיצַד הוּא הַבְּחִירָה? הַשִּׁיב לוֹ בְּפִשְׁטוּת: הַבְּחִירָה הִיא בְּיַד הָאָדָם בְּפִשְׁטוּת, אִם רוּצָה — עוֹשֶׂה, וְאִם אֵינּוּ רוּצָה — אֵינּוּ עוֹשֶׂה.'

וְכַתֵּב מוֹהַרְנ"ת ז"ל: 'רַשְׁמֵתִי זֹאת, כִּי הוּא נִצְרָךְ מְאֹד, כִּי כַּמָּה בְּנֵי-אָדָם נְבוֹכִים בְּזֶה מְאֹד, מִחֲמַת שֶׁהֵם מְרַגְלִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם וּבְדַרְכֵיהֶם מְנַעֲרִיהֶם מְאֹד, עַל-כֵּן גִּדְּמָה לָהֶם שְׂאִין לָהֶם בְּחִירָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֵינֶם יְכוֹלִים לְשַׁנּוֹת מַעֲשֵׂיהֶם. אֲבָל בְּאַמַּת אֵינּוּ כֵן, כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ לְכָל אָדָם בְּחִירָה תָּמִיד עַל כָּל דְּבָר, וְכְמוֹ שֶׁהוּא רוּצָה עוֹשֶׂה, וְהֵבֵן הַדְּבָרִים מְאֹד, עֵינֵי שָׁם.

וְהַחֲכָם מִכָּל אָדָם אָמַר (מִשְׁלֵי יט, ג): "אֲוֹלֵת אָדָם תִּסְלַף דְּרָכּוֹ וְעַל הַתְּוִיָּה יִזְעַף לְבוֹ"; הַרְבֵּה פְּעָמִים אָדָם עוֹשֶׂה בְּחַיִּים טְעִיּוֹת וְכוּ', וְאַחֲרֵי-כֵן יֵשׁ לוֹ טְעִנּוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הרי הייתם גרים במקום שלא היה חסר לכם שום דבר, לא גשמיית ולא רוחניות וכו', מה פתאם קמתם וברחתם משם? ועכשו אתם נמצאים במקום אחר ואינכם מרצים בו, מי בקש ממכם לבוא למקום הזה? הרי חכמינו הקדושים אמרו (סוטה מז): 'חן מקום על יושביו'; ולכן אם היה לכם מקום שהייתם מאשרים בו, למה ברכתם?! ואם אתם לא מרגישים טוב במקום הזה שונכנסתם לגור וכו', למה שלא תחזרו למקום שממנו באתם?! ואם כבר אי אפשר לחזור וכו', אזי צריכים להתרגל למקום הזה ולשמח מאד מאד.

אדם צריך תמיד לשמח בכל מקום שהוא נמצא, ולהשתדל שבמקום הזה יהיה לו הכי טוב, ועם כל זאת, אם לא מצליח בזה, כבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא עה): 'מאן דביש לה במתא דא — ילף למתא אחריתא'; מי שרע לו בעיר הזאת שילף לעיר אחרת.

אדם צריך תמיד להיות דבוק בו תברך, ולדעת — איך שהקדוש-ברוך-הוא מוליך אותו — כך צריך להיות, ולא להשבר משום דבר, וכמו שאמר דוד המלך (תהלים לו, כג): "מהו"ה מצעדי גבר כוננו ודרך יחפץ", כל אדם צריך לדעת, שכל צעדיו והליכותיו מנהלים על-ידי הקדוש-ברוך-הוא. אבל "ודרך יחפץ" — הוא צריך לרצות את הדרך הזו, ולא יבוא בתלונות, ואזי ממילא יהיה הכי מאשר בחייו, ואם לא, הוא יהיה כמו הנודים שהולכים ממקום למקום וכו'. ולכן אתם צריכים להחליט פעם ולתמיד — מה אתם מחפשים ורוצים בחיכם, ולקיים (תהלים קלב, יד): "זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אותי".

הקדוש-ברוך-הוא יתן לכם ישוב הנדעת, ותהיו תמיד

שְׂמַחִים וְעֵלְיוֹנִים בְּחַיֵּיכֶם, וַיֵּצְאוּ מִכֶּם כָּל הַסְּפָקוֹת, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תתקמ.

מה המקור לכך, שאדם שמזכיר את שמות הספרים הקדושים בעולם הזה, בעולם הבא יזכה ללמד אותם?

שאלה:

מאת שלמה: ברשות הרב שליט"א, אשאל שאלה: באחד המכתבים בספר 'אשר בנחל' קראתי, שהרב ציטט את דברי השל"ה הקדוש, שכותב בספרו, שהמזכיר את שמות הפרשיות שבתורה, כגון: בראשית, נח, לך-לך וכוי, ואת שמות המסכתות של הגמרא והפרקים, אז לעתיד לבוא ילמדו אותנו את כל הספרים שהזכיר. האם הרב שליט"א יוכל בבקשה לומר לנו היכן המקור נמצא בדברי השל"ה? תודה.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים, כ"ג אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

המקור הוא בלשון השל"ה הקדוש (עמ' בהגהות לתולדות אדם בית אחרון י'): 'ראיתי וקבלתי אף מי שהוא עם הארץ גמור,'

ומצטער מאד על מעוט הבנתו, ואינו מבין שום דבר, וקורא
 בכל לבו שמות של תורה שבכתב ותורה שבפועל-פה, כגון:
 המזכיר שמות חמשה חמשי תורה: חמש בראשית, שמות,
 תורת כהנים, חמש הפקדים, חמש משנה תורה, ואחר-כך
 מזכיר שמות כל פרשה ופרשה מהחמש: בראשית, נח,
 לך-לך וכו', ואחר-כך שמות נביאים ראשונים ואחרונים
 וכתובים, כגון: יהושע, שופטים, שמואל, מלכים, ישעיה,
 ירמיה, יחזקאל וכו'. וכן כלם, ואחר-כך שמות שיתא סדרי
 משנה: זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, טהרות. ושמות
 כל המסכתות ופרקיהם, כאשר הם נדפסים בסוף הסמ"ג.
 ואחר-כך שמות מדרשי רז"ל: כגון רבות, תנחומא, ספרא,
 ספרי, מכילתא, תורת כהנים, מדרש תהלים, מדרש משלי,
 אבכיר, ילקוט; ועוד הרבה כיוצא בהם, וכן מדרשים
 המדברים מסודות אלהיות: זהר, ותקוני זהר, ובהיר, ופרקי
 המרפבה, ופליאה, וקנה; וכיוצא בהן, והוא קורא אלו
 השמות, ונפשו חשקה בהן, ובוכה על שאינו מבינם, אז הוא
 מרצה להשם יתברך, ויזכה לזה לעתיד לבוא, ובתנאי
 שישעו בכל כחו לעזור לאותן המבינים בהם. על-כן יעשה
 כל אחד לוח, שירשם כל השמות, ויקרא אותם, ויהיו
 שגורים בפיו, כי אף מי שאינו עם הארץ, מכל מקום ראיתי
 בני עלזה, והנה מועטים הזוכים ללמד כלם, וקריאת השמות
 תועיל להיות נחשב, כאלו עין ולמד כלם, ובתנאי כשעושה
 כל המטל עליו ובכל יכלתו, וישמע חכם ויוסף לקח, עין
 שם.

ואני מכרח להגיד לך, שאחר שנשמעת רבנו ז"ל ירדה
 לעולם, אזי נשתנה הכל לגמרי, כי רבנו ז"ל נתן לנו סדר
 דרך הלמוד' נורא ונפלא מאד, שאפלו מי שהוא בור ועם

הארץ וכו', אם יצית אותו ויקים את דבריו הקדושים — יכול לעבר ולטיל ולהיות בכל הספרים שבעולם.

וזו לשונו הטהור של רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן עו): בענין הלמוד תורה שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו. רק ללמד בפשיטות בזריזות. ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם, ויניח אותו הענין, וילמד יותר להלן. ועל-פי-הרב ידע אחר-כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד פסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים פסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שיירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף, ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד ויאמר פסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף, יבין אחר-כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על פונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.): 'לגמור והדר לסבור ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שאומר (תהלים קיט, ט): 'גרסה נפשי לתאבה', פי על-ידי רבוי הלמוד, שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על-ידי-זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמורם ולחזור להתחיל ולגמורם פעם אחר פעם. ועל-ידי-זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

וְדַבֵּר רַבְנוּ ז"ל הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵנִין זֶה, וְאֵי אֲפָשֶׁר לְבָאֵר דְּבָרִים אֵלוֹ בְּכֹתֵב הַיָּטִב. אֲבָל בְּאֵמֶת הוּא דֶּרֶךְ עֲצָה טוֹבָה מְאֹד בְּעֵנִין הַלְמוּד, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד לְגַמֵּר כַּמָּה וְכַמָּה סְפָרִים, וְגַם יִזְכֶּה לְהִבִּין הַדְּבָרִים יוֹתֵר, מֵאֲשֶׁר הָיָה לוֹמֵד בְּדִקְדוּק גָּדוֹל, כִּי זֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד מִן הַלְמוּד. וְכַמָּה בְּנֵי-אָדָם פָּסְקוּ מִלְמוּדָם לְגַמְרֵי, עַל-יַדֵּי רַבּוּי הַדִּקְדוּקִים שְׁלֵהֶם, וּמֵאוּמָה לֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם. אֲבָל כְּשִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּמַהֲירוֹת בְּלֵי דִקְדוּקִים הַרְבֵּה, הַתּוֹרָה תִּתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, וְיִזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד — גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים כְּלָם, וְתַנ"ךְ וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֵּהָר וְקַבְלָה וּשְׁאָר סְפָרִים כְּלָם. וְיִכְבֵּר אָמֵר רַבְנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן כח), 'שְׂטוֹב לְאָדָם שִׁיעֵבֵר בְּחַיָּיו בְּכָל הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה'.

וְזֶה דֶּרֶךְ נִפְלֵא וְנוֹרָא מְאֹד, וְרַבִּים וְכֵן שְׁלֵמִים זָכוּ לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְאָף שֶׁבְּהַתְחַלָּה הִיָּתֵה לָהֶם הַבְנָה קָשָׁה וְכוּ', וְרֹאשׁ קָשָׁה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עַל-יַדֵּי שְׂטִילוֹ בַּתַּנ"ךְ וּבְשֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וּבְכַבְלֵי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפְתָא, וְכֵן בְּכָל הַמְדַרְשִׁים, וְכֵן בְּכָל סְפָרֵי הַזֵּהָר וְהַתְקוּנִים, וְזָכוּ לְסַיֵּם אֶת זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, זָכוּ שְׁלֵמוּדָם נִקְלַט בְּרֹאשָׁם, וְנַעֲשׂוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים גְּדוֹלִים, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁישְׁלִיךְ אֶת שְׁכֹלוֹ הַמְדַמָּה, וַיִּצִּית אֶת רַבְנוּ ז"ל, אִזּוֹ אֵל רַב טוֹב הַצָּפוֹן וְהַגְּנוּז יִזְכֶּה עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְיִכְבֵּר אָמֵר רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סימן קכג): 'הַעֲקָר וְהִיסוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ — לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׁבִדוֹר, וְלִקְבֹּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֵאמֵר כִּי הוּא זֶה, דְּבָר קִטְן וְדָבָר גָּדוֹל. וְלְבַלִּי לְנִטּוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יְמִין וּשְׂמָאל. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (סְפָרֵי פְרָשַׁת שׁוֹפְטִים): 'אֲפָלוּ אוֹמֵר לָךְ עַל יְמִין שְׂמָאל' וְכוּ'. וְלְהַשְׁלִיךְ מֵאֵתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת,

וּלְסַלֵּק דְּעֵתוֹ כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ שׁוּם שְׂכָל, בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבַּל מֵהַצְדִּיק וְהָרַב שְׁבַדוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנֶּשְׂאָר אֶצְלוֹ שׁוּם שְׂכָל עֲצָמוֹ, אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק; כִּי הָעֶקֶר לְבִטּוֹל אֶת שְׂכָלוֹ הַמְדַמָּה וְהַבְדוּי לְגַמְרֵי, וְלִצִּיַּת אֶת הַצְדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר אוֹמֵר, וְרַק זֹאת נִקְרָאת הַתְּקַרְבוֹת, עַיִן שָׁם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

תתקמא.

אֲנִי עוֹסֵק בְּיַעוֹץ חֲנוּכִי, וְשׁוֹמֵעַ הֲרַבָּה צְרוֹת וּמִצּוּקוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים. כִּיצַד אֲחֲזִיק מֵעַמֵּד?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּן: לְכַבּוֹד הַצְדִּיק. הֵיּוֹת וְאֲנִי עוֹסֵק בְּחֲנוּךְ, אֲנִי נוֹתֵן יַעוֹץ חֲנָם בְּעַנְיֵי חֲנוּךְ, הַתְּנַהְגוֹת וְלָדִים וְטָפוּל רִגְשֵׁי מְטֻבַּע הַדְּבָרִים שְׂאֵנִי שׁוֹמֵעַ מִצּוּקוֹת שֶׁל בְּנֵי-אָדָם, כָּל אֶחָד כְּפִי סֵאת הַיִּסּוּרִים שְׁלוֹ. אֲנִי מְקַשֵּׁב וּמִשְׁתַּדֵּל לְתַת עֲצוֹת לְפִי מֵה שְׁלִמְדָתִי, וְהוֹ לְפִי הַעֲצוֹת הַמּוּבָאוֹת בְּסִפְרֵי רַבִּי נַחְמָן וְתַלְמִידָיו הַקְדוּשִׁים. לְפַעְמִים.

לְפִי שׁוֹתֵת דָּם מִגְדֵּל הַצְרוֹת שְׁבַנֵי-אָדָם עוֹבְרִים, הוֹ בְּעַנְיֵי חֲנוּךְ, אוֹ פְרִנְסָה, אוֹ שְׁלוּם-בֵּית. רְצִינִי לְשֵׂאל אֶת הָרַב, כְּאֶחָד שְׂיֵשׁ לוֹ נִסְיוֹן רַב בְּשִׁמְיעַת מִצּוּקוֹתֵיהֶם שֶׁל עֲשָׂרוֹת אֲלֵפֵי אֲנָשִׁים, מֵה נִתֵּן לַעֲשׂוֹת,

כְּדֵי שְׂמִצָּד אֶחָד נִמְשִׁיךְ לְעוֹדֵד וְלִנְעֵץ וְלַכּוּן אֲנָשִׁים,
וּמִצָּד שְׁנֵי לֹא לְהִתְרַגֵּשׁ וְלִפְתּוֹד מִמְצוּקוֹתֵיהֶם שֶׁל
אֲנָשִׁים שְׂשׂוּפְכִים אֶת לִבָּם?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר נִצְבִים, כ"ג אֱלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּן, גֵּרֹו יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי מִי שְׂרוּצָה לְעֶסֶק בְּצָרְכֵי צְבוּר, צָרִיף
לְהִיּוֹת מוֹכֵן לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל הַצְּבוּר, כִּי אַחֲרַת לֹא
יִצְלִיחַ, כִּי מִי שְׂעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, צָרִיף לְעֶסֶק בְּזָה בְּאַמוּנָה,
שֶׁלֹּא תִהְיֶה לוֹ שׁוּם כְּוִנָּה פְּרָטִית, רַק לְעֶזֶר לְזוּלָתוֹ, וְעַל זֶה
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אבות ב, ב): 'וְכָל הָעֲמָלִים עִם הַצְּבוּר,
יִהְיוּ עֲמָלִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שְׂמִימִם'.

וְצָרִיכִים לְדַעַת, שֶׁזֶּה לֹא קָל לְעֶסֶק עִם הַצְּבוּר, כִּי כָּל
אֶחָד יֵשׁ לוֹ דַּעַת אַחֲרַת וּפְרָצוּף אַחֵר וְכוּ', וְעוֹבְרִים עָלָיו
דְּבָרִים שׁוֹנִים מִמָּה שְׂעוֹבֵר עַל זוּלָתוֹ. וְלָכֵן מְאֹד מְאֹד קָשָׁה
לְצִאֵת יְדֵי חוֹבֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי יֵשׁ לְאֲנָשִׁים טְעֵנוֹת עָלָיו,
וְעוֹרְכִים עָלָיו בְּקִרְתָּ, וְהוּא צָרִיף לְהִחְזִיק מִעֲמֵד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר
בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן ... אֲבָל מֵאִיִּדָּה, גַּם צָרִיף לְדַעַת, אֲשֶׁר שָׁכְרוּ
גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּשְׂמִימִם, וְעַד כְּדֵי כֶּף שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק ה', הַלָּכָה א'): 'הָעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר
כְּעוֹסֵק בְּתוֹרָה'.

עַקֵּר הַצְּלַחַת הָאָדָם הוּא, כְּשִׁזּוּכָה לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ כָּל
כְּלוֹ אֱלוֹי יִתְבָּרֵךְ, שְׂמִכְנִים בְּדַעַתוֹ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאָוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְיִוֹדַע שֶׁהוּא רַק שְׁלִיחַ לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ,

לחזק ולעודד ולשמח את נשמות ישראל, ואם הוא נוהג בצורה כזו, אזי תמיד יצליח במשימתו הקדושה, ואף שבין כך צריכים לשמע צרות רבות, עד שהלב נשבר לאף רסיסים וכו', עם כל זאת, כשאדם מבטל את עצמו וכל כלו אליו ותברך, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא שולח לו מלאכים שיהיו בעזרו, וישמרו עליו.

חזק ואמץ מאד לעסק בצרכי צבור באמונה, והקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לה כתיבה וחתימה טובה...

תתקמב.

**מדוע מזכירים את שם החולה בשמתפללים
בעבורו, הרי רבנו אמר, שזה גורם להתגברות
הדינים?**

שאלה:

מאת תמר: שלום וברכה לכבוד קדשת עטרת ראשנו מוהר"א ש הקדוש, אריכות ימים ושנים טובות ומצלחות, והמון נחת-רוח ושמחה דקדושה.
קדם כל תודה! וחשוב לי שתדעו, שאנחנו נורא אוהבים אתכם, ומודים לכם על כל תשומת לבכם שאתם טורחים בשבילנו להחיות אותנו ולענות לספקות שלנו, שהשם ותברך יגשים כל משאלות לבכם לטובה.
שאלתי היא, בנוגע לתורה קע"ד בלקויטי-מוהר"ן,

חלק א', שם נאמר: "כְּשֶׁדִּינִים, חס וְשְׁלוֹם, גּוֹבְרִים על הָאָדָם, אֵין לְהַמְתַּפְּלֵל עֲבוּרוֹ לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ, שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ הַדִּינִין, חס וְחִלְיָהּ". אֲנִי לֹא מִבִּין! מִצַּד אֶחָד הַמְצִיאוֹת מֵרָאָה, כְּשֶׁמִּתְפַּלְלִים לְרַפּוּאת חוֹלָה, לֹא עֲלִינוּ, אוֹ אֶפְלוּ מִקְדִּישִׁים לְרַפּוּאתוֹ אִיזָה שְׁעוֹר תּוֹרָה וְקִרְיַת תְּהִלִּים וְכְדוּמָה, בְּשֵׁל מַצְבוֹ הַקְּשָׁה, רַבִּם כְּכֹלֵם מִזְכִּירִים אֶת שְׁמוֹ וְאֶת שֵׁם אִמּוֹ, כִּפְדוּעַ. וּמִצַּד שְׁנֵי רַבָּנוּ ז"ל אוֹמֵר שְׂאִין לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמוֹ שֶׁל אָדָם בְּעַת שֶׁהַדִּינִים מִתְגַּבְּרִים עָלָיו, מִהַחֲשֵׁשׁ שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ יוֹתֵר. אֵיךְ מִיִּשְׁבִּים סְתִירָה זוֹ? וְאֵיךְ אֲמוּרִים לְהַתְפַּלֵּל עַל אָדָם שֶׁמִּתְגַּבְּרִים עָלָיו הַדִּינִים לְפִי דְבָרֵי רַבָּנוּ ז"ל? וְעַל אֱלוֹ דִּינִים מְדַבֵּר?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נִצְבִים, כ"ג אָלוֹל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל תְּמֹר, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבָּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קע"ד): 'כְּשֶׁהַדִּינִין, חס וְשְׁלוֹם, גּוֹבְרִים עַל הָאָדָם, אֵין לְהַמְתַּפְּלֵל עֲבוּרוֹ לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ — שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ הַדִּינִין, חס וְשְׁלוֹם, וּכְמוֹ דְּאִיתָא, שְׁנַח לֹא קָרָא לוֹ אָבִיו שֵׁם בְּעַת לְדָתוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה אֹז הָעוֹלָם בְּדִינִין, וְעַל-כֵּן לֹא רָצָה אָבִיו לְתַן לוֹ שֵׁם, כִּי עַל-יְדֵי הַשֵּׁם יִהְיֶה נֶפֶר וּמְסִים בֵּין הַמְקַטְרָגִים וְיֻכְלוּ הַדִּינִים לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו, וְזֶהוּ כְּשֶׁהַתְפַּלֵּל מִשָּׁה רַבָּנוּ, עָלָיו הַשְׁלוֹם, עַל מְרִים, לֹא הַזְכִּיר שְׁמָהּ, רַק אָמַר סְתָם: "אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ" (בַּמְדָּבָר יב. יג). כִּי מִחֲמַת שֶׁהָיוּ הַדִּינִין גּוֹבְרִים עָלֶיהָ, לֹא רָצָה לְהַזְכִּיר שְׁמָהּ בְּפִרוּשׁ כַּנ"ל, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הָעֲלִים שְׁמָהּ בְּרָמְזוֹ נִפְלֵא בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ. כִּי 'נָא רְפָא' בְּגִימְטְרִיא 'מְרִים' יוֹכְבֵּד' מְכּוֹן

ממש, הינו שם החולה ושם אמה, שצריך להזכיר על החולה כשמתפללין עליו, אף לא רצה להזכיר בפרוש; עיני שם.

ודינים אלו נקראים בשעה שהרופאים אומרים, שאין לאדם הזה מנוס ותקנה לחיות יותר, או שהסתבך בצרות ויסורים שעורכי דינים אומרים, אין כבר מה לעשות בשביל האדם הזה, כי הכל אבוד וכו', נותן רבנו ז"ל עצה — אין דבר כזה להתיאש מאדם, כי בפרוש אמרו לנו חכמינו הקדושים (ברכות י'): 'אפלו חרב חדה מנחת על צנארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים'.

והעצה היעוצה — לא להזכיר את השם שלו, אלא לבקש בכלליות שהקדוש ברוך הוא ירחם על כל חולי ישראל, וישלח להם רפואה שלמה מן השמים, וכן כל אלו שנמצאים בצרה וצוקה, שהקדוש ברוך הוא יוציא אותם משם וכו' וכו'.

אבל בדרך כלל בן נוהגים להזכיר את שם החולה ושם אמו בתפלה — הן לרפואה והן לכל ישועה, אשרי האדם שזוכה תמיד להתפלל על צרות ישראל, ולבקש על חולי ישראל, כי תפלה שמתפללים על צבור מאד מאד חשובה בעיניו יתברך, כי בזה הוא מראה את אהבתו שאוהב את כל בר ישראל, וסוף כל סוף כל בר ישראל הוא בן של הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): 'בנים אתם להנ"ה אלהיכם', וכשהקדוש ברוך הוא רואה שאחד מתפלל על בניו, הוא מאד מאד שמח עמו, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות תפלה, סימן סה): 'כשאתה רוצה לשא תפלתך, תתפלל בעד ישראל'.

הקדוש ברוך הוא יעזר, שיהיה לנו חלק תמיד בתפלה

על כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר מַעְלָתוֹ
בְּשָׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וְחֲתִימָה טוֹבָה...

תתקמג.

**הָאֵם כָּל מִי שֶׁפּוֹעֵס זֶה סִימָן שֵׁישׁ אֶצְלוֹ תַּאֲוֹת
נְאוּף?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת וְרָדִית: רְאִיתִי אַחַת מִתְּשׁוּבוֹתַי שֶׁל הָרֵב לְגַבִּי
כְּעֵס, וְרָצִיתִי לְשָׂאֵל, בְּנוֹגַע לְאָדָם שֶׁטָּבְעוּ לְכַעַס.
לְבַעֲלִי יֵשׁ בְּעִנְיָה שֶׁל כְּעֵס, אֵךְ הוּא מְאֹד עוֹבֵד עַל עֲצָמוֹ
וּמוֹדֵעַ לָזֶה. הָאֵם תִּמִּיד זֶה מִחֲמַת נְאוּף? הָאֵם
כְּשֶׁמִּישָׁהוּ כּוֹעֵס, זֶה אוֹמֵר שֶׁהִכַּח שֶׁל תַּאֲוֹת הַנְּאוּף
חִזַּק אֶצְלוֹ? אוֹ שֶׁזֶה בְּגַלּל חֲטָאֵי הָעֶבֶר? אֲנִי שׂוֹאֵלֶת
כִּי זֶה מְלַחֵץ וּמְדַאֵיג אוֹתִי לְדַעַת, אִם לְבַעֲלִי יֵשׁ
תַּאֲוֹת נְאוּף חִזְקָה. אֶשְׁמַח מְאֹד אִם הָרֵב יִסְבִּיר אֶת
הַעֲנָן הַזֶּה. בְּבִרְכַּת רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְתִמְדִית. תּוֹדָה
מֵרָאשׁ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נִצְבִים, כ"ג אֱלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל וְרָדִית תַּחֲוָה.

לְנִכוּן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּוִדְאֵי כְּעֵס בָּא מִתַּאֲוֹת נְאוּף וְכו'. עִם כָּל זֹאת, יֵשׁ גַּם
כְּעֵס שֶׁל עֲצָבִים, אָדָם שֶׁסּוֹבֵל עַל עֲצָבִים, הוּא תִמִּיד עֲצָבִי

וכַעֲסָן גָּדוֹל מְאֹד, וְיָכוֹל לַעֲבֹד עַל עֲצָמוֹ לַעֲקֹר מִמֶּנּוּ אֶת הַמִּדָּה הָרַעָה הַזֹּה, כִּי אֵין עוֹד מִדָּה רַעָה כְּמוֹ מִדַּת הַכַּעַס, כִּי כִשְׂאָדָם נִכְנָס לְכַעַס וְלַעֲצָבִים, הוּא נַעֲשֶׂה מִמֶּשׁ מְשַׁגֵּעַ, וְזוֹ סַכְנָה לַעֲמֹד עַל יָדוֹ.

וְלִכֵּן אִשָּׁה הַיּוֹדַעַת שְׁבַעֲלָה כַּעֲסָן, צְרִיכָה לַעְזֹר לוֹ לְקַרְר אֶת הַכַּעַס וְהַעֲצָבִים, וְלִהְסָבִיר לוֹ כִּי אֵין זֶה דֶּרֶךְ, וְכֵן לֹא יִכּוּלִים לְחַיּוֹת בְּיַחַד וְכוּ', בְּפָרֵט כִּשְׁהַבַּעַל פּוֹעֵס עַל אִשְׁתּוֹ, וּמִתְנַהֵג בְּאֲלִימוֹת מְלוּלִית, אֲסוּר לַעֲבֹר עַל זֶה בְּשִׁתְיָקָה, צְרִיכִים רַק תִּכְּרֵי-וּמִיד לְקַרְר לוֹ אֶת הַעֲצָבִים, וּרְבִנּוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת כַּעַס, סִימָן ג') 'עַל-יְדֵי כַּעַס מִגְרָה עַל עֲצָמוֹ דֵינִים', וְלִכֵּן בְּשָׂבִיל מַה צְרִיכִים אֶת זֶה?

וְדַעֵי לָךְ, שְׁלֹא־אִשָּׁה יֵשׁ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּלִתֵּי רִגְלִים לְדַבֵּר עַל לֵב בַּעֲלָהּ, שְׁיִפְסִיק לְכַעַס וְלִהְתַּעֲצָבֵן וְכוּ', וְכוּ', וְאִם זֶה לֹא יִלְךְ דֶּרֶךְ 'עֲבוּדָה עֲצֵמִית', הַהִכָּרַח לְקַחַת פְּדוּרֵי הַרְגָּעָה, כִּי הַכַּעַס יִכּוֹל לְהִבְיֵא אֶת הָאָדָם לְהִכֵּי גְרוּעַ, וְעַל-יְדֵי כַּעַס נַעֲשֶׂה שׁוֹטָה, וּרְבִנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סח), שְׁאִפְלוּ כִּשְׁכָּבֵר נִגְזֹר עַל אָדָם, שְׁיִהְיֶה לוֹ כֵּף וְכֵף סְכוּם כֶּסֶף וְכוּ', אָבֵל עַל-יְדֵי כַּעַס הוּא מְאָבֵד אֶת הַכֶּסֶף שְׁלוֹ, אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׁדָנָה תָּמִיד אֶת בַּעֲלָהּ לְכַף זְכוּת, וְלֹא מְחַפֶּשֶׁת וּמְחַטֶּטֶת אֶת הָעֲוֹנוֹת שְׁלוֹ, אֲלֵא מְחַפֶּשֶׁת וּמְשַׁתְּדֶלֶת לְהַרְגִיעַ אוֹתוֹ, וְלִהְרָאוֹת לוֹ אֶהְבָּה גְדוּלָה מְאֹד, וְכֵן הִיא תּוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה שְׁבוֹעֵרִים בּוֹ.

וְלִכֵּן אָנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ, הַתְּאֲזִירֵי בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, שְׁאֵין מִדָּה יוֹתֵר יָפָה מִזֶּה, וְאִפְלוּ שְׁזָה בָּא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, זְכָרִי מַה שְׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (אָבוֹת ה', כב'): 'לְפֹנִים צַעֲרָא אֲגָרָא'; וְדַעֵי לָךְ, כִּשְׁאִשָּׁה עוֹצֶרֶת עֲצָמָה לֹא לְכַעַס —

על-ידי-זה היא מצילה את חיי הנשואין שלה, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות והמנעות מפעס ומקנאה, ועליה להשתדל שלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי, לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת". ולכן אשרי האשה המחזירה בעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה, ומוחלת לו על הפל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית, ועל-ידי-זה יצליחו בחיי נשואיהם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

תתקמד.

הייתי מערב השנה במחלקת גדולה, האם יש טעם שאסע לאומן, כי ודאי רבנו כועס עלי?

שאלה:

מאת פנחס: שלום לכבוד הרב. אנחנו ממשיכים לברך אותך לאריכות ימים ושנים. לצערי הרב, נכנסתי למחלקת גדולה בלי פונה, ואני מצטער ובוכה

ימים וְלילות, בִּפְרֵט שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ מֵה דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל
 בְּעֵינֵי הַמַּחְלֶקֶת.
 הָאִם יֵשׁ טַעַם שְׁאֶסַּע לְאוּמָן הַשָּׁנָה? רַבֵּנוּ וְדַאי כּוֹעֵס
 עָלַי, וְאֲנִי מְאֹד מִתְבַּיֵּשׁ בְּעֶצְמִי. מְחַכֶּה וּמְצַפֶּה
 לְתִשׁוּבָה, תּוֹדָה.

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נִצְבִים, כ"ג אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל פִּנְחָס, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּנוֹת בַּעַל הַמַּחְלֶקֶת, וְכִמָּה
 שָׂרָק לֹא נִכְתָּב נִגְדַּ מַחְלֶקֶת — זֶה לֹא מִסְפִּיק, כִּי כָּל הַצְּרוֹת
 וְהִיסוּרִים שְׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים, זֶה רַק מַחְמַת מַחְלֶקֶת —
 שְׁאֶחָד לֹא יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת הַשָּׁנִי, וְחִכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הַזֵּהִירוּנוּ
 מְאֹד מְאֹד וְאָמְרוּ (יְבִמוֹת יד.): "לֹא תִתְגַּוְדְּדוּ" — לֹא תַעֲשׂוּ
 אֲגָדוֹת אֲגָדוֹת; וְאָמְרוּ (סְנֵהֲדִין קי.): 'כָּל הַמַּחְזִיק בְּמַחְלֶקֶת,
 עוֹבֵר בְּלֹאוֹ'; וְאָמְרוּ (בַּמִּדְבָּר בָּה, פְּרָשָׁה יח, סִימָן ד'): 'בֹּא וְרֵא
 כִּמָּה קָשָׁה מַחְלֶקֶת, שְׂכָל הָעוֹזֵר בְּמַחְלֶקֶת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 מְאַבֵּד אֶת זְכָרוֹ וְכוּ'. וְאָמְרוּ (שם): 'כִּמָּה קָשָׁה הַמַּחְלֶקֶת,
 שְׁבִית-דִּין שֶׁל מַעֲלָה אֵין קוֹנְסִים אֶלָּא מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
 וּמַעֲלָה, וּבֵית-דִּין שֶׁל מִטָּה מִבֶּן י"ג, וּבְמַחְלֶקֶתוֹ שֶׁל קָנַח
 תִּינוּקוֹת בְּנֵי יוֹמָן נִשְׂרָפוּ וְנִבְלְעוּ בַּשְּׂאוֹל תַּחְתִּית'; וְאֵין עוֹד
 דְּבַר כָּל-כָּף מְגַנֶּה כְּמוֹ בַּעַל מַחְלֶקֶת, עַד כְּדֵי כָּף שְׁאָמַר
 מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל: 'אֶת כָּל־רַבֵּנוּ ז"ל יָכוֹל לְקַבֵּל, אֲבָל לֹא אֶת
 בַּעַל מַחְלֶקֶת וְכוּ', אֲבָל הַצָּרָה הִיא, שְׂכָל אֶחָד זוֹרֵק עַל הַשָּׁנִי

שהוא בעל המחלקת, ואינו מסגל לראות את חלקו במחלקת.

ולכן אני מכרח להגיד לך, אם יש לך חלק במחלקת, לך מהר ובקש סליחה ממי שגרמת לו צער ועגמת נפש וכו', ולא יועיל לך שום דבר אחר, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יומא פה:) : 'עברות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר, עברות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו'; כל התשובה אינה מועילה עד שמבקשים סליחה מהחבר, שגם עליו מחלקת, ואתה צריך לדעת, שמובא בשלחן ערוך (הלכות יום הכפורים, סעיף תרו, סימן א') : 'ואם הוציא עליו שם רע, אינו צריך למחל לו'; ואנשים לא קולטים מה זה, וחושבים שזו איזו חמרא ... לא ולא! מי שהוציא שם רע על הזולת, ההוא לא מחיב ולא צריך למחל לו, ואוי לאדם ששופך דמו של בר ישראל, ומפל שפן ששופך דם של צדיק הדבוק בו יתברך, שלא יאבה השם לסלח לו.

עם כל זאת זה בכלל לא שיך לענין הנסיעה אל רבנו ז"ל לראש השנה, רבנו ז"ל הוא הרחמן האמתי, כמו שאמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז') : 'מי שהוא מנהיג, הוא צריך להיות רחמן'. ועוד לא היה רחמן בעולם כמו רבנו ז"ל, ולכן אפלו אם אדם עשה את העברות הכי חמורות וכו', וגרם את כל הצרות שבעולם וכו', עם כל זאת — הוא מכרח לנסע אל ציון רבנו ז"ל, ואדרבה! ככל שהוא יודע שהוא גרם מחלקת יותר גדולה, ויש אנשים שלא מוחלים לו, הוא צריך לבוא אל ציון רבנו ז"ל, ולפל על פניו, ולבקש רחמים ממנו יתברך בזכות הצדיק הרחמן הזה, שגם לו היה תקון, ושהאנשים שצער ומחלו לו; ועל זה צריכים הרבה דמעות לשפך בבכייה אליו יתברך, כי אחרת אוי לו ואוי לנפשו וכו', ואדרבה!

כָּל שְׁאֵדָם מְרַגֵּישׁ יוֹתֵר רְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּדְעַ שְׁגָרָם מֵהַ שְׁגָרָם רַע לְעַצְמוֹ וְרַע לְאַחֵרִים וְכוּ', הוּא צְרִיף לְהִיּוֹת הָרֵאשׁוֹן שְׂבָא אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּפִרְוֵשׁ גְּלָה לָנוּ לְעַנְיָן רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ (תַּיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תו): 'יְכוּלִים אֲזַ אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים, מֵהַ שְׂבָכֵל הַשָּׁנָה לֹא הִיָּה בְּאִפְשָׁר שְׂיִהְיֶה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אִפְּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִין אֲפֵלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אֶף-עַל-פִּי שְׂבָכֵל הַשָּׁנָה אֲפֵלוּ הוּא בְּעַצְמוֹ ז"ל לֹא הִיָּה יְכוּל לְתַקְּנָם, אֲבָל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְּקוּנִים מֵהַ שְׂבָכֵל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יְכוּל לַעֲשׂוֹת'.

וְעוֹד לֹא הִיָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רְחֻמָּן בְּעוֹלָם כְּמוֹ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁרַק הוּא מִבֵּין אֶת כָּל הַיְּרוּדִים וְהַנְּפֹלִים וְהַמְּשָׁלְכִים בְּתַאֲוֹתֵיהֶם וּבְמַדוּתֵיהֶם הָרַעוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וְאֵין מִמֶּשׁ בְּדַבְּרֵי הַמַּתְנַגְּדִים, כִּי זֹו מְצִיאֹת! שְׁעוֹד לֹא הִיָּה צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, רְחֻמָּן אֲמַתִּי, כְּמוֹ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁרַק הוּא מִבֵּין אֶת כָּל הַיְּרוּדִים וְהַנְּפֹלִים, וַיֵּשׁ לוֹ עֲצוֹת לְכָלֶם אֵיף לְחַזְקָם, לְשִׁמְחָם, לְעוֹדְדָם, לְתַקְּנָם וּלְהַעֲלוֹתָם בְּתַקּוּן נִפְלָא, וְלִכֵּן בּוֹא תְּבוֹא אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּרַנָּה, וְשֵׁם תִּשְׁפָּךְ אֶת נִפְשְׁךְ, אוּלֵי תִזְכֶּה, שְׂכָל אֵלוּ שְׁגָרְמַת לָהֶם צְרוֹת וַיְסוּרִים — יִמְחַלוּ לָךְ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

תתקמה.

**בְּלִילוֹת הָאֲחֵרוֹנִים חֲלַמְתִּי חֲלוֹמוֹת אִיוּמִים עַל
הַתִּינוּק שְׁלִי, מַה לַעֲשׂוֹת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֱלֹהֵי: לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. רְצִיתִי לְשָׂאֵל
אֶת הָרַב בְּקֶשֶׁר לְחֲלוֹמוֹת. לִפְנֵי כְּחֹדְשִׁים וְחֻצֵי יְלָדוֹתִי
בְּשַׁעַה טוֹבָה אֶת בְּנֵי הַבְּכוֹר: אוֹרֵי נְחֻמָּן, נִרוֹ יֵאִיר.
בְּלִילוֹת הָאֲחֵרוֹנִים חֲלַמְתִּי עָלָיו דְּבָרִים אִיוּמִים,
לְמַשָּׁל, שֶׁהוּא טוֹבֵעַ אוֹ נִשְׂרָף, חֵס וְחֲלִילָה, וּבְכָל פַּעַם
הַתְּעוֹרְרָתִי מֵרַב בְּהִלָּה, וְלֹא יְכַלְתִּי לְחַזֵּר לִישׁוֹן, עַד
שֶׁלֹּא בְּדַקְתִּי שֶׁהַכֹּל בְּסֻדָּר אֲתוֹ.

בְּעָלֵי פֶרֶשׁ לְטוֹבָה אֶת הַחֲלוֹמוֹת, וְאוֹמֵר, שְׂאֵנִי צְרִיכָה
לְצוּם עַל כָּךְ, מִפְּנֵי שֶׁהַחֲלוֹמוֹת הִלְלוּ צַעְרוֹ אוֹתִי מְאֹד,
אָבֵל אֲנִי מְנִיקָה, וְלָכוֹן אֵין בְּאַפְשָׁרוֹתַי לְצוּם. רְצִיתִי
לְשָׂאֵל אֶת הָרַב, קִדָּם כֹּל, כִּי צַד לְהַתְיַחֵס לְחֲלוֹמוֹת
הַלְלוּ? וַיִּמָּה פְּרוֹשָׁם? וְגַם הָאֵם בְּעָלֵי יָכוֹל לְצוּם
בְּמִקוּמֵי? תוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדָּר נִצְבִּים, כ"ג אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֱלֹהֵי תַחֲיָה.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַדְּבָר הֵרָאשׁוֹן בְּמַצָּב כְּזֶה — צְרִיכִים לְבַדֵּק אֶת
הַמְּזוּזוֹת בְּכָל הַבַּיִת, וְאִם לֹא תִסְרָה בְּאֵיזָה חֶדֶר מְזוּזָה, וְכֵן
הַבְּעַל צְרִיךְ לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלוֹ, וְאִף שֶׁהַחֲלוֹמוֹת שָׂוָא

יְדַבְּרוּ (זְכָרְיָה י, ב), עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת מֵה שְׁאֵפְשׁוּר לְבַטֵּל אֶת הַחֲלוּם הָרַע הַזֶּה, וְצְרִיכִים לְקַחַת שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים, וְלַעֲשׂוֹת לְפָנֵיהֶם פְּתָרוֹן חֲלוּמוֹת (הַנֶּסֶח מוּבָא בַּסְּדוּרִים), וְזֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ. וְהֵנָּה רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּאוּה, סִימָן יט): 'מְבַהֲלִין אֶת הָאָדָם בְּחֲלוּמוֹת, כְּדִי לְהַסִּיר מִמֶּנּוּ גְּאוּה שְׁקוּעָה שֶׁהִיא מְכֻסָּה מִמֶּנּוּ, שְׁאִינוּ מְכִיר בָּה'.

וְלָכֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מֵאֵת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂתַצֵּא הַגְּאוּה מִלְּבָנוּ, וְנִזְכָּה לְאַמוּנָה פְּשוּטָה בּו יִתְבָּרַךְ, לִידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ, שֶׁהוּא מְנַהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבִמְשֻׁפֵּט.

רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת חֲלוּם, סִימָן ד'): 'עַל־יְדֵי הַדְּבוּר רַע עַל אֵיזָה צְדִיק מֵת, מְרַאֲיִן לוֹ חֲלוּמוֹת מְבַהֲלִין; וְלָכֵן צְרִיכִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אִם דְּבָרוּ רַע עַל אֵיזָה צְדִיק שְׁנֹפֵט כָּבֵד, וְלֹא לְקַחַת אֶת זֶה בְּקִלּוֹת, עִם כָּל זֹאת, מִחֲמַת הַפְּחַד וְהַעֲצָב שֶׁהִיא לָךְ עַל הַחֲלוּם, זְכָרִי מֵה שְׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן ל'): 'הַעֲצָב עַל חֲלוּם רַע, מְבַטֵּל אֶת הַחֲלוּם שְׁלֹא יִתְקַיֵּם'.

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׂתַקְּיֵמוּ אֶת זֶה — לְבִדְקַת תִּכְף־וּמִיד אֶת הַמְּזוּזוֹת, וְכֵן אֶת הַתְּפִלִּין, וְכֵן לְפַתֹּר אֶת הַחֲלוּם לְטוֹבָה עַל־יְדֵי שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִהְפֹּךְ אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָה.

הַמֵּאחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

תתקמו.

**האם אני צריך לדחק את עצמי ולקחת את בני
כל שנה לאומן?**

שאלה:

מאת אלישע: שלום וברכה לכבוד הצדיק. אני חסיד ברסלב, ולקחתי את בני לאומן קדם גיל שבע פנהוג. האם אני צריך לקחת אותם כל שנה? הענין הוא שפשוט אין לי כסף, יש לי צמצום גדול בפרנסה. מאיזה גיל מחיבים לקחת את הבן? תודה על התשובות הנפלאות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים, כ"ג אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אלישע, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שלקחת את בנך קדם גיל שבע, כי רבנו ז"ל הבטיח ואמר (חיי-מוהר"ן, סימן תקיז): 'אני בטוח בהשם יתברך, שכל תינוק שיבוא לפני קדם שייגיע לכן שבע שנים, בודאי יהיה נקי מן החטא עד יום חתנתו'.

אבל אחר-כך עד הבר-מצוה — לא צריכים לקחת את הבן, אם אין לו כסף, כי כשמגיע לגיל בר-מצוה, אז הוא כבר מחיב כמו גדול, ומי שיש לו כסף ואמצעים לקחת גם את הילדים שלו, אשרי לו ואשרי חלקו, כדי שלא יסתוכבו

לְבַד בְּרַחוּבוֹת, וְכֵן לְהַקֵּל עַל הָאִשָּׁה, אָבֵל מִי שֶׁנִּמְצָא בְּמִצְבַּח דְּחוּק מְאֹד, וְאִין לֹא כֶסֶף — אִינוּ מְחִיב.

עַם כָּל זֹאת יֵשׁ מְאֹנְשֵי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁטוּעֵנִים, שֶׁבְּפְרוּשׁ אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן רט): 'שְׁכַל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת שְׁלוֹ אֵינָם בְּשִׁבְלֵנוּ לְחוּד. כִּי אִם "אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְאֲשֶׁר אֵינָנו פֹּה" [דְּבָרִים כט, יד]; וְעַיִן בְּרַש"י שְׁפָרַשׁ: "וְאֲשֶׁר אֵינָנו פֹּה" — 'וְאִף עִם דּוֹרוֹת הַעֲתִידִים לָבוֹא, וְהֵבֵן]. וְכַמָּה פְּעָמִים דְּבַרְנוּ עִמּוֹ מְעַנְּנֵן זֶה, וְרָמַז לָנוּ בְּדְבָרָיו לְהוֹדִיעַ לְדוֹרוֹת הַבָּאִים אֵת כָּל מַעֲשֵׂי הַשֵּׁם הַגָּדוֹל שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וּפְעַם אַחַת אָמַר בְּפְרוּשׁ: גַּם לְבִנְיָכֶם תּוֹדִיעוּ אֵת כָּל הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת הַנִּפְלְאוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת וְהַמְעֻשִׂיּוֹת, וְכִיּוֹצֵא בָהֶם, אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ, וְאָמַר אֲזַי זֶה הַפְּסוּק בְּהַתְּלֵהבוֹת גְּדוּלָּה כַּגִּחְלִי אֵשׁ (דְּבָרִים ה, ט): "וְהוֹדַעְתֶּם לְבִנְיָדָי וּלְבִנֵי בְנֵי־דָי" (וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: אֵייעֲרַע קִינְדַעַר זָאֵלֵט אִיר מוֹדִיעַ זַיִן נוֹאֵס דָּא הָאֵט זִיף גִּיטְאָן). וְאָמַר בְּרַתָּת וּבְזִיעַ בְּהַתְּלֵהבוֹת נוֹרְאָה: "וְהוֹדַעְתֶּם לְבִנְיָדָי וּלְבִנֵי בְנֵי־דָי"; וְעַל סֵמֶךְ זֶה הֵם מְבִיאִים גַּם אֵת הַיְלָדִים שְׁלֵהֶם, כִּי הָרִי רַבְּנּוּ ז"ל הִזְהִיר וְאָמַר (תַּיִימוֹהַר"ן, סִימָן תג): 'הִרְאֵשׁ הַשְּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל. וְהִיָּה פְּלֵא אֶצְלִי מְאֹחַר שֶׁהִמְקַרְבִּים שְׁלִי מְאֻמִּינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקַרְבִּים אֵלַי, שֶׁיְהִיוּ כְּלָם עַל רֹאשׁ־הַשְּׁנָה אִישׁ לֹא יַעֲדֵר. כִּי כָּל עֲנָן שְׁלִי הוּא רַק רֹאשׁ־הַשְּׁנָה. וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוֹז, שְׁכַל מִי שֶׁסָּר אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ וּמְקַרְבֵי אֵלָיו, יְהִיָּה עַל רֹאשׁ־הַשְּׁנָה אֶצְלוֹ, לֹא יַחֲסֵר אִישׁ. וּמִי שֶׁזוֹכֵה לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ־הַשְּׁנָה, רְאוּי לֹא לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד. "אֲכָלוּ מַעֲדָנִים וּשְׁתוּ מִמְּתַקִּים, כִּי חֲדוּת ה' הִיא מְעֻזָּם", וְזֶה נֶאֱמַר עַל רֹאשׁ־הַשְּׁנָה.

וְיָדוּעַ, שֶׁהָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יוֹדֵל מְדַאֲשִׁיב זַי"ע, מִתְּלַמְּדֵיו הַגְּדוֹלִים שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל נִסַּע אֵלָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׁנָה, וְהֵבֵן שְׁלוֹ

גם-כן רצה לנסע, אבל הוא מרב עניותו ודחקותו אמר לבנו: "בני! אין לי כסף עבורך", ולא לקח אותו עמו, וכשהגיע אל רבנו ז"ל, ועוד לפני שפתח את פיו לדבר עם רבנו ז"ל, הקדימו ואמר לו בזו הלשון: 'הענין שלי הוא פלא, האבא מאמין בי, וכן הבן מאמין בי, ולבסוף האבא מונע את הבן מלבוא אלי'. ויכול להיות שזה היה כשהבן היה גדול, על-כל-פנים איך שהוא, לפני הבר-מצוה אם אין לאדם כסף — אינו מחייב להביא את בנו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

תתקמו.

**אני מרגישה שיש לי קשיים בחיים, בפרט
במציאת הזוג. מה לעשות כדי שיפתח לי
המזל?**

שאלה:

מאת מעין: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א. ברצוני לקבל את עצתך. אני בחורה בת 24 וחצי, דתיה, שומרת שבת כהלכתה ומשתדלת לקיים מצוות, והכל על הצד הטוב ביותר בדחילו ורחימו. אני מתבודדת שעה ביום ולומדת תורה, אבל מרגישה שיש לי קשיים בחיים, בעקר במציאת הזוג ובפרנסה. עבדתי שנתים במקום מסים, ועזבתי מטעמי צניעות.

פעת אָני בבית כָּבֵר חָצִי שָׁנָה וְלֹא מוֹצֵאת עֲבוּדָה. אָמַת שְׂאֵנִי מִתְפַּשֶּׁרֶת עַל כָּל מָה שְׂיָבוֹא. אָנִי מֵרְבֵּה לְהִתְפַּלֵּל לָהּ, וְכֵן גַּם הִלְכֵתִי לְמִקְוֵה בַעֲצַת רַב, וְעִדוֹן אִין שְׁנוֵי בְחַיֵּי לְטוֹבָה. מָה כְּבוֹד הָרַב יְכוּל לְהַצִּיעַ לִי לַעֲשׂוֹת, כְּדִי שְׂיִפְתַּח מְזֻלִי וְאַצְלִיחַ בְּכָל? תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נִצְבִים, כ"ג אָלוּל ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל מַעֲנֵן תַּחֲנִיחַ.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרֵךְ שְׂאת וּבְיִתְרֵךְ עַז רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, שְׂבִפְרוּשׁ גְּלָה לְנוּ רַבְנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֵחָה, חֵלֶק ב', סִימָן א'): 'מִי שֶׁהוּא שֹׂמֵחַ תָּמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ'; וְלִכֵּן אִם אֶת רוּצָה לְהַצְלִיחַ בְּחַיֶיךָ, תִּשְׁתַּדְּלִי עִם כָּל הַפְּחוֹת לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאַף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לָךְ לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה, מְרַב הַבְּלָבוּלִים שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הַכְּרִיחִי אֶת עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִרְאִי שְׂתַהַיְיָ לָךְ הַצְּלָחָה בְּחַיִּים.

הַמְּשִׁיכֵי לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִין עוֹד דְּבַר שְׂמֵקֵרֵב אֶת הַיְשׁוּעָה לְאָדָם וּמְכַל שְׂכָן בֶּן זוּג לְבַת, כְּמוֹ הַתְּפִלָּה, אֵל תִּתְיַאֲשִׁי בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפָּן, הִנֵּה עֲכָשׁוּ נִכְנָסֶת שְׁנֵה חֲדָשָׁה, שְׂאָז כּוֹתְבִים בְּשָׂמִים לְכָל אֶחָד מֵה יִקְרָה אִתּוֹ כָּל הַשְּׁנָה, וְאִנִּי בְּטוֹחַ, שֶׁהַשְּׁנָה תִּמְצָאִי אֶת בֶּן זוּגֶךָ, וְתִתְחַתְּנִי בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְלֵ טוֹב וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה. רַק תִּשְׁמְרִי מְאֹד עַל עֲצֻמְךָ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר עָלֶיךָ.

עליך לדעת, כי מתקנת חכמינו הקדושים היא — שרוקה אסור לה ללכת למקוה בשום פנים ואפן.

המפתח לפתח את שער המזל וההצלחה — זו שמחה, אבל אני מכרח להגיד לך, שהמפתח הזה הוא מפתח מאד מאד כבד ומסבך וכו', כי את המספרים לשמחה קשה מאד לכוון... ולכן צריכים מאד מאד יגיעה עם המפתח, לדעת — איך פותחים את השער של שמחה, וצריכים להיות חכם גדול מאד, אשר "בחכמה פותח שערים", ועקר החכמה לזרק את החכמה — לדעת שאין לנו חכמה וכו', וצריכים לציית את רבנו ז"ל בלי שום חכמות והשכלות כלל, ואם הוא אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם — פלן באות רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסור את גפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב'): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם'.

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל-ידי שמחה מתרחב הלב, ויכולים אחר-כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף-ומיד שמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

תקנימי את כל זה, ותראי ישועות גדולות, שהקדוש-
ברוך הוא יעזר לך.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

תתקמוח.

מה דעתכם לגבי מי שרודף אתכם ואת הקהלה
במשך כל השנים ביבנאל?

שאלה:

מאת חיים אליעזר: שלום וברכה. רציתי לשאל
אתכם לגבי אותו אחד שרודף אתכם כבר עשרות
שנים, מאז שנכנסתם לגור ביבנאל, לדעתי, כל
הרדיפות הן בגלל שהוא מתפוצץ מקנאה, אך בכל
זאת רציתי לדעת מה דעתכם עליו?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר נצבים, כ"ד אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים אליעזר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

היום הוא יום ההולא של ה'חפץ-חיים' זי"ע, והוא
פרש את מאמרם ז"ל (יומא פג.): 'חמשה דברים נאמרו בכלב
שוטה — פיו פתוח, ריריו נוטף, ואזניו סרוחות, וזנבו מנח
על ירכותיו, ומהלך בצדי דרכים, ויש אומרים אף נובח, ואין
קולו נשמע'; אם רואים אדם שתמיד פיו פתוח, והוא מדבר
לשון-הרע על הזולת — זה כלב שוטה, אם רואים אחד

שפועס ומדבר בכעס, עד שרירו נוטף מפיו — זה פֿלב שוטה.

אם רואים שאדם מאד סקנן ורק רוצה לשמע מה שמדברים וכו', ואולי מדברים עליו וכו', זה פֿלב שוטה, ולכן לדעתי, במאמר חז"ל הזה כבר מפרש הכל, ולא צריכים להגיב, פי כשפֿלב נובח, נותנים לו לנבח, מה אכפת לך שהוא נובח?!

הרב הקדוש רבי חיים מוואלוז'ין זי"ע אָמר: 'כִּשְׂאָדָם זורק אָבן מחוץ לחלונו, ורוצה לראות אם האבן קלעה למטרה, אזי אם הוא שומע פֿלב נובח, יהיה בטוח שהאבן קלעה למטרה'.

ולכן העצה אודות זה שמצער ורודף אותנו שנים על גבי שנים וכו' וכו' — רק לדם ולשתק, פי פֿך אָמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ר'): 'עקר התשובה — ישמע בזיונו וידם וישתק'. ולכן אני מאד מבקש אותך, שלא תגיב ולא תענה ולא לעשות שום דבר, רק לשתק, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות תפלה, סימן עז): 'כִּשְׂתִּשְׁמַע חֲרַפְתָּךְ וְתִשְׁתַּק, תִּזְכֶּה שְׂיַעֲנֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקִשְׁתְּךָ'; ואמר (שם אות מריבה, סימן פו): 'מי ששומע חרפתו ושותק, על-ידי-זה נתבטל ממנו רבות רעות שהיו ראויין לבוא עליו'; ואמר (שם, סימן כט): 'מי ששומע חרפתו ושותק נקרא חסיד', והקדוש-ברוך-הוא שומר את נפשו; ואמר (שם אות המתקת דין, סימן פד): 'על-ידי שתיקה נמתק הדין'. ואמר (שם אות אמונה, סימן טז): 'כִּשְׂמַחְרַפִּים אותך ואתה שותק — תזכה להבין תרוץ על קשיותיך, ותזכה לרוח בינה'.

ולכן עצתי, מה צריכים בכלל להתיחס אליו? אתה לא

מבין, שאדם מקנא, שהנה עברו עשרים וחמש שנה, ודיקא בלשוב שהעבירו על הדת שתי העדות — עדת התוניסאים ועדת התימנים, שם התחילה להתנוצץ יהדות בצורה בלתי רגילה, באפן כזה שאין בשום מקום אחר בארץ ישראל, כי מי שמע אי פעם מיבנאל? ! ומי ידע בכלל שיבנאל נמצאת על המפה?! והיום, תהלה לאל, בנינו ביבנאל קהלה קדושה, שהיא חממה של אמונה, מקור של חסד, ממש לתפארת לעם ישראל, הרי יבנאל עד עכשו היתה כמדבר שמים מהיהדות, ומאז שייסדו את יבנאל בשנת תרס"א עד שבאנו לשם — לא היה זכר של יהדות וכו'.

ותהלה לאל, היום המקום פורח ברוחניות, מי שרק מבקר שם — לא יכול להאמין למראה עיניו, חושב שהוא נמצא בירושלים, או בבני-ברק, או בברוקלין, בלי שום הגזמה.

קדם כל, יש מנינים מותיקין עד חצות לילה, שחרית, מנחה, ערבית, מנין אחר מנין, שדבר כזה אין רק בעירות הגדולות, אבל לא באיזו מושבה נדחת שלא ידעו על קיומה.

כמו-כן יש לנו מקנה מפאר ענקי לגברים עם שלשה בורות לטבילה, וכן יש לנו מקנה טהרה מפארת לנשים (אגב, שמשגל מאד לפקידת עקרות, כי נבנה במסירות נפש הכי גדולה במחתרת כמו ברוסיה לפני שבעים שנה).

ועל כלם — יש לנו בית התבשיל: 'אהל אברהם', שמחלק אכל בחנם לכל רעב, ובכל יום מתפלת ותיקין עד עשר בערב — זה פתוח לכלם, גברים, נשים וילדים, ובכל יום מחלקים למעלה מאלף מנות אכל טרי וטעים, מלבד זאת, יש לנו כולל לבעלי בתים "אור המאיר", שלומדים שם

קרוב למאה אברכים, וכן כולל להוראה "תפארת בנימין", שלומדים שם חמשים אברכים, ויש לנו פעוטונים, גנים לבנים ולבנות, בית-ספר לבנות, וסמינר לבנות, תלמוד-תורה לבנים, וישיבה קטנה וישיבה גדולה לבחורים מצענים, וכן יש לנו ישיבה של בעלי תשובה, ומדרשיה לבעלות תשובה, אשרי עין ראתה זאת כמו עיניו, והמקום שזקק ביהדות, יש לנו במקומו היום ששה שעורים נפרדים בדרך היומי.

ופה מדברים מאיזו מושבה נדחת, שלא היה מקומה נודע לרבים, ועכשו, תהלה לאל, יש כבר למעלה מארבע-מאות משפחות חסידי ברסלב, ויכולים לבוא ולבדק את זה וכו', ועכשו בונים אלף בירות חדשות בשביל אנשי שלומנו, ולכן, לדעתי, אין עצה אחרת, רק לקיים מה שאמרו חכמינו הקדושים (שבת לב.): שבקיה לרויא דמנפשיה נפיל; ופרש רש"י: 'הנח לשפור, אינך צריך להפילו, הוא פל מאליו'.

ולכן עצתי, לא לענות ולא להפגס בוכוחים וכו' וכו', רק להגדיל את פח הקדשה יותר ויותר, ואז ממילא הטמאה תתבטל לגמרי, וכן מעט מן האור דוחה הרבה מן החשך, ומכל שכן שמגבירים הרבה אור, אז בודאי יתבטל החשך הגדול וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנוזה לקבל את פני משים צדקנו, ונוזה לשנה טובה ומתוקה, שנת גאולה וישועה.

המאחל לה בתיבה וחתומה טובה...

תתקמט.

**איך אני יכול להיות מאשר, כשאני רואה
שלאחרים יש יותר ממני?**

שאלה:

מאת שלמה זלמן: לכבוד הרב שליט"א. אני מתפלל בעבורכם בכל יום שתתרחאו, אתם המתנה הכי יפה שאלקים נתן לעם ישראל. רציתי לשאל, איך אני יכול להיות מאשר עם מה שיש לי, כשאני רואה שלאחרים יש יותר ממני, והולך להם יותר טוב ממני!! האם אני צריך להשלות את עצמי, שלי יש יותר מהם, אפלו שזה לא נכון!! עוברים על משפחתי קשיים, שאפשר להשתגע מהם ממשי, ואפלו שאחרים שואלים אותי: איך אתה מחזיק מעמד? בזה לבד אני רואה איך שאצלי יש בחינת דין יותר מאחרים, איך אני אמור להתמודד עם זה?

תודה לכם על שאתם מוצאים את הזמן לענות לי הקטן, ואני בטוח שעם תשובתכם, תעשו לי ולנשמתיי טוב. ואם תוכלו להתפלל עלי, שכבר אזכה להשתנות לטובה, כי בזה חפצתי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים, כ"ד אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה זלמן, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה מאד על התפלות ועל האחולים לבריאיות,
 וכל המברך — מתברך מפי אל עליון.

אתה צריך לדעת, שחכמינו הקדושים אמרו (אבות ו, ה):
 'ואל תתאנה לשלחנם של שרים, ששלחנה גדול משלחנם,
 וכתרך גדול מכתרם'; אדם תמיד מתאנה לדברים שחושב
 שלאחרים יש יותר ממנו וכו', על זה מזהירנו הפנא הקדוש:
 'ואל תתאנה לשלחנם של שרים', כי מה יש לך עם אחרים! ?
 ואף שנדמה לך, שלהם יש יותר ממך, אני מכרח להגיד לך,
 שתזכר — 'ששלחנה גדול משלחנם', תמיד תזכר, שהשלחן
 שלך הרבה יותר גדול משלחנם של אחרים, ועם כל זאת,
 שאתה רואה שאחרים יש להם הרבה יותר ממך, על זה תדע
 לך, כי 'וכתרך גדול מכתרם', וזה הלמוד העמק שגלה לנו
 רבנו ז"ל על הפסוק (חזקאל לג, כד): "אחד היה אברהם",
 שאברהם עבד את השם יתברך רק על-ידי שהיה אחד,
 שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתפל כלל על
 בני העולם, שפרים מאחרי השם ומונעים אותו, רק כאלו
 הוא אחד בעולם; ופרש מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, פסח, הלכה
 ט), שכל הירידות והנפילות שיש לאדם הן רק מחמת
 שמסתפל על הזולת, וחושב שלזולת הולך יותר טוב ממנו,
 ולכן הוא מקנא בשני וכו'.

ובאמת רבנו ז"ל גלה לנו (ספורי-מעשיות, מעשה ט) מהחכם
 והתם, שהחכם הלך עם חכמות, ותמיד הסתפל על אחרים,
 אז לבסוף חי חיים ממרמרים מלאים עצבות ודכאונות וכו'
 וכו', עד שנפל בכצה גדולה, ולא יכול היה לצאת ממנה,
 מה שאין בן התם היה תמיד שמח, ואף פעם לא הסתפל על
 אחרים, ואפלו בשעה שאשתו שאלה אותו — למה זה

מרויח כף, וזה מרויח כף, וכלם מרויחים יותר ממך וכו', ענה ואמר לה: "מה יש לי עם אחרים? זה מעשה שלו וזה מעשה שלי, מה צריכים להסתפל על הזולת?" "ובפרט כשנעשה חשבון, אני מרויח מיד ליד כף וכף, מה אני צריך להיות בעצבות?" והיה רק בשמחה.

והאריך מוהרנ"ת ז"ל בדבורים נפלאים, שזה כל הענין של ספירת העמר, שנאמר בזה (ויקרא כג, טו): "וספרתם לכם" — לכם דיקא, הינו שכל אחד צריך לספור את הימים לעצמו, לא צריכים להתבלבל מאחרים כלל.

ולכן אני מאד מבקש ממך, הרגל את עצמך להסתפל על החסדים והרחמים הגמורים שעשה אתך הקדוש ברוך הוא, ואז תראה איזה אבא יקר יש לך בשמים, שהוא דואג לך ועוזר לך, ואתה בריא, אשתך בריאה, והילדים בריאים וכו' וכו', ובתקוף הצרות והיסורים שלך, הוא זן ומפרנס אותך וכו' וכו', ותמיד תחפש אחר ההרחבות שתמצא בתוך הצרות שלך, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קצה) על הפסוק (תהלים ד, ב): "בצר הרחבת לי", הינו שגם אפלו בצרה בעצמה, השם תברך מרחיב לנו, כי אם יסתפל האדם על חסדי השם תברך, יראה שאפלו בעת שהשם תברך מצר לו, גם בצרה בעצמה, השם תברך מרחיב לו, ומגדיל חסדו עמו, וזה "בצר הרחבת לי", הינו אפלו בתוך הצרה בעצמה, נתת לי הרחבה בתוכה, מלבד מה שאנו מצפים שהשם תברך יושיענו בקרוב מפל הצרות, ויטיב עמנו מאד, אך אפלו גם בצרה בעצמה מרחיב לנו.

ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי תענית, פ"ק א', הלכה ט'):
 "בצור הרחבת לי", כך אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא:
 רבון העולמים! כל צרה שהייתי נכנס לה, אתה היית
 מרחיבה לי, נכנסתי לצרתה של בת שבע — ונתת לי את
 שלמה, נכנסתי לצרתן של ישראל — ונתת לי את בית-
 המקדש'; הינו שבתקף הצרות והמרירות והבזיונות שעברו
 עליו — מצא הרחבות בתוך היסורים שלו. וזו דרך והנהגה
 טובה, שאדם צריך תמיד לחפש אחר החסדים והרחמים
 הגמורים שעשה אתו הקדוש-ברוך-הוא, ולתת תודה והודאה
 על העבר, וממילא יוכל לבקש על להבא.

ועל-כן אני מאד מאד מבקש ממך, תצא מכל הדמיונות
 שלך, ואף שמרים לך החיים מאד מאד (לפי דעתך), זה רק
 מחמת קטנות מחך ודעתך, שנדמה לך כאלו כל העולם נפל
 עליך וכו', תתחיל להרגיל את עצמך לתת תודה להקדוש-
 ברוך-הוא, וכל התפלות והבקשות שלך תתחלנה עם תודה
 על העבר, ואז ניקא תראה אילו חסדים הקדוש-ברוך-הוא
 עשה עמך, ואז כבר תוכל להתפלל ולבקש על להבא, יעזר
 הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיה בשמחה, שאין עוד דבר
 יותר חשוב מזה, שזה משפיע על האדם בני, חיי, מזונא
 רויחא.

...המאחל לך פתיבה וחתומה טובה...

תתקנ.

האם בגלל פגם הברית אדם יכול להגיע למצב
שאינו לו תקנה לעולם?

שאלה:

מאת יונתן: אומרים שהדור שלנו נמצא בשער החמשים של הטמאה, ולפי מה שהבנתי, שער הנון הוא קלפת עמלק – פגם הברית, ובלתי אפשרי לצאת ממנו. אלא שהשם יתברך עשה עמנו חסד, ושלח לנו את הצדיק האמת, שהוא כנגד קלפת עמלק, ויכול לסייע לנו. הרי על-ידי שאדם מחלל ברית קדש, ממשיך את כחו של עמלק, וככל שפוגם בזה – יותר ממשיך כח הנחש הקדמוני בעולם, ואם אדם יפגם בברית עד בלי שיעור – יכול להכיל בעמלק (הרב דקליפה) ביותר, וחלילה להפך לכזה. שאלתי היא, האם יכול להיות מצב שבו אדם יהיה נמצא בעמק של שער החמשים, ולא תהיה לו עליה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים, כ"ד אלול ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יונתן, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

שער נ' זו כפירות ואפיקורסות, וכל מי ששוננס בו – קשה לו לצאת ממנו, ורבנו ז"ל אמר (לקויט-מוהר"ן, חלק א', סימן רעד): 'דע! שיש רשעים שעובדים ויגעים כל ימיהם, כדי לעקר עצמן מהשם יתברך ומתורתו לגמרי, כי הנקדה הקדושה של קדשת ישראל שיש עדין בתוכם, אף-על-פי

שֶׁהֵם רְשָׁעִים גְּמוּרִים, הִיא מְבַלְבֶּלֶת אוֹתָם, וּמְבִיאָה בָּהֶם הַהֲהוּרֵי תְּשׁוּבָה וַיִּרְאֶה מְאִימַת הַדִּין הַגָּדוֹל, וּמַחֲמַת זֶה אֵין לָהֶם תַּעֲנוּג מִהַעֲבֻרוֹת וְהַתְּאוּוֹת שֶׁלָּהֶם, עַל-כֵּן הֵם מְתַאוּיִם וַיִּגְעִים, כְּדִי שִׁיגִיעוּ לְכַפִּירָה גְּמוּרָה בְּדַעְתָּם, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם עוֹד צַד סִפְק לְנִטּוֹת אֶל הָאֲמַת, אֲבָל צָרִיכִים לָזֶה יִגִיעָה גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי הִיְהָדוּת שֶׁבָּהֶם אֵינָה מִנְחַת אוֹתָם וּמְבַלְבֶּלֶת אוֹתָם תְּמִיד. וְדַע, שֵׁישׁ מֵהֶם כְּשֶׁמִּגִיעִין וּבֹאִין לְמָה שֶׁהַתְּאוּוֹ דִּהְיִנוּ לְכַפִּירָה גְּמוּרָה, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, בְּלִי שׁוּם סִפְק אֶל הָאֲמַת, אֲזִי תִכְף-וּמִיד מֵתִים מִן הָעוֹלָם, וְאֲזִי רוֹאִין הָאֲמַת'.

[וּלְפִי זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֵׁישׁ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל נִקְדַּת הָאֲמוּנָה, וְלֹא הִגִיעַ לְכַפִּירָה גְּמוּרָה שֶׁל חֲמָשִׁים שְׁעָרֵי טְמֵאָה, כִּי אִם הָיָה מִגִיעַ לָזֶה, הָיָה כְּבָר מֵת וְכוּ', וְכִיּוֹן שְׁחֵי סִימָן שֶׁנִּשְׁאַרָה אֲצִלוֹ נִקְדַּת הָאֲמוּנָה, שְׂזוֹ נִשְׁמַתוּ].

וְהִנֵּה פָּגַם הַבְּרִית שְׂאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, זֶה מְבִיא אוֹתוֹ לְכַפִּירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוּת, כִּי כִּף אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לא), שְׁבְרִית וְאֲמוּנָה תְלוּיוֹת זוֹ בְּזוֹ, כִּי אֵין קִיּוּם לְאֲמוּנָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פט, כט): "וּבְרִיתִי נִאֲמַנֶּת לוֹ".

וְלִכֵּן כְּאֲשֶׁר מִתְרַבֵּים בְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, כָּל מִינֵי שְׁקוּץ, תְּעוּב, זְהוּם וְנֹאוּף, וְנִפְגָּמִים בְּבְרִית וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַבְּרַת הַכַּפִּירוֹת וְהַאִפִּיקוֹרְסוּת בְּעוֹלָם וְכוּ', וְהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא חָמַל עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְשָׁלַח אֶת רַבֵּנוּ ז"ל בְּדוּרוֹת הָאֵלוֹ דִּיקָא, וְהוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, שֶׁמְכַרְחַת לְהַקִּיא אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּלַע כְּבָר (עֲזַן לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק

ב', סימן ח'), וכן הוא נכנס בתוך החלל הפנוי, ומוציא דיקא משם אלו שנפלו אל כפירות ואפיקורסות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סד).

ולכן לא בחנם שהסמ"ך-מ"ם משתגע כשמתפרסם אור רבנו ז"ל בעולם, וכל מי שרק עוסק לגלות ולפרסם את דעתו בעולם, עליו מתפשט הסמ"ך-מ"ם עם כל הכחות, ומתלבש עצמו עם מי שרק מתלבש וכו'. אבל כבר אמר רבנו ז"ל "נצחתי ואנצח" — שמדתו נצח.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך פתיבה וחתומה טובה...

תתקנא.

בכל פעם אני נופל לחלישות הדעת, כי אני לא מצליח להתמיד בעבודת השם

שאלה:

מאת חיים יהושע: שלום לצדיק. אני לא מצליח לעמוד במטרות שהצבתי לעצמי בעבודת השם, ובכל פעם אחרי שגש לי התלהבות אני מתקרר, וזה גורם לי לחלישות הדעת גדולה. מה העצה להתחזק ולהצליח בעבודת השם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וילך, ג' תשרי ה'תשע"ג.
 שלום וברכה אל חיים יהושע, נרו ואיר ויזרח.
 לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן רסא):
 כשנופל אדם ממדרגתו ידע שמן השמים הוא. פי ההתרחקות
 היא תכלית ההתקרבות, הינו פי תענוג תמידי אינו תענוג,
 ולכן מחשיכים לו את האור והתשוקה שהיה לו, עד שנדמה
 לו לנפילה גדולה, ונחלשת דעתו לגמרי, וחושב שבודאי
 כבר אבדה תקוה ותוחלת ממנו, ובאמת עצתו — שיעשה
 התחלה חדשה, פי כל עצם החשף שנחשף ממנו האור היה,
 שיתחיל בכל פעם מחדש.

וצריך שתדע, שאין דבר בזה חשף, אין החשף רק ממך,
 כמו שגלה רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן קטו) על הפסוק
 (שמות כ, יח): "ויַעַמַד הָעַם מֵרְחוֹק וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר
 שָׁם הָאֱלֹקִים", הינו העם שהם פשוטי ודלת העם, תכף
 כשנחבא מהם האור, נדמה להם שנפלו, ירדו ונתרחקו ממנו
 יתברך, אבל 'ומשה' שהוא הדעת, אלו אנשי הצורה בעלי
 מדרגה, בעלי דעת האמתיים, יודעים אשר בתוך הערפל
 והחשף, גם כן נמצא האלקים, 'אלקים' דיקא, הינו בתוך
 הדינים והצמצומים והחשכות יודעים, שגם שם גנוז אלופו
 של עולם, פי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם.

אבל יסוד היסודות הוא — לשמר מאד מאד מבעם
 וקפדות, שזה הורס את האדם לגמרי וכו', פי (זהר כו'): 'כל
 הכועס יהיה בעיניו כעובד עבודה זרה', פי בזה מגלה שאין

לו אמונה, שהוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית, וכל מה שנאָרע לו, זה רק ממנו יתברך.

ולכן אשרי מי שזוכה לאמונה ברוחה ומזככת, שדבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ואז אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנה) 'זכה למדת הסבלנות, שהוא אריכת אפים, ויעבר על הכל בשלום, אשרי מי שמדבק עצמו תמיד בו יתברך.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקנב.

קשה לי להבין כיצד כל מה שקורה לי עם הסובבים אותי — זה גם בהשגחה פרטית

שאלה:

מאת אליעזר: לכבוד הצדיק. רציתי לשאל: האם כל מה שקורה לי מבני-אדם הסובבים אותי, זה גם-כן בהשגחה? הרי אם מישהו עשה לי משהו, זה נעשה מבחירתו האישית, ואיך זה מסתדר עם הענין שהכל נגזר מלמעלה וידוע מראש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וילך, ג' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליעזר, נרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, כי הכל משגח בהשגחה פרטית ממנו

יתברך, דבר גדול או דבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא משגח מלמעלה, עד שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; אדם קבל מכה באצבע הקטנה, והוא כל-כף בטוח, שזה מפני שלא נזהר וכו', צריך שתדע, אשר אין דבר כזה, אלא הכל משגח ממנו יתברך, שהוא יקבל עכשו את המכה וכו', ודיקא בזמן הזה ובמקום הזה וכו', ודבר זה קשה להבין בשכל אנושי, כי הם שני הפכים, או שיש לה בחירה, או שהכל מתנהג בהשגחה.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן כא), אשר בשכל האנושי אי אפשר להבין איך ההשגחה היא מלבשת בטבע, אם לא שכבר יצא לגמרי משכל האנושי, הינו שהוא בטל ומבטל לגמרי אל האין-סוף ברוך-הוא, וכבר אינו רואה משום דבר רק אלקותו יתברך, ואיך זוכים להגיע אל זה? רק אם הוא מקדש את השבעה גרות שלו, האדם יש לו על פניו ועל ראשו מנורה שלמה עם שבעה גרות, והם קשורים אל המח, הינו שתי עיניו, שתי אזניו, שני נקבי חוטמו, ופיו, הם הם השבעה גרות שלו, והוא צריך לנקות אותם בכל פעם מחדש, עד שעל-ידי-זה יאיר לו מחו בהארה נוראה ונפלאה מאד, ויזכה להכלל בו יתברך.

"עיניו" — ישמר מאד לא להסתפל במקומות המטנפים וכו', שעל-ידי-זה מתערבב מחו ושכלו ודעתו לגמרי.

"אזניו" — ישמר מאד לא להשמיע לאזניו כל החסרונות של זה העולם, שעל-ידי-זה נשפרת רוחו לגמרי, ונשבר ונעתק ממנו יתברך.

"חוטמו" — צריך להשמר מאד מפעם, שעוקר את

האדם לגמרי משרשו, ועל-ידי-זה נתערבב מחו ושכלו, ונופל לקטנות המחין.

"פיו" — ישמר לא להפקירו וילדבר כל העולה על רוחו, כי על-ידי שמפקיר את דבורו ומדבר כל העולה על רוחו, אז ביותר מתבלבלת דעתו לגמרי.

ולכן כל זמן שאדם לא קדש את שבעת הנרות שלו, הוא רחוק מלהבין איך הטבע כסא להשגחתו יתברך הפרטי פרטית, כי עדין מחו ודעתו מערפבים ומבלבלים לגמרי, וככל שהוא פגום ביותר, כמו-כן עוקר עצמו מהעולמות העליונים, וקשה לו להבין רוחניות וכו'. ועל-כן צריך לעבד עבודה קשה ורבה מאד, עד שזוכה לזכך דעתו ומחו, עד שירגיש איך ההשגחה מלבשת בתוך הטבע ממש, וכל זמן שלא זכך עצמו, קשה לו להבין איך רוחניות וגשמיות מחברות יחדו. ולכן כיון שרוב רבם של בני העולם אין להם שום השגה בזה, לכן הם מפרידים בין טבע להשגחה, וקשים להם מאד קשיות וספקות, והם מאד מבלבלים, ושורים בקשיות שלהם, עד שיש שנופלים לכפירות ואפיקורסות, מפני שכלי המחין אינם מזככים.

ולכן אינם יכולים להבין איך הטבע והשגחה הם אחד, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן יז), שבאמת אין הפרש בין טבע לבין השגחה וכו', עיין שם; רק אדם צריך שיהיה מח-מחשבתו בטל ומבטל אל האין-סוף ברוף-הוא, ואז יבין את כל זה, איך שכל מה שקורה עמו, אפלו מבעל בחירה, זה גם-כן ממנו יתברך, ותמיד יהיה שש ושמת, ושום דבר לא יוכל להפילו למרה שחורה ולעצבות, מאחר שידע בידיעה ברורה ומזככת, שהכל יד השם, ומסתתר

בסתור צל כנפיו יתברך, ויתפרדו כל פועלי און, ויתהפך לו הכל לטובה.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רנ): 'הטבע מחייב כף והתפלה משנה את הטבע'; כי עצם התפלה היא דבקות הבורא יתברך שמו, וכשמתפלל אליו יתברך, על-ידי-זה ממשיך עליו רק השגחתו הפרטית. ולכן כל מי שרגיל תמיד לדבר עמו יתברך, על-ידי-זה דיקא מרגיש בכל דבר את השגחתו הפרטית, וזוהי לזכוה המחין, ונכלל לגמרי באיך-סוף ברוך-הוא.

המאחל לה חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקנג.

האם כפשיש לאדם צער ועגמת נפש, זה בגלל המעשים שלו, או בגלל שפך גזרו בשמים?

שאלה:

מאת דניאל: שלום למוהר"א"ש שליט"א. האם כפשיש לאדם צער ועגמת נפש, צריך לדעת שזה בגלל המעשים שלו, או שזה רק משום שפך גזרו עליו בשמים? ומהי העצה לאדם שיש לו צער ויסורים והרבה עגמת נפש? אודה למוהר"א"ש הקדוש אם יענה לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וילך, ג' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דניאל, גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

החכם מפל אדם אמר (משלי יט, ג): "אולת אדם תסלף דרכו ועל הוי"ה יזעף לבו", הינו אדם עושה שטיות וטעויות, ואחר-כך הוא זורק את הכל על הקדוש-ברוך-הוא, ויש לו טענות עליו יתברך. הרי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו): 'מלמעלה יורד אור פשוט, ואדם מצייר את האור כפי כליו', הינו כלי המחין שלו וכו'.

אם אדם זוכה לתקון הברית, הוא מצייר את האור לטובה, ורואה רק טוב, ואינו מצייר את החיים כל-כך שחור, ואת כל מה שעובר עליו צער ועגמת נפש וכו', הוא לוקח בקלות ואינו מאבד את עשתונותיו, אבל אם אדם פגם בברית, על-ידי-יה כלי המחין שלו פגומים, ומצייר את האור רק לרע, ותכף-ומיד פאשר עובר עליו איזה צער או משבר, הוא כבר חושב שזה סוף העולם ורואה רק שחור, ורעים ומרים לו החיים וכו', ורק נכנס בכעס ועצבים וכו'. ואחר-כך הוא מפיל הכל על הקדוש-ברוך-הוא, כאלו הוא עשה לו את כל הצער והעגמת נפש וכו', בשעה שהוא בעצמו חיב, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'): 'עוונתיו של אדם הם על עצמותם, כמו שכתוב (יחזקאל לב, כז): "ותהי עונותם (חקוקה) על עצמותם". ועוונתיו נוקמים בו, כמו שכתוב (ירמיה ה, כח): "עונתיכם הטו אלה", וכתיב (תהלים לד, כב): "תמותת רשע רעה", הינו שרע שעשה בפרט בפגם הברית — נוקם בו.

שו"ת תתקנר ברסלב רצה

וְלִכֵּן בְּשָׁעָה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם אֵיזָה צֶעַר וְעִגְמוֹת נֶפֶשׁ,
אָסוּר לוֹ לְזַרֵּק אֶת הָאִשְׁמָה, כְּבִיכּוֹל, עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי זֶה אוֹלֵת
דִּרְכוֹ שְׁחָטָא בַּחֲטָא שְׁל (בְּרֵאשִׁית ו, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר
דִּרְכוֹ", וְהַחֲטָא הַזֶּה נוֹקֵם בּוֹ, וּמָה הוּא צָרִיךְ לְהִכְנִיס אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאִמְצָע?

וְעַל-כֵּן בְּשָׁעָה שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צֶעַר וְעִגְמוֹת נֶפֶשׁ
וְחִלְשוֹת הַדַּעַת, עֲלֻבוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְכוּ', שְׂיֵאמֹר
תִּכְרַךְ-וּמְדָ (תְּהִלִּים כה, יח): "רְאֵה עֲנִי וְעֲמִלִי, וְשֵׂא לְכָל
חַטָּאתִי", וְאִזְ דִּיקָא "יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֹן", וְיִתְהַפֵּךְ הַכֹּל
לְטוֹבָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה וְשָׁנָה מְתוֹקָה...

תתקנר.

אָנִי נִמְצָאת בְּמַהְלֵךְ שְׂדוּךְ וְקִצַּת מְבַלְבֶּלֶת, הָאֵם
זֶה נִכּוֹן שֶׁהַקְּשֹׁר בָּא אַחֲרֵי הַחֲתָנָה?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חֲנָה: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק מִיְבִנְאֵל. אָנִי נִמְצָאת
בְּמַהְלֵךְ שְׂדוּךְ כְּבָר תְּקוּפָה, וְאָנִי מְחַבֶּבֶת אֶת הַבְּחוּר.
בְּסוּף הַכֹּל הוּא בְּחוּר טוֹב, אֲבָל אֵינִי מְרַגְּשָׁה מִסְפִּיק
מְשִׁיכָה. אוֹמְרִים לִי, שֶׁהַקְּשֹׁר בָּא אַחֲרֵי הַחֲתָנָה. הָאֵם
זֶה נִכּוֹן? תוֹדָה, וְסִלִּיחָה עַל הַטְּרָחָה.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר וז"ל, ג' תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל חנה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך, אשר בשדוף צריכים תמיד להסתפל על מדות
הבחור, כי אם יש לו מדות טובות, הינו לב טוב, אינו קמץ,
אינו כעסן וקפדן, אוהב לעזר לזולת, לא מדבר רע על אף
אחד — זה בחור טוב מאד.

ולכן אם את מחפכת את הבחור, דעי לך, שהקשר תמיד
בא אחר החתנה, פשכר רגילים אחד לשני, העקר שתהיה
משיכה הדרית, וזה יסוד גדול בהצלחת נשואין, בודאי אם
יש פכר בהתחלה משיכה, זה נפלא מאד, עם כל זאת תמיד
מתגבר הקשר אחר החתנה יותר ויותר.

העקר לבנות בית על טהרת הקדש — טהרת המשפחה,
כדי שבתוף הבית תשרה שכנית עזו יתברך. כי בבית
שהשכינה שרויה — שם הברכה מצויה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי, שאני מבקש על הצלחתך.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקנה.

**מקבל גדול יעץ לי עצה שנוגדת את ההלכה.
האם אני צריך לקיים את דבריו?**

שאלה:

מאת חיים אליעזר: לכבוד מוהרא"ש הקדוש. יש לי שאלה שמציקה לי מאד. לאחרונה הלכתי כמה פעמים להתיעץ עם רב שהוא מקבל גדול. באחת הפעמים שהייתי אצלו, הוא הדרוך אותי בנושא מסוים לעשות דברים שהם נגד הלכה מפורשת בשלחן ערוך. האם אני צריך לקיים מה שהוא אומר לי? מצד אחד זה נוגד את ההלכה, ומצד שני אני מפחד שלא לקיים את מה שהוא אומר לי.

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר וילך, ג' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל חיים אליעזר, גרו ואיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כלל גדול אתה צריך להכניס בעצמך, אשר כלל ישראל קבלו את פסקי השלחן-ערוך, וכל היהדות סובבת רק על-פי השלחן-ערוך, ואף שיש אלפים ורבבות שאלות ותשובות בהלכה, זה בכה וזה בכה וכו', אבל הפל סובב סביב השלחן ערוך, ומהלכות השלחן-ערוך אין לנטות פי הוא זה, ורבנו ז"ל הזהירנו ביותר לא לנטות מהשלחן-ערוך כי הוא זה, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל מחייב ללמד בכל יום שלחן-ערוך. ופעם דבר מענין לחדש חדושים בתורתו, ענה ואמר: אתם יכולים לקמט את ספרי איך שאתם רוצים,

אבל לא לנטות מסעיה קטן אחד בשלחן-ערוף, כאומר: יכולים להדוש חדושים בספרי איה שאתם רוצים, אבל שלא יהיה נגד דין אחד בשלחן-ערוף. הרי שלך לפניך, איה שצריך להקפיד לא לנטות מסעיה קטן בשלחן-ערוף.

ידוע, שהגלויים שגלה הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, היו גלויי אלקות בתכלית מדרגה עליונה, ועשה שהוד הטבע ממש אותות ומופתים, עם כל זאת הזהיר את תלמידיו להרבות בלמוד מחבר רמ"א בשלחן-ערוף, ואמר, שהם חברו ברוח-הקדוש גדול מאד, וכן תלמידו הקדוש המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע צוה את תלמידו הקדוש רבי שניאור זלמן זי"ע 'בעל התניא' לחבר את שלחן-ערוף-הרב, כי בלי הלכה אדם יכול לפל בשאול תחתית ומתחתיו, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב): 'כשאדם הולך אחר חכמותיו, יכול לבוא לטעיות גדולות'; וזה נאמר על מקבל אמתו אחד גדול מאד וכו', ואם כן, איה יכול לבוא אברך, שעדין לא נטהר מחטאת נעוריו, אף שידע קבלה, ולחלק על איזה דין בשלחן-ערוף? אין זה אלא שגבהות רוחו הטעתו, בודאי בלי שום ספק כלל, ואין אתה צריך לציתו כלל.

וכלל זה תקח בידך, אם יש אחד אשר מעיו לנגע בשלחן-ערוף, ובפרט לעקר דין מפרש, צריכים לבדק אחריו וכו', ודע לך, שבענין קבלה יכולים מאד להטעות בני-אדם, כי מדברים גדולות, ומשתמשים בלשונות ומשגים שהמון-העם לא מבינים, וכך מוליכים שולל את האנשים עד אבדון, רחמנא לצלן.

ידועה גדלתו של הרב הקדוש 'הבעל התניא' זי"ע,

שְׁהִיָּה צְדִיק אִמֶּת חָכֶם בְּחֻמְהָ אֱלֻקִּית עַד מְאֹד, כְּמוֹ שְׂרֹאִים
בְּדִרְוֹשָׁיו הַרְבִּים בְּתוֹרָה אור', וּב'לְקוּטֵי תוֹרָה', וּבְשָׂאָר
הַמְּאֻמְרִים הַעֲמֻקִּים שְׁלוֹ, עִם כָּל זֹאת הַזְּהִיר אֶת תְּלַמִּידָיו לֹא
לְזוֹז מֵהַהֲלָכָה.

וְהִיָּה רְגִיל לְסַפֵּר לְתַלְמִידָיו סְפֹר זֶה, וּבַעֲת סְפֹרוּ סְפֹרוּ
זֶה הִיָּה בּוֹכָה מְאֹד, וְזֶהוּ הַסְּפֹר שֶׁשָּׁמַע מְרַבּוֹ הַמַּגִּיד הַגְּדוֹל
מִמְּעֻזְרִיטֵשׁ זי"ע: תְּלַמִּיד חָכֶם גְּדוֹל וְעוֹבֵד הַשֵּׁם לְמַד
וְהַתְּמִיד בְּתוֹרָה, וְכָל תּוֹרָתוֹ וְתַפְלָתוֹ הִיָּתָה — שְׂיִזְכָּה
שְׂיִתְגַּלֶּה אֵלָיו מַגִּיד מִן הַשָּׁמַיִם כְּמוֹ לְמַרְן ה'בֵּית יוֹסֵף'. וְכַפִּי
גְּדָלוֹ בְּתוֹרָה וּבִירְאָה, עִם כָּל זֹאת נִכְנַס בּוֹ דְּמִיּוֹן, שֶׁהוּא צָרִיף
מַגִּיד כְּמוֹ שֶׁנִּשְׁלַח ל'בֵּית יוֹסֵף', וְעַל כֵּן זֶה הִיָּה לְמוֹד
הַתּוֹרָה שְׁלוֹ, וְהַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ, וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת שְׁלוֹ. וְהִנֵּה
הַתְּגַלָּה אֵלָיו מַגִּיד, וְאָמַר לוֹ: 'אֲנִי בָּאתִי לְגַלוֹת לָךְ סוּדוֹת
מֵה שֶׁנֶּעְלַם מֵעֵין כָּל' וְכו', וְשָׁמַח הַתְּלַמִּיד-חָכֶם מְאֹד, וּבְכָל
פַּעַם בָּא אֵלָיו עִם חֲדוּשִׁים אַחֲרִים שֶׁהִתְיַשְׁבּוּ עַל לְבוֹ,
וְהַתְּלַמִּיד-חָכֶם הִיָּה מְלֵא אִוְרוֹת וְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, שְׂיִזְכָּה לְמַגִּיד
מֵהַשָּׁמַיִם, וְיוֹם אֶחָד הוּא אֹמֵר לוֹ: "דַּע לָךְ שְׂאֵתָה יָחִיד
בְּדוֹר, וְכָל הַכֹּסֵף בְּעוֹלָם שִׁיף אֵלָיךְ, וְאֵתָה יָכוֹל לְקַחַת מִמִּי
שְׂאֵתָה רַק רוּצָה, וְזֶה לֹא נִקְרָא שְׂחָד" ... וּמִסְכֵּן הֵלֶךְ אַחַר
דְּבָרֵי הַמַּגִּיד, וּבַעֲת שֶׁבָּאוּ אֵלָיו דִּינֵי תוֹרָה, מִי שֶׁנָּתַן לוֹ יוֹתֵר
שְׂחָד — פָּסַק לְטוֹבָתוֹ, כִּי נִתְקַיַּם אֲצִלוֹ (שְׁמוֹת כג, ח): "כִּי
הַשְּׂחָד יַעֲוֹר עֵינֵי פְקָחִים וְיִסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים", וְאַחֲרֵי-כֵן אָמַר
לוֹ, הִיּוֹת שְׂאֲצַל הַכֹּמֵר שֶׁל הַעֲוִיָּה יֵשׁ שָׁם עֲשִׂירוֹת מְאֹד
גְּדוֹלָה, וְיַעֲזֵן שֶׁבְּתוֹף הַעֲשִׂירוֹת הַזֵּה יֵשׁ הַמוֹן נְצוּצוֹת דְּקִרְשָׁה,
שֶׁרַק אֵתָה יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת זֶה — לָךְ, וְאֵל תְּפַחַד, מִתֵּר לָךְ
לְגַנֵּב אֶת זֶה, כִּי יֵשׁ שָׁם הַמוֹן נְצוּצוֹת קְדוּשִׁים, שֶׁרַק אֵתָה
יָכוֹל לְהוֹצִיאָם. וְכַמוֹכֵן הֵלֶךְ אַחַר דְּבָרֵי הַמַּגִּיד, וְנִכְנַס לְתוֹף

המגזר בהחבא בלילה, ולקח את כל כלי הכסף, ולמזלו הרע, נכנס הפמר וראה מה שהוא עשה, וקרא תכף-ומיד למשטרה, והכניסו אותו לבית-סתר, ופסקו עליו, היות שמצאו את הגנבה בידו, והחזירו את זה למגזר, הוא יקבל ענש שנה בבית-סתר. והתחיל לבכות הרבה מאד בבית-הסתר, איך נפילתי בפח כזה, והתחנן: "מגיד, מגיד! בא אלי ועזר לי", והנה המגיד אמר לו: "הרי אתה בעל מדרגה גדולה מאד מאד, מה שיגיד לך הכמר — תעשה", וכך תוכל לעלות את כל הטמאה אל הקדשה, והאמין לו. והנה בא הפמר אליו, ואומר לו: "אם אתה תתנצר — אוציא אותך תכף-ומיד מבית-הסתר!" והיות שהמגיד אמר לו, שמה שיגידו לו — יעשה, פי הרי הוא עומד להעלות את כל הטמאה אל הקדשה, לכן הסכים להתנצר, ותכף-ומיד כשעשה את זה — נתגלה אליו המגיד, ואמר: "דע לך, שאני הסמ"ך-מ"ם בעצמו, והבאתי אותך עד לפה, ותפסתי אותך במלכות שלי". וסיים 'בעל התניא' ז"ע: 'המגיד הזה היה מכח הטמאה, וכשאדם לומד תורה לשם גאווה וישות, ולשם מדרגות וכו' — נופל לנוקבא דתהומא רבה, רחמנא לישזבן.

וראים מפל זה, כשאדם אינו מכוון לבו לשם שמים, לבסוף הוא נופל בפח כזה, שהוא לא חלם, וכמו שגלה לנו רבנו ז"ל בענין המגיד של הסטרא אחרא, שהטעה צדיק וכו'. ועל זה אמר רבנו ז"ל: "הנה אני נותן לכם את 'ספר-המדות', שזה יאיר לכם בקדשה", ווראים איך שאדם יכול לפל בפח יקוש, על-ידי הדמיונות שגכנסים בו, שהוא רואה אורות וכו' וכו', ובא למדרגות גבוהות, והכל דמיון מאד גדול, רחמנא לישזבן.

וְלִכְּנֹן לֹא בְּחִנּוּם שְׂאָדָם צָרִיף לְדַעַת, שְׁעָקָר הִיְהִדוּת תְּלוּי
 רַק בְּלִמּוּד וְקִיּוּם הַשְּׁלֵחַן-עָרוּף, וְתִכְף כִּשְׁהוּא זֶז מִהַשְּׁלֵחַן-
 עָרוּף — עֲלִינוּ לְדַעַת, שְׁנָה בָּא מִהַטְמָאָה וְלֹא מִהַקְדָּשָׁה,
 וּכְבָר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב): 'כִּשְׂאָדָם
 הוֹלֵף אַחַר שִׁכְלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, יוּכַל לִפְלֹ בְטַעֲוִיּוֹת וּמְכַשׁוּלוֹת
 רַבִּים, וְלִבּוֹא לְיַדֵּי רַעוּת גְּדוּלוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם. וַיֵּשׁ שֶׁקְּלָקְלוּ
 הַרְבֵּה, כַּגּוֹן: הִרְשָׁעִים הַגְּדוּלִים מְאֹד הַמְּפָרְסָמִים, שֶׁהִטְעוּ אֶת
 הָעוֹלָם, וְהִפְלִי הֵיזָה עַל-יַדֵּי חֻכְמָתָם וְשִׁכְלָם. וְעָקָר הִיְהִדוּת
 הוּא רַק לִילֵף בְּתַמִּימוּת וּבַפְּשִׁיטוּת, בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת כְּלָל'.

וַיְדוּעַ אֶצְלָנוּ, שְׁאֵת הַתּוֹרָה הַזֹּאת אָמַר רַבְּנוּ ז"ל עַל מְקַבֵּל
 גְּדוּל מְאֹד, שֶׁנִּפְלֵ אֶל טַעֲוִיּוֹת גְּדוּלוֹת. וְעַל-כֵּן, דַּע לָךְ, אִם רַק
 מְדַבְּרִים נֶגֶד הַשְּׁלֵחַן-עָרוּף, זֶה כְּבָר בָּא מִהַסְטָרָא אַחֲרָא וְלֹא
 מִהַקְדָּשָׁה.

וְכֵאֵן הַמְּקוֹם לְעוֹרֵר עַל כָּל אֱלוֹ בַּעֲלֵי דְמִיּוֹנוֹת, שְׁנִקְרָאִים
 אֶצְל בְּנֵי הָעוֹלָם "מְקַבְּלִים", אִם מְקַרְרִים אֶת בְּנֵי-אָדָם לֹא
 לְנִסְעַ אֶל רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשְּׁנָה, וּמְבִיאִים רְאִיוֹת בְּדוּוֹת
 מִהֶאֱצָבַע וְכוּ', בְּכָל מִיּוֹ שְׁטִיּוֹת מְלַבְּשׁוֹת בְּלִשׁוֹנוֹת שֶׁל
 קְבָלָה, צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁהַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ! אֲשֶׁרֵי מִי
 שְׁבוֹרַח מִבַּעֲלֵי דְמִיּוֹנוֹת הָאֱלוֹ, וּמִתְנַהֵג בְּתַמִּימוּת וּבַפְּשִׁיטוּת
 גְּמוּרָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה וְשְׁנָה מְתוּקָה...

תָּם וְנִשְׁלָם שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות ולהצלחת החפצים
בעילום שמם ובנם שיזכו להיעשות
כלי לקבל שפע רב מן השמים, ובפרט
שיזכו לפרנסה טובה בריווח ובנקל
ובלי שום טרדה וטורח ועמל

ולזכות ולהצלחת מו"ר עטרת ראשנו

מוהרא"ש נ"י

ישלח לו ה' יתברך ברחמיו המרובים והעצומים
רפואה שלמה ובריאות איתנה ברמ"ח אבריו
ושם"ה גידיו וכו'

באופן שיוכל להוציא את כל רצונותיו הקדושים
מן הכח אל הפועל

ולהוציא את נשמות ישראל מאפילה לאור גדול
בביאת משיח צדקנו וגאולת ישראל
במהרה בימינו אמן

הספר הקדוש הזה נדפס
לישועה, להצלחה ולברכה של

שמעון שלמה בן סולטנה נ"י
לביא יעקב בן רבקה נ"י

הקב"ה ימלא כל משאלות ליבם לטובה,
וירפאם רפואת הגוף והנפש, וירחיב להם
ברוחניות וגשמיות יחדיו, ויזכם לאמונה
ברורה ומזוככת בו יתברך, ויהיו מקושרים
לצדיק האמת כל ימי חייהם, אמן.

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות

נחמן נתן בן הדסה

הקב"ה ישלח לו רפואה מן השמים
ויזכה להקים בית בישראל
ויזכה להצליח ברוחניות ובגשמיות
בעבור שהוריו:

בנימין בן אילנה,
והדסה בת תמר (נאנאגאן)

הכפילו תרומתם עבור הדפסת הספר הזה
השי"ת יעזרם בבריאות השלמה לאורך
ימים, ושיזכו לחתן כל בניהם ובנותיהם,
ושיזכו כל ילדיהם, חתניהם וכלותיהם
ונכדיהם, להצליח הצלחה אמיתית
ברוחניות ובגשמיות

הספר הקדוש הזה נדפס להצלחת

כבוד קדושת מוהרא"ש שליט"א

משה ניסים בן שרה, מכלוף בן סוליקה
שרה בת פאני, אביה, יעל, ואדל בנות זהבית
מיכאל נתן בן משה ניסים, סוליקה בת זהה
אילן בן שרה ומשפחתו, משפחת ויצמן

שהקב"ה ימלא כל משאלות ליבם לטובה, ויזכו לכל
הישועות, שיזכו לגור ביבנאל ויהיה להם בית משלהם
בזכות שתרמו להפצת הספרים הקדושים הללו

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת

אברהם יוסף בן יצחק מאיר ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

לזכות יצחק מאיר נ"י

בן הענא ביילה

וזוגתו אבישג בת אסתר תחי

וילדיהם

אליעזר שלמה, רוזא, שרגא אריה, אסתר יוכבד, הלל

יעזור הקב"ה שירונו נחתדקדושה מכל יוצאי חלציהם והשמחה
והברכה תהיה במעונם תמיד

הספר הקדוש הזה נדפס
לרפואת
רבי אליעזר שלמה בן מלכה שליט"א
והרבנית תליט"א

שיאריך ימים ושנים מתוך בריאות איתנה ויזכה
להוציא את כל רצונותיו מהכח אל הפועל
ולזכות

יצחק ישראל בן מרי מרים
מורן בת בריגיט

שיזכו להיות דבוקים בצדיק כל ימי חייהם,
בעולם הזה ובבא מתוך שמחה, ושיזכו לזרש"ק,
ילדים בריאים בגופם נפשם ושכלם

ולתשובה שלימה מתוך שמחה
ורפואת הנפש והגוף של

חנניה בן זוהרה
מרי מרים בת מסעודה
חיים בן פאני פרחא
בריגיט בת פרסידה

יוסי בן מרי מרים ובני ביתו
אילנית, לירז, וזהבה בנות מרי מרים ובני ביתם
סיון בת בריגיט ובני ביתה
ספיר בת בריגיט

ולתשובה שלימה של כל עמ"י וגאולה בימינו

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

מוהרא"ש נ"י

שיזכה בקרוב לקבוע את מושבו בארה"ק
ולהשלים את כל רצונותיו הקדושים עבור
כלל נשמות ישראל מתוך בריאות איתנה
מנוחה ושמחה וכל טוב

הוקדש ע"י החפצים בעילום שמם
יהי רצון שיזכו הם וזרעם להיות מקושרים
אל העדיק האמת ויזכו לכל טוב אמיתי
ונצחי בזה ובבא, ובפרט שיזכו לפרנסה
טובה בריוח ובנקל, ולפזר הרבה צדקה
לעניים הגונים ובעבור ספרי רבינו הקדוש
ותלמידיו, מתוך חיים טובים שמחה
ונחת בגאולת ישראל במהרה,
ויזכו להכלל בו יתברך לעד ולנצח נצחים

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת

אבי מורי ראובן בן יצחק ז"ל

שנלב"ע בה' בטבת, תשע"ד

ואמי מורתי איטה בת משה אהרן ז"ל

שנלב"ע בי"א חשון, תש"ע

ת.נ.צ.ב.ה

נדבת בנם אברהם טרייסמן נ"י

ובני משפחתו שיחיו אמון

הספר הקדוש הזה נדפס לרפואת

אלאנורה חיה ברכה בת סופיה

הקב"ה ישלח לה רפואה שלמה

הספר הקדוש הזה נדפס
לישועה גדולה בקרוב

ליעקב ויפה צרפתי שיחיו

בשכר זה יזכו לבית פרטי וגדול משלהם ביבנאל,
ושיהיה במתנת חינם ללא משכנתא וחובות,
וימשיכו את הזכות למלווה מלכה בהרחבה,
אמן וכן יהי רצון

הספר הקדוש
הזה נדפס

להצלה מהמיסיון
ומארגון 'בת מלך'
(בית שמש)

יפעת בת נורמה נעמי
וטל בן רות
והתינוקות
יוסף אלעזר בן יפעת
שרה הודיה בת יפעת

הספר הקדוש הזה
נדפס לעילוי נשמת

הסבא היקר
ראובן לוי בן סטריה ז"ל
נפטר ביום שבת קודש,
ד' טבת ה'תשע"ד
ת.נ.צ.ב.ה אמן

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה
אריה בן רות יעקוטא

נועה רבקה בת ירדנה שמחה
ירדנה שמחה בת צ'חלה רחל
גמ"ח ר' נחמן מברסלב אשקלון
איתי אלימלך בן גבריאל ורבקה

רונית שפרה בת מינה
מסעוד אליהו אשר בן מזל
רפאל אליעזר שלמה בן ציפורה

תמרה בת רחל
דוד בן תמרה
יצחק בן תמרה
בני בן תמרה

ירמיהו אורי בן תמרה
מנשה בן תמרה

לרפואה – הרבנית שפרה בת סאסיא
להצלחה – רבי אליעזר שלמה בן מלכה

משה יהושע בן אסתר
מרים בת שרה וב"ב
עמית נועה בת ציפורה וב"ב

מורן בת בריגיט
יצחק ישראל בן מרים
ישראל בן אריאלה
כרמית בת שרה

שילה שלמה וב"ב
יצחק שלמה וב"ב
מרדכי אליהו בן גילה
אליעזר שלמה בן אסתר

אסתר בת יפה
מלכה בת אסתר
ישראל מאיר בן שרה
עוז אפרים בן בלומה

רבקה בת לאה
רן צבי בן חנה טובה
גיטה בת שלמה
טירן טוביה בן אביטל וב"ב

מזל מזי בת שושנה

תקווה בת שפיקה
מרים בת עישה
אליהו בן תמרה
ציון בן רות

ליאור יצחק בן רות
סמדר בת ריז'ין
מלכה בת סמדר
רות בת רחל

ליאה אסתר בת רות
טליה בת רות
דניאל בן רות
לירז רחל בת רות

מרדכי בן אסתר
אפרים בן אליזבט
ריז'ין בת אידה
שי בן ריז'ין

רן בן ריז'ין
יוסף בן ריז'ין
יעקב וקנין
בכור סצ'קוב

יצחק חסין
גבריאל שטרית בן בודה
ציפורה בת שרה
נתן בן רחל

פנינה חנה בת יהודית
נחמן בן מרים
חנה פייגא בת יפה
מלכה בת חנה פייגא

שרה בת חנה פייגא
רחל סאסיא בת חנה פייגא
נעימה נעמי בת ויקטוריה
שלמה בן אילנה שלוש

סיון בת יפה
נעימה נעמי בת ויקטוריה תחי'
אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה הי"ו
עזרא בן נעימה נעמי

אליהו בן תמרה

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

משה בן ברוריה
יונה בן שלומית
ספיר הודיה בת גלית
דן בן אסתר
יעל טובה בת עירית
שגב בן רחל
תהילה בת רחל לזרע בר קיימא
מיכאל דוד בן חנה
מירב רחל בת שרה ריבה וב"ב
מאיר בן רחל
אופיר בן אילנה
אבישג בת דינה שמחה
מלכה בת ניב
אליעזר שלמה בן ניב
ניב בן תקוה
רמי בן אנה
הדסה בת תמרה
חיה בת סיון
שרה בת סיון
נתן לייב בן רבקה
הדסה בת רויטל
גולדה בת ציפורה
יוסף בן רבקה
לכל הישועות
מנחם משיח בן מרים
רות בת תקווה
שמעון אליעזר שלמה בן רות
עזרי חיים בן גאמילה גילה
יעקב בן אירן
מלכה ליבא בת רחל
אליעזר שלמה בן שמחה
מלכה בת רינה
פיגא בת רינה
ברכה בת רינה
נחמן נתן בן רינה
שלום בן רינה
הדסה בת רינה

להצלחת משפ' תפוחי
דורית בת שושנה ועומר רחמים בן עליזה
לזיווג הגון
אהרן כהן ומשפ'
אשר בר נתן וכל משפ'
עמוס עטייה בן אסתר שיצא מהחובות
שלמה בן שרה קלודין
אביעד בן שרה קלודין
מיכל בן שרה קלודין
אליעזר שלמה שמעון בן לירון לזיווג
מזל בת נילי שמחה רפ"ש
שלום בן יעל
משפ' כהן
שרה בת מרים
נחמן ישראל בן מרים
דניאל אהרון בן מרים
להצלחת הנולד שיוולד בריא ושלם
דוד בן רחל
כרמלה בת שרה תחי'
נטע רבקה בת זהבה
יוסף בן רבקה
זהבה בת רומי
יעקב נתן משה בן רבקה
משה בן ברוריה
מיכל רונית בת שרה
הרצל טוביה בן לאה
דינה בת גרסיה
גולן בן אסתר
כרמית בת מרים
יואב בן שושנה
שמעון בן תרצה
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
אייל בן אסתר
גואל בן כורדה
שלומית בת אורה
יעקב בן רחל

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

לרפואה שלמה
שרה בת אסתר
פרידה בת יסי מאיר
מרדכי בן שמחה,
חמיסה ליסט בת שמחה
אליעזר שלמה בן מלכה
יחנא שפרה בת סאסיא
אפרת בת מרסל
משה ואסתר מנשרוב

לעילוי נשמת
אהרן בן מסעודה
חביבה בת ד'חלה
צבי בן חנה
יחזקאל בן עזרא מאיר
סעידה בת עזרא מאיר וחניני
טל מנשה בן יעקב וחנה ז'אן
אליהו רחמים בן אברהם ושרה
רפאל בן אליהו ויוכבד
מזל בת חוה
יחזקאל בן שפרה ברוך
תומר עמוס בן רבקה
דנה בת אסתר
לאה הלן בת אסתר
אברהם בן יעקב ומסעודה
שרה בת קאמילה ויצחק
אברהם בן סעדה
רחל בת שרה
חנה טובה בת שמחה
רחמים בן רחל ואליעזר
אברהם בן משה מנשרוב

יפת בן רינה
שרה בת רינה
רינה בת זוילי
חובב בן מרים
אליעזר שלמה חי בן רינה
נועם אלימלך בן רינה
אבנר פרג'ו בן חמיסה ליסט
מרים בת חביבה
רבקה בת מרים
שמעון אהרן בן מרים
נתן חיים בן מרים
דליה בת חביבה
ניצה סרח בת חביבה
רחל ענת בת חביבה
אורן מנשה בן חביבה ומשפ'
אליעזר שלמה בן רינת
מלכה בת רינת
אליעזר שלמה בן שושנה
מלכה בת שושנה
פיגא בת שושנה
נחמן נתן בן שושנה
מנחם זאב בן שושנה
נפתלי בן שושנה
איתן בת תקוה
שושנה בת לידיה

לזיווג הגון
אמיר בן ניצה סרח
תומר בן ניצה סרח
יובל אהרן בן ניצה סרח
צבי בן חנה טובה וב"ב
רבקה בת חנה טובה
שמחה בת חנה טובה וב"ב
דוד בן שמחה
מאיר בן ויקטוריה ויעקב
גרשון מנשרוב וב"ב

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְיָה לְפִרְסְמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצְּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

תקון הפללי

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: כי אל גדול יי, ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד, שמרני אל פי חסיתי בך: ב אמרת ליי אדני אתה, טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי-בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך נספיהם מדם, ובל אשא את שמותם על שפתי: ה יי מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי בנעמים, אף נחלת שפרה עלי: ז אברך את יי אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: ח שויתי יי לנגדי תמיד, פי מימיני בל אמוט: ט לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול, לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך, נעמות בימינך נצח:

ל * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשַׁב יִי לּוֹ עוֹן, וְאֵינְךָ בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֵׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֵלֶיךָ לְעַתְּ מִצּוּא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים, אֲלֵיו לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ, אֵיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הִבִּין בְּמִתְּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בֵּינִי, חֹסֵד יִסּוּבְּבָנוּ : יא שְׁמַחוּ בֵּי יִגִּילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מ * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו : ד יִי יִסְעֲדָנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חַנּוּנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֵאוֹת שְׂוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶזְרָא לּוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שׂוֹנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חַנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בּוֹזֵאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתְּ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אֵיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּתְּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אלהיך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלה בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אלהיך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵהָ וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְהָ בַחֲמָה כִּלְהָ וְאִינְמוֹ
וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁלַל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
לְעָרֵב יִהְמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְלָל, אִם
לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
הִיִּית מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּהּ אֲזַמְרָה, כִּי
אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאֲנָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּהּ, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
אֲחֻזֵּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכָּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֶף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכָּרָה
מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גְּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אֲתָה הָאֵל
עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גִּאֲלַת בְּזִרוּעַ עֲמָךְ בְּנֵי
יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף
חֲצֻצֶיךָ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוֹ בְּרִקִּים תִּבְלָל,
רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינֵם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עֲמָךְ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פֶּרֶשׁ עָנַן לְמֶסֶךְ, וְאִשׁ לְהָאִיר לַיְלָה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושביעם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח: ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי: ז זָכַר יְיָ לְבִנְי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הִסּוּד בָּה: ח בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשָׁרֵי שִׁישָׁלַם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ: ט
 אֲשָׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסָּלַע:

קב א הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ: ב
 הַלְלוּהוּ בְּגְבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְלָה וְכִנּוּר: ד הַלְלוּהוּ בְּתֵף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִגָב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצָלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצָלֵי תְרוּעָה: ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל: וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיַּפְּלֵטֵם
 יַפְּלֵטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: